COMMENTARIA
IN ARISTOTELEM
GRAECA

EDITA CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

VOLUMINIS IV

PARS VI AMMONII IN ANALYTICORUM PRIORUM I

BERLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MDCCCIC

AMMONII IN ARISTOTELIS ANALYTICORUM PRIORUM LIBRUM I COMMENTARIUM

CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

EDIDIT

MAXIMILIANUS WALLIES

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MDCCCIC

PRAEFATIO

Ammonium Aristotelis Analytica et Priora et Posteriora interpretatum esse Ioannis Philoponi commentaria testimonio sunt, quae inscribuntur ἐκ τῶν συνουσιῶν Ἀμμωνίου τοῦ Ἑρμείου.[1]) atque Ammonius ipse interpretationem Analyticorum Priorum libri I spectare videtur in Porphyrii Isag. p. 23,24 ἡ δὲ λογικὴ οὐ μέρος τῆς φιλοσοφίας ἀλλ' ὄργανον, ὡς ἐν ἑτέρῳ δείξομεν (ed. A. Busse vol. IV 3) et De interpret. p. 14,23—26 τῶν δὲ ἐν ταῖς ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου προτάσεσιν ἢ ταῖς μετὰ τρόπου παραλαμβανομένων, προστίθεσθαι τοῖς μέρεσι τῆς προτάσεως ἢ διαιρεῖσθαι ἤ τι τοιοῦτον ὑπομένειν λεγομένων, ὡς ἐν τοῖς προοιμίοις μαθησόμεθα τῶν Ἀναλυτικῶν (ed. A. Busse vol. IV 5); nam quae illic promisit, hic p. 8,15sq. et 23, 9 sq. exposuit.

Huius commentarii pars prima uno codice Parisino gr. 2064 membranaceo forma minore saec. X—XI (H. Omont *Invent. somm. des manuscr. grecs de la bibl. nat.* II 186] servata est, eodem quo etiam Stephani in librum De interpr. commentarius (ed. M. Hayduck vol. XVIII 3) ad memoriam nostram propagatus est.[2]) nam quod H. Omont l. c. II 173 notat cod. Parisinum gr. 1974 saec. XV Analytica Priora et Posteriora continere 'omnia cum Ammonii commentariis', C. Kalbfleisch, qui Hermanno Diels auctore denuo codicem examinavit, testatur Analytica Posteriora (f. 294^r—330^r) omnino commentario carere, Priorum (f. 144^r—292^r) autem duo tantum folia (f. 144^r—145^r) commentario Philoponi ornata esse: (Κ)ατὰ ἔθος Ἀττικὸν τὸ χρὴ παρέλειψε — ἐνδέχεται δὲ τοὺς ἐκ τούτων συγκειμένους λόγους τοὺς μὲν i. e. Philop. (ed. Venet. 1536) f. $IV^v 51$—$VI^r 13$, quibus f. 138^r—142^r eiusdem prooemium antecedat: (Ἤ)δη μὲν ἡμῖν ἐν τοῖς προλαβοῦσιν εἴρηται συγγράμμασιν κτλ.[3])

---

[1]) Cf. Philop. in Analyt. Post. I f. $35^v 18$ et Anonym. in Anal. Post II f. $118^r 44$ (ed. Venet. 1534), ubi Procli magistri interpretatio citatur ab Ammonio allata; hic enim est ὁ φιλόσοφος cf. C. Prantl *Gesch. d. Logik im Abendl.* I 642. etiam Arabibus haec Ammonii commentaria nota videntur fuisse cf. V. Rose *Ueber eine angebl. Paraphrase des Themistius* Herm. II 206 n. 2 et Steinschneider *Alfarabis Leben und Schriften (Mém. de l'Acad. Imp. de St. Pétersb. VIIe série t. XIII n. 4)* p. 41.

[2]) ex hoc codice Th. Waitz Organ. I 43—46 particulas quasdam Ammonii scholiis in Anal. Prior. a Chr. Brandis neglectis inseruit.

[3]) variant extrema huius prooemii verba: οἷον ὁ ἄνθρωπος ζῶον· τὸ ζῶον οὐσία· ἀφαιροῦμεν τὸν κοινὸν ὅρον, τουτέστι τὸ ζῶον, καὶ ποιοῦμεν τὸ συμπέρασμα ἐκ τῶν ἀπολειφθέντων δύο ὅρων· ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὐσία, quibuscum conferas Philop. f. $IV^v 42$. etiam quae post verba καὶ δεῖ τὰ τοιαῦτα προφέρειν (f. $IV^v 53$) inseruntur: (Π)ρὸς ἑκάτερον

Ut Categoriarum[1]) ita etiam Analyticorum commentarium non ab Ammonio ipso conscriptum esse sed a discipulo quodam scholas illius secuto titulo ἀπὸ φωνῆς Ἀμμωνίου docemur. neque desunt quae potius magistrum scholas habentem quam commentationem litteris mandantem redoleant (cf. p. 8,13 10,7. 20. 34 11,20), quamquam nusquam ut illic audientes appellantur. anonymum non suo nomine interpretari, sed magistri personam tueri satis inde apparet, quod p. 31,24. 25 Hermias ὁ ἡμέτερος πατήρ dicitur. sed non constare sibi videtur; p. 3,30 4,27 quidem λέγει, p. 13,17 ζητεῖ leguntur, quae integra relinquere non dubitavi, quamvis facili negotio tolli possint.[2]) ceterum quae ratio inter Ammonii et Philoponi in Categorias commentaria intercedit, eadem fere etiam in Analyticis eorum invenitur, quae et ipsa nonnullis disparibus fraternae cuiusdam cognationis notas prae se ferunt.

Ammonii commentarius in Parisino iam f. 112^r deficit; in f. 112^v vacuo relicto quae adnotata sunt verba ζήτει τὴν ἀκολουθίαν τέσσαρα φύλλα στρέψας ὅπου καὶ τὸ σημεῖον ἴδοις ἂν ad sequentem Philoponi interpretationem nos delegant: f. 113^r [3]) τὸ διὰ ταῦτα συμβαίνειν. τοῦτο δέ ἐστιν τὸ μηδενὸς ἔξωθεν ὅρου προσδεῖν — f. 156^r τουτέστιν ὅσα αὐτοῖς κοινὰ ὑπάρχει ἢ οὐχ ὑπάρχει. (maiusc.) Τῶν εἰς τὰ τρία τὸ πρῶτον Ἰωάννου γραμματικοῦ Ἀλεξανδρέως ἐκ τῶν συνουσιῶν Ἀμμωνίου τοῦ Ἑρμίου [Philop. edit. f. X^{v}27—XXXI^{v}53], quae f. 116^r, ubi signum in margine ascriptum est, verbis ἢ κατὰ μὲν τὴν τάξιν διαφέρειν, κατὰ δὲ τὴν ποιότητα κοινωνεῖν [Philop. f. XII^r 15] Ammonii verba extrema p. 36,15 ἢ γὰρ τὴν τάξιν ἐναλλάττουσι τὴν ποιότητα φυλάξασαι, ἢ τὸ ἀνάπαλιν excipiunt. sequuntur[4]) f. 156^r—160^v enumerationes divisionesque συλλογισμῶν et προτάσεων atque ἀντιστροφαί. f. 161^r—170^r scholia (maiusc.) εἰς τὸ δεύτερον τμῆμα τὸ περὶ εὐπορίας προτάσεων (Arist. c. 27—31). f. 170^r (maiusc.) εἰς τὸ τρίτον τμῆμα τοῦ ᾱ τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν: τὸ περὶ ἀναλύσεως συλλογισμοῦ (Arist. c. 32—46), quae subscribuntur f. 185^r (maiusc.) σχόλια εἰς τὸ ᾱ τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν.[5]) f. 185^r—187^r παραδείγματα τῶν προκειμένων. f. 187^r—202^r scholia ad Anal.

οἰκείως ἀπέδωκε τὴν σύνταξιν φυλάξας, πρὸς μὲν τὸ περὶ τί εἰπὼν περὶ ἀπόδειξιν, πρὸς δὲ τὸ τίνος ἐστὶν ἡ σκέψις τὸ ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς. οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν, εἰ τὴν περὶ πρόθεσιν μετὰ αἰτιατικῆς συνέταξεν· ἐν πᾶσι γὰρ ἀριστοτέχνης ὢν ὁ ἀριστοτέλης οὐδὲ τῶν κανόνων ὑπερορᾷ τῆς γραμματικῆς, ἀλλ' εἰδὼς τὴν περὶ πρόθεσιν κοινῶς μὲν συντασσομένην μετὰ γενικῆς, ἰωνικῶς δὲ μετὰ αἰτιατικῆς, τῇ τῶν ἰώνων ἐχρήσατο συνηθείᾳ. ἢ καὶ τὸ καταγινόμεθα λαμβάνων ἔξωθεν ἐλλειπτικῶς, διὰ τὸ φιλοσύντομον, οὐδὲ οὕτω τὴν ὀρθὴν λυμαίνεται σύνταξιν: longius a nostro Philopono recedunt.

[1]) ed. A. Busse vol. IV 4 cf. Praef. p. V.

[2]) ὁ φιλόσοφος, qui p. 14,19 22,26 dicitur, utrum Ammonius an eius magister Proclus intellegendus sit, dubito cf. p. V n. 1.

[3]) hinc aliam manum incipere e compendiorum crebritate iudicat E. Richter.

[4]) cf. Stephan. De interpr. Praef. p. VII.

[5]) f. 176$^{r.v}$ quinquies Alexandri nomen in margine ascriptum est locis ex commentario eius sumptis (p. 368,10—16. 34—369,4 371,22—28. 31—372,7. 10—23). eidem (p. 373,4 sqq.) scholia marginalia f. 177^r tribuenda sunt.

Prior. I 8—26.[1]) f. 202v (maiusc.) περὶ εὐπορίας προτάσεων. β̅ τμῆμα —208v. f. 209r (maiusc.) περὶ τῆς εἰς τὰ σχήματα τῶν συλλογισμῶν ἀναλύσεως — 225r (bis).[2]) reliquam codicis partem explent scholia continua ad Anal. Prior. I 8—26, inter quae f. 254r eodem loco, ubi Philoponus f. LXr —LXIv disputatiunculam Περὶ τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν commentario suo inseruit, titulus enitet (maiusc.) περὶ ὑποθετικῶν συλλογισμῶν ἐκ τοῦ μονοβίβλου Ἀμμωνίου[3]). scholiis ipsis, in quibus Alexandrea aut Philoponea ut in superioribus non reperiuntur, cum Philopono eadem intercedit et similitudo et dissimilitudo, quae est huic cum Ammonii commentario. accedit quod f. 227v (p. 38, 38 sq.) prorsus similiter atque f. 108v (p. 31,11 sq.), qui loci a Philopono omittuntur, philosophi et commentatores enumerantur, et qui Aristotelis opinioni accedunt et qui repugnant. eodem pertinet, quod f. 228v (p. 40, 16. 17) scholiastes magistrum Iamblicho assentiri dicit, cuius interpretationem ut subtiliorem et accuratiorem etiam Ammonium p. 23,9 sq.[4]). Alexandro praeferre videmus, et quod f. 232r (p. 43,30. 31) Proclus, magister Ammonii, appellatur, quem hic in Analyticorum item atque in libri De interpretatione commentario (cf. p. 1,6 sq. 181,30 sq.) secutus videtur esse.[5])

His rationibus commotus scholia f. 226r—261v Ammonii commentario annexui, non quo ea quoque ex ore illius calamo excepta esse putarem, sed quod ex Ammoniani cuiusdam schedis excerpta videntur (cf. p. 40,16 ἡ δ' ἐπίκρισις, ὡς ἔλεγεν ὁ ταῦτά μοι ἐξηγησάμενος). tabulas syllogisticas

---

[1]) f. 199v17—200r28 ex Alexandri commentario p. 276,25 sqq. excerpta sunt. cum scholiis f. 226r—261v praeter ea quae subnotavi fere concinunt: f. 188r3—13: οὔτε ἀεὶ ὑπάρχον συνάγεται συμπέρασμα, ὡς . . τούτους
ἔμψυχον βαδίζον ἄνθρωπος ἄψυχον βαδίζον ἄνθρωπος
οὔτε τῆς μείζονος ἀναγκαίας οὔσης πάντως ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα, ⟨ὡς⟩ ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τοὺς ὅρους τούτους ἄνθρωπος γραμματικόν κινούμενον . . (= p. 40,37—41). ὅτι οὐ πάντως ἀντίφασις . . ζῷον εἶναι . . ζῷον εἶναι (= p. 41, 5—7). f. 195r4 — 12 ἴδιον τοῦ γ̅ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων τὸ μίαν . . συλλογισμός. διὰ τὸ ἀντιστρέφειν τὴν ἐνδεχομένην ἀπόφασιν πρὸς κατάφασιν καὶ τὸ συμπέρασμα ἐνδεχόμενον. ιβ̅ δὲ νῦν εἰσιν συλλογιστικαὶ συζυγίαι· ἢ γὰρ ἄμφω αἱ προτάσεις καθόλου . . διχῶς καὶ ἕκαστον τῶν τριῶν τετραχῶς παρὰ τὸ ποιόν. καὶ ἑκάστη τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον συνάγει (= p. 62, 33 — 38, ubi nescio an τὸ μίαν scribere debuerim) et 23 — 28 γίνονται συλλογισμοί. (l. συλλογιστικαὶ) συζυγίαι ιη̅· αἱ γὰρ ἓξ . . . ἔχουσαι. διὰ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῆς μίξεως ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου ιη̅ εἰσὶ συλλογισμοί. ἴδια . . τὸ μίαν πρότασιν πάντως εἶναι καθόλου κτλ. (= p. 63, 24—29).

[2]) haec quoque scholia miscellanea sunt; nam f. 208r.v, 209r, 211r—213r, 214r, 215v, 216r.v, 218v, 219r, 220r, 224v, 225r ex Alexandri commentario p. 335,34—418,20 excerpta deprehendimus; f. 221v17—223v19 cum Philop. LXXXXIv16—LXXXXIIr49 congruunt, cuius vestigia etiam antea reperimus, velut f. 214r23—215r9 (=LXXXVIIr 27—v21) et f. 221r9—12 (= LXXXXIv 13—15).

[3]) I. A. Cramer *Anecd. Paris.* I 390 cf. C. Prantl l. c. p. 657 n. 168.

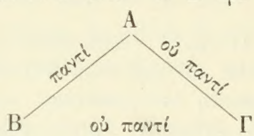
[4]) Cramer l. c. testatur in marg. f. 103r legi τὸν Πρόκλον φησίν, id quod E. Richter non notavit. sed utrum ὁ μέγας φιλόσοφος Iamblichus an Proclus sit, nihil refert; nam si hic est (cf. V. Rose l. c. p. 207 n. 1), eum auctoritatem illius sequi apparet e Philop. f. VIIIv18.

[5]) cf. C. Prantl l. c. I 641 n. 99. ad huius σχολικὸν ὑπόμνημα τοῦ πρώτου τῶν Προτ. ἀναλ. nescio an recte V. Rose l. c. etiam duos illos locos de philosophorum et commentatorum dissensione rettulerit.

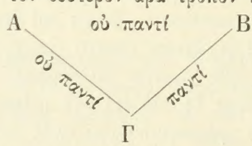
scholiis intermissas, ut varia syllogismorum genera uno in conspectu viderentur, typis excudere operae pretium non duxi.[2]) proxima autem scholia, et antecedentia f. 225ʳ—226ʳ, quae item inscribuntur et plerumque ad verbum cum f. 226ʳ—227ᵛ (p. 37,2—38,18) consentiunt, et subscriptionem insequentia f. 261ᵛ—263ᵛ, hic propono:

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΚΑΙΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΟΥΣ.

p. 29b29 Ἐπεὶ δ᾽ ἕτερόν ἐστιν ἕως τέλους τῶν τριῶν σχημάτων. ὥσπερ μετὰ τὰς ὑπαρχούσας ἀντιστροφὰς τὰς ἀναγκαίας ἀντιστροφὰς παρεδίδου διὰ τὴν ὁμοιότητα τῶν ἀντιστροφῶν, οὕτως μετὰ τοὺς ὑπάρχοντας συλλογισμοὺς τοὺς ἀναγκαίους συλλογισμοὺς παραδίδωσιν ὡς σχεδὸν ὁμοίους ὄντας. πρόσκειται δὲ τὸ σχεδὸν διὰ τὸν τέταρτον τρόπον τοῦ δευτέρου σχήματος καὶ τὸν πέμπτον τοῦ τρίτου· οὗτοι γὰρ οἱ δύο τρόποι ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος δι᾽ ἀδυνάτου δεικνύμενοι διὰ τὸ ἐκλιμπάνειν τὴν δι᾽ ἀντιστροφῆς ἀπόδειξιν, νῦν ἐπὶ τοῦ ἀναγκαίου οὐδὲ δι᾽ ἀδυνάτου δείκνυνται, ἵνα μὴ ἐμπέσωμεν εἰς τὰς μίξεις, ἃς οὔπω μεμαθήκαμεν· τῷ γὰρ ʽἀνάγκη οὐ παντί᾽ ἀντίκειται τὸ ʽἐνδέχεται παντί᾽· ἀλλὰ δι᾽ ἐκθέσεως δείκνυνται μόνης. ἔστω γὰρ ὁ τέταρτος τρόπος τοῦ δευτέρου σχήματος· τὸ Α τῷ μὲν Β ἐξ ἀνάγκης παντί, τῷ δὲ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί· λέγω ὅτι τὸ Β τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί. εἰ γὰρ μή, τὸ Β τῷ Γ ἐνδέχεται παντί, τὸ δὲ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης παντί· καὶ οὐκ ἴσμεν τί συνάγεται ἐκ τῆς μίξεως. οὐκ ἄρα προβαίνει ἐπὶ τῶν ἀναγκαίων ἐν τῷ τετάρτῳ τρόπῳ τοῦ δευτέρου ἡ δι᾽ ἀδυνάτου ἀπόδειξις. ὁμοίως οὐδ᾽ ἐν τῷ πέμπτῳ τοῦ τρίτου. λέγω ὅτι δι᾽ ἐκθέσεως δείκνυνται οὗτοι· ἐπεὶ γὰρ τὸ Α τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί, ἔστω τὸ Δ ὑπὸ τὸ Γ, ᾧ οὐδενὶ τὸ Α ὑπάρχει· ἐπεὶ οὖν τὸ Α τῷ μὲν Β ἐξ ἀνάγκης παντί, τῷ δὲ Δ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί, διὰ τὸν δεύτερον ἄρα τρόπον τοῦ δευτέρου σχήματος τὸ Β τῷ Δ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί· τὸ δὲ Δ τι Γ ἐστίν· τὸ Β ἄρα ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ τῷ Γ· ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

| ἀλλὰ δὴ ἐκκείσθω ὁ πέμπτος τρόπος τοῦ τρίτου σχήματος. καὶ τὸ μὲν Α ἐξ ἀνάγκης **f. 225ᵛ**
τῷ Γ οὐ παντί, τὸ δὲ Β τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης παντί· λέγω ὅτι τὸ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί. ἐπεὶ γὰρ τὸ Α τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί, τὸ Α ἄρα τινὶ τῶν ὑπὸ τὸ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί, οἷον τὸ Δ· ἐπεὶ οὖν τὸ μὲν Α τῷ Δ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί, τὸ δὲ Β τῷ Δ ἐξ ἀνάγκης παντί, διὰ τὸν δεύτερον ἄρα τρόπον τοῦ τρίτου σχήματος τὸ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί.

ὥσπερ οὖν ἐπὶ ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου ἡ δι᾽ ἀδυνάτου δεῖξις περιουσιαστικὴ οὖσα ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι, πλὴν τοῦ τετάρτου τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ πέμπτου τοῦ τρίτου, ἀναγκαία γέγονεν ἐν τῷ τετάρτῳ τοῦ δευτέρου καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ τοῦ τρίτου ἐπὶ ὑπάρχοντος, οὕτω καὶ ἐπὶ ὑπάρχοντος ἡ δι᾽ ἐκθέσεως πίστις περιουσιαστικὴ οὖσα ἐν τῷ τετάρτῳ τοῦ δευτέρου καὶ τῷ πέμπτῳ τοῦ τρίτου ἐπὶ τοῦ ἀναγκαίου ἀναγκαία γέγονεν ἐν τῷ τετάρτῳ τοῦ δευτέρου καὶ τῷ πέμπτῳ τοῦ τρίτου.

Ἐπεὶ δ᾽ ἕτερον. ἕτερον τὸ ὑπάρχον καὶ ἀναγκαῖον καὶ ἐνδεχόμενον ὡς μέσον ἄκρων· τὸ γὰρ ὑπάρχον τοῦ μὲν ἀναγκαίου ἔχει τὸ ἀναγκαῖον εἶναι, ᾗ πάρεστιν, τοῦ

9 ἐμπέσομεν P τῷ scripsi: τὸ P 10 δείκνυνται scripsi: δείκνυται P 16 δείκνυνται] ν alt. superscr. P[1] 18. 19 διὰ — οὐδενί iterat P 30 πίστις] ις in ras. ex ης corr. P

[2]) exemplo sint quae p. IX. X proponam.

δ᾽ ἐνδεχομένου τὸ ἐνδεχόμενον εἶναι, ᾗ δύναται μεταπίπτειν εἰς τὸν ἐφεξῆς χρόνον. τούτων δ᾽ ἑτέρων ὄντων ἕτεροι καὶ οἱ συλλογισμοὶ τῶν τριῶν τῷ καὶ τὰς προτάσεις καὶ τὰ συμπεράσματα ποτὲ μὲν τοῦ ὑπάρχοντος εἶναι, ποτὲ δὲ τοῦ ἀναγκαίου, ποτὲ δὲ τοῦ ἐνδεχομένου.

p. 30a2 Τό τε γὰρ στερητικὸν ὡσαύτως ἀντιστρέφει. ἀλλὰ καὶ τὸ κατηγορικόν, καὶ πλέον ἢ τὸ στερητικόν. τὸ μὲν γὰρ κατηγορικὸν ὁμοίως ἐπὶ τῶν τριῶν ἀντιστρέφει· τὸ δὲ στερητικὸν ἐπὶ ἀναγκαίου καὶ ὑπάρχοντος μόνου ὁμοίως ἀντιστρέφει, ἄλλως δ᾽ ἐπὶ ἐνδεχομένου. ἢ ἀρκεῖ καὶ τὸ ἐπὶ ἀναγκαίου καὶ ὑπάρχοντος· πρώτην γὰρ παραδίδωσι τὴν μῖξιν τούτων.

p. 30a3 Καὶ τὸ ἐν ὅλῳ εἶναι καὶ τὸ κατὰ παντός, δι᾽ ὧν δείκνυνται οἱ ἐν πρώτῳ σχήματι.

p. 30a13 Ἐν τῷ οἰκείῳ σχήματι. πρόσθες ʽεἰ καὶ μὴ ἐν τῷ οἰκείῳ τρόπῳʼ· οὐ γὰρ ὁ μὲν ἐν τῷ τετάρτῳ τοῦ δευτέρου, ὁ δ᾽ ἐν τῷ πέμπτῳ τοῦ τρίτου· καὶ ἑκάτεροι ἐν τῷ δευτέρῳ τρόπῳ τοῦ οἰκείου σχήματος.

Τὸ ὑπάρχον οὐ τρόπος, εἰ πᾶσα πρότασις ἢ τοῦ | ὑπάρχειν ἢ τοῦ ἐξ ἀνάγκης f. 226r ὑπάρχειν ἢ τοῦ ἐνδέχεσθαι· ποῦ γὰρ αἱ ἄνευ τρόπου; † εἰ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος τὸν τέταρτον τρόπον τοῦ δευτέρου καὶ τὸν πέμπτον τοῦ τρίτου ἀντίφασιν ἔλαβεν τοῦ ὑπάρχειν παντὶ τὸ ὑπάρχειν μὴ παντί, οὐ τὸ μὴ ὑπάρχειν παντί· κατὰ γὰρ τοὺς τρόπους αἱ ἀποφάσεις. τὸ ὑπάρχον τρόπος, εἰ μίγνυται τῷ ἀναγκαίῳ καὶ τῷ ἐνδεχομένῳ· τρόπων γὰρ αἱ μίξεις· τὸ γὰρ κατὰ τὸ ἔστιν ὑπάρχον οὐ μίγνυται ἀναγκαίῳ καὶ ἐνδεχομένῳ, ἐπειδὴ χρὴ τὰ μιγνύμενα πρῶτον καθ᾽ ἑαυτὰ εἶναι.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΠΑΝΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΟΥ.

Τρία εἴδη ἐστὶ τοῦ ἁπλοῦ συλλογισμοῦ· τὸ κατηγορικόν, τὸ ὑποθετικόν, τὸ κατὰ πρόσληψιν. τοῦ δὲ κατηγορικοῦ δύο ἐστὶν εἴδη· ἁπλοῦν, σύνθετον. καὶ τοῦ μὲν ἁπλοῦ τρία ἐστὶν εἴδη· πρῶτον σχῆμα, δεύτερον σχῆμα, τρίτον σχῆμα· τοῦ δὲ συνθέτου τέσσαρά ἐστιν εἴδη· πρῶτον σχῆμα, δεύτερον σχῆμα, τρίτον, | τέταρτον f. 262r σχῆμα. Ἀριστοτέλης μὲν γὰρ τρία τὰ σχήματά φησιν πρὸς τοὺς ἁπλοῦς συλλογισμοὺς ἀποβλέπων τοὺς ἐκ τριῶν ὅρων συγκειμένους. Γαληνὸς δ᾽ ἐν τῇ οἰκείᾳ Ἀποδεικτικῇ δ̅ τὰ σχήματα λέγει πρὸς τοὺς συνθέτους συλλογισμοὺς ἀποβλέπων τοὺς ἐκ δ̅ ὅρων συγκειμένους πολλοὺς τοιούτους εὑρὼν ἐν τοῖς Πλάτωνος διαλόγοις. καὶ ὥσπερ ἐν τοῖς ἁπλοῖς σχήμασι αἱ μέν εἰσι τῶν συζυγιῶν συλλογιστικαὶ αἱ δὲ ἀσυλλόγιστοι, οὕτω καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις σχήμασιν αἱ μέν εἰσι συλλογιστικαὶ αἱ δ᾽ ἀσυλλόγιστοι. καὶ ὥσπερ πάλιν ἐν τοῖς ἁπλοῖς ὡρισμέναι ἦσαν αἱ πᾶσαι συζυγίαι, συλλογιστικαί τε καὶ ἀσυλλόγιστοι (ἓξ γὰρ καὶ τριάκοντα τὸν ἀριθμόν), οὕτω καὶ τῶν συνθέτων σχημάτων· ἐννέα γάρ· τριῶν γὰρ ὄντων τῶν ἁπλῶν σχημάτων καὶ ἑκάστου ἢ πρὸς ἑαυτὸ ἢ πρὸς τὰ λοιπὰ δύο παραβαλλομένου τρὶς τρία, ἐννέα, γίνονται αἱ πᾶσαι συμπλοκαὶ τῶν συνθέτων σχημάτων. καὶ τῶν ἐννέα τούτων δ̅ μέν εἰσι συλλογιστικαί, αἱ δὲ λοιπαὶ πέντε ἀσυλλόγιστοι· καὶ τῶν ἀσυλλογίστων δύο μὲν ὄντως ἀσυλλόγιστοι, τρεῖς δ᾽ αἱ λοιπαὶ ἀσυλλόγιστοι ὡς μὴ ἕτερον εἶδος εἰσάγουσαι· αἱ αὐταὶ γάρ εἰσι τρισὶ τῶν ἤδη συλλογιστικῶν, ὡς ὑπογέγραπται.

Ὁ κατηγορικὸς συλλογισμός

ἁπλοῦς, ὡς Ἀριστοτέλης — σύνθετος, ὡς Γαληνός

σχῆμα Α Β Γ

σύνθετον σχῆμα

Α πρὸς Α Α πρὸς Β Α πρὸς Γ Β πρὸς Β Β πρὸς Α Β πρὸς Γ Γ πρὸς Γ Γ πρὸς Α Γ πρὸς Β

13. 14 immo ἑκάτερος 16. 17 ⟨εἰ καὶ τὸ ὑπάρχον τρόπος;⟩ ἢ ἐπὶ τοῦ — τοῦ τρίτου ⟨δι᾽ ἀδυνάτου δεικνὺς⟩ ἀντίφασιν ἔλαβεν p. 38, 12—14 29 δ̅ superscr. P 36 ἐνέα P 38. 39 καὶ τῶν — ἀσυλλόγιστοι mrg. P

σύνθετον σχῆμα
συλλογιστικόν

Α πρὸς Α	Α πρὸς Β	Α πρὸς Γ	Β πρὸς Γ
Α	Β	Γ	Δ

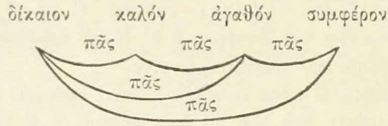
ἀσυλλόγιστον

Β πρὸς Β	Γ πρὸς Γ	Β πρὸς Α	Γ πρὸς Α	Γ πρὸς Β
		Β	Γ	Δ

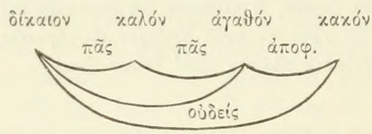
οὐ γὰρ γίνεται συλλογισμὸς οὔτε ἐκ δύο ἀποφατικῶν οὔτε ἐκ δύο μερικῶν.

οἱ αὐτοί εἰσιν τοῖς συλλογιστικοῖς, ὡς ὑπογέραπται.

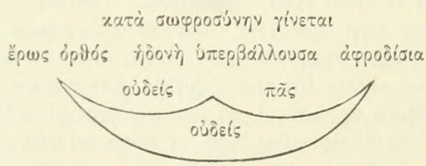
Α πρὸς Α, ὡς ἐν Ἀλκιβιάδῃ

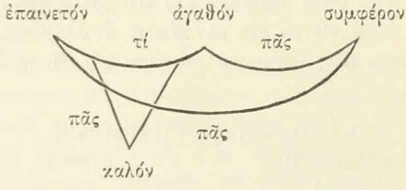
| Α πρὸς Β, προταττομένου δὲ τοῦ πρώτου σχήματος, ἐν Ἀλκιβιάδῃ οὐδὲν δίκαιον **f. 262v** κακόν.

Α πρὸς Β προταττομένου τοῦ δευτέρου σχήματος ἐν τῷ τρίτῳ τῆς Πολιτείας οὐδεὶς ἔρως ὀρθὸς ἀφροδισίων· οὕτω γὰρ ὁ Πλάτων φησίν· πᾶς ἔρως ὀρθὸς κατὰ σωφροσύνην γίνεται· πάντα τὰ ἀφροδίσια καθ᾽ ἡδονὴν ὑπερβάλλουσαν γίνεται· οὐδεμία ἡδονὴ ὑπερβάλλουσα κατὰ σωφροσύνην γίνεται· οὐδεὶς ἄρα ἔρως ὀρθὸς κατὰ ἀφροδίσια γίνεται. ἡμεῖς δὲ ποιήσομεν τὴν τρίτην πρότασιν, τὴν ἀποφατικὴν λέγω, δευτέραν καὶ τὴν δευτέραν τρίτην λέγων οὕτως·

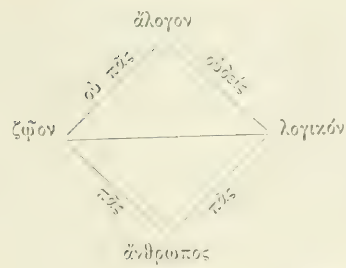
Α πρὸς Γ προταττομένου τοῦ Α· οὐ γὰρ ἔστιν τὸ Γ προτάττεσθαι, ἵνα μὴ ἐν πρώτῳ σχήματι ἡ μείζων γένηται μερική.

Β πρὸς Γ οὐ βούλει προταττομένου. οὐ πᾶν ζῷον ἄλογον· πᾶς ἄνθρωπος ζῷον· πᾶς ἄνθρωπος λογικόν· καὶ τὶ ζῷον λογικόν. τὶ ζῷον λογικόν· οὐδὲν ἄλογον λογικόν· οὐ πᾶν ἄρα ζῷον ἄλογον. ἢ ἔμπαλιν ἐκ τοῦ τέλους ἀρχομένων ἡμῶν.

---

5 ἀσυλλογιστικόν P 10 ἐν Ἀλκιβιάδῃ] c. 10 p. 113 D sq. 12 προτατατουμένου sic P 15 προττατουμένου P itemque vs. 23 ἐν τῷ τρίτῳ τῆς Πολιτ.] c. 12 p. 402 E sq.

Τοῦ δ' ὑποθετικοῦ συλλογισμοῦ δύο εἴδη· ἢ γὰρ ἁπλοῦς ὁ λεγόμενος διὰ τριῶν καὶ δι' ὅλου ὑποθετικός· εἰ ἥλιος ὑπὲρ γῆν ἐστιν, ἡμέρα ἐστίν· εἰ ἡμέρα ἐστίν, φῶς ἐστιν· εἰ ἄρα ἥλιος ὑπὲρ γῆν ἐστιν, φῶς ἐστιν· ἢ μικτός. τοῦ δὲ μικτοῦ πέντε εἰσὶν εἴδη· συνημμένος, παρασυνημμένος, διεζευγμένος, ὅμοιος διεζευγμένῳ, παραδιεζευγμένος· σιωπάσθω γὰρ ὁ δι' ἀδυνάτου ὡς ἐκ δύο ὑποθετικῶν καὶ ἑνὸς κατηγορικοῦ συγκείμενος ἀλλ' οὐκ ἐξ ἑνὸς ὑποθετικοῦ καὶ ἑνὸς κατηγορικοῦ. ΣΥΝΗΜΜΕΝΟΣ. διττὸς ὁ συνημμένος· ἢ γὰρ τῇ θέσει τοῦ ἡγουμένου εἰσφέρει τὸ ἑπόμενον· εἰ ἄνθρωπος, καὶ ζῷον· ἀλλὰ μὴν τὸ Α· καὶ τὸ Β· ὃς καὶ λέγεται | πρῶτος ὑποθετικός· ἢ τῇ ἀναιρέσει **f. 263ʳ** τοῦ ἑπομένου ἀναιρεῖ τὸ ἡγούμενον· εἰ ἄνθρωπος, καὶ ζῷον· εἰ μὴ ζῷον, οὐδὲ ἄνθρωπος· ὃς καὶ λέγεται δεύτερος ὑποθετικὸς καὶ παρὰ τοῖς νεωτέροις σὺν ἀντιθέσει ἀντιστροφή. τοιοῦτος δὲ καὶ ὁ λέγων· εἰ μὴ ζῷον, οὐδὲ ἄνθρωπος· καὶ εἰ ἄνθρωπος, καὶ ζῷον· ἀναιρεῖ γὰρ οὐ μόνον ἡ ἀπόφασις τὴν κατάφασιν, ἀλλὰ καὶ ἡ κατάφασις τὴν ἀπόφασιν. ΠΑΡΑΣΥΝΗΜΜΕΝΟΣ. παρασυνημμένος ἐστίν, ὅτε καὶ ἡ ὑπόθεσις καὶ ἡ πρόσληψις ἀντιφατικαὶ οὖσαι εἰς ἓν τελευτῶσιν· οἷον εἴτε ἀθάνατος ἡ ψυχὴ ἢ θνητή, ἐπιμελητέον αὐτῆς· ἀλλὰ μὴν ἢ ἀθάνατός ἐστιν ἢ θνητή· πάντως ἄρα ἐπιμελητέον αὐτῆς. εἴτ' ἄρτιοι οἱ ἀστέρες εἴτε περιττοί, ἀριθμητοί εἰσιν· ἀλλὰ μὴν ἢ ἄρτιοι ἢ περιττοί· πάντως ἄρα ἀριθμητοί εἰσιν. εἴτε εἰσὶν ποιναὶ ἐν Ἅιδου εἴτε μή, δικαιοσύνης ἐπιμελητέον· ἀλλὰ μὴν ἢ εἰσὶν ποιναὶ ἐν Ἅιδου ἢ οὐκ εἰσίν· πάντως ἄρα δικαιοσύνης ἐπιμελητέον. τοιοῦτος καὶ ὁ Ἀριστοτέλους λόγος ὁ ἐν τῷ Προτρεπτικῷ· εἴτε φιλοσοφητέον εἴτε μὴ φιλοσοφητέον, φιλοσοφητέον· ἀλλὰ μὴν ἢ φιλοσοφητέον ἢ οὐ φιλοσοφητέον· πάντως ἄρα φιλοσοφητέον. τοιοῦτος καὶ ὁ Πλάτωνος ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ λόγος· εἴτε ἀληθεύει Πρωταγόρας εἴτε ψεύδεται, ψεύδεται· ἀλλὰ μὴν ἢ ἀληθεύει ἢ ψεύδεται· πάντως ἄρα ψεύδεται. τοιαύτη δὲ καὶ περιτροπὴ Τισίου καὶ Κόρακος· εἴτε νικήσω εἴτε ἡττηθῶ, λήψομαι· ἀλλὰ μὴν ἢ νικῶ ἢ ἡττῶμαι· πάντως ἄρα λήψομαι. εἴτε νικήσω εἴτε ἡττηθῶ, οὐ δώσω· ἀλλὰ μὴν ἢ νικῶ ἢ ἡττῶμαι· πάντως ἄρα οὐ δώσω. ἐφ' οἷς ἀπορήσαντες οἱ δικασταὶ ἐπεφώνησαν τὸ 'κακοῦ κόρακος κακὸν ᾠόν'. ΔΙΕΖΕΥΓΜΕΝΟΣ. ὁ διεζευγμένος πρόεισιν ἐπὶ τῶν ἀμέσων ἐναντίων· διὸ καὶ ἀνασκευαστικοί εἰσιν καὶ κατασκευαστικοί· ἤτοι ἡμέρα ἐστὶν ἢ νύξ· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστίν· νὺξ ἄρα οὐκ ἔστιν· ἢ ἀλλὰ μὴν ἡμέρα οὐκ ἔστιν· νὺξ ἔστιν. ΟΜΟΙΟΣ ΔΙΕΖΕΥΓΜΕΝΩΙ. ὅμοιος τῷ διεζευγμένῳ, ὃς καὶ ἐξ ἀποφατικῆς συμπλοκῆς λέγεται, ἐκ διαστάσεως καὶ ἀποφατικῆς συμπλοκῆς τῇ θέσει ἀναιρεῖ· οἷον οὐχὶ | καὶ Ἀθήνησι **f. 263ᵛ** καὶ Μεγάροις ἐστίν· ἀλλὰ μὴν Ἀθήνησιν· οὐ Μεγάροις ἄρα. ἔστιν δὲ καὶ ἐπὶ πλειόνων, ὅτε καὶ κλῖμαξ λέγεται παρὰ τοῖς ῥήτορσιν, ὡς καὶ ὁ Παιανιεὺς πρὸς τῷ πέρατι τοῦ Περὶ στεφάνου "οὐκ εἶπον μέν". λέγεται δὲ κλῖμαξ, ἐπειδὴ ἀεὶ τὸ πέρας τοῦ πρώτου ἀρχὴ τοῦ δευτέρου γίνεται. ΠΑΡΑΔΙΕΖΕΥΓΜΕΝΟΣ. ὁ παραδιεζευγμένος ἐπὶ τῶν μὴ ἀντικειμένων· οἷον ἢ βαδίζει Σωκράτης ἢ διαλέγεται.

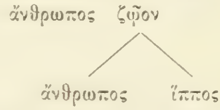
Ταῦτα μὲν περὶ τῶν ὑποθετικῶν τῶν τε δι' ὅλου καὶ τῶν μικτῶν ὡς ἐν μικτοῖς ἁπλῶν· δίκην γὰρ τῶν κατηγορικῶν συλλογισμῶν καὶ ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς μικτοί εἰσιν,

10 νεοτέροις P 11 τοιοῦτος scripsi: τοσοῦτος P 15 ἐπιμελητέον prius scripsi: ἐπιμελῆτε P 18 ἢ prius scripsi: εἰ P 19 Ἀριστοτέλης, ut videtur, pr. P ἐν τῷ Προτρεπτ.] Fr. VI 51 Rose³ 31 et 32 ἀθήνησι P 33 παιωνιεὺς P 33. 34 πρὸς τῷ πέρατι τοῦ Περὶ στεφ.] immo § 179 (p. 288 Reisk.)

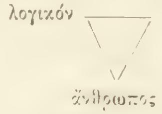
καὶ ἁπλοῖ μικτοί, ⟨οἷοι⟩ οἱ εἰρημένοι, καὶ σύνθετοι μικτοί, οἷον εἰ ζῷον, ἢ λογικὸν ἢ ἄλογον· τὸ μὲν γὰρ ‘εἰ ζῷον’ συνημμένου ὑποθετικοῦ ἐστιν, τὸ δὲ ‘ἢ λογικὸν ἢ ἄλογον’ διεζευγμένου ὑποθετικοῦ. ἔστιν γὰρ καὶ τρίτον εἶδος συλλογισμοῦ μετὰ τὸ κατηγορικὸν καὶ ὑποθετικὸν τὸ λεγόμενον παρὰ Θεοφράστῳ κατὰ πρόσληψιν, ὃ κατὰ τὰ τρία σχήματα πλέκεται οὕτως·

Α ΣΧΗΜΑ. ὃ κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, κατ᾽ ἐκείνου παντὸς οὐσία· ζῷον δὲ κατὰ παντὸς ἀνθρώπου· καὶ οὐσία ἄρα κατὰ παντὸς ζῴου. οὐσία ζῷον ἄνθρωπος.

Β ΣΧΗΜΑ. ὃ κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, τοῦτο κατὰ παντὸς ἵππου.

⟨Γ ΣΧΗΜΑ.⟩ καθ᾽ οὗ παντὸς ζῷον, κατὰ τούτου καὶ λογικόν.

ἐν δὲ τοῖς τρισὶ σχήμασιν ὁ μέσος πάντως καὶ μόνος ἀόριστος. ἀλλ᾽ οὐκ εἰσὶν ὅλως συλλογισμοί, φασίν, οἱ κατὰ πρόσληψιν, ἐπειδὴ παραβαίνουσι τὰ ἴδια τῶν συλλογισμῶν· καὶ ἐκ δύο γὰρ ἀποφατικῶν συνάγουσι καὶ ἐκ δύο μερικῶν καὶ ἐξ ὁμοιοσχημόνων ἐν δευτέρῳ σχήματι· καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἴδια. ἀλλ᾽ ὅσον ἐπὶ τούτῳ οὐδ᾽ οἱ ὑποθετικοὶ συλλογισμοὶ ἔτι συλλογισμοί εἰσιν ὡς ἐκ δύο μερικῶν καὶ ἀποφατικῶν συνάγοντες· οἷον “ὦ φίλε Φαῖδρε, εἰ ἐγὼ Φαῖδρον ἀγνοῶ, καὶ ἐμαυτὸν ἀγνοῶ”· αἱ δύο γὰρ αὗται προτάσεις καὶ μερικαὶ καὶ ἀποφατικαί. κοινὴ οὖν λύσις.

Descripserunt scholia Parisini 2064 in usum nostrum anno 1884 E. Richter (f. 88r—172v, 242r—263v) et P. Hirt (f. 173r—241v), quorum exemplaria denuo contulit (de Boor. codex[1]) deductus est ex exemplari unciali scriptura exarato, quod cum accentibus aut nullis aut raris distinctum esset, librarius saepe erravit, saepe accentus et spiritus omisit. iota mutum plerumque ascripsit, rarius neglexit. ν ἐφελκυστικόν antiquo more, quem mutare non ausus sum, abunde posuit. ο saepissime pro ω scripsit, saepius etiam η et ει confudit, velut p. 8,5 10,4 12,16 19,29 20,11 23,16. 17 25,30 al. sigla et compendia praeter solita vocabulorum ἐστίν, εἰσίν, γάρ, δέ sim. usque ad f. 112 nulla adhibuit. eo mirabilius videtur, quod nonnunquam ὅτι et οὖν, quorum sigla ϙ et ῳ inter se similia sunt, confusa deprehendimus, velut p. 9,1.20 10,15 15,8 cf. etiam p. 6,14 11,17. eodem spectare videtur τί antecedenti οὖν prave additum p. 2,8 18,11 23,22 27,31 29,18. 31 30,31. alia vetustissimi codicis menda plurima facile tolluntur.

Praeter hunc codicem duo mihi innotuerunt scholia in Analytica Priora nomine Ammonii praeposito continentes: Vaticanus Gr. 209 recentior [Brandis Abhandl. d. Berl. Acad. 1831 p. 59 n. 54] et Parisinus Gr. 1846 saec. XIV. [H. Omont II 152]. de Vaticano, quem a me rogatus inspexit, H. Graeven haec mihi scripsit:

1 οἷοι addidi 3 immo δὲ 9 γ̄ σχῆμα addidi 13 ἀλλ᾽ ὃς ἐπὶ τούτων (sic) P 15 ὦ φίλε κτλ.] Phaedr. c. 2 p. 228 A

[1]) cf. ad sequentia quae H. Diels de codice notavit vol. XVIII 3 p. VII et C. Kalbfleisch vol. IV 5 p. XXIII n. 2.

f. 38^r inc. Ἀριστοτέλους περὶ τῶν τριῶν τοῦ συλλογισμοῦ σχημάτων ἀναλυτικῶν προτέρων πρῶτον cum commentario Ioannis Philoponi circumscripto (Ἰω^{ου} τοῦ φιλοπόνου: Κατὰ τὸ Ἀττικὸν ἔθος τὸ χρὴ παρέλειψεν κτλ.). f. 47^r in margine primum Magenteni scholion occurrit: (p. 24^{b}31) Ἐπειδὴ πᾶσα πρότασίς ἐστιν: — Ἐπειδὴ πᾶσα πρότασις ἢ ὑπάρχουσά ἐστιν ἢ ἀναγκαία ἢ ἐνδεχομένη κτλ. edit. Venet. f. III^v 43. eiusdem nomen f. 48^v et 61^v scholiis marginalibus ascriptum est; interiecta scholia marginalia nomine carent. inde a f. 67^r Magenteni commentarius item atque Philoponi Aristotelis verbis circumscriptus est commentatorum nominibus appositis. f. 67^v in margine hoc scholion invenitur iuxta Philoponi (Τοῦ φιλοπόνου: p. 29^{b}6 Οἱ δὲ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι οἱ κατὰ μέρος ἐπιτελοῦνται μὲν καὶ δι' ἑαυτῶν: Δείξας τοὺς ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι ἀναγομένους κτλ. edit. f. XXXI^v) et Magenteni commentarium:

Τοῦ ἀμμωνίου: — (p. 29^{b}19) οἱ δ' ἐν τρίτῳ καθόλου μὲν ὄντων τῶν ὅρων: — Τοὺς ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι συλλογισμούς, ἐὰν οἱ ὅροι καθόλου ὦσιν, ἤγουν πᾶς πᾶς ἢ οὐδεὶς πᾶς, ἀνάγεσθαι φησὶν ἐπιτελουμένους εὐθὺς εἰς τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι καθόλου συλλογισμούς. ὅταν δὲ ἐν μέρει ληφθῶσιν οἱ ὅροι, ἤγουν ὅταν τῶν προτάσεων ἡ μία μὲν καθόλου, ἡ δὲ ἄλλη μερικὴ γένηται, ἐπιτελεῖσθαι διὰ τῶν ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι μερικῶν συλλογισμῶν, οἳ καὶ αὐτοὶ ἀνάγονται εἰς τοὺς ἐκεῖ καθόλου, ὡς εἴρηται. πῶς δὲ οἱ καθόλου τὰς προτάσεις ἔχοντες συλλογισμοὶ τοῦ τρίτου ἀνάγονται εἰς τοὺς καθόλου συλλογισμοὺς τοῦ πρώτου; πάντως, φησὶν ὁ ἀφροδισιεὺς ἀλέξανδρος (p. 115,12 sq.), οὐ δι' ἀντιστροφῆς, οὐδὲ διότι καθόλου ἀμφότεραι αἱ προτάσεις· ἑκατέρως γὰρ ἂν ἑκατέρα τῶν προτάσεων ἐξομοιουμένων τῶν ἐνταῦθα συλλογισμῶν πρὸς ἐκείνους μερικευθήσεται· ἀλλὰ δηλονότι διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. οἱ δὲ μερικὴν ἔχοντες ἐν τῷ τρίτῳ τὴν ἑτέραν τῶν προτάσεων, οἱ μὲν διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς ἀνάγοιντο τελειούμενοι. ὁ μὲν πᾶς τὶς καὶ οὐδεὶς τὶς εἰς τοὺς μερικοὺς τοῦ πρώτου σχήματος προσεχῶς ἀναχθήσονται. ὁ δὲ τὶς πᾶς, ὅς ἐστιν ὁ τρίτος τρόπος, καὶ ὁ οὐ πᾶς πᾶς, ὅς ἐστιν ὁ πέμπτος τρόπος τοῦ τρίτου σχήματος, εὐθὺς καὶ αὐτοὶ εἰς τοὺς καθόλου τοῦ πρώτου σχήματος ἀναχθήσονται. εἰ δέ τις διὰ τῆς ἀντιστροφῆς ἀνάγοι αὐτούς, τοὺς μὲν τρεῖς ἀναγάγοι ἂν εἰς τοὺς μερικοὺς τοῦ πρώτου, τὸν δὲ οὐ πᾶς πᾶς, ὅς ἐστιν ὁ πέμπτος, ὁμοίως εἰς τούτους ἀναγαγεῖν οὐ δυνήσεται, ἀλλ' εἰς τὸν καταφατικὸν καθόλου τοῦ πρώτου, καὶ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. μήποτε οὖν, φησὶν ὁ ἀλέξανδρος (p. 117,22 sq.), δεῖ προσυπακούειν τῷ ὅταν δὲ ἐν μέρει ληφθῶσι τὸ ὅσοι αὐτῶν μὴ αὐτόθεν δύνανται ἐπιτελεῖσθαι δι' ἐκείνων τῶν συλλογισμῶν, (inc. f. 68^r) ἤτοι τῶν καθόλου τοῦ πρώτου σχήματος, τῷ ἀνάγεσθαι τούτους διὰ τῆς ἀντιστροφῆς, ἥτις καὶ τιμιωτέρα ἐστὶν τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς, εἰς τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι μερικούς· ἄντικρυς γὰρ τοῦτο ἐνδεῖ, φησίν. οὗτοι δὲ διὰ τῆς ἀντιστροφῆς ἀνάγεσθαι εἰς τοὺς μερικοὺς τοῦ πρώτου εἴρηνται, καίτοι καὶ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς εἰς αὐτοὺς ἀνάγεσθαι δυνάμενοι, ὅτι ἡ δι' ἀντιστροφῆς τελείωσις τιμιωτέρα τῆς ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς: — ἄλλως. Εἴποι δ' ἄν τις καὶ ἄλλως ἐξηγούμενος εἰπεῖν τὸν ἀριστοτέλην τὸ καθόλου μὲν ὄντων τῶν ὅρων ἀντὶ τοῦ τῶν προτάσεων καθόλου καὶ ἀμφοτέρων συντρεχουσῶν ἐν τῇ τελειώσει τῇ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον δηλαδὴ ἀπαγωγῆς· οὐ γὰρ διὰ τῆς ἀντιστροφῆς· ἐκείνη γὰρ τὴν μίαν αὐτῶν ἐπὶ μέρους ποιεῖ. οἱ δὲ ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι συλλογισμοὶ δι' ἐκείνων ἐπιτελοῦνται τῶν τοῦ πρώτου σχήματος καθόλου συλλογισμῶν, ὡς ὁ πᾶς πᾶς καὶ οὐδεὶς πᾶς καὶ τὶς πᾶς καὶ ὁ οὐ πᾶς πᾶς· ἐν τούτοις γὰρ ἡ ἀντικειμένη τῷ συμπεράσματι καὶ ἡ ἐλάττων τῶν κειμένων, ἥτις καὶ προσλαμβάνεσθαι μᾶλλον ἐπιτηδειοτέρα ἐστί, καθόλου εἰσίν. οὐσῶν δὲ τούτων καθόλου εἰς τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι καθόλου συλλογισμοὺς εὐθὺς ἡ ἀναγωγὴ γίνεται. ὅταν δ' ἐν μέρει ληφθῶσιν οἱ ὅροι ἐν τῷ γίνεσθαι τὴν τελείωσιν διὰ τοῦ ἀδυνάτου, οἱ τοῦ αὐτοῦ σχήματος συλλογισμοί, ὡς ὁ πᾶς τὶς καὶ ὁ οὐδεὶς τίς, τελειοῦνται διὰ τῶν μερικῶν τοῦ πρώτου σχήματος συλλογισμῶν· τῷ γὰρ ἀντικειμένῳ τοῦ συμπεράσματος καθόλου ὄντι ἡ ἐλάττων πρότασις μερικὴ οὖσα προσλαμβανομένη μερικὸν ποιεῖ τὸν συλλογισμόν.

f. 68ᵛ scholia inscribuntur: Ἰω̄ου ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου ἐκ τῶν τοῦ ἀμμωνίου συνουσιῶν εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους τῶν εἰς τὰ γ̄ τὸ αον: Πληρώσας τὸν περὶ τῶν τριῶν σχημάτων τῶν ὑπαρχουσῶν προτάσεων κτλ. edit. f. XXXIIr.

f. 79r scholio marginali Themistii nomen praefixum est: Θεμιστίου: (p. 32a29) Συμβαίνει δὲ πάσας: Ἀπορῶν ἐνταῦθα ὁ ἐξ ἀφροδισιάδος ἐξηγητής φησίν κτλ.

f. 86r Iterum scholion, quod Ammonii nomen prae se fert, deprehenditur: Ἀμμωνίου: (p. 34a12) Δεῖ δὲ λαμβάνειν μὴ μόνον ἐν τῇ γενέσει τὸ δυνατόν: Ἐν τῇ γενέσει δυνατὸν φησὶ τὸ μὴ ὂν δυνάμενον δὲ γενέσθαι, οὗ τὸν ὁρισμὸν ἀποδεδώκαμεν (Alex. p. 182,28). ὅπερ οὐ μόνον φησὶ δεῖ λαμβάνειν λέγοντα ὅτι τῷ δυνατῷ δυνατὸν ἀκολουθεῖ, οἷον τὸ (l. τῷ) καθίσαι τὸν ἱστάμενον δυνατῷ ὄντι τὸ μὴ ὄρθια φυλαχθῆναι πάντα τὰ μέλη αὐτοῦ δυνατὸν καὶ αὐτὸ ὄν. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἀληθεύεσθαι· τῷ γὰρ ἀληθεῖ δυνατῷ ὄντι [τὸ δὲ ψεῦδος ἀδύνατον] ἀληθὲς ἕπεται ἤγουν δυνατόν. εἴη δ᾽ ἂν τὸ ἐν τῷ ἀληθεύεσθαι δυνατὸν καὶ τὸ ἀναγκαῖον λεγόμενον, ἐπεὶ τὸ ἀναγκαῖον ἀεὶ ὁ λέγων εἶναι ἀληθεύει. καὶ τῷ οὕτως δυνατῷ τὸ ἑπόμενον λέγοι ἂν ἀναγκαῖον ἔσεσθαι, ἐὰν (l. καὶ ἀεὶ) ἀληθὲς καὶ ὁμοίως [τὸ] τῷ ἡγουμένῳ δυνατόν (Alex. p. 183,3—7). οἷον τὸ δυνατὸν (l. τῷ δυνατῷ) γενέσθαι τὸν ἥλιον ἐν κριῷ δυνατὸν ἰσημερίαν γενέσθαι. καὶ ἐν τῷ ὑπάρχειν· τῷ γὰρ δυνατῷ τῷ ὡς ὑπάρχοντι λαμβανομένῳ δυνατὸν πάλιν ὑπάρχον ἕπεται, οἷον τῷ ἵστασθαί τινα νῦν τὸ ὄρθια εἶναι νῦν πάντα τὰ μέλη αὐτοῦ. τὸ δὲ καὶ ὁσαχῶς ἄλλως λέγεται τὸ δυνατόν δύναται μὲν λέγεσθαι . . . εἰ δὲ μὴ γένοιτο, οὐδὲ δυνατὸν ἐλογίζετο (Alex. p. 183,29—184,4). καὶ τοῦ κατὰ φίλωνα δυνατοῦ, ὃ ἦν τὸ κατὰ ψιλὴν ἐπιτηδειότητα τοῦ ὑποκειμένου λεγόμενον, κἂν ὑπό τινος ἔξωθεν ἀναγκαίου ᾖ κωλυόμενον. ὁ γὰρ φίλων τὸ ἄχυρον . . . ὅτι μὴ κεκώλυται (Alex. p. 184,6—12). οὐκ ἔστι δὲ δυνατὸν τῷ ὑπό τινος | (inc. f. 86ᵛ) κωλύεσθαι τὴν καῦσιν αὐτοῦ τὸ ὂν ἐν τῇ ἀτόμῳ καυθῆναι. δι᾽ ὃ ἐκείνῳ μὲν . . . . τὸ πάσχειν τὸ ἀπαθές (15—17). εἴτε ἀκολουθίαν εἰρῆσθαι (?). εἰ γὰρ ἀδύνατον τὸ ἑπόμενον, ἀδύνατον (δὲ deletum) καὶ τὸ ἡγούμενον, καθ᾽ ὃν ἂν τρόπον τὸ ἀδύνατον ληφθῇ, εἴτε γενέσθαι ἀδύνατον εἴτε ὑπάρχειν ἀδύνατον, εἴτε ἀδύνατον ἀληθεύεσθαι εἴτε ἀδύνατον ἐξ ἀνάγκης γενέσθαι, εἴτε ὁσαχῶς ἄλλως εἴρηται τὸ δυνατόν, ἔμπαλιν ἡ ἀκολουθία ἐπὶ τοῦ ἀδυνάτου ἔχει· τὸ μὲν γὰρ δυνατὸν . . . δεῖ καὶ τὸ ἡγούμενον ἀδύνατον εἶναι (Alex. p. 183,13—17). δύναται δὲ λέγεσθαι τὸ ἀδύνατον προσθεῖναι τὸν ἀριστοτέλην ὑπὲρ τοῦ δεῖξαι ὅτι καθ᾽ ὃ ἂν σημαινόμενον τοῦ δυνατοῦ τὸ ἡγούμενον δυνατὸν ληφθῇ, κατὰ τοῦτο τὸ τῷ δυνάτῳ ἀντικείμενον οὐχ οἷόν τε ἕπεσθαι (21—24): —

In sequentibus Ammonii nomen non reperitur, sed ἀλεξάνδρου ἀφροδισέως, τοῦ ψέλλου, νεοφύτου nomina inde a f. 104ᵛ saepius occurrunt.[1])

Parisinum 209 Analytica Priora cum eadem scholiorum farragine continere et ex photogrammatis, quae mihi f. 63ʳ et 68ʳ praesto erant, et ex iis, quae V. Rose l. c. p. 208 adnotat, apparet. Ad Ammonii notitiam inde nihil certe redundat; nam alterum scholion item atque illud Themistii quod fertur ex Alexandri commentario misere conflatum est; indidem prioris scholii maxima pars excerpta est, id quod Ammonii mori non minus repugnare videtur quam enuntiatorum significationes apud Magentenum usitatae: πᾶς πᾶς, οὐδεὶς πᾶς, πᾶς τίς, οὐδεὶς τίς.

---

[1]) f. 124ᵛ inc. ἐξήγησις Ἰω̄ου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου εἰς τὸ περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν τρίτον τμῆμα; raro Magenteni, Pselli, Neophyti nomina enitent. f. 183ʳ inc. Ἰωάννου ἀλ. τοῦ φιλοπ. σχολικαὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἑρμείου μετά τινων ἰδίων ἐπιστάσεων εἰς τὸ πρῶτον τῶν ὑστ. ἀναλ. ἀριστ., quibus nonnulla Magenteni et Procli scholia adiecta sunt.

Berolini
Nonis Januariis MDCCCIC. M. Wallies.

AMMONII IN ARISTOTELIS
ANALYTICORUM PRIORUM
LIBRUM I
COMMENTARIUM

CORRIGENDUM

p. 50,1 l. ἐκεῖσε

Cod. Paris. 2064

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ Α ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΦΩΝΗΣ ΑΜΜΩΝΙΟΥ f. 88r

Ὁ φιλόσοφος ὅτε περὶ φωνῶν διαλέγεται, οὐ περὶ τῶν ἀσήμων διαλέγεται, ἀλλὰ περὶ τῶν σημαντικῶν. σκοπὸς γάρ ἐστιν αὐτῷ ἡ τῶν πραγμάτων ἐξέτασις· πρὸς δὲ τοῦτο οὐδὲν αὐτῷ συντελοῦσιν αἱ ἄσημοι φωναὶ ἀλλ' αἱ σημαντικαὶ τῶν πραγμάτων. τί γὰρ αὐτῷ συντελεῖ περὶ τοῦ βλίτυρι καὶ τοῦ σκινδαψὸς καὶ τῶν τοιούτων διαλαβεῖν; περὶ φωνῶν οὖν διέλαβεν ἐν ταῖς Κατηγορίαις, οὐκ ἀσήμων ἀλλὰ περὶ φωνῶν σημαντικῶν τῶν πραγμάτων διὰ μέσων τῶν νοημάτων. καὶ καλῶς Θεόδωρος λέγει δύνασθαι διττὸν εἶναι τὸν σκοπὸν τῶν Κατηγοριῶν, καὶ περὶ φωνῶν καὶ περὶ πραγμάτων. ᾗ μὲν γὰρ πρόκειται αὐτῷ διδάξαι ἡμᾶς περὶ ἁπλῶν φωνῶν καὶ ἀρχή ἐστιν πάσης τῆς λογικῆς πραγματείας, περὶ φωνῶν ἐροῦμεν τὸν σκοπόν· ᾗ δὲ οὐ περὶ ἁπλῶν φωνῶν πρόκειται αὐτῷ λέγειν ἀλλὰ περὶ σημαντικῶν τῶν πραγμάτων καὶ ἀρχή ἐστιν πάσης φιλοσοφίας τὸ βιβλίον, περὶ πραγμάτων ἐροῦμεν τὸν σκοπόν. εἰ δὲ περὶ φωνῶν καὶ πραγμάτων, πρόδηλον ὅτι καὶ περὶ τῶν μέσων τούτων, τῶν νοημάτων. ὥστε ἐν μὲν ταῖς Κατηγορίαις διέλαβεν περὶ ἁπλῶν φωνῶν σημαντικῶν τῶν πραγμάτων διὰ μέσων τῶν νοημάτων, ἐν δὲ τῷ Περὶ ἑρμηνείας ἀκολούθως μετὰ τὰς ἁπλᾶς φωνὰς διέλαβεν πρῶτον περὶ ὀνόματος καὶ ῥήματος, καὶ τούτων οὐκ ἀσήμων ἀλλὰ σημαντικῶν· ἀκόλουθον γὰρ ἦν μετὰ τὰς ἁπλᾶς φωνὰς διαλαβεῖν περὶ ὀνόματος καὶ ῥήματος † δὲ κατὰ δευτέραν θέσιν τεθεῖσθαι λέγεται. πρῶτον γὰρ ἔθεντο τοῖς πράγμασιν κατὰ πρώτην θέσιν τὰς ἁπλᾶς φωνάς· εἶτα τούτων τῶν ἁπλῶν φωνῶν κατὰ δευτέραν θέσιν ἔθεντο τὰς μὲν ὀνοματικὰς τὰς δὲ ῥηματικάς. ἀκολούθως οὖν μετὰ τὸ διαλαβεῖν ἐν ταῖς Κατηγορίαις περὶ ἁπλῶν φωνῶν διέλαβεν ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας πρῶτον | μὲν περὶ ὀνόματος καὶ ῥήματος, f. 88v ἔπειτα δὲ ἀκολούθως μετὰ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα περὶ λόγου, ὅς ἐστιν ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος, καὶ περὶ λόγου οὐ παντὸς ἀλλὰ τοῦ ἀποφαντι-

2 ΑΜΜΟΝΙΟΥ P   9 θεόδορος P   16 νοημάτων] ο in ras. P[1]
21 δὲ in ras. P[1]: fortasse ἃ

κοῦ. καὶ σαφῶς λέγει· "ὁ δὲ ἀποφαντικὸς λόγος τῆς νῦν θεωρίας ἐστίν·" "ἀποφαντικὸς δὲ οὐ πᾶς, ἀλλ' ἐν ᾧ τὸ ἀληθεύειν ἢ ψεύδεσθαι ὑπάρχει". ὥστε οὐ περὶ παντὸς λόγου ἐκεῖ διαλαμβάνει, οὔτε περὶ τοῦ εὐκτικοῦ οὔτε περὶ τοῦ προστακτικοῦ οὔτε ἄλλου τινὸς ἤτοι τῶν πέντε κατὰ τοὺς Περιπατητικοὺς ἢ τῶν δέκα κατὰ τοὺς Στωικοὺς πλὴν τοῦ ἀποφαντικοῦ. ἀκόλουθον δέ ἐστιν μετὰ τὸ διαλαβεῖν περὶ ἑνὸς λόγου διαλαβεῖν καὶ περὶ δύο λόγων καὶ τριῶν καὶ ἁπλῶς συλλογῆς λόγων. ἡ δὲ τῶν λόγων συλλογὴ συλλογισμός ἐστιν· ἀκολούθως οὖν μετὰ τὸ εἰπεῖν περὶ λόγου ἐρεῖ περὶ συλλογισμοῦ. καὶ εἰ μὲν μὴ διάφορα ἦν τὰ εἴδη τῶν συλλογισμῶν ἀλλὰ πάντων ἓν ἦν εἶδος, ἤρκεσεν ἂν μία πραγματεία. νῦν δὲ διάφορά ἐστιν εἴδη συλλογισμῶν· οἱ μὲν γάρ εἰσιν ἀποδεικτικοί, οἱ δὲ διαλεκτικοί, οἱ δὲ σοφιστικοί. καὶ ἀποδεικτικοὶ μέν εἰσιν οἱ ἐπιστημονικοί, οἷς οἱ ἐπιστήμονες κέχρηνται πρὸς τὰς ἀποδείξεις, ἀληθέστατοι ὄντες καὶ δι' ἀληθεστάτων ὁδεύοντες· διαλεκτικοὶ δέ εἰσιν οἱ ποτὲ μὲν ἀληθεῖς ποτὲ δὲ ψευδεῖς δι' ἐνδόξων ὁδεύοντες, οἷς κέχρηνται πρὸς γυμνασίαν· σοφιστικοὶ δέ εἰσιν οἱ ψευδεῖς, δι' ὧν οἱ σοφισταὶ ἀπατῶσιν. καὶ περὶ μὲν τῶν ἀποδεικτικῶν διαλαμβάνει ἐν τοῖς Ὑστέροις ἀναλυτικοῖς, περὶ δὲ τῶν διαλεκτικῶν ἐν τοῖς Τόποις, περὶ δὲ τῶν σοφιστικῶν ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς ἐλέγχοις. ἔστιν δὲ καὶ ἄλλο εἶδος συλλογισμῶν τὸ καλούμενον πειραστικόν, ᾧ αὐτὸς μὲν οὐ κέχρηται, ὁ δὲ Πλάτων κέχρηται καὶ αὐτῷ. φασὶν δὲ τὸν πειραστικὸν περιέχεσθαι ἐν τῷ σοφιστικῷ· τῇ γὰρ προαιρέσει μόνῃ διαφέρειν τὸν αὐτὸν ὄντα. ὁ μὲν γὰρ σοφιστικὸς μοχθηρὰν ἔχει προαίρεσιν, ὁ δὲ πειραστικὸς βελτίστην· ὁ γὰρ κεχρημένος αὐτῷ πειρᾶται τοῦ προσδιαλεγομένου, οὐχ ὡς ὁ σοφιστικὸς | ἵνα ἀπατήσῃ, ἀλλ' ἵνα διδάξῃ μὴ ἀπατᾶσθαι, f. 89r καὶ τούτου πεῖραν λαμβάνει, εἴτε δύναται ἀπατᾶσθαι εἴτε μή, ἵνα διδάξῃ αὐτὸν μὴ ἀπατᾶσθαι, ὡς ὁ Εὐκλείδης διδάσκει ἡμᾶς διὰ τῶν ψευδαρίων μὴ ἀπατᾶσθαι ἐν τοῖς Θεωρήμασιν. οὕτως μὲν οὖν τοῖς διαφόροις εἴδεσι τῶν συλλογισμῶν συνδιεῖλεν τὰς πραγματείας ὁ Ἀριστοτέλης, ὧν ἡ διαφορὰ ὡς τύπῳ εἰπεῖν εἴρηται. λάβοις δ' ἂν ἀκριβῶς τὰς διαφορὰς αὐτῶν, εἰ λαβὼν τὰ τρία ταῦτα, τὸ γιγνῶσκον, τὸ γιγνωσκόμενον, τὴν μεταξὺ τούτων γνῶσιν, ἀπὸ ἑκάστου δείξειας τὴν τῶν συλλογισμῶν διαφοράν. οἷον τὸ γιγνῶσκον ἐνταῦθα τὰ πράγματα διὰ τῶν συλλογισμῶν ἡ ψυχή ἐστιν τριδύναμος οὖσα· ἔχει γὰρ τὸ διανοητικόν, τὸ δοξαστικόν, τὸ φανταστικόν. καὶ τῷ μὲν διανοητικῷ ἐπιστημονικῶς καὶ ἀπταίστως πάντα μετ' αἰτίας γιγνώσκει· τῷ δὲ δοξαστικῷ τινὰ μὲν ὀρθῶς τινὰ δὲ οὐκ ὀρθῶς· ἡ γὰρ δόξα οὐκ ἔχουσα τὸ σταθερὸν τῆς διανοίας ἀλλὰ καὶ πλησιάζουσα τῇ φαντασίᾳ ποτὲ καὶ πταίει· ἡ δὲ φαντασία περὶ τὰ φαινόμενα ἔχει καὶ

1 λέγει] De interpret. c. 4 p 17a6. 2   3 ἐφεκτικοῦ Waitz Organ. I 43 (ἐβκτικοῦ in P scriptum esse arbitratus)   5 στοϊκούς P   7 λόγον (post δύο) P   8 post οὖν superscr. τί P1 cf. p. 23,22   9 εἰ in ras. P1   μὴ] ἡ corr. ex ι P1   διάφορα scripsi: ἀδιάφορα P   19 ᾧ scripsi: ὃ P   21 περιέρχεσθαι P   22 σοφιστικῶς (sic) P   23 προδιαλεγομένου P   24 οὐχ ὡς ὁ scripsi: οὐχ' ὠ corr. ex οὐχ' ο P   32 γιγνῶσκον scripsi: γιγνώσκειν P

πταίει. κατὰ τὰς διαφορὰς τούτων τῶν γνωστικῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς λάμβανε τὰς διαφορὰς τῶν συλλογισμῶν. οἱ μὲν γὰρ ἀποδεικτικοὶ ἐπιστημονικοί εἰσιν δι' ἀληθῶν ἀποδείξεων ἐπιστημονικῶς ὁδεύοντες· οἷον θέλω ἀποδεῖξαι ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατός ἐστιν, καὶ λέγω· ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητός ἐστιν· πᾶν αὐτοκίνητον ἀεικίνητον· πᾶν ἀεικίνητον ἀθάνατον· ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος. οἱ δὲ διαλεκτικοὶ δοξαστικοί εἰσιν δι' ἐνδόξων ὁδεύοντες· οἷον ἡ δεῖνα ὠχρά ἐστιν· πᾶσα ὠχρὰ τέτοκεν· ἡ δεῖνα ἄρα τέτοκεν. τοῦτο εἰκός ἐστιν ἀληθές, εἰκὸς δὲ καὶ ψευδές· εἰκὸς μὲν γὰρ αὐτὴν τετοκυῖαν ὠχρὰν εἶναι, εἰκὸς δὲ καὶ μὴ τετοκυῖαν ὑπὸ ἄλλης τινὸς αἰτίας. καὶ ἐπὶ τούτου· ὁ δεῖνα καλλωπιστής ἐστι· πᾶς καλλωπιστὴς μοιχός· ὁ δεῖνα ἄρα μοιχός· εἰκὸς γὰρ τινὰ καὶ καλλωπιζόμενον μὴ εἶναι μοιχόν. οἱ δὲ σοφιστικοὶ φαντα|σιώδεις εἰσὶν μηδὲ τὸ φαινόμενον ἔχοντες· οἷον ὃ ὁρᾷ τις, f. 89ᵛ τοῦτο ὁρᾷ· τὸν τοῖχον ὁρᾷ τις· ὁ τοῖχος ἄρα ὁρᾷ. ὁ ἑτερόφθαλμος ὁρᾷ· πᾶς ὁρῶν ὀφθαλμοὺς ἔχει· ὁ ἑτερόφθαλμος ἄρα ὀφθαλμοὺς ἔχει. αὕτη μὲν οὖν ἡ διαφορὰ αὐτῶν ἔστω εἰλημμένη ἀπὸ τοῦ γιγνώσκοντος· εἴληπται γὰρ ἀπὸ τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων, ἥτις ἐνταῦθα διὰ συλλογισμῶν γιγνώσκει τὰ πράγματα. οὐ παρείληπται δὲ ἡ νοερὰ δύναμις τῆς ψυχῆς, ἐπειδὴ ἐκείνη οὐ διὰ συλλογισμῶν ἀλλ' ἁπλαῖς ἐπιβολαῖς γινώσκει ἃ γινώσκει. ἀπὸ δὲ τοῦ γινωσκομένου εἰλήφθω· ἢ ὄντα ἐστὶν καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντα, ὡς τὰ νοητά, τὰ οὐράνια, ἢ μὴ ὄντα ἐστίν, ὡς ὁ τραγέλαφος καὶ ὁ σκινδαψὸς καὶ τὸ βλίτυρι καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἢ πῇ μὲν ὄντα πῇ δὲ οὐκ ὄντα, ὡς τὰ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ. ὁ μὲν οὖν ἀποδεικτικὸς συλλογισμὸς περὶ τὰ ὄντα καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντά ἐστιν· ὁ δὲ σοφιστικὸς περὶ τὰ μὴ ὄντα, ὡς καὶ ὁ θεῖος Πλάτων λέγει ἐν τῷ Σοφιστῇ ὅτι περὶ τὸ μὴ ὂν ἔχει· ὁ δὲ διαλεκτικὸς ἔχει περὶ τὰ ποτὲ μὲν ὄντα ποτὲ δὲ μὴ ὄντα. λάμβανε δὲ καὶ ἀπὸ τῆς γνώσεως· πᾶσα γνῶσις ἢ ἀεὶ ἀληθής ἐστιν ἢ ἀεὶ ψευδὴς ἢ ποτὲ μὲν ἀληθὴς ποτὲ δὲ ψευδής· ὁ ἀποδεικτικὸς συλλογισμὸς ἀεὶ ἀληθής ἐστιν, ὁ σοφιστικὸς ἀεὶ ψευδής, ὁ διαλεκτικὸς ποτὲ ἀληθὴς ποτὲ ψευδής. ἔχομεν οὖν τὴν διαφορὰν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ γινώσκοντος, ἀπὸ τοῦ γινωσκομένου, ἀπὸ τῆς γνώσεως. λέγει δὲ καὶ ἄλλως ἀπὸ τῶν πραγμάτων· πάντα τὰ πράγματα ἢ αὐτόθεν αἱρετά ἐστιν καὶ ἀγαθά, ἢ αὐτόθεν κακὰ καὶ φευκτά, ἢ ἀναγκαῖα· ὁ ἀποδεικτικὸς αἱρετός ἐστιν· ὁ σοφιστικὸς φευκτός· διὸ καὶ διδασκόμεθα αὐτόν, ἵνα φύγωμεν αὐτόν· τὰ μὲν γὰρ ἀγαθὰ μανθάνομεν, ἵνα κεχρήμεθα αὐτοῖς, τὰ δὲ κακά, ἵνα φύγωμεν, ὡς ὁ ἰατρὸς τὰ νοσώδη· ὁ δὲ διαλεκτικὸς ἀναγκαῖος· γυμναζόμεθα γὰρ ἐν αὐτοῖς καὶ ἀπ' αὐτῶν διαβιβαζόμεθα ἐπὶ τὸν ἀποδεικτικόν. ἐπειδὴ οὖν, ὡς εἴρηται, περὶ μὲν ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ λέγει | ἐν τοῖς δύο τοῖς f. 90ʳ Ὑστέροις ἀναλυτικοῖς, περὶ δὲ διαλεκτικοῦ ἐν τοῖς Τόποις, περὶ δὲ τοῦ σοφιστικοῦ ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς ἐλέγχοις, τὰ δύο τὰ Πρῶτα ἀναλυτικὰ

9 δὲ add. P² 14 ὀφθαλμοὺς prius] οὺς in ras. P¹ 15 γιγνώσκοτος (sic) P 24 ἐν τῷ Σοφιστῇ] c. 39 p. 254 A sqq. 29 γινόσκοντος P 30 fort. λέγω ut p. 7, 6, at cf. p. 4,27 13,17 34 κεχρήμεθα] cf. p. 9,6 10,3 37 δύο scripsi cf. vs. 39: δευτέροις P

ποῦ χοροῦ τάξομεν; τί ἐροῦμεν λέγειν αὐτὸν ἐν αὐτοῖς; λέγομεν ὅτι ἐν τούτοις περὶ ἁπλῶς συλλογισμοῦ λέγει. ἄλλο γάρ ἐστιν ἁπλῶς εἰπεῖν περὶ ζῴου, τοῦ γένους, καὶ ἄλλο περὶ τοῦδε τοῦ ζῴου, τοῦ εἴδους· ὥσπερ γὰρ ὁ ἁπλῶς εἰδὼς περὶ τοῦ ζῴου, ὅτι οὐσία ἐστὶν ἔμψυχος αἰσθητική, οἶδεν τὰ κοινῶς ὑπάρχοντα πᾶσιν τοῖς ζῴοις, οὕτως ἐνταῦθα λέγει περὶ ἁπλῶς συλλογισμοῦ τοῦ ὡς γένους, καὶ ὅσα λέγει ἐνταῦθα, παντὶ συλλογισμῷ ὑπάρχει, καὶ τῷ ἀποδεικτικῷ καὶ τῷ διαλεκτικῷ καὶ τῷ σοφιστικῷ.

Ἀλλὰ διὰ τί μὴ ἓν βιβλίον ἔγραφεν περὶ τοῦ ἁπλῶς συλλογισμοῦ; λέγομεν ὅτι ἐν παντὶ συλλογισμῷ τὸ μέν τί ἐστιν ἀνάλογον ὕλῃ τὸ δὲ εἴδει. ὕλῃ μὲν οὖν ἀναλογεῖ τὰ πράγματα αὐτὰ δι' ὧν ὁ συλλογισμὸς πλέκεται, εἴδει δὲ τὰ σχήματα· οἱ μὲν γὰρ ἐν πρώτῳ σχήματί εἰσιν, οἱ δὲ ἐν δευτέρῳ, οἱ δὲ ἐν τρίτῳ. οἷον θέλω δεῖξαι ὅτι ἄνθρωπος κεχώρισται τοῦ ἵππου. καὶ λέγω· πᾶς ἄνθρωπος λογικόν· οὐδὲν λογικὸν ἵππος· οὐδεὶς ἄρα ἄνθρωπος ἵππος. ἐν τούτῳ τῷ συλλογισμῷ ὕλῃ μὲν ἀναλογεῖ τὸ ἄνθρωπος καὶ τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἵππος, εἴδει δὲ τὸ σχῆμα· ἐν πρώτῳ γὰρ σχήματί ἐστιν. ἐν δευτέρῳ δὲ σχήματί ἐστιν οὕτως· πᾶς ἄνθρωπος λογικός· οὐδεὶς ἵππος λογικός· οὐδεὶς ἄρα ἄνθρωπος ἵππος. ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ διαλαμβάνει περὶ τῶν ἀναλογούντων τῷ εἴδει, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περὶ τῶν ἀναλογούντων τῇ ὕλῃ. ἀπὸ τοῦ πλείονος δέ ἐστιν ἡ διαίρεσις αὕτη· ⟨οὐ⟩ γὰρ τελείως αὐτὰ διέστειλεν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῶν ἀναλογούντων τῇ ὕλῃ διαλαμβάνει καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῶν ἀναλογούντων τῷ εἴδει, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πλείονός ἐστιν ἡ διαίρεσις· μᾶλλον γὰρ περὶ τῶν τῷ εἴδει ἀναλογούντων διαλαμβάνει ἐν τῷ πρώτῳ ἢ ἐν τῷ δευτέρῳ, καὶ τὸ ἀνάπαλιν ἐν τῷ δευτέρῳ μᾶλλον διαλαμβάνει περὶ τῶν ἀναλογούντων τῇ ὕλῃ ἢ ἐν τῷ πρώτῳ. ἐπειδὴ οὖν τιμιώτερόν ἐστιν τὸ εἶδος τῆς ὕλης, | ἐν τῷ πρώτῳ διαλαμβάνει περὶ τοῦ ὡς εἴδους, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ f. 90v
περὶ τῆς ὕλης. πρὸς δὲ τούτοις καὶ τοῦτο λέγει, ὅτι τὰ ἐν τῷ πρώτῳ λεγόμενα οἰκεῖά ἐστιν τῇ ἀποδεικτικῇ πραγματείᾳ, τὰ δ' ἐν τῷ δευτέρῳ τῇ διαλεκτικῇ· εἰκότως οὖν τὸ μὲν πρῶτόν ἐστιν, τὸ δὲ δεύτερον· καὶ γὰρ πρώτη ἐστὶν ἡ περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ πραγματεία, δευτέρα δὲ ἡ περὶ τοῦ διαλεκτικοῦ. ὅτι δὲ ἐν τοῖς δύο τούτοις ἁπλῶς περὶ συλλογισμοῦ πρόκειται αὐτῷ εἰπεῖν, καὶ αὐτὸς πολύς ἐστιν μαρτυρῶν τὰ κοινῶς ὑπάρχοντα παντὶ συλλογισμῷ· πολλαχοῦ γὰρ καὶ ἐν τοῖς Ὑστέροις ἀναλυτικοῖς καὶ ἐν τοῖς Τόποις λέγει 'ὡς εἴρηται ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ συλλογισμοῦ' τὰ δύο ταῦτα βιβλία λέγων.

Ἔχομεν οὖν τὸν σκοπὸν τοῦ βιβλίου, ὅτι περὶ συλλογισμοῦ ἁπλῶς, τὴν τάξιν, ὅτι εἰκότως μετὰ τὸ Περὶ ἑρμηνείας τέτακται, ἐν ᾧ περὶ ἑνὸς λόγου εἶπεν, περὶ συλλογῆς λόγων, καὶ ὅτι δεῖ πρότερον μαθεῖν τὰ κοινῶς ὑπάρχοντα πᾶσιν τοῖς συλλογισμοῖς, εἶτα τὰ ἰδίως τῷδε καὶ τῷδε ὑπάρχοντα, τὸ χρήσι-

---

1 ποῦ scripsi cf. p. 11, 26: ποίου P 2 λέγει scripsi: λόγου P 16 an οὗτος? 20 οὐ addidi 27 immo περὶ τοῦ ⟨ὡς⟩ 33 πολλαχοῦ] velut Anal. Post. I 3 p. 73a14, 11 p. 77a34, sed in Top. nusquam cf. VIII 11 p. 162a11, 13 p. 162b32 38 εἶπεν, ⟨τὸ βιβλίον ἐν ᾧ εἶπεν⟩ conicio 39 εἶτα, quod post 38 εἶπεν habet P, huc transposui cf. p. 7,21 τὰ scripsi: ἃ P

μον, ὅτι συντελεῖ ἡμῖν εἰς γνῶσιν παντὸς συλλογισμοῦ δι' ὧν τὰ πράγματα γνῶναι δυνησόμεθα, ὅτι γνήσια τὰ βιβλία, εἴ γε αὐτὸς αὐτῶν πολλαχοῦ μέμνηται καὶ ἀτελὴς ἦν ἡ λογικὴ τούτων ἐστερημένη, καὶ τὰ ἑξῆς, ὑπὸ ποῖον μέρος ἢ ὄργανον ἀνάγεται, ὅτι ὑπὸ τὴν λογικήν, ἥτις ἐστὶν ὄργανον τῆς φιλοσοφίας. ὑπόλοιπον περὶ τῆς ἐπιγραφῆς εἰπεῖν, διὰ τί Ἀναλυτικὰ ἐπιγέγραπται ἀλλ' οὐχὶ Περὶ συλλογισμοῦ, περὶ οὗ καὶ πρόκειται αὐτῷ λέγειν, ὡς εἴρηται, καὶ διὰ τί ταῦτα μὲν τὰ δύο βιβλία, περὶ ὧν νῦν πρόκειται αὐτῷ λέγειν, Πρότερα ἀναλυτικὰ ἐπιγέγραπται, τὰ δὲ μετὰ ταῦτα, ἐν οἷς περὶ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ διαλαμβάνει, Ὕστερα ἀναλυτικὰ ἐπιγέγραπται. καὶ λέγομεν ὅτι ἔστιν ἐν τοῖς συλλογισμοῖς σύνθεσις, ἔστιν δὲ καὶ ἀνάλυσις, ὥσπερ καὶ παρὰ τοῖς γραμματικοῖς ἔστιν σύνθεσις καὶ ἀνάλυσις, σύνθεσις μὲν καθ' ἣν ἀπὸ τῶν στοιχείων ἢ τῶν συλλαβῶν συντιθέασιν ὀνόματα ἢ ῥήματα, ἀνάλυσις δὲ καθ' ἣν τὰ συντεθέντα | ἀναλύουσιν f. 91r ἐπὶ τὰ ἁπλᾶ ἐξ ὧν συνετέθη, εἰς τὰς συλλαβὰς καὶ τὰ στοιχεῖα. ἔστιν δὲ καὶ παρὰ τοῖς φυσιολόγοις σύνθεσις καὶ ἀνάλυσις, σύνθεσις μὲν ἡ γένεσις καθ' ἣν ἀπὸ τῶν ἁπλῶν ἐπὶ τὰ σύνθετα ἔρχονται, δεικνύντες ὅτι ἀπὸ τῶν δ̄ στοιχείων οἱ δ̄ χυμοὶ ἀφ' ὧν ἄνθρωποι, ἀνάλυσις δὲ καθ' ἣν ἀπὸ τῶν συνθέτων ἐπὶ τὰ ἁπλᾶ ἔρχονται, οἷον ὁ ἄνθρωπος ἐκ τῶν δ̄ χυμῶν, οἱ δ̄ χυμοὶ ἐκ τῶν δ̄ στοιχείων. καὶ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις δὲ ἔστιν σύνθεσις καὶ ἀνάλυσις, σύνθεσις μέν, ὅταν ἀπὸ τῶν ἁπλῶν εἰδῶν ἔλθωσιν ἐπὶ τὰ σύνθετα, οἷον ἀπὸ τοῦ καθ' αὑτὸ καλοῦ ἐπὶ τὸ ἐν τῷ νῷ καλόν, ἐπὶ τὸ ἐν τῇ ψυχῇ, ἐπὶ τὸ ἐν τοῖς σώμασιν· ἀνάλυσις δέ ἐστιν, ὅταν ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς εἰδῶν ἀναδράμωσιν ἐπὶ τὰ ἐν τοῖς νοητοῖς. ἔστιν δὲ καὶ ἐρωτικὴ ἀνάλυσις, ᾗ κέχρηται ἐν τῷ Συμποσίῳ ἀπὸ τοῦ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς κάλλους ἀνατρέχων ἐπὶ τὸ νοητὸν κάλλος· ἔστιν δὲ καὶ γεωμετρικὴ ἀνάλυσις † ἡ πῶς τὸ δεύτερον τῶν Εὐκλείδου ἀναλύεται ὅλον. καὶ τὴν τοιαύτην ἀνάλυσιν ὁ Γεμῖνος ὁριζόμενός φησιν "ἀνάλυσίς ἐστιν ἀποδείξεως εὕρεσις"· ἀπὸ γὰρ τοῦ συμπεράσματος ἔρχονται οἱ ἀναλύοντες· καὶ ἐὰν εὕρωσιν ἀναλῦσαι, εὐχερῶς ἃ ἀναλύοντες εὑρήκασιν συνθέντες ποιοῦνται τὴν ἀπόδειξιν· ὥστε καλῶς ὡρίσατο τὴν ἀνάλυσιν ἀποδείξεως εὕρεσιν εἶναι. ἔστιν δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἀστρονόμοις σύνθεσις καὶ ἀνάλυσις. ἔστιν οὖν καὶ ἐν τοῖς συλλογισμοῖς. καὶ σύνθεσις μέν ἐστιν ἡ συναγωγὴ τῶν λημμάτων καὶ ἡ γένεσις αὐτοῦ τοῦ συλλογισμοῦ· οἷον θέλω ἀποδεῖξαι ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατός ἐστιν, καὶ συνάγω λήμματά τινα, ἐξ ὧν πλέκω συλλογισμὸν οὕτως· ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητον·

---

ad 1—3 in sinistro margine ascripsit ἐν μὲν τοῖς πρακτικοῖς τὴν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ διάκρισιν· ἐν δὲ τοῖς θεωρητικοῖς τὴν τοῦ ἀληθοῦς καὶ ψευδοῦς ἐπιδρομήν P 2 εἴ γε scripsi: εἰ δε (sic) P ad 3—7 in dextro margine ascripsit διαρεῖται (sic) δὲ τὸ ᾱ βιβλίον εἰς γ̄. καὶ ἐν μὲν τῶ πρώτω τμήματι περὶ συνθέσεως συλλογισμῶν, ἐν δὲ τῶ β̄ περὶ εὑρέσεως λημμάτων, ἐν δὲ τῶ γ̄ περὶ ἀναλύσεως P 6 περὶ prius superscr. P 14 immo εἰς τὰ ἁ. 24 ἐρωτηματική prave Waitz Org. I 11 ἐν τῷ Συμποσίῳ] c. 24 p. 204 D sqq. 25 κάλους — κάλος P 26 ᾗ που Waitz l. c. ἠπῶ in P scriptum esse arbitratus : ᾗπερ Diels 30 ὁρίσατο P

πᾶν αὐτοκίνητον ἀεικίνητον· πᾶν ἀεικίνητον ἀθάνατον· ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος. αὕτη σύνθεσίς ἐστιν. ἀνάλυσις δέ, ὅταν τὸν συλλογισμὸν εὑρόντες κείμενον παρά τινι τῶν παλαιῶν ζητῶμεν ὑπὸ ποῖον σχῆμα ἀνάγεται, καὶ οὕτως αὐτὸν ἀναλύωμεν εἰς τὰ λήμματα τὰ ἐξ ὧν συνετέθη· οἷον τοῦτον αὐτὸν τὸν εἰρημένον συλλογισμὸν ἐὰν βουληθῶ ἀναλῦσαι εὑρὼν παρὰ Πλάτωνι | κείμενον, ἄρχομαι ἀπὸ τοῦ συμπεράσματος καὶ λέγω· ἡ ψυχὴ f. 91ᵛ ἀθάνατός ἐστιν· πόθεν δὲ τοῦτο κατεσκευάσθη; ἐκ τοῦ 'πᾶν ἀεικίνητον ἀθάνατόν ἐστιν' καὶ 'πᾶν αὐτοκίνητον ἀεικίνητον'. καὶ οὕτως ἀναλύω τὸν συλλογισμὸν εἰς τὰ λήμματα ἐξ ὧν συνετέθη. καὶ αὐτὰ δὲ τὰ λήμματα ἐὰν βουληθῶ ἀναλῦσαι, ἀναλύω αὐτὰ εἰς τοὺς ὅρους· πᾶν γὰρ λῆμμα ἔχει πάντως τὸν μὲν ὑποκείμενον τὸν δὲ κατηγορούμενον ὅρον. λέγει δὲ ἐν τοῖς βιβλίοις τούτοις καὶ περὶ ἀναλύσεως· οὐ γὰρ ὁ εἰδὼς μὲν συνθεῖναι μὴ εἰδὼς δὲ ἀναλῦσαι οὗτος ἐπιστήμων ἐστὶν τῆς συλλογιστικῆς μεθόδου. αὐτὸς γοῦν εἰπὼν περὶ γενέσεως συλλογισμοῦ πρότερον, τουτέστιν περὶ συνθέσεως, εἶτα περὶ εὑρέσεως τῶν λημμάτων, ποίᾳ μεθόδῳ κεχρημένον δυνατὸν εὑρίσκειν λήμματα ἐξ ὧν ἡ τῶν συλλογισμῶν γένεσις, ἐπάγει καὶ περὶ ἀναλύσεως καὶ λέγει πῶς δεῖ ἀναλύειν. ἀρχόμενος δὲ τοῦ περὶ ἀναλύσεως τμήματος λέγει ὅτι ἀναγκαῖόν ἐστιν καὶ περὶ ἀναλύσεως εἰπεῖν· ὁ γὰρ εἰδὼς τὴν σύνθεσιν τῶν συλλογισμῶν καὶ δύναμιν ἔχων εὑρετικὴν τῶν λημμάτων καὶ ἀναλύειν ἐπιστάμενος κατωρθωκὼς ἂν εἴη τὸ προκείμενον, τουτέστιν ἐπιστήμων ἔσται τῆς συλλογιστικῆς μεθόδου, ὡς ἂν μὴ ἀρκοῦντος τοῦ μόνον εἰδέναι τὴν σύνθεσιν ἀλλὰ καὶ ἀνάλυσιν, ἥτις τῇ συνθέσει ἀντίκειται· ἡ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν ἁπλῶν ἐπὶ τὰ σύνθετα ἔρχεται, ἡ δὲ τὸ ἀνάπαλιν ἀπὸ τῶν συνθέτων ἐπὶ τὰ ἁπλᾶ. λέγει δὲ αὐτὸς ἀρχόμενος τοῦ περὶ ἀναλύσεως λόγου 'εἰ γὰρ συντιθέναι γιγνώσκοιμεν καὶ δύναμιν τοῦ εὑρίσκειν ἔχοιμεν, ἔτι μέντοι καὶ ἀναλύοιμεν, πέρας ἂν ἔχοι ἡ ἐξ ἀρχῆς πρόθεσις'. ὡς ἂν ⟨οὖν⟩ οὐ περὶ συνθέσεως μόνης προτεθὲν αὐτῷ εἰπεῖν ἀλλὰ καὶ περὶ ἀναλύσεως συλλογισμοῦ διδάσκειν ἐν τοῖς προκειμένοις δύο βιβλίοις καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις δύο τοῖς μετὰ ταῦτα Ἀναλυτικὰ αὐτὰ ἐπέγραψεν. ἀλλ' εἴποι τις, οὐ καὶ περὶ συνθέσεως διδάσκει καὶ περὶ εὑρέσεως, τί δήποτε οὐ Συνθετικὰ ἐπέγραψεν οὐδὲ Εὑρετικὰ ἀλλὰ Ἀναλυτικά; τίς ἡ ἀποκλήρωσις; καὶ λέγομεν ὅτι ἀπὸ τοῦ ἐπιστημονικωτέρου καὶ | τοῦ f. 92ʳ τιμιωτέρου· ὁ γὰρ εἰδὼς ἐπιστημονικῶς ἀναλῦσαι καὶ συνθεῖναι οἶδεν, οὐ πάντως δὲ ὁ εἰδὼς συνθεῖναι καὶ ἀναλῦσαι· οἷον ὁ οἰκοδόμος ὁ ἀναλῦσαι εἰδὼς ὥστε τὰς ὕλας ἀπαθεῖς φυλάξαι πάντως καὶ συνθεῖναι οἶδεν·

4 τὰ alt. deleverim cf. vs. 9 et p. 8,25 5. 6 παρὰ Πλάτωνι] Phaedr. c. 24 p. 245 C 8 αὐτοκίνητον ἀεικίνητον scripsi cf. vs. 1: inv. ord. P ad αὐτοκίνητον in mrg. add. τὴν ψυχὴν αὐτοκίνητον P; fort. καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητον addendum 14 γοῦν scripsi: γε ὅτι P cf. p. 9,1. 20 15 κεχρημένον scripsi: κεχρημένος P 20 κατορθωκὼς P 21 ἐπιστήμων scripsi: ἐπιστήμη P 22 ἀλλὰ] fortasse ἀλλ' οὐ 25 εἰ γὰρ — πρόθεσις (27)] memoriter citat Anal. Pr. I 32 p. 47ᵃ 2—5 26 ἀναλύοιμεν ex Arist. scripsi: ἀναλύο^{αυ}μεν P 27 οὖν addidi αὐτῷ scripsi: τῶν (sic) P 28 διδάσκειν scripsi: διδάσκει P 34 δὲ ὁ εἰδὼς in ras P² post συνθεῖναι induxit ου πάντως P², ut videtur

⟨οἶδε⟩ γὰρ τί πρῶτον, τί μέσον, τί τελευταῖον συνετέθη, καὶ οὕτως ἀναλύει. ἐπειδὴ οὖν ἡ ἀνάλυσις τιμιωτέρα ἐστὶν καὶ ἐπιστημονικωτέρα καὶ περιληπτικωτέρα καὶ τελειοτέρα (ὁ γὰρ ἀναλῦσαι εἰδώς, ὡς εἴρηται, πάντως καὶ συνθεῖναι οἶδεν), ἀπὸ τῆς ἀναλύσεως Ἀναλυτικὰ αὐτὰ ἐπέγραψεν ὁ φιλόσοφος. συντόμως δὲ ἠρκέσθη ἀπὸ τοῦ τελειοτέρου αὐτὰ ἐπιγράψαι, καὶ οὐκ ἀπὸ τῶν δύο αὐτὰ ἐπέγραψεν. λέγω δὲ καὶ ἄλλως, ὅτι συλλογισμοῖς μὲν καὶ ἄλλοι πρὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἐχρήσαντο, ὥσπερ οὖν καὶ ὁ Πλάτων καὶ πάντες † οἷς καὶ ἄλλοι πλεῖστοι, καὶ οἱ ἰδιῶται δὲ ἐν τῷ διαλέγεσθαι καὶ ἐν τῷ πράττειν τι συλλογισμοῖς κέχρηνται· οὐδεὶς μέντοι πρὸ τοῦ Ἀριστοτέλους παραδέδωκεν τὴν συλλογιστικὴν μέθοδον οὐδὲ εὗρεν τὰ τρία σχήματα ὑφ' ἃ πάντες οἱ συλλογισμοὶ ἀνάγονται. καὶ μεγάλα φρονεῖ, καὶ εἰκότως μεγάλα φρονεῖ ἐπὶ τῇ εὑρέσει τῶν τριῶν σχημάτων καὶ τῷ κατανοῆσαι ὅτι τρία σχήματά ἐστιν καὶ οὔτε πλέον οὔτε ἧττον, ὑφ' ἃ πάντες οἱ συλλογισμοὶ ἀνάγονται, καὶ πᾶσα πίστις, εἴτε ἐπαγωγικὴ εἴη εἴτε οἱαδήποτε, ὑπὸ ἓν τῶν σχημάτων τούτων ἀνάγεται· δείκνυσιν γὰρ ὅτι πᾶσα πίστις, καὶ ᾗ ὁ φυσιολόγος κέχρηται καὶ ᾗ ὁ φυσιογνώμων καὶ ᾗ ὁ θεολόγος καὶ πᾶσα ἁπλῶς, ὑπὸ ἓν τῶν σχημάτων τούτων ἀνάγεται. ἐπειδὴ οὖν τῇ ἀναλύσει κέχρηται πάντα συλλογισμὸν καὶ πᾶσαν πίστιν ὑπὸ ἓν τῶν τριῶν τούτων σχημάτων ἀνάγων, Ἀναλυτικὰ ἐπιγέγραπται. ἐπειδὴ δέ, ὡς εἴρηται, εὔτακτόν ἐστιν καὶ ἀκόλουθον πρότερον διδάξαι τὰ κοινῶς ὑπάρχοντα παντὶ συλλογισμῷ, εἶτα τὰ ἰδίως τῷδε καὶ τῷδε, διὰ τοῦτο ταῦτα μὲν τὰ δύο βιβλία, ἐν οἷς διδάσκει περὶ τοῦ κοινοῦ συλλογισμοῦ, Πρότερα ἀναλυτικὰ ἐπιγέγραπται, ⟨τὰ⟩ δὲ ἄλλα δύο, ἐν οἷς οὐκέτι ἁπλῶς περὶ καθόλου συλλογισμοῦ διαλαμβάνει, ἀλλὰ | περὶ ἀποδεικτικοῦ συλλο- f. 92v
γισμοῦ διαλαμβάνει, Ἀναλυτικὰ ὕστερα ἐπιγέγραπται.

Τοσαῦτα μὲν περὶ τῆς ἐπιγραφῆς. ἆρα δὲ ἡ ἀνάλυσις μόνῃ τῇ συνθέσει ἀντίκειται ἢ καὶ ἄλλοις τισίν; λέγομεν ὅτι καὶ ἄλλοις τισίν· τῆς γὰρ διαλεκτικῆς δ̄ εἰσὶν μέθοδοι δυνάμεις οὖσαι καὶ οἱονεὶ βλαστήματα αὐτῆς, διαιρετική, ὁριστική, ἀποδεικτική, ἀναλυτική· ταύταις ταῖς τρισὶ μεθόδοις ἀντίκειται ἡ ἀναλυτική. ἴδωμεν δὲ ἑκάστης τὴν δύναμιν, ἵνα μάθωμεν πῶς ἀντίκειται αὐταῖς. ἡ διαιρετικὴ τὸ ἓν εἰς πολλὰ διαιρεῖ· ἡ ὁριστικὴ τὰ πολλὰ τὰ ὑπάρχοντά τινι συναγαγοῦσα ἀποκλείει αὐτὸ ἀπὸ τῶν ἄλλων πάντων· ἡ ἀποδεικτικὴ ἄλλῳ ἄλλο ὑπάρχον ἀποδείκνυσιν· ἡ δὲ ἀναλυτικὴ ἀπὸ τῶν συνθέτων ἐπὶ τὰ ἁπλᾶ ἀνατρέχει. καὶ ὅτι μὲν τέως τῇ διαιρετικῇ ἀντίκειται, πρόδηλον· ἡ μὲν γὰρ τὸ ἓν εἰς πολλὰ διαιρεῖ, ἡ δὲ τὰ πολλὰ εἰς ἓν συνάγει. ἀντίκειται δὲ καὶ τῇ ὁριστικῇ· ἡ μὲν γὰρ ἐκ πολλῶν ὑπαρχόντων, οἷον γένους καὶ διαφορῶν, σύνθετον ὅρον ἀποτελεῖ ἀποκλείουσα αὐτὰ τῶν ἄλλων, οἷον σύνθεσίς τις οὖσα· ἡ δὲ τὸ σύνθετον εἰς τὰ ἁπλᾶ ἀναλύει· ἐπισκο-

1 οἶδε addidi 4 συνθῆναι P 8 fortasse οἱ σ⟨οφισταὶ⟩ 9 κέχρηται P (ν s. v.) 10 συλλογιτικὴν P 16. 17 θελόγος P (ο s. v.) 18 οὖν scripsi: ὃ P 23 τὰ addidi 30 εἴδωμεν P 32 ἀποκλείῃ P

πεῖ γὰρ τὸ γένος καὶ τὰς διαφορὰς ἐξ ὧν συνετέθη. ἀντίκειται δὲ καὶ τῇ ἀποδεικτικῇ· ἡ μὲν γὰρ ἄλλο ἄλλῳ συνάπτει, οἷον τῇ ψυχῇ τὸ ἀθάνατον δείκνυσιν ὑπάρχον συλλογιστικῶς συντιθεῖσα συλλογισμόν· ἡ δὲ τὰ συναφθέντα διίστησιν. συντόμως δὲ εἰπεῖν ἡ μὲν διαιρετικὴ τὰ γένη εἰς τὰ εἴδη τέμνει, ἡ δὲ ἀναλυτικὴ τὰ εἴδη συνάγει εἰς τὰ γένη. πάλιν ἡ μὲν ὁριστικὴ ἐκ μερῶν ὅλον τι ποιεῖ, ἡ δὲ ἀναλυτικὴ ἀπὸ τῶν ὅλων εἰς τὰ μέρη μεταβαίνει ἐξ ὧν τὸ ὅλον γέγονεν. πάλιν ἡ μὲν ἀποδεικτικὴ ἀπὸ τῶν αἰτιῶν τὰ αἰτιατὰ δείκνυσιν. ἡ δὲ ἀναλυτικὴ ἀπὸ τῶν αἰτιατῶν ἐπὶ τὰ αἴτια μεταβαίνει. πάσαις ἄρα ἀντίκειται. ταύταις δὲ πάσαις κέχρηται ταῖς μεθόδοις ὁ θεῖος Πλάτων πολλαχοῦ, καὶ ἀνυμνεῖ αὐτὰς ἐν διαφόροις, ὡς ἐν τῷ Φαίδρῳ τὴν διαιρετικὴν | καὶ τὴν ὁριστικήν, f. 93r ὡς ἐν τῷ Φιλήβῳ τὴν ἀναλυτικὴν καὶ ἄλλοθί που τὴν ἀποδεικτικήν. ταῦτα καὶ περὶ τῆς ἀναλυτικῆς, ὅτι ἀντίκειται καὶ ταῖς ἄλλαις τρισὶ μεθόδοις τῆς διαλεκτικῆς.

Ἐπειδὴ δέ, ὡς εἴρηται, ὑπὸ τὴν λογικὴν ἀνάγεται ἡ προκειμένη πραγματεία, ἥτις κατὰ τοὺς Περιπατητικοὺς ὄργανόν ἐστιν φιλοσοφίας, οὐ πάντες δὲ οὕτως ἐδόξασαν περὶ τῆς λογικῆς, ὅτι ὄργανόν ἐστιν φιλοσοφίας. ἀλλὰ ἄλλοι ἄλλως, φέρε τούς τε διαφόρως δοξάσαντας περὶ τούτου εἴπωμεν τά τε δόγματα αὐτῶν καὶ τοὺς λόγους οἷς κεχρημένοι τὰ ἑαυτῶν, ὡς οἴονται, δόγματα κρατύνουσιν. οἱ μὲν Στωικοὶ τὴν λογικὴν οὐ μόνον ὄργανον οὐκ ἀξιοῦσι καλεῖσθαι φιλοσοφίας, ἀλλ' οὐδὲ μόριον τὸ τυχὸν ἀλλὰ μέρος. καὶ τινὲς δὲ τῶν Πλατωνικῶν ταύτης ἐγένοντο τῆς δόξης, ὅτι κατὰ Πλάτωνα οὐκ ὄργανον ἡ λογικὴ ἀλλὰ μέρος καὶ τιμιώτατον μέρος ἐστὶν φιλοσοφίας. οἱ δὲ Περιπατητικοὶ ὄργανον αὐτὴν λέγουσιν ἀλλ' οὐ μέρος. λεκτέον δὲ τὰ ἐπιχειρήματα τὰ οἷς κεχρημένοι κατασκευάζουσιν οἱ μὲν ὅτι ὄργανον, οἱ δὲ ὅτι μέρος ἐστὶν φιλοσοφίας. πρὸ δὲ τούτου λεκτέον τί διαφέρει ὄργανον μέρους. ὄργανον μὲν οὖν ἐστιν ὃ μὴ συντελεῖ τινι πρὸς τὸ εἶναι καὶ οὗ ἀναιρεθέντος τὸ ὅλον μένει· μέρος δὲ ὃ συντελεῖ τινι πρὸς τὸ εἶναι καὶ οὗ ἀναιρεθέντος συναναιρεῖται τὸ ὅλον. οἷον τὸ σκυτέως ὄργανόν ἐστιν σμίλη· οὐ γὰρ ἡ σμίλη συμπληρωτική ἐστιν τῆς οὐσίας αὐτοῦ, οὐδὲ ταύτης ἀφανισθείσης συναπόλλυται ὁ σκυτεύς· ἡ χεὶρ δὲ μέρος ἐστὶν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τῆς χειρὸς ἀναιρεθείσης συναπόλλυται καὶ ὅλος ὁ ἄνθρωπος· οὐκέτι γὰρ ὅλος ἐστίν, ἀλλὰ κολοβὸς καὶ ἀτελής ἐστιν. μέρος δὲ μορίου διαφέρει, ὅτι τὸ μέρος μέγα μέρος ἐστίν, τὸ δὲ μόριον μικρὸν μέρος ἐστὶν καὶ τοῦ μέρους μέρος· οἷον μέρος μέν ἐστιν φιλοσοφίας τὸ θεωρητικόν, μόριον δὲ τὸ θεολογικόν. τούτων προδιωρισμένων λεκτέον οἷς κρατύνουσιν τὰ ἑαυτῶν δόγματα οἵ τε Στωικοὶ καὶ οἱ Περιπατητικοί.

5 τέμνη P 11 ἐν τῷ Φαίδρῳ] c. 42 p. 259 E sqq. (imprimis p. 277 B) διαιρετικὴν, quod coniecit Waitz l. c., non διαλεκτικὴν exhibet P 12 ἐν τῷ Φιλήβῳ] c. 6 p. 15 D sqq. 13 καὶ ταῦτα conicias, at cf. p. 10,7. 20. 34 11,20 20 στοϊκοι P 25 τὰ alterum fortasse delendum cf. p. 6,4 30 σμίλη οὐ γὰρ P^{2}: σμηλίου γαρ γὰρ P^{1} ἡ σμήλη P 31 οὐδε P^{2}: οὐσία δε P^{1} 36 προςδιωρισμένων pr., ς erasum P 37 στοϊκοί ut solet P, σ superscr. P^{2}

οἱ μὲν οὖν Στωικοί φασιν ὅτι αὐτὴ ἡ φιλοσοφία τὴν λογικὴν ἀπογεννᾷ | καὶ ταύτῃ μέρος ἂν εἴη αὐτῆς. καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς τοιούτους f. 93v λέγουσι λόγους σαθρούς, δι' ὧν, ὡς οἴονται, κατασκευάζουσιν ὅτι μέρος ἐστὶν ἡ λογικὴ τῆς φιλοσοφίας. διὸ τοὺς μὲν πολλοὺς ἐατέον, ἐκεῖνον δὲ λεκτέον ὃν οἴονται κατασκευαστικώτατον καὶ δριμύτατον εἶναι. συλλογίζονται γὰρ οὕτως· ἐάν τις τέχνη κέχρηταί τινι ὃ μηδεμιᾶς ἄλλης τέχνης μέρος ἐστὶν ἢ μόριον, τοῦτο πάντως ταύτης τῆς τέχνης ἢ μέρος ἐστὶν ἢ μόριον· οἷον τῇ χειρουργικῇ, φασίν, κέχρηται ἡ ἰατρική, καὶ ἐπειδὴ οὐδεμία ἄλλη τέχνη κέχρηται τῇ χειρουργικῇ ὡς μέρει ἢ μορίῳ, ἡ χειρουργικὴ τῆς ἰατρικῆς οὐκ ἔστιν ὄργανον. ἡ δὲ φιλοσοφία, φασίν, κέχρηται τῇ λογικῇ, ἥτις οὐδεμιᾶς ἄλλης τέχνης * * * τῆς φιλοσοφίας ἀλλ' ἢ μέρος ἢ μόριον. εἰ δέ τις λέγει ὅτι καὶ ἄλλαι τέχναι κέχρηνται τῇ λογικῇ, ὡς ἡ ἰατρικὴ κέχρηται συλλογισμοῖς καὶ ἄλλαι πᾶσαι τέχναι κέχρηνται συλλογισμοῖς, ἐροῦμεν ὅτι κέχρηνται μὲν κἀκεῖναι, ἀλλ' οὐκ εἰσὶν τῶν μεθόδων ἐπιστήμονες καὶ οὐ προηγουμένως περὶ τοῦτο σπουδάζουσιν· οἷον ὁ ἰατρὸς οὐ προηγουμένως περὶ τὴν συλλογιστικὴν μέθοδον σπουδάζει, οὐδὲ εἴποις μέρος ἢ μόριον ἰατρικῆς εἶναι αὐτήν, ἀλλ' ὅσον ἐστὶν αὐτῷ χρήσιμον πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ἰατρικῶν θεωρημάτων, τοσοῦτον παραλαμβάνει παρὰ τοῦ διαλεκτικοῦ ὡς ὄργανον· ὁ δὲ φιλόσοφος ἐπιστήμων ἐστὶν ὡς ἔνι μάλιστα τῆς τοιαύτης μεθόδου. ταύτῃ μὲν οὖν οἱ Στωικοί, ὡς οἴονται, κατασκευάζουσιν ὅτι οὐκ ὄργανόν ἐστιν ἡ λογική. λοιπὸν δὲ ὅτι μόριον, λέγουσιν ὅτι τῶν τριῶν μορίων τοῦ πρακτικοῦ ὕλη μέν ἐστιν τὰ ἀνθρώπινα, τέλος δὲ ἡ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου εὐδαιμονία, ἣν ὁ πολιτικὸς σπουδάζει περιποιεῖν· πάλιν δὲ τῶν τοῦ θεωρητικοῦ μορίων ὕλη μέν ἐστι τὰ θεῖα πράγματα, τέλος δὲ ἡ θεωρητικὴ εὐδαιμονία· ἡ δὲ λογικὴ πραγματεία οὔτε ὕλην τὴν αὐτὴν ἔχει οὔτε τέλος· ὕλη μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστιν οἱ λόγοι, τέλος δὲ ἡ γνῶσις τῶν ἀπο|δεικτικῶν μεθόδων· f. 94r καὶ τὰ ἄλλα γὰρ πάντα εἰς τοῦτο συντελεῖ, εἰς τὸ ἐπιστημονικῶς ἀποδεικνύναι. ὥστε ὑπ' οὐδέτερον μέρος φιλοσοφίας δύναται τετάχθαι· εἰ γὰρ καὶ περὶ ἀνθρωπίνων καὶ θείων πραγμάτων ἡ λογικὴ πραγματεύεται (κεχρήμεθα γὰρ αὐτῇ ἢ περὶ ἀνθρωπίνων ἢ θείων πραγμάτων διαλεγόμενοι), ἀλλ' οὐ περὶ ἀνθρώπινα μόνα ἔχει ὡς τὰ τοῦ πρακτικοῦ μόρια, οὐδὲ περὶ θεῖα μόνα ὡς τὰ τοῦ θεωρητικοῦ· ὥστε οὐ μόριον ἀλλὰ τρίτον μέρος ἐστὶν φιλοσοφίας. οὕτως οἴονται κατασκευάζειν οἱ Στωικοὶ ὅτι μέρος ἐστὶν φιλοσοφίας. ἔστιν δὲ τὰ ἐπιχειρήματα αὐτῶν εὐδιάσειστα. πρὸς μὲν γὰρ τὸ πρῶτον ἐροῦμεν ὅτι, εἰ καὶ φιλοσοφία ἀποτελεῖ τὴν λογικήν, οὐκ ἀνάγκη αὐτὴν μέρος εἶναι· οὐ γάρ, ἐπειδὴ ὁ χαλκεὺς ἀπο-

1 οὖν scripsi cf. vs. 20: ὅτι P[1]: induxit P[2] στοϊκοί P[1]: corr. P[2] 2 μέρος] μ e corr. P 6 οὕτως] ς supra lineam P κέχρηταί] cf. p. 3,34 10,3 10 φασίν scripsi cf. vs. 8: φησὶν P 11 lac. signavi; supple μέρος ἐστὶν ἢ μόριον· ἡ λογικὴ ἄρα οὐκ ἔστιν ὄργανον 15. 16 σποδάζουσιν P 20 οὖν scripsi cf. vs. 1: ὅτι P 21 στοϊκοὶ P 22 immo μέρος sive ⟨μέρος, οὐ⟩ μόριον cf. vs. 33. 34 24 τῶν τοῦ θ. μορίων scripsi: τοῦ τῶν θεωρητικοῦ μορίου P 31 αὐτῇ scripsi: αὐτὴν P 34 στοϊκοὶ P 35 εὐδειάσαστα P

τελεῖ τὸν ἄκμονα, ὁ ἄκμων μέρος ἐστὶν τῆς χαλκευτικῆς ἀλλ' ὄργανον. πρὸς δὲ τὸ δεύτερον ἐροῦμεν ὅτι παρελογίσαντο· οὐ γὰρ ἔδει εἰπεῖν ὅτι, ἐὰν τέχνη κέχρηταί τινι ὃ μή ἐστιν ἄλλης τέχνης μέρος ἢ μόριον, τοῦτο ἐκείνης τῆς χρωμένης ἢ μέρος ἐστὶν ἢ μόριον, ἀλλ' ἔδει προσθεῖναι καὶ τὸ ὄργανον καὶ εἰπεῖν 'ὃ ἐὰν μὴ ᾖ ἄλλης τέχνης ἢ μέρος ἢ μόριον ἢ ὄργανον'. οἱ δὲ τοῦ ὀργάνου μνήμην οὐκ ἐποιήσαντο ὡς μὴ δυναμένου τινὸς ὀργάνου μόνως εἶναι. ταῦτα καὶ πρὸς τὸ ἀνατρέψαι τοὺς λόγους δι' ὧν, ὡς οἴονται, οἱ Στωικοὶ κατασκευάζουσιν ὅτι μέρος ἐστὶν ἡ λογικὴ τῆς φιλοσοφίας.

Οἱ δὲ Περιπατητικοὶ ὄργανον αὐτὴν λέγουσιν· φασὶν γὰρ ὅτι ⟨οὐ⟩ συντελεῖ τῇ φιλοσοφίᾳ πρὸς τὸ εἶναι· καὶ τῆς λογικῆς οὖν πραγματείας ἀνῃρημένης μένει τελεία ἡ φιλοσοφία. πρὸς δὲ τούτοις φασὶν ὅτι, ἐάν τι ᾖ πρᾶγμα ἄλλης μὲν τέχνης ἀποτέλεσμα ἄλλης δὲ ὄργανον, ἡ χρωμένη αὐτῷ ὡς ὀργάνῳ κρείττων ἐστὶν τῆς ἀποτελούσης αὐτό· οἷον ἡ χαλινοποιικὴ καταδεεστέρα ἐστὶν τῆς ἱππικῆς· τῆς μὲν γὰρ ἀποτέλεσμά ἐστιν ὁ χαλινός, τῆς δὲ ὄργανον. εἰ οὖν ἡ λογικὴ μέρος ἐστὶν καὶ ἀποτέλεσμα φιλοσοφίας, κέχρηται δὲ | αὐτῇ καὶ ἰατρικὴ καὶ ἄλλαι τέχναι, ὡς εἴρηται, κέχρηνται τῇ συλλογιστικῇ ὡς ὀργάνῳ, συμβαίνει αὐτὰς κρείττονας καὶ ὑπερτέρας εἶναι φιλοσοφίας, ὅπερ ἄτοπον· τέχνη γὰρ τεχνῶν ἐστιν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν ἡ φιλοσοφία. οὐκ ἄρα μέρος ἐστὶν ἀλλ' ὄργανον φιλοσοφίας ἡ λογική. ταῦτα καὶ οἱ ἐκ τοῦ Περιπάτου. τινὲς δὲ τῶν Πλατωνικῶν εἰρήκασιν ὅτι κατὰ Πλάτωνα μέρος ἐστὶν ἡ λογικὴ τιμιώτατον τῆς φιλοσοφίας. καὶ παραφέρουσιν τὰ ἐν Φαίδρῳ ῥηθέντα περὶ τῆς διαλεκτικῆς, ἐν οἷς ἀνυμνεῖ αὐτήν, καὶ τὰ ἐν Φιλήβῳ καὶ τὰ ἐν ἄλλοις ὡς ἀνάγουσαν τὰς ψυχὰς ἄχρι τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῆς γνώσεως τῶν πραγμάτων αἰτίαν. ἡμεῖς δέ φαμεν πρὸς τούτους, ὅτι ἔστω μέρος αὐτὴν εἶναι, οὐ μέντοι δύναται εἶναι τὸ τιμιώτατον· ὁρῶμεν γὰρ ὅτι αὐτῇ κεχρήμεθα πρὸς κατασκευὴν καὶ ἀπόδειξιν τῶν τῆς φιλοσοφίας μερῶν, τοῦ θεωρητικοῦ καὶ τοῦ πρακτικοῦ. ὥστε κἂν ᾖ μέρος, οὐ τὸ τιμιώτατον ἔσται ἀλλὰ τῶν ἄλλων ἕνεκα μερῶν εὑρημένον, ὡς καὶ ὑπὸ τῆς φύσεως ὁρῶμεν μέρη ἕνεκα μερῶν εὑρημένα· οἷον ὁ πνεύμων λέγεται διὰ τὴν καρδίαν ὑπὸ τῆς φύσεως εὑρῆσθαι, ἵνα παρακείμενος αὐτῇ τὴν ὑπερβάλλουσαν αὐτῆς θερμότητα καταψύχῃ καὶ εὐκρασίαν ἀπεργάζηται, καὶ ὁ σπλὴν διὰ τὸ ἧπαρ, ἵνα τὸ ὅσον παχύτερον καὶ οὐ πάνυ καθαρὸν τῆς τροφῆς ὑποδέχηται· ὅθεν καὶ σπλὴν καλεῖται παρὰ τὸ σπᾶν εἰς ἑαυτόν. ταῦτα καὶ πρὸς τούτους. καὶ τῷ ἀληθεῖ λέγουσιν μέν τι οὗτοι, οὐ μέντοι τελείως καταδράττονται τῆς ἀληθείας. κατὰ γὰρ Πλάτωνα καὶ τὸν ἀληθῆ λόγον οὔτε μέρος ἐστίν, ὡς οἱ Στωικοί φασιν καὶ τινὲς τῶν Πλατωνικῶν, οὔτε μόνως ὄργανον, ὡς οἱ ἐκ τοῦ Περιπάτου φασίν, ἀλλὰ καὶ μέρος ἐστὶν καὶ ὄργανον φιλοσοφίας· ἐὰν μὲν γὰρ

f. 94v

4 προσθῆναι P 7 μένως P 9 οὐ addidi 13 κρίττων P χαλινοποιηκη pr. P, corr. P[1] 15 οὖν scripsi cf. p. 9,1. 20: ὅτι P 16 τέχναι, ⟨αἳ⟩ conicio 22 ἐν Φαίδρῳ] cf. p. 8,11 23 ἐν Φιλήβῳ] cf. p. 8,12 26 κατασκευὴν] η in ras. P 33 τροφῆς scripsi: τρυφῆς P ὅθεν κτλ.] cf. Ind. Arist. sub v. σπλήν p. 695b33

μετὰ τῶν πραγμάτων λάβῃς τοὺς λόγους, οἷον αὐτοὺς τοὺς συλλογισμοὺς μετὰ τῶν πραγμάτων τῶν ὑποκειμένων | αὐτοῖς, μέρος ἐστίν, ἐὰν δὲ f. 95r ψιλοὺς τοὺς κανόνας ἄνευ τῶν πραγμάτων, ὄργανον. ὥστε καλῶς οἱ ἐκ τοῦ Περιπάτου τὰ παρὰ Ἀριστοτέλει ἀφορῶντες ὄργανον αὐτήν φασιν· ψιλοὺς γὰρ κανόνας παραδίδωσιν, οὐ πράγματα λαμβάνων ὑποκείμενα ἀλλὰ τοῖς στοιχείοις τοὺς κανόνας ἐφαρμόζων· οἷον τὸ Α κατὰ παντὸς τοῦ Β, τὸ Β κατὰ παντὸς τοῦ Γ, τὸ Α ἄρα κατὰ παντὸς τοῦ Γ. ὁ δὲ Πλάτων κέχρηται αὐτῇ καὶ ὡς μέρει καὶ ὡς ὀργάνῳ· ὅτε μὲν γὰρ τοὺς κανόνας τούτους τοῖς πράγμασιν ἐφαρμόζει καὶ κέχρηται συλλογισμοῖς ἐπὶ τῶν πραγμάτων, οἷον ὅτε λέγει ʽἡ ψυχὴ αὐτοκίνητον, τοῦτο δὲ ἀεικίνητον, τοῦτο δὲ ἀθάνατον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατονʼ, τότε κεχρημένος τῇ λογικῇ μετὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ πραγμάτων ὡς μέρει αὐτῇ κέχρηται· ὅτε δὲ καὶ αὐτὸς μεθόδους μόνας καὶ κανόνας ψιλοὺς ἄνευ τῶν πραγμάτων παραδίδωσιν, ὡς ὀργάνῳ αὐτῇ κέχρηται. οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν εἰ καὶ τὸ ὡς ὄργανον καὶ τὸ ὡς μέρος ὁμωνύμως καλεῖται· πολλὰ γάρ ἐστιν τοιαῦτα· οἷον πῆχυς καλεῖται καὶ τὸ μέτρον καὶ τὸ μετρηθὲν τὸ πηχυαῖον ἢ ξύλον ἢ ἄλλο ὁτιοῦν [πῆχυν καλοῦμεν καὶ τὸ μέτρον καὶ τὸ μετρηθέν], εἴτε ὑγρόν τι εἴη εἴτε ξηρόν. οὕτω καὶ τὴν λογικὴν πραγματείαν μετὰ μὲν πραγμάτων ὑποκειμένων σκοπῶν λέγε μέρος φιλοσοφίας, ἄνευ δὲ πραγμάτων ψιλοὺς τοὺς κανόνας λέγε ὄργανον. ταῦτα καὶ περὶ τούτου.

Ἐπειδὴ δὲ εἴρηται ὅτι τρία ἐστὶν εἴδη συλλογισμοῦ, ἀποδεικτικόν, διαλεκτικόν, σοφιστικόν, καὶ περὶ μὲν τοῦ ἀποδεικτικοῦ διδάσκει ἐν τοῖς Ὑστέροις ἀναλυτικοῖς, περὶ δὲ διαλεκτικοῦ ἐν τοῖς Τόποις, περὶ δὲ τοῦ σοφιστικοῦ ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς ἐλέγχοις, τὰς Ῥητορικὰς τέχνας καὶ τὰ Περὶ τῆς ποιητικῆς ποῦ χοροῦ τάξομεν; βούλεται γὰρ αὐτὰ τῆς λογικῆς εἶναι πραγματείας. ἢ λεκτέον τοῦτο, ὅπερ καὶ ἀληθέστατόν ἐστιν, ὅτι ἄλλο ἐστὶν ἡ συλλογιστικὴ πραγματεία καὶ ἄλλο λογική. εἰ μὲν οὖν τῆς συλλογιστικῆς | τὴν διαίρεσιν ποιοῖμεν, διαιροῦμεν, ὡς εἴρηται, εἰς τρία εἴδη τοῦ συλλο- f. 95v γισμοῦ· ὁ γὰρ πειραστικὸς ὁ αὐτός πώς ἐστιν τῷ σοφιστικῷ· ἀμφότεροι γὰρ ψευδῆ συλλογίζονται, ἀλλʼ ὁ μὲν μοχθηρᾷ συμποδίζων προαιρέσει, ὁ δὲ βελτίστῃ ὠφελῶν, ὡς ὁ Εὐκλείδης διὰ τῶν ψευδαρίων πειρᾶται καὶ γυμνάζει· καὶ οὐ παραληψόμεθα τὰς Ῥητορικὰς τέχνας οὐδὲ τὸ Περὶ ποιητικῆς· ἀσυλλόγιστα γὰρ ἐκεῖνα. εἰ δὲ τῆς λογικῆς τὴν διαίρεσιν ποιοῦμεν, διαιροῦμεν οὕτως· τῆς λογικῆς τὸ μέν ἐστιν συλλογιστικόν, τὸ δὲ ἀσυλλόγιστον· τοῦ συλλογιστικοῦ τὸ μὲν ἀποδεικτικόν, τὸ δὲ διαλεκτικόν, τὸ δὲ σοφιστικόν· τοῦ ἀσυλλογίστου τὸ μὲν ἔμμετρον, τὸ δὲ ἄμετρον, ἔμμετρον μὲν τὸ Περὶ ποιητικῆς, ἄμετρον δὲ τὸ Περὶ τῶν ῥητορικῶν τεχνῶν.

1 αὐτοὺς scripsi: αὐτὸς P 10 λέγει] cf. p. 6,5 sq. 14 αὐτῇ scripsi: αὐτὴν P cf. p. 9,31 17 ἄλλο ὁτιοῦν scripsi: ἄλλο τι et in mrg. ὅτι ["ὁ" above] P cf. p. 9,1. 20 πῆχυν — μετρηθέν delevi 19 post ὑποκειμένων 2 litt. eras. P 24 fortasse ⟨τοῦ⟩ δ. 26 πραγματείας εἶναι P pr. 29 an ποιοῦμεν? ut vs. 34. 35

p. 24a10 Πρῶτον εἰπεῖν περὶ τί καὶ τίνος ἐστὶν ἡ σκέψις ἕως τοῦ ἢ μηθενὸς κατηγορεῖσθαι.

Τὸν σκοπὸν ἐνταῦθα προαναφωνεῖ. εἴωθεν δὲ πολλάκις τοῦτο ποιεῖν. τοῦτο ἐποίησεν καὶ ἐν τοῖς Τόποις· ἀρχόμενος εὐθὺς τὸν σκοπὸν ἀνεφώνησεν σαφῶς, ὅτι ἡ πρόθεσις τῆς πραγματείας τοιάδε ἐστίν. τοῦτο δὲ καὶ ἐνταῦθα ποιεῖ. λείπει δὲ τὸ 'χρή'· Ἀττικὸν δὲ τὸ ἔθος· πρῶτον εἰπεῖν χρὴ περὶ τί ἐστιν ἡ σκέψις (κατὰ κοινοῦ γάρ ἐστιν ἡ σκέψις) καὶ τίνος ἡ σκέψις ἀντὶ τοῦ 'περὶ τίνος'. εἶτα πρὸς μὲν τὸ περὶ τί ἀποδέδωκεν τὴν αἰτιατικήν, ὅτι περὶ ἀπόδειξιν· πρὸς δὲ τὸ περὶ τίνος ἀποδέδωκεν τὴν γενικήν, καὶ περὶ ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς. πῶς δὲ λέγει τὸν σκοπὸν εἶναι περὶ ἀπόδειξιν καὶ ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς; καίτοι, ὡς εἴρηται, οὐκ ἐν τούτοις λέγει περὶ ἀποδείξεως ἀλλ' ἐν τοῖς 'Υστέροις ἀναλυτικοῖς· ἐν γὰρ τούτοις περὶ συλλογισμοῦ ἁπλῶς λέγει τὰ κοινῶς ὑπάρχοντα πᾶσι συλλογισμοῖς. καὶ λέγομεν ὅτι ἄλλο ἐστὶν τὸ προσεχὲς τέλος, ἄλλο τὸ ἀπωτέρω· οἷον προσεχὲς τέλος ἐστὶν τοῦ σπουδαίου ἡ ἀρετή, ἀπωτέρω δὲ ἡ εὐδαιμονία· ἵνα γὰρ εὐδαιμονίας τύχῃ, σπουδάζει ἀρετὴν κτήσασθαι. καὶ τούτων τοίνυν τῶν βιβλίων ὁ μὲν προσεχὴς σκοπός ἐστιν περὶ συλλογισμοῦ εἰπεῖν, ὁ δὲ ἀπωτέρω περὶ ἀποδεικτικοῦ· καὶ γὰρ εἰς τοῦτον τὸν σκοπὸν εἴη πᾶσα πραγματεία περὶ συλλογισμῶν· | καὶ γὰρ οἱ διαλεκτικοὶ γυμνασίας ἕνεκεν παραλαμβάνονται, ἵνα γεγυμνασμένοι τοῖς ἀποδεικτικοῖς συλλογισμοῖς προσβάλλωσιν, καὶ οἱ σοφιστικοὶ f. 96r παραλαμβάνονται, ἵνα τὰς ἐνοχλήσεις καὶ τὰς ἀπάτας τῶν σοφιστῶν ἐκφυγόντες ἀνεμποδίστως τοῖς ἀποδεικτικοῖς χρώμεθα. οὐ τὸ προσεχὲς οὖν τέλος ἐνταῦθα ἀναφωνεῖ τοῦ βιβλίου ἀλλὰ τὸ ἀπωτέρω, τῶν δ̄ βιβλίων ἅμα τὸν σκοπὸν λέγων. πληρώσας γοῦν τὰ δ̄ βιβλία ἐν ἀνακεφαλαιώσει τοὺς δύο σκοποὺς λέγει, τόν τε προσεχῆ τῶν πρώτων δύο, ὅτι περὶ συλλογισμοῦ, καὶ τὸν ἀπωτέρω τῶν ὑστέρων δύο, ὅτι περὶ ἀποδείξεως· λέγει γὰρ οὕτως· "περὶ μὲν οὖν συλλογισμοῦ καὶ ἀποδείξεως, τί τε ἑκάτερόν ἐστιν καὶ πῶς γίνεται, φανερόν ἐστιν, ἅμα δὲ καὶ περὶ ἐπιστήμης ἀποδεικτικικῆς· ταὐτὸν γάρ ἐστιν". οὐ λέγει δὲ ὅτι ταὐτόν ἐστιν ἀπόδειξις καὶ ἐπιστήμη ἀποδεικτική, ἀλλ' ὅτι ταὐτόν ἐστιν εἰπεῖν περὶ ἀποδείξεως καὶ ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς· ὁ γὰρ λέγων περὶ ἀποδείξεως δῆλον ὅτι λέγει τὰς μεθόδους ἃς δεῖ εἰδέναι τὸν ἕξιν ἔχοντα ἐπιστημονικὴν τῆς ἀποδεικτικῆς· διαφέρει γὰρ ἀπόδειξις ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς, ᾗ ἡ μὲν ἀπόδειξις συλλογισμός ἐστιν ἀποδεικτικός, ἡ δὲ ἐπιστήμη ἡ ἀποδεικτικὴ ἕξις ἐστὶν

---

2 κατηγορῆσθαι P 3 προαναφωνεῖ scripsi: πρὸς ἀναφωνεῖ P 4 aut ἐν οἷς ante ἀρχ. aut γὰρ post ἀρχ. addendum videtur 5 an δὴ? 16 τύχῃ P²: τύχει P¹ σπουδάζῃ P 21 an προσβάλλωμεν? cf. vs. 23 22 ἐνοχλήσης P pr., corr. P¹ 26 τῶν τε P 27 τῶν ἀπωτέρων P λέγει] Anal. Post. II 19 p. 99b15—17 29 ἐστιν alterum om. Arist. (non om. D) 31 ταὐτόν scripsi: ταυτὸ ὢν (sic) P

ἀφ᾽ ἧς οἷόν τέ ἐστιν συλλογισμοὺς ἀποδεικνύναι. περὶ ἀποδείξεως οὖν λέγει εἶναι τὸν σκοπὸν καὶ ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς, ὅτι παραδιδοὺς τὰς ἀποδεικτικὰς μεθόδους δῆλον καθίστησιν οἵαν δεῖ ἕξιν ἔχειν τὸν ἐπιστήμονα τῆς ἀποδεικτικῆς. εἶτα, φησίν, χρὴ διορίσαι τί ἐστιν πρότασις καὶ τί ὅρος καὶ τί συλλογισμός· κατὰ κοινοῦ δὲ χρὴ λαμβάνειν λεῖπον τὸ ‛χρή’. ὥσπερ δὲ οἱ γεωμέτραι προλαμβάνουσιν λήμματα ὧν δέονται, οὕτως καὶ οὗτος εἴωθεν προλαμβάνειν λήμματα ὧν δέεται εἰς κατασκευὴν τοῦ προκειμένου. ὥσπερ οὖν ἐν ταῖς Κατηγορίαις σκοπὸν ἔχων διαλαβεῖν περὶ τῶν δέκα κατηγοριῶν προέλαβέν τινα καὶ εἶπεν περὶ ὁμωνύμων, περὶ συνωνύμων καὶ ἄλλων τινῶν, καὶ ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας σκοπὸν ἔχων περὶ λόγου εἰπεῖν, ὡς καὶ αὐτὸς λέγει “ὁ δὲ ἀποφαν|τικὸς λόγος τῆς νῦν θεωρίας ἐστίν”, προέλαβέν τινα, πρὶν ἄρξηται f. 96v
λέγειν περὶ τοῦ προκειμένου (οὕτως γοῦν ἄρχεται· “πρῶτον δεῖ θέσθαι τί ὄνομα καὶ τί ῥῆμα”), οὕτως καὶ ἐνταῦθα προλαμβάνει τινὰ ὥσπερ λήμματα. ἐπειδὴ γὰρ σκοπὸς αὐτῷ περὶ ἀποδείξεως εἰπεῖν, ἡ δὲ ἀπόδειξις συλλογισμός ἐστιν, ὁ δὲ συλλογισμὸς ἐκ προτάσεων, ⟨ἡ δὲ πρότασις⟩ ἐξ ὅρων, εἰκότως ταῦτα θέλει προλαβεῖν καὶ διορίσαι. ζητεῖ δὲ πῶς τὸ Περὶ ἑρμηνείας ὅλον περὶ προτάσεων εἰπὼν (πάντα γὰρ τὰ ἐκεῖ λεγόμενα περὶ προτάσεών ἐστιν) ὅλον τὸ Περὶ ἑρμηνείας ἀλλ᾽ οὐ προτάσεις ὀνομάζει, ἀλλὰ τὰς προτάσεις λόγους ἀποφαντικοὺς ὀνομάζει, καὶ ἅπαξ, μᾶλλον δὲ δὶς μόνον ἔστιν εὑρεῖν τὸ ὄνομα τῆς προτάσεως ἐν ὅλῳ ἐκείνῳ τῷ βιβλίῳ· φησὶν γὰρ “εἰ οὖν ἡ ἐρώτησις ἡ διαλεκτικὴ ἀποκρίσεώς ἐστιν αἴτησις, ἢ τῆς προτάσεως ἢ θατέρου μορίου τῆς ἀντιφάσεως, ἡ δὲ πρότασις ἀντιφάσεως μιᾶς μόριον”. ὡς μὴ πάνυ οὖν ἐγνωσμένον τὸ ὄνομα διορίζει ἐνταῦθα. εἰ δὲ βούλει τὸ ἀληθέστερον λέγειν, ὅτι οὐδαμοῦ ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας περὶ προτάσεων εἶπεν, ἀλλ᾽ ὅλον τὸ βιβλίον περὶ ἀποφαντικοῦ ἐστιν λόγου, ὡς καὶ αὐτὸς εἶπεν “ὁ δὲ ἀποφαντικὸς λόγος τῆς νῦν θεωρίας ἐστίν”· οὐ μέντοι εἶπεν ὅτι περὶ προτάσεως αὐτῷ πρόκειται λέγειν. διαφέρει γὰρ πρότασις ἀποφαντικοῦ λόγου· πᾶσα μὲν γὰρ πρότασις πάντως καὶ ἀποφαντικὸς λόγος, οὐ πᾶς δὲ ἀποφαντικὸς λόγος πρότασίς ἐστιν. καθ᾽ ἑαυτὸν μὲν γὰρ ὁ ἀποφαντικὸς λόγος οὐκ ἔστιν πρότασις· τότε δὲ γίνεται πρότασις, ὅταν μέρος συλλογισμοῦ γένηται· οἷον ἐὰν εἴπω κατ᾽ αὐτὸ τοῦτο ‛ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητός ἐστιν’, λόγον μὲν ἀποφαντικὸν εἶπον, οὐ μὴν πρότασιν. πότε δὲ γίνεται πρότασις; ὅταν ὡς μέρος συλλογισμοῦ εἴπω τὸ ‛ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητός ἐστιν’ καὶ ἐπαγάγω τὰς ἄλλας προτάσεις καὶ τὸ συμπέρασμα. ἐπειδὴ οὖν ἐν μὲν τῷ Περὶ ἑρμηνείας λόγους ἀποφαντικοὺς ἔλεγεν καθ᾽ αὑτούς, ἐνταῦθα δὲ

1 οἷόν τέ scripsi: οἴονται (sic) P 8 ἐν ταῖς Κατηγ.] c. 1 p. 1a1 sq. 9 διαλαβεῖν scripsi: προλαβεῖν P 10 καὶ alt. scripsi: ὡ^{σ} P 11 λέγει] De interpr. c. 4 p. 17a6 13 ἄρχαιται P pr., corr. P2 πρῶτον κτλ.] De interpr. c. 1 p. 16a1 16 ἡ δὲ πρ. addidi 17 ζητεῖ] cf. p. 3,30 4,27 20 ἀποφαντικ^{υ}ος P 22 φησὶν] De interpr. c. 11 p. 20b22–24 27 εἶπεν] cf. vs. 11 33 immo καθ᾽ αὑτὸ cf. vs. 37 et p. 15,32 34 an τότε? ut vs. 32

τοὺς λόγους ὡς μέρη συλλογισμῶν παραλαμβάνει, εἰκότως ἐκεῖ μὲν οὐδεμίαν μνήμην προτάσεων ἐποι|ήσατο, ἐνταῦθα δὲ ὁρίζει τί ποτέ ἐστιν f. 97r πρότασις· ἐνταῦθα γὰρ κέχρηται προτάσεσιν, ὅπου καὶ περὶ συλλογισμοῦ λέγει· ἐκεῖ δὲ οὐ περὶ προτάσεων ἔλεγεν ἀλλὰ περὶ ἀποφαντικοῦ λόγου. ζητεῖται δὲ καὶ ἡ τάξις, διὰ τί πρώτην εἶπεν τὴν πρότασιν, εἶτα τὸν ὅρον, εἶτα τὸν συλλογισμόν· τῇ γὰρ αὐτῇ τάξει κέχρηται καὶ ἐν τῷ διορίζειν αὐτὰ καὶ λέγειν τί ἐστιν ἕκαστον τούτων. εἰ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν ἁπλουστέρων ἐζήτει ἄρξασθαι, ἔδει ἀπὸ τοῦ ὅρου ἀρξάμενον διὰ μέσης τῆς προτάσεως ἐλθεῖν ἐπὶ τὸν συλλογισμόν· εἰ δὲ ἀπὸ τῶν συνθετωτέρων, ἔδει ἀπὸ τοῦ συλλογισμοῦ ἀρξάμενον ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν πρότασιν καὶ ἀπ' ἐκείνης ἐπὶ τὸν ὅρον. καὶ οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι ὡς ἤδη εἰπὼν ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας περὶ προτάσεων ἀπ' αὐτῆς ἤρξατο ὡς γνωριμωτέρας ἐκ τῶν περὶ αὐτῆς λεχθέντων. οἱ δὲ ὅτι τὸ τῆς προτάσεως ὄνομα οὐκ αὐτὸς ἔθετο, ἀλλὰ πρὸ αὐτοῦ καὶ ὁ Πλάτων καὶ ἄλλοι αὐτῷ ἐχρήσαντο, τὸ δὲ τοῦ ὅρου ὄνομα αὐτὸς ἔθετο· προϊὼν γοῦν περὶ μὲν τοῦ ὅρου λέγει "ὅρον δὲ καλῶ" ὡς ἂν αὐτὸς θέμενος τὸ ὄνομα, περὶ δὲ τῆς προτάσεως οὐ λέγει 'καλῶ' ἀλλὰ 'πρότασις δέ ἐστιν' ὡς καὶ πρὸ αὐτοῦ λεγομένου τοῦ ὀνόματος τούτου. λέγουσιν ὅτι ἀπὸ τούτου ἤρξατο ὡς γνωριμωτέρου. ἔστιν δὲ ἄλλη αἰτία πιθανωτέρα καὶ μᾶλλον ἀληθής, ἣ καὶ τῷ φιλοσόφῳ δοκεῖ * * ἀπὸ τῆς προτάσεως σαφηνίζειν τὸν ὅρον τῷ κατὰ ἀνάλυσιν τρόπῳ διδασκαλίας κεχρημένος οἰκείως τοῖς προκειμένοις· λέγει γὰρ "ὅρον δὲ καλῶ εἰς ὃν διαλύεται ἡ πρότασις". ἀνάγκη οὖν ἡμᾶς προγνῶναι τί ποτέ ἐστιν πρότασις, εἰ μέλλοιμεν ἀπ' αὐτῆς τὸν ὅρον γνώσεσθαι· διὸ ἀπὸ τῆς προτάσεως ἤρξατο. ἔστιν δὲ πρότασις μὲν ὡς τύπῳ εἰπεῖν τὸ 'ἄνθρωπος περιπατεῖ', ὅρος δὲ τὸ 'ἄνθρωπος' ἢ τὸ 'περιπατεῖ', συλλογισμὸς δὲ τὸ 'ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, πᾶν αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, πᾶν ἀεικίνητον ἀθάνατον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος'. χρὴ δέ, φησίν, διορίσαι ποῖος μέν ἐστιν συλλογισμὸς τέλειος, ποῖος δὲ ἀτελής. τέλειον λέγει τὸν αὐτάρκη τὸν μὴ δεόμενόν τινος πρὸς τὸ εἶναι, ἀτελῆ δὲ τὸν δεόμενον· καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἀνθρωπίνοις τέλειον καλοῦμεν τὸν αὐτάρκη καὶ μὴ δεό|μενόν τινος. f. 97v ὀψόμεθα δὲ ἐκεῖ ἐλθόντες ἔνθα λέγει περὶ τοῦ τελείου καὶ τοῦ ἀτελοῦς, μήποτε οὐδείς ἐστιν ἀτελής, ἀλλ' οἴεται μὲν αὐτὸς εἶναί τινας ἀτελεῖς, τῇ δὲ ἀληθείᾳ πάντες τέλειοί εἰσιν.

Μετὰ δὲ ταῦτα, φησίν, χρὴ διορίσαι τί λέγομεν τὸ ἐν ὅλῳ εἶναι ἢ μὴ εἶναι, καὶ τί λέγομεν τὸ κατὰ παντὸς ἢ μηθενὸς κατηγορεῖσθαι. μεμαθήκαμεν ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας ὅτι τῶν προτάσεων αἱ μὲν προσδιωρισμέναι εἰσὶν αἱ δὲ ἀπροσδιόριστοι, καὶ τῶν προσδιωρισμένων αἱ μὲν καθολικαί εἰσιν αἱ ἔχουσαι τὸ 'πᾶς' καὶ τὸ 'οὐδείς', αἱ δὲ μερικαὶ

---

4 an προτάσεως? cf. p. 16,5 5 ζητεῖται] εῖ in ras. P 9 εἰ in ras. P συνθέτων P (superscr. τοτέρ P1) 11 τὸν] ν in ras P. 15 προϊὼν] p. 24b16 17 λεγομένου] λε in ras. P τοῦ scripsi: τὸ in ras. P 18 fortasse ⟨οὖν⟩ ὅτι τουτούτου (sic) P 19 lac. signavi; supple velut λέγομεν οὖν ὅτι δοκεῖ 20 τῷ ex τὸ corr. P1 30 τοῖς] ς add. P2 31 ἐκεῖ] p. 30,34 sq. 36 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ.] c. 7 p. 17a38 sq.

αἱ ἔχουσαι τὸ 'τὶς' καὶ τὸ 'οὐ πᾶς'. περὶ τῶν προτάσεων οὖν λέγει ἐνταῦθα τῶν ἐχουσῶν τοὺς καθόλου διορισμοὺς ἑκατέρωθεν ἐπιχειρῶν, ποτὲ μὲν ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου ποτὲ δὲ ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου, ἐν ἑκατέρῳ καθ' ἑκάτερον, κατά τε τὸ καταφατικὸν καὶ κατὰ τὸ ἀποφατικόν. οἷον πᾶς ἄνθρωπος ζῷον, οὐδεὶς ἄνθρωπος τετράπουν· ἐν ὅλῳ τῷ ζῴῳ ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐν οὐδενὶ τετράποδί ἐστιν· ἐνταῦθα ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου ἐπεχείρησεν· πᾶς γὰρ ἄνθρωπος ἐν τῷ ζῴῳ ἐστὶν ὅλῳ ὄντι, καὶ οὐδεὶς ἄνθρωπός ἐστιν ἐν τῷ τετράποδι ὅλῳ ὄντι. διὰ οὖν τοῦ τὸ ἐν ὅλῳ εἶναι ἐσήμανεν τὴν κατάφασιν, διὰ δὲ τοῦ μὴ εἶναι τὴν ἀπόφασιν. εἶτα ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου ἐπιχειρεῖ· κατὰ παντὸς γὰρ τοῦ ἀνθρώπου κατηγορεῖται τὸ ζῷον ἐν τῇ καταφάσει τῇ 'πᾶς ἄνθρωπος ζῷον' καὶ κατ' οὐδενὸς ἀνθρώπου κατηγορεῖται τὸ τετράπουν ἐν τῇ 'οὐδεὶς ἄνθρωπος τετράπουν' ἀποφάσει.

Περὶ προτάσεως.

p. 24a16 Πρότασις μὲν οὖν ἐστιν λόγος καταφατικὸς ἕως τοῦ ἢ τὸ τὴν ἡδονὴν μὴ εἶναι ἀγαθόν.

Τρία ἐστὶν ταῦτα, λόγος, ἀπόφανσις, πρότασις. καὶ δοκεῖ τὰ τρία κατὰ τοῦ αὐτοῦ λέγεσθαι· οὐκ ἔστιν δὲ τὰ τρία κατὰ τοῦ αὐτοῦ, ἀλλ' ἔστιν τις αὐτῶν διαφορά. ὁμοίως δέ ἐστιν τούτοις ἄλλα τρία ἀνάλογον, ὄνομα ἢ ῥῆμα (οὐδὲν γάρ μοι διαφέρει), φάσις, ὅρος. καὶ πάλιν δὲ τὰ τρία δοκεῖ κατὰ τοῦ αὐτοῦ λέγεσθαι· οὐκ ἔστιν δὲ τὰ τρία κατὰ τοῦ αὐτοῦ, ἀλλ' ἔχει τινὰ διαφοράν. πᾶσα μὲν γὰρ πρότασις καὶ ἀπόφανσίς ἐστιν, καὶ πᾶσα ἀπόφανσις καὶ λόγος ἐστίν· οὐκέτι δὲ τὸ ἀνάπαλιν· οὐ γὰρ πᾶς λόγος ἀπόφανσίς ἐστιν. τί δέ ἐστιν | ἀπόφανσις; λόγος "ἐν ᾧ τὸ ἀλη- f. 98r
θεύειν ἢ ψεύδεσθαι ὑπάρχει", ὡς εἶπεν ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας. ἔστιν δὲ λόγος ἐν ᾧ οὐκ ἔστιν τὸ ἀληθεύειν ἢ ψεύδεσθαι, οἷον ὁ εὐκτικός, ὁ προστακτικός· ὥστε ἔστιν λόγος μὴ ὢν ἀπόφανσις. πᾶσα ἄρα ἀπόφανσις καὶ λόγος, οὐ πᾶς δὲ λόγος καὶ ἀπόφανσις· περιληπτικώτερος γάρ ἐστιν καὶ ἐπὶ πλέον ὁ λόγος τῆς ἀποφάνσεως. πάλιν ἀπόφανσις μέν ἐστιν πᾶς λόγος ἐν ᾧ ἐστιν τὸ ἀληθεύειν ἢ ψεύδεσθαι· πρότασις δέ ἐστιν, ὅταν μὴ καθ' ἑαυτὸν ᾖ ὁ λόγος ἀποφαντικός, ἀλλὰ μέρος τοῦ συλλογισμοῦ νοῆται. οἷον ἐὰν εἴπω ὡς δογματίζων λόγον τινὰ καθ' αὑτόν, 'ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητός ἐστιν', ἀπόφανσιν μὲν λέγω, πρότασιν δὲ οὔ· ἐὰν δὲ συλλογιζόμενος ὡς μέρος τοῦ συλλογισμοῦ εἴπω 'ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητός ἐστιν' ὡς ἐπάξων τὰ ἄλλα λήμματα καὶ τὸ συμπέρασμα, ἵνα τὸν συλλογισμὸν πληρώσω, τότε

4 καταφατικὸν — ἀποφατικόν scripsi: inv. ord. P   8 οὖν τοῦ scripsi: τοῦ ὅτι P   9 εἶναι prius ex Arist. scripsi: ἐστιν P   18 οὐκέτιν P   25 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ.] c. 4 p. 17a3

τὴν ἀπόφανσιν καὶ πρότασιν ἐποίησα, μέρος αὐτὴν τοῦ συλλογισμοῦ ποιήσας. ὥστε ἡ ἀπόφανσις περιληπτικωτέρα ἐστὶν καὶ ἐπὶ πλέον τῆς προτάσεως· πᾶσα ἄρα πρότασις καὶ ἀπόφανσις, οὐ πᾶσα δὲ ἀπόφανσις πρότασις. διὸ καί, ὡς εἴρηται, ἐνταῦθα ὁρίζει τί ποτέ ἐστιν πρότασις. ἐν γὰρ τῷ Περὶ ἑρμηνείας οὐ περὶ προτάσεως ἐδίδαξεν ἀλλὰ περὶ ἀποφαντικοῦ λόγου· καθ' ἑαυτοὺς γὰρ τοὺς λόγους ἐλάμβανεν, οὐχ ὡς μέρη συλλογισμῶν. ἐνταῦθα δὲ τοὺς ἀποφαντικοὺς λόγους λαμβάνων μέρη τῶν συλλογισμῶν δῆλον ὅτι προτάσεις αὐτοὺς ποιεῖ, καὶ εἰκότως ὁρίζεται τί ποτέ ἐστιν πρότασις. πάλιν δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων· πᾶς μὲν γὰρ ὅρος φάσις ἐστίν, καὶ πᾶσα φάσις ὄνομα ἢ ῥῆμα· οὐκέτι δὲ ἀνάπαλιν· οὐ γὰρ πᾶν ὄνομα ἢ ῥῆμα φάσις ἐστίν. τί γάρ ἐστιν φάσις; τὰ μόρια τοῦ ἀποφαντικοῦ λόγου φάσεις εἰσίν, ὡς καὶ ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας λέγων περὶ ἀποφαντικοῦ λόγου σαφῶς εἶπεν "τὸ μὲν οὖν ὄνομα ἢ ῥῆμα φάσις ἔστω μόνον". ἔστιν δὲ ὄνομα ἢ ῥῆμα τὰ μόρια τοῦ εὐκτικοῦ ἢ τοῦ προστακτικοῦ λόγου, ἃ οὐκ εἰσὶν φάσεις· περιληπτικώτερον ἄρα ἐστὶν τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα καὶ ἐπὶ πλέον τῆς φάσεως. ὥστε πᾶσα μὲν φάσις καὶ ὄνομα ἢ ῥῆμα, οὐ πᾶν δὲ ὄνομα ἢ ῥῆμα καὶ φάσις. πάλιν φάσεις μέν εἰσιν τὰ μόρια τῆς ἀποφάνσεως, | ὅροι δὲ τὰ μόρια τῆς προτάσεως, τὸ ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον. f. 98v ὥστε ταύτῃ διαφέρει φάσις ὅρου, ᾗ διαφέρει ἀπόφανσις προτάσεως· τότε γὰρ ἡ φάσις ὅρος γίνεται, ὅταν ἡ ἀπόφανσις πρότασις γένηται. ἐπὶ πλέον ἄρα ἐστὶν καὶ περιληπτικωτέρα ἡ φάσις τοῦ ὅρου· ἡ μὲν γὰρ μόριόν ἐστιν παντὸς ἀποφαντικοῦ λόγου, ὁ δὲ μόριον προτάσεώς ἐστιν. τούτων διωρισμένων ἔλθωμεν ἐπὶ τὸ ῥητόν. πρόκειται αὐτῷ τὴν πρότασιν ὁρίσαι· τοῦτο γὰρ προέθετο πρότερον, ὁρίσαι τί ἐστιν πρότασις, τί ὅρος, τί συλλογισμός. ἐπεὶ οὖν πᾶς ὅρος ἐκ γένους ἐστὶν καὶ διαφορῶν, ὡς γένος μὲν τῆς προτάσεως λαμβάνει τὸν λόγον· ὡς εἴρηται γάρ, περιληπτικός ἐστιν τῆς ἀποφάνσεως, ἥτις περιληπτική ἐστιν τῆς προτάσεως· ἀνάλογον δὲ διαφοραῖς λαμβάνει τὸ καταφατικὸν καὶ τὸ ἀποφατικὸν καὶ τὰ ἑξῆς. ὥσπερ δὲ ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας μεμαθήκαμεν, τὸ μέν τί ἐστιν ποσὸν τῶν προτάσεων, τὸ δὲ ποιόν· ἀφ' ἑκατέρου οὖν ὁρίζεται τὴν πρότασιν, καὶ ἀπὸ τοῦ ποσοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ ποιοῦ· ἀπὸ μὲν τοῦ ποιοῦ εἰπὼν λόγος καταφατικὸς ἢ ἀποφατικός τινος κατά τινος ἢ τινὸς ἀπό τινος. ὀλίγον δὲ μεθυπερβατῶς αὐτοῦ ἀκουστέον, ἵν' ᾗ † τί λόγος καταφατικός τινος κατά

3 ἀπόφασις (post καὶ) P 9 γὰρ deleverim 12 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ.] c. 5 p. 17a17 14 post ῥῆμα addendum videtur καὶ 17 φάσις scripsi cf. vs. 11: φάσεις P 23 ἔλθομεν P ad 25 sq. in mrg. καλῶς ὁ ἀλέξανδρος ἐπεσημήνατο μήτε (l. μηδὲ) ὅρον εἶναι τὸν ἀποδοθέντα· αἱ γὰρ διαφοραὶ ἐπὶ πλέον βούλονται τοῦ ὁριστοῦ ὑπάρχειν καὶ κατὰ πλειόνων βούλονται κατηγορεῖσθαι, ὅπερ ἐπὶ τοῦ παρόντος οὐκ (l. οὐχ) ὑπάρχει· οὐ γὰρ κατὰ προσθέσεως (l. προτάσεως) καὶ ἑτέρου τινὸς ἥ τε κατάφασις καὶ ἀπόφασις κατηγορεῖται (l. κατηγοροῦνται). ἀλλὰ μᾶλλον
λ γ
ὑπογραφὴν δεῖ καλεῖν αὐτήν P[1] 26 ὅρον P, superscr. P[2] 29 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ.] c. 7 μεμαθήκαμεν ἐν τῶ περὶ ἑρμηνείας P pr. 33 ἵν ᾗ, ι in ras. P fortasse τὸ λόγος καταφατικὸς ⟨ἢ ἀποφατικός⟩ τινος κατά τινος ἢ τινὸς ἀπό τινος ⟨ἀντὶ τοῦ λόγος

τινος ἢ τινὸς ἀπό τινος· ἐν μὲν γὰρ τῇ καταφάσει καταφάσκομέν τι κατά τινος· οἷον Σωκράτης δίκαιός ἐστιν, καὶ τοῦ Σωκράτους καταφάσκομέν τι, τὸ δίκαιος· ἐν δὲ τῇ ἀποφάσει ἀποφάσκομέν τι ἀπό τινος· οἷον 'ὁ Σωκράτης ἄδικος οὐκ ἔστιν' ἀποφάσκομεν καὶ ἀπαγορεύομεν καὶ ἀποχωρίζομεν τοῦ Σωκράτους τὸ ἄδικον· πᾶσα γὰρ πρότασις ἢ καταφατική ἐστιν ἢ ἀποφατική. καὶ ταύτῃ διαφέρουσιν κατὰ τὸ ποιόν. ἀπὸ δὲ τοῦ ποσοῦ ὁρίζεται αὐτὴν λέγων ὅτι οὗτος ὁ λόγος ἢ καθόλου ἐστὶν ἢ ἐν μέρει ἢ ἀδιόριστος· πᾶσα γὰρ πρότασις ἢ καθόλου ἐστὶν ἢ μερικὴ ἢ ἀδιόριστος· ἢ γάρ τινα τῶν καθόλου προσδιορισμῶν ἔχει ἤ τινα τῶν μερικῶν ἢ ἀπροσδιόριστός ἐστιν. οὗτός ἐστιν ὃν ἀποδίδωσιν ὅρον τῆς προτάσεως. ἰστέον δὲ ὅτι τὰ μὲν νεώτερα βιβλία | ἔχει τὸ τινὸς κατά τινος ἢ τινὸς f. 99r ἀπό τινος· καὶ σαφῆ ποιεῖ τὸν ὅρον ἡ τοιαύτη γραφή· τὸ μὲν γὰρ τινὸς κατά τινος περὶ τῆς καταφάσεως ἂν εἴη κείμενον, τὸ δὲ τινὸς ἀπό τινος περὶ ἀποφάσεως. τὰ δὲ ἀρχαῖα βιβλία καὶ ἡ ἀρχαία γραφὴ οὐκ ἔχει τὸ ἢ τινὸς ἀπό τινος· ὕστερον γὰρ προσετέθη σαφηνείας χάριν· ἀλλὰ μόνον τὸ τινὸς κατά τινος ἔχουσιν. καὶ εἴη ἂν τὸ τινὸς κατά τινος λεγόμενον καὶ ἐπὶ τῆς καταφάσεως καὶ ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως. ἢ ἐπειδὴ περὶ μόνων κατηγορικῶν συλλογισμῶν ἐνταῦθα διαλαμβάνει καὶ προτάσεων δῆλον ὅτι ὁμοίως (τῶν γὰρ προτάσεων αἱ μέν εἰσιν κατηγορικαί, αἱ τελείως καὶ ἀδιστάκτως ἀποφαινόμεναι, οἷον ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητός ἐστιν, αἱ δὲ ὑποθετικαί, αἱ μὴ τελείως ἀποφαινόμεναι ἀλλ' ἐν ὑποθέσει, οἷον εἰ ἡμέρα ἐστίν, φῶς ἐστιν· ὁ γὰρ οὕτως λέγων οὐ τελείως ἀποφαίνεται ὅτι φῶς ἐστιν, ἀλλ' ὑπόθεσιν λαβὼν τὸ 'εἰ ἡμέρα ἐστίν' λέγει ὅτι εἰ ἡμέρα ἐστίν, φῶς ἐστιν), ἐπειδὴ οὖν πᾶσαι αἱ προτάσεις, ἃς παραλαμβάνει ἐνταῦθα, κατηγορικαί εἰσιν καὶ οἱ συλλογισμοὶ πάντες, περὶ ὧν ἐνταῦθα διαλαμβάνει, κατηγορικοί εἰσιν, τὸ τινὸς κατά τινος εἶπεν καὶ ἐπὶ τῆς καταφάσεως καὶ ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως, ὡς ἂν εἰ εἶπεν 'πρότασίς ἐστιν, ἣν νῦν ὁρίζομαι, λόγος καταφατικὸς ἢ ἀποφατικός', ἵν' ᾖ τὸ τινὸς κατά τινος ἀντὶ τοῦ 'κατηγορικός'. ἢ τὸ τινὸς κατά τινος ἀκουστέον ἀντὶ τοῦ 'περί τινος'· κοινότερον γάρ ἐστιν τὸ περί τινος καὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως· καὶ γὰρ καὶ ὁ τὴν κατάφασιν λέγων περί τινος λέγει καὶ ὁ τὴν ἀπόφασιν.

Εἶτα ἐξηγεῖται τί ἐστιν τὸ ἐν τῷ ὅρῳ εἰρημένον καθόλου καὶ τί τὸ ἐν μέρει καὶ τί τὸ ἀδιόριστον. καὶ λέγει καθόλου λέγειν τὸ παντὶ ἢ μηθενὶ ὑπάρχειν. τοῦτο δὲ περὶ τῆς καθόλου καταφατικῆς εἶπεν καὶ τῆς καθόλου ἀποφατικῆς· ἐὰν μὲν γὰρ εἴπω 'πᾶς ἄνθρωπος δίπους ἐστίν', παντὶ τῷ ἀνθρώπῳ λέγω ὑπάρχειν τὸ δίπουν· ἐὰν δὲ εἴπω 'οὐδεὶς ἄνθρωπος τετράπους ἐστίν', οὐθενὶ ἀνθρώπῳ λέγω ὑπάρχειν τὸ τετράπουν. |

καταφατικός τινος κατά τινος ἢ ἀποφατικός τινος ἀπό τινος〉 cf. p. 17,28. 29; an τί delendum et ἀποφατικός a librario ad vs. 32 aberrante omissum post ἢ addendum est?
4. 5 ἀποχωρίζωμεν P 9 προσδιορισμῶν scripsi cf. p. 18,22: προσδιορισμὸν P 11. 12 ἢ τινὸς ἀπό τινος in nōstris cōdd. deest 15 σαφεινείας P 22 ὁ ex οὗ corr. P 38 τῶι P

ἐν μέρει δέ, φησίν, λέγω τὸ τινὶ καὶ μὴ τινὶ ἢ μὴ παντὶ ὑπάρχειν. f. 99v καὶ ἐπὶ μὲν τῶν καθόλου μίαν ηὗρεν ἀποφατικήν· ἐπὶ δὲ τῶν μερικῶν δύο εὑρίσκει ἀποφατικάς· ἥ τε γὰρ καθόλου καταφατικὴ προσλαβοῦσα ⟨τὸ⟩ 'οὐ' γίνεται μερικὴ ἀποφατική, οἷον οὐ πᾶς ἄνθρωπος δίκαιός ἐστιν, ἥ τε μερικὴ καταφατικὴ προσλαβοῦσα τὸ 'οὐ' γίνεται μερικὴ ἀποφατική, οἷον τὶς ἄνθρωπος δίκαιος οὐκ ἔστιν. ὁ γὰρ λέγων 'τὶς ἄνθρωπος δίκαιός ἐστιν' τινὶ ἀνθρώπῳ λέγει ὑπάρχειν τὸ δίκαιον· ὁ δὲ λέγων 'οὐ πᾶς ἄνθρωπος δίκαιος' οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ λέγει ὑπάρχειν τὸ δίκαιον· πάλιν ὁ λέγων 'τὶς ἄνθρωπος δίκαιος οὐκ ἔστιν' τινὶ ἀνθρώπῳ λέγει μὴ ὑπάρχειν τὸ δίκαιον· ὥστε καὶ αὕτη μερική ἐστιν ἀποφατική· μέρους γάρ τινος τῶν ἀνθρώπων ἀποφάσκει τὸ δίκαιον. τοῦτο οὖν σημαίνει, διὰ μὲν τοῦ τινὶ ὑπάρχειν τὴν κατάφασιν, διὰ δὲ τοῦ μὴ τινὶ ἢ μὴ παντὶ ὑπάρχειν τὰς δύο ἀποφάσεις. ἀμφότεραι δὲ ὑπεναντίως ἀντίκεινται τῇ μερικῇ καταφατικῇ· ἑκατέρα γοῦν αὐτῶν συναληθεύει μετ' αὐτῆς ἐπὶ τῆς ἐνδεχομένης ὕλης. ἀδιόριστον δέ, φησίν, λέγω τὸ ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν ἄνευ τοῦ καθόλου ἢ κατὰ μέρος ἀντὶ τοῦ 'τὸ καταφάσκειν τι κατά τινος ἢ ἀποφάσκειν τι ἀπό τινος ἄνευ τοῦ ποιεῖν ἢ καθόλου ἢ μερικὴν τὴν πρότασιν'. οἷον ἐὰν εἴπω 'ἄνθρωπος δίκαιός ἐστιν', τῷ ἀνθρώπῳ λέγω ὑπάρχειν τὸ δίκαιον· ἐὰν δὲ εἴπω 'ἄνθρωπος δίκαιος οὐκ ἔστιν', τῷ ἀνθρώπῳ λέγω μὴ ὑπάρχειν τὸ δίκαιον. καὶ ἀδιορίστως προάγω τὰς προτάσεις· οὔτε γὰρ τοῖς καθόλου οὔτε τοῖς μερικοῖς προσδιορισμοῖς κέχρημαι. αὐτὸς δὲ καὶ παραδείγμασιν κέχρηται ⟨ἃ⟩ ἀνάγκη ἀδιορίστως προενέγκασθαι· οἷόν ἐστιν πρότασις τοιαύτη 'τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη', καὶ ἔστιν ἀληθής· ὁ γὰρ ἰατρὸς οὐ μόνον τὰ ὑγιεινὰ οἶδεν ἀλλὰ καὶ τὰ νοσώδη, τοῖς μὲν ἵνα χρήσηται, τὰ δὲ ἵνα φύγῃ. ὁμοίως ὁ μουσικὸς καὶ τὰ εὐάρμοστα καὶ τὰ ἀνάρμοστα οἶδεν· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀληθές ἐστιν εἰπεῖν ὅτι τῶν ἐναντίων ἡ αὐτή ἐστιν | ἐπιστήμη. ἐὰν μέντοι εἴπω μετὰ προσδιορισμοῦ 'πάντων τῶν ἐναντίων f. 100r ἡ αὐτή ἐστιν ἐπιστήμη', ψεύδομαι· οὐ γὰρ πάντων τῶν ἐναντίων ἡ αὐτή ἐστιν ἐπιστήμη, ἀλλ' ἑκάστης μὲν ἀντιθέσεως τῶν ἐναντίων ἡ αὐτή ἐστιν ἐπιστήμη, οὐ πάντων δὲ ἅμα τῶν ἐναντίων· οὐ γὰρ ἡ αὐτή ἐστιν ἐπιστήμη εὐαρμόστου καὶ ἀναρμόστου καὶ ὑγιεινοῦ ἅμα καὶ νοσώδους. ὥστε ἀνάγκη ταύτην τὴν πρότασιν ἀδιορίστως προφέρεσθαι, εἰ μέλλοιμεν ἀληθεύειν. πάλιν ἐὰν εἴπω 'πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν', ψεύδομαι· οὐ γὰρ πᾶσα ἡδονὴ οὐκ ἀγαθόν ἐστιν, ἀλλ' αἱ μὲν ἀκόλαστοι καὶ ἀκάθαρτοι οὐκ ἀγαθαί, αἱ δὲ ἐπὶ ταῖς ἀρεταῖς ⟨καὶ⟩ καθαραὶ ἀγαθαί. ὥστε ἀδιορίστως λεκτέον καὶ ταύτην τὴν πρότασιν, εἰ μέλλοιμεν ἀληθεύειν, οἷον ἡδονὴ ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν· αἱ γὰρ μὴ αἱρεταὶ μηδὲ ἀναγκαῖαι οὐκ ἀγαθαί.

---

3 τὸ addidi   6 τί (post οἷον) P   11 ad οὖν in mrg. τί P cf. p. 23,21
12 ad μὴ τινὶ in mrg. add. τὸ μὴ τί ἀντὶ τῆς καθόλου ἀποφατικοῦ (l. ἀποφατικῆς) λάμβανε τῇ (l. τῆς) οὐδενί· κυρίως γὰρ κατὰ πάσας τὰς ὕλας ἀντιφατικῶς αὕτη ἀντίκειται P
22 ἃ addidi   24 ὁ ex οἱ sive ου corr. P[1]   36 καὶ addidi

p. 24a22 Διαφέρει δὲ ἡ ἀποδεικτικὴ ἕως τοῦ καθάπερ καὶ ἐν τοῖς Τοπικοῖς εἴρηται.

Ἔοικεν ἐνταῦθα παρεκβάσει κεχρῆσθαι καὶ ἀφίστασθαι τοῦ προκειμένου. ἐπειδὴ γὰρ σκοποὶ αὐτῷ νῦν περὶ τοῦ κοινοῦ συλλογισμοῦ ἁπλῶς διαλαβεῖν μόνου δῆλον ὅτι καὶ περὶ μόνης τῆς κοινῆς προτάσεως, οὐ περὶ ἀποδεικτικῆς (περὶ γὰρ ταύτης ἐρεῖ ἐν τοῖς Ὑστέροις ἀναλυτικοῖς) οὐδὲ περὶ διαλεκτικῆς (περὶ γὰρ ταύτης ἐρεῖ ἐν τοῖς Τόποις), καὶ ⟨οὐκ⟩ οἰκείως ὧδε μετὰ τὸ ὁρίσασθαι τὴν κοινὴν πρότασιν λέγει πῇ διαφέρει ἡ ἀποδεικτικὴ πρότασις τῆς διαλεκτικῆς. καὶ λέγομεν ὅτι οὐδὲν ἔξω τοῦ προκειμένου λέγει· ταύτας γὰρ παρήγαγεν, τήν τε ἀποδεικτικὴν καὶ τὴν διαλεκτικήν, ἵνα δείξῃ ὅτι καὶ κατὰ τούτων ἁρμόζει ὁ ἀποδεδομένος ⟨ὅρος⟩ τῆς προτάσεως, καὶ ὅτι αἱ προτάσεις οὐδὲν ἀλλήλων διαφέρουσιν, ἀλλὰ κατὰ πάσης προτάσεως ἀποδέδοται ὁ ἀποδεδομένος ὅρος. διχῇ δὲ λαμβάνει τὴν διαφορὰν τῆς τε ἀποδεικτικῆς προτάσεως καὶ τῆς διαλεκτικῆς, ἀπό τε τῆς ὕλης καὶ ἀπὸ τῆς χρήσεως· ἀπὸ μὲν τῆς ὕλης, ὅτι ἡ μὲν ἀποδεικτικὴ περὶ τὰ ἀναγκαῖα πράγματα ἔχει τὰ ἀεὶ ὡσαύτως | ἔχοντα, f. 100v ἡ δὲ διαλεκτικὴ περὶ τὰ φαινόμενα, περὶ τὰ ἔνδοξα· ἀπὸ δὲ τῆς χρήσεως, ὅτι ἡ μὲν ἀποδεικτικὴ πρότασις λῆψίς ἐστιν τοῦ ἑτέρου μορίου τῆς ἀντιφάσεως (ὁ γὰρ ἀποδεικνύων οὐκ ἐρωτᾷ τὸν προσδιαλεγόμενον, ἀλλὰ τὴν πρότασιν τὴν συμβαλλομένην αὐτῷ πρὸς ἀπόδειξιν λαμβάνει, κἄν τε ἀρέσκῃ πάντας κἄν τε μηδένα ἀρέσκῃ· πᾶσα γὰρ πρότασις τὸ ἕτερον μόριόν ἐστιν τῆς ἀντιφάσεως· ἀντίφασις γάρ ἐστιν, ὡς καὶ ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας εἶπεν, “κατάφασις καὶ ἀπόφασις αἱ ἀντικείμεναι”· ὥστε κἂν κατάφασιν λάβῃς κἂν ἀπόφασιν, τὸ ἕτερόν ἐστιν τῆς ἀντιφάσεως μόριον), ἡ δὲ διαλεκτικὴ πρότασις ἐρωτῶντι μὲν ἐρώτησίς ἐστιν, συλλογιζομένῳ δὲ λῆψις τοῦ ἑτέρου μορίου τῆς ἀντιφάσεως· ὁ γὰρ διαλεκτικὸς ἐπειδὴ οὐκ αὐτὸς λαμβάνει ἑαυτῷ τὰς προτάσεις ὡς ὁ ἀποδεικτικός, ἀλλ' ἐκείνας λαμβάνει ἃς δίδωσιν αὐτῷ καὶ αἷς τίθεται ὁ διαλεγόμενος, πᾶσαν τὴν ἀντίφασιν λέγων ἐρωτᾷ, ἵνα ἔχῃ ὁ προσδιαλεγόμενος θέσθαι ᾧ βούλεται μορίῳ τῆς ἀντιφάσεως. οἷον ἐρωτᾷ ὁ διαλεκτικὸς ‘δοκεῖ σοι ἡ ἡδονὴ κατὰ φύσιν εἶναι ἢ μὴ εἶναι;’· εἶτα τοῦ προσδιαλεγομένου θεμένου τῷ ἑτέρῳ μορίῳ, οἷον ὅτι κατὰ φύσιν ἐστὶν ἡ ἡδονή, ἐπάγει ‘τί δέ, δοκεῖ σοι τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθὸν εἶναι ἢ μὴ εἶναι;’· τοῦ δὲ θεμένου τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθὸν εἶναι συλλογίζεται καὶ οὐκέτι πᾶσαν τὴν ἀντίφασιν ἀλλὰ τὸ ἕτερον μόριον τὸ δοθὲν αὐτῷ τῆς ἀντιφάσεως λαμβάνει καὶ λέγει ‘ἡ ἡδονὴ κατὰ φύσιν, τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθόν, ἡ ἡδονὴ ἄρα ἀγαθόν’. ὥστε ἡ διαλεκτικὴ πρότασις ἐρωτῶντι μὲν τῷ διαλεκτικῷ ἐρώτησίς ἐστιν τῆς ἀντιφάσεως·

7 οὐκ addidi 11 ὅρος addidi cf. vs. 13 19 ὁ ex ου corr. P1 22. 23 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ.] c. 6 p. 17a33 28 αἷς (sic) P διαλεγόμενος ex διαλεκτικος corr. P1 29 ἔχει P cf. p. 20,11

ἐρωτᾷ γὰρ πᾶσαν λέγων τὴν ἀντίφασιν· συλλογιζομένῳ δὲ λῆψίς ἐστιν τοῦ ἑτέρου μορίου τῆς ἀντιφάσεως· τὴν γὰρ δοθεῖσαν αὐτῷ λαμβάνει. διχῇ οὖν τὴν διαφορὰν δείκνυσιν, καὶ ἀπὸ τῆς ὕλης καὶ ἀπὸ τῆς χρήσεως· καὶ πρῶτον μὲν | ἀπὸ τῆς χρήσεως, ὕστερον δὲ ὑποκατιὼν f. 101r καὶ ἀπὸ τῆς ὕλης καὶ ἀπὸ τῆς χρήσεως. ἀπὸ τῆς χρήσεως, ὅτι ἡ μὲν ἀποδεικτικὴ πρότασις λῆψίς ἐστιν θατέρου μορίου τῆς ἀντιφάσεως (οὐ γὰρ ἐρωτᾷ ὁ ἀποδεικνύων ἀλλὰ λαμβάνει, οἷον ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητός ἐστιν, κἄν τε θῆται ὁ προσδιαλεγόμενος κἄν τε μή), ἡ δὲ διαλεκτικὴ πρότασις ἐρώτησίς ἐστιν ἀντιφάσεως. καὶ εἴρηται διὰ τί, ὅτι, ἐπειδὴ ἐξ ἐνδόξων συλλογίζεται, ἐξ ὧν τίθεται ὁ προσδιαλεγόμενος, πᾶσαν τὴν ἀντίφασιν ἐρωτᾷ, ἵνα ἔχῃ ὁ προσδιαλεγόμενος ᾧ βούλεται μορίῳ τῆς ἀντιφάσεως θέσθαι. οὐδὲν δὲ διοίσουσιν αὗται ἀλλήλων ᾗ προτάσεις, οὐδὲ διοίσουσίν τι πρὸς τὸ γενέσθαι τὸν ἑκατέρου συλλογισμόν, ᾗ συλλογισμὸς ἁπλῶς, οὐχ ᾗ τοιόσδε· καὶ γὰρ καὶ ὁ ἀποδεικνύων, ἀντὶ τοῦ ‘ἀποδεικτικός’, καὶ ὁ ἐρωτῶν, ἀντὶ τοῦ ‘ὁ διαλεκτικός’, συλλογίζεται λαβών τι κατά τινος ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν. ὥστε καλῶς ὡρίσατο ἄνω τὴν κοινὴν πρότασιν, καὶ ἐφαρμόζει ὁ λόγος αὐτῆς πάσῃ προτάσει. καὶ ἵνα τοῦτο δείξῃ, παρήγαγεν τὴν διαφορὰν τῆς διαλεκτικῆς καὶ ἀποδεικτικῆς προτάσεως. τῆς δὲ σοφιστικῆς οὐκ ἐμνήσθη ὡς καὶ αὐτοῦ ὅλου τοῦ συλλογισμοῦ φευκτοῦ ὄντος καὶ βλαβεροῦ· ἀναγινώσκομεν οὖν τὴν περὶ αὐτοῦ πραγματείαν, οὐχ ἵνα χρησώμεθα αὐτῷ, ἀλλ' ἵνα φύγωμεν αὐτὸν καὶ μὴ ὑπὸ τῶν σοφιστῶν ὀχλώμεθα. ὥστε, φησίν, καλῶς ὡρισάμεθα τὴν κοινὴν πρότασιν, καὶ ἔστιν μὲν ἡ συλλογιστικὴ πρότασις ἁπλῶς πᾶσα ἡ κοινὴ κατάφασις ἢ ἀπόφασίς τινος κατά τινος ἢ τινὸς ἀπό τινος, ὡς εἴρηται. πάλιν δὲ ἐνταῦθα τὰ ἀρχαίως γεγραμμένα βιβλία οὐκ ἔχει τὸ τινὸς ἀπό τινος, ἀλλὰ μόνον τὸ τινὸς κατά τινος, καὶ ἐξηγητέον αὐτὸ ὡς εἴρηται ἄνω. ἀποδεικτικὴ δὲ γίνεται, ⟨ἐὰν⟩ ἀληθὴς ᾖ καὶ διὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς ὑποθέσεων εἰλημμένη. ἐνταῦθα ἀπὸ τῆς ὕλης λαμβάνει τὴν διαφορὰν τῆς ἀποδεικτικῆς προτάσεως πρὸς τὴν διαλεκτικήν. ἄνω μὲν ἀπὸ τῆς χρήσεως | εἶπεν f. 101v τὴν διαφοράν, ἐνταῦθα δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ὕλης· ἀεὶ γὰρ ἡ ἀποδεικτικὴ πρότασις ἀληθής ἐστιν καὶ διὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς ὑποθέσεων εἰλημμένη, ἐπειδή, ὡς εἴρηται, ἡ ὕλη αὐτῆς ἐστιν τὰ ἀναγκαῖα πράγματα καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντα. προσέθηκεν δὲ τὸ [δε] διὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς ὑποθέσεων εἰλημμένη, ἐπειδὴ ὥσπερ οἱ γεωμέτραι ἀρχάς τινας καὶ ὑποθέσεις λαμβάνοντες ἀποδεικνύουσιν τὰ θεωρήματα, οὕτως καὶ ὁ ἀποδεικτικὸς συλλογιζόμενος λαμβάνει ὑποθέσεις τινὰς ἐναργεῖς καὶ αὐτόθεν γνωρίμους, αἳ διὰ τὸ σαφὲς καὶ ἐναργὲς αὐτόθεν ἀναπόδεικτοί εἰσιν καὶ οἷον ἀρχαὶ

---

11 ἔχει P cf. p. 19,29 13 διοίσουσίν] δ ex ν corr. P 15 ⟨ὁ⟩ ἀποδ. conicio 23 ὁρισάμεθα P 25 ἢ τινὸς ἀπό τινος om. nostri codd. (praeter f n) 26 γεγραμένα P τὸν (post ἔχει) P 27 ἐξηγετέον P 28 ἐὰν ex Arist. addidi 30. 31 ἄνω — ὕλης deleverim 30 χρήσεως] χρή in fine paginae P 34 τόδε P: δε delevi 36 ἀποδείκνυσιν pr. P

τοῦ ἀποδεικτικοῦ· ἀεὶ γὰρ ἑκάστης τέχνης καὶ ἑκάστης ἐπιστήμης ἀρχαὶ ἀναπόδεικτοί εἰσιν. ἢ ὅτι ἀποδεικτικὴ πρότασις ἔχει πάντως τὸ ἀληθὲς κατὰ τὴν ὕλην καὶ εἴληπται ἐκ τῶν ὑποθέσεων τῶν ἐξ ἀρχῆς, ἃς ὡς οἰκείας ἀρχὰς ὁ ἀποδεικτικὸς λαμβάνει σαφεῖς οὔσας καὶ ἐναργεῖς καὶ οὐ δεομένας ἀποδείξεως. ἢ *τῶν ἐξ ἀρχῆς* ἀντὶ τοῦ 'τῶν ἄνωθέν ποθεν ἀπὸ κοινῶν ἐννοιῶν λαμβανομένων'· μάλιστα γὰρ ἐπὶ πάντων ἀρχαῖς κεχρήμεθα ταῖς κοιναῖς ἐννοίαις. ὥστε τὰ δύο ἐνταῦθα λέγει, καὶ τὴν ὕλην, ὅτι, ἐπειδὴ ἀναγκαία ἐστὶν ἡ ὕλη καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσα, πάντως ἀληθής ἐστιν ἡ πρότασις. καὶ τὴν χρῆσιν, ὅτι λαμβάνει αὐτὴν ἐξ ὑποθέσεων τῶν ἐξ ἀρχῆς, ἀντὶ τοῦ 'ἀπὸ τῶν οἰκείων ἀρχῶν καὶ οἷον ἀπὸ κοινῶν ἐννοιῶν', ὡς καὶ ἄνω σαφέστερον εἶπεν περὶ τῆς χρήσεως ὅτι οὐκ ἐρωτᾷ ὁ ἀποδεικνύων, ἀλλὰ λαμβάνει τὸ ἕτερον μόριον τῆς ἀντιφάσεως πάντως ⟨ὡς⟩ βούλεται. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς διαλεκτικῆς λέγει καὶ τὴν ὕλην καὶ τὴν χρῆσιν· λέγει γὰρ ὅτι διαλεκτικὴ δέ ἐστιν *πυνθανομένῳ μὲν ἐρώτησις ἀντιφάσεως* (εἴρηται γὰρ ὅτι πᾶσαν τὴν ἀντίφασιν ἐρωτᾷ ὁ διαλεκτικός, καὶ διὰ τί εἴρηται), *συλλογιζομένῳ δὲ λῆψις τοῦ φαινομένου καὶ ἐνδόξου*· οὐ γὰρ ἐν τῷ συλλογίζεσθαι ὡς ἐν τῷ ἐρωτᾶν πᾶσαν τὴν ἀντίφασιν λαμβάνει (οὐδὲ γὰρ ἐνδέχεται), ἀλλὰ τὸ ἕτερον μέρος ᾧ τίθεται ὁ προσδιαλεγόμενος. ὥστε τῇ χρήσει διαφέρει τῆς ἀποδεικτικῆς, | ὅτι f. 102r ἐκεῖνος οὐδὲ ἐρωτᾷ. ἀλλὰ καὶ τῇ ὕλῃ διαφέρει· ὁ μὲν γὰρ τὸ ἀληθὲς λαμβάνει ὡς περὶ τὰ ἀναγκαῖα καὶ αἴδια ἔχων, ὁ δὲ τὸ φαινόμενον καὶ τὸ δοκοῦν τοῖς πολλοῖς καὶ τῷ προσδιαλεγομένῳ· περὶ γὰρ τὰ φαινόμενα καὶ ἔνδοξα ἔχει· οἷον ὅταν λέγῃ, ὡς εἴρηται, 'ἡ ἡδονὴ κατὰ φύσιν, πᾶν τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθόν, ἡ ἡδονὴ ἄρα ἀγαθόν'· τὸ γὰρ τὴν ἡδονὴν κατὰ φύσιν εἶναι φαινόμενον μέν ἐστιν καὶ δοκοῦν τοῖς πολλοῖς, οὐ πάντως δὲ ἀληθές. *καθάπερ*, φησίν, καὶ ἐν τοῖς *Τόποις* εἴρηται ὅτι ὁ διαλεκτικὸς τὰ φαινόμενα καὶ ἔνδοξα λαμβάνει. λέγει δὲ ἐκεῖ ὅτι τὸ ἔνδοξον πολλαχῶς λέγεται, ἢ τὸ πᾶσι δοκοῦν, καὶ σοφοῖς καὶ οὐ σοφοῖς, ἢ τὸ τοῖς πολλοῖς μὲν δοκοῦν τοῖς σοφοῖς δὲ οὐ δοκοῦν, ἢ τὸ τοῖς σοφοῖς μόνοις δοκοῦν, ἢ τὸ τοῖς ἐπιφανεστέροις τῶν σοφῶν.

p. 24b12 Τί μὲν οὖν ἐστιν πρότασις ἕως τοῦ διαιρουμένου τοῦ εἶναι καὶ μὴ εἶναι.

Ἀνακεφαλαιοῦται τὰ εἰρημένα καὶ λέγει *τί μὲν οὖν ἐστιν πρότασις* ἁπλῶς ἡ κοινή, καὶ *τίνι διαφέρει ἡ συλλογιστικὴ πρότασις* ἁπλῶς ἡ κοινὴ τῶν μερικῶν, τῆς ἀποδεικτικῆς καὶ τῆς διαλεκτικῆς, καὶ αὗται τίνι διαφέρουσιν ἀλλήλων, ἡ ἀποδεικτικὴ τῆς διαλεκτικῆς, *δι' ἀκριβείας ἐν τοῖς ἑπομένοις ῥηθήσεται*. τί † γὰρ ἄρα νῦν οὐκ ἀκριβῶς

---

8 ἔχουσα] ο in ras. P 10 ἐννωῶν P pr. 11 σαφέστερων (sic) P 12 ὡς addidi 21 ἀείδια P 27 ἐκεῖ] Top. I 1 p. 100b21—23 31 τοῦ alt. Arist.: τὸ P cf. p. 22, 33. 37 33 εἰρημένα] εἰ in ras. P 37 fort. γ' ἄρα aut γ' οὖν

εἶπεν, ἀλλ' ἀλλαχοῦ ἐρεῖ καὶ περὶ τῆς συλλογιστικῆς ἁπλῶς προτάσεως τῆς κοινῆς ἀκριβῶς δέον ἐνταῦθα εἰπεῖν, ὅπου πρόκειται αὐτῷ περὶ τοῦ ἁπλῶς συλλογισμοῦ εἰπεῖν; τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς τοῦτο; λέγομεν ὅτι τὸ δι' ἀκριβείας ἐν τοῖς ἑπομένοις ῥηθήσεται οὐ περὶ τῆς συλλογιστικῆς τῆς κοινῆς ἁπλῶς εἶπεν (ἀκριβῶς γὰρ περὶ αὐτῆς εἶπεν), ἀλλὰ περὶ τῆς διαλεκτικῆς καὶ τῆς ἀποδεικτικῆς, περὶ ὧν ἐν τοῖς ἑπομένοις ἐρεῖ ἀκριβέστερον, περὶ μὲν τῆς ἀποδεικτικῆς ἐν τοῖς Ὑστέροις ἀναλυτικοῖς, περὶ δὲ τῆς διαλεκτικῆς ἐν τοῖς Τόποις. πρὸς δὲ τὴν παροῦσαν χρείαν, φησίν, πρὸς τὸ δεῖξαι ὅτι ἱκανῶς ὡρισάμεθα τὴν ἁπλῶς συλλογιστικὴν τὴν κοινὴν καὶ πάσῃ προτάσει ἐφαρμόζει ὁ εἰρημένος ὅρος, ἱκανῶς ἡμῖν διωρίσθω τὰ νῦν.

Λοιπὸν δὲ ἀκολούθως τοῖς προ|ειρημένοις μετὰ τὸ εἰπεῖν τί f. 102v ἐστιν πρότασις ἔρχεται ἐπὶ τὸ εἰπεῖν τί ἐστιν ὅρος· οὕτως γὰρ καὶ ἄνω εἶπεν, ὅτι χρὴ εἰπεῖν "τί ἐστιν πρότασις καὶ τί ὅρος". οὐκέτι δὲ λέγει 'ὅρος δέ ἐστιν', ὡς εἶπεν περὶ τῆς προτάσεως "πρότασις δέ ἐστιν", ἀλλ' ὅρον δὲ καλῶ ὡς μὴ κειμένου τοῦ ὀνόματος τούτου παρὰ τοῖς πρὸ αὐτοῦ ἀλλ' ὡς αὐτὸς ὀνοματοθέτης ὢν τούτου τοῦ ὀνόματος. ὅρον δέ, φησίν, καλῶ εἰς ὃν διαλύεται ἡ πρότασις. εἰς τί δὲ διαλύεται; δῆλον ὅτι εἰς τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ ὑποκείμενον, ὃ ἐσήμανεν εἰπὼν καθ' οὗ κατηγορεῖται· τὸ γὰρ ὑποκείμενον ἐκεῖνό ἐστιν καθ' οὗ κατηγορεῖται τὸ κατηγορούμενον. ὅρους δ' ἐκάλεσεν τὰ μόρια τῆς προτάσεως ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ὅρων τῶν ὁριζόντων τὰ χωρία· καὶ τὴν πρότασιν γὰρ τὰ ὁρίζοντα καὶ οἱονεὶ περιέχοντα καὶ ἀποκλείοντα ὅ τε ὑποκείμενός ἐστιν ὅρος καὶ ὁ κατηγορούμενος. εἰκότως ἄρα πρώτην ὡρίσατο τὴν πρότασιν ὡς μέλλων ἀπ' αὐτῆς τὸν ὅρον σαφηνίζειν. καὶ αὕτη ἐστὶν ἀληθὴς αἰτία, ᾗ καὶ ὁ φιλόσοφος ἀρέσκεται, τοῦ ὁρίσασθαι αὐτὸν τὴν πρότασιν πρὸ τοῦ ὅρου, οὐχ ὥς τινες λέγουσιν διὰ τὸ γνωριμώτερον αὐτὴν εἶναι καὶ ἔννοιάν πως ἡμᾶς αὐτῆς εἰληφέναι ἐκ τῶν εἰρημένων ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας, οὐδὲ διὰ τὸ τὸ μὲν τῆς προτάσεως ὄνομα καὶ παρὰ τοῖς πρὸ αὐτοῦ κεῖσθαι, τὸ δὲ τοῦ ὅρου αὐτὸν τεθεικέναι. ὅρον οὖν, φησίν, καλῶ εἰς ὃν διαλύεται ἡ πρότασις, οἷον τὸν κατηγορούμενον καὶ καθ' [ὧν] οὗ κατηγορεῖται ὁ κατηγορούμενος, τοῦτ' ἔστιν τὸν ὑποκείμενον, ἢ προστιθεμένου ἢ διαιρουμένου τοῦ εἶναι ἢ μὴ εἶναι. τοῦτο δὲ τὸ ἢ προστιθεμένου ἢ διαιρουμένου τοῦ εἶναι ἢ μὴ εἶναι ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ἁπλούστερον ἐξηγεῖται, καὶ λέγει τὸ μὲν προστιθεμένου τοῦ εἶναι περὶ τῆς καταφάσεως λέγεσθαι, τὸ δὲ διαιρουμένου τοῦ μὴ εἶναι περὶ τῆς ἀποφάσεως. καὶ ἐκδέχεται τὸ προστιθεμένου ἀντὶ τοῦ 'προστιθέντος', τὸ δὲ διαιρουμένου ἀντὶ τοῦ 'διαιροῦντος'· ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς καταφάσεως τὸ εἶναι προστίθησιν καὶ οἱονεὶ συντίθησιν καὶ συνάπτει τὸν κατηγορούμενον τῷ | ὑποκειμένῳ, f. 103r

13 τὸ scripsi: τοῦ P 17 ὀνοματοθέτης scripsi cf. p. 32,28: ὀνομοθετης P 26 φιλόσοφος] λο ex λω corr. P 28 αὐτῆι (post ἡμᾶς) P 32 ὧν delevi 33 et 37 τοῦ scripsi: τὸ P cf. p. 21,31 35 Ἀλέξανδρος] p. 15,4sq. 38 προστιθέντος scripsi: προστεθέντος P

ἐπὶ δὲ τῆς ἀποφάσεως τὸ μὴ εἶναι διαιρεῖ τὸν κατηγορούμενον ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου. οὕτως δὴ καὶ ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας σύνθεσιν ἐκάλεσεν τὴν κατάφασιν, διαίρεσιν δὲ τὴν ἀπόφασιν λέγων “περὶ γὰρ σύνθεσιν καὶ διαίρεσίν ἐστιν τὸ ψεῦδός τε καὶ τὸ ἀληθές”. προστιθεμένου οὖν ἀντὶ τοῦ ‘καταφάσκοντος’, διαιρουμένου δὲ ἀντὶ τοῦ ‘διαιροῦντος, ἀποφάσκοντος, ἀποφατικῶς κειμένου’, ἵν’ ᾖ τὸ ὅλον οὕτως· ὅρον καλῶ εἰς ὃν διαλύεται ἡ πρότασις καταφατικὴ ἢ ἀποφατικὴ οὖσα· πᾶσα γὰρ πρότασις ἢ καταφατική ἐστιν ἢ ἀποφατική. οὕτως ὁ Ἀλέξανδρος. ὁ δὲ μέγας φιλόσοφος βαθύτερον καὶ ἀκριβέστερον ἐξηγούμενος λέγει ὅτι τὸ ἢ προστιθεμένου ἢ διαιρουμένου τοῦ εἶναι ἢ μὴ εἶναι τὰ διάφορα εἴδη τῶν προτάσεων σημαίνει· τῶν γὰρ προτάσεων αἱ μὲν αὐτόθεν ἔχουσιν τὸν κατηγορούμενον ὅρον τῷ ὑποκειμένῳ συναπτόμενον, αἱ δὲ τὸ ‘ἔστιν’ τρίτον προσκατηγορούμενον, αἱ δὲ μετὰ τρόπου· πάλιν αἱ μὲν ἁπλαῖ εἰσιν, αἱ δὲ ἐκ μεταθέσεως. τοῦτο σημαίνει ἐνταῦθα, ὅτι πᾶσα πρότασις εἰς ὅρους διαλύεται, κἂν αὐτόθεν ἔχῃ τὸν κατηγορούμενον τῷ ὑποκειμένῳ συναπτόμενον, κἂν τὸ ‘ἔστιν’ τρίτον προσκατηγορῆται, κἂν μετὰ τρόπου ᾖ, κἄν τε ἁπλῆ κἄν τε ἐκ μεταθέσεως. πῶς οὖν ταῦτα σημαίνει, λεκτέον. λέγει, καὶ καλῶς λέγει, ὅτι δύο ταῦτα εἶπεν προστιθεμένου καὶ διαιρουμένου· ταῦτα δὲ οὐκ ἀντίκειται ἀλλήλοις ἀλλὰ ἔστιν τὰ ἑκατέρῳ τούτων ἀντικείμενα· τῇ προσθέσει ἡ ἀφαίρεσις ἀντίκειται, τῇ δὲ διαιρέσει ἡ σύνθεσις. ἔοικεν οὖν [τί] ἀπὸ ἑκατέρας ἀντιθέσεως ἓν εἰπὼν καταλιπεῖν ἡμῖν τὰ ἕτερα ἐννοήσασιν εἰσαγαγεῖν. λάβωμεν οὖν τὰς δύο ἀντιθέσεις, πρόσθεσιν ἀφαίρεσιν, σύνθεσιν διαίρεσιν, καὶ λάβωμεν ἀντὶ τοῦ εἶναι τὸ ‘ἔστιν’, δῆλον ὅτι καὶ ἀντὶ τοῦ μὴ εἶναι τὸ ‘οὐκ ἔστιν’, καὶ λοιπὸν ἴδωμεν τί βούλεται σημᾶναι. μεμαθήκαμεν καὶ ἐν τῷ | Περὶ ἑρμηνείας ὅτι τὸ f. 103v ‘ἔστιν’ οὐκ ἔστιν τρίτος ὅρος· “οὐδὲ γὰρ τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι σημεῖόν ἐστιν τοῦ πράγματος” ἐκεῖ εἶπεν, ἀλλὰ πρόσθεσίς ἐστιν καὶ προστίθεται τῷ κατηγορουμένῳ ὅρῳ· διὸ καὶ ἕν, καὶ εἶπεν προσκατηγορῆσαι. ἡ οὖν πρόσθεσις τοῦ ‘ἔστιν’ σημαίνει τὰς προτάσεις τὰς ἐχούσας τὸ ‘ἔστιν’ προσκατηγορούμενον· οἷον Σωκράτης δίκαιός ἐστιν· ὁ ὑποκείμενός ἐστιν τὸ Σωκράτης, κατηγορούμενος δὲ τὸ ‘δίκαιός ἐστιν’· ⟨τὸ δὲ ‘ἔστιν’⟩ οὐκ ἔστιν ὅρος ἀλλὰ προσθήκη. ἐὰν δὲ ἀντὶ τοῦ ‘δίκαιός ἐστιν’ ἄλλον εἴπω κατηγορούμενον, οἷον τὸ ‘ὑγιαίνει’, οὐκέτι χώραν ἔχει τὸ ‘ἔστιν’· οὐ γὰρ δύναμαι εἰπεῖν ‘Σωκράτης ὑγιαίνει ἐστίν’· σαφῶς γὰρ πάλιν ἐκεῖ εἶπεν ὅτι “ἐφ’ ὅσων τὸ ‘ἔστιν’ μὴ ἁρμόττει, οἷον ἐπὶ τοῦ ὑγιαίνειν καὶ τῶν τοιού-

2 οὕτωι P 3 λέγων] De interpr. c. 1 p. 16a12 5 καταφάσκοντος scripsi: καταφασκομένου P 6 ἀπαφατικῶς (sic) P 10 τὸ P cf. p. 22,33 15. 16 ἔχει — προσκατηγορεῖται P 19 τὰ deleverim 20 προθέσει P[1], σ superscr. P[2] 21 τί delevi cf. p. 27,31 καταλιπεῖν] λιπεῖν in ras. P[2] 24 εἴδωμεν P 25 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ.] c. 3 p. 16b22 26 ἢ μὴ εἶναι post 27 πράγματος collocat P 27 et 29 πρόθεσις P 28 an προσκατηγορεῖσθαι? 31 ante τὸ primum eras. 1 litt. P τὸ δὲ ἔστιν addidi 33 ὑγιαίνει] αι in ras. P 34 ἐ///κεῖπεν P, εῖ superscr. P[1] 35 ἐφ’ ὅσων κτλ.] De interpr. c. 10 p. 20a3—5 memoriter citat

των, ταὐτὸν ποιεῖ τὸ ‘ὑγιαίνει’ καὶ τὸ ‘βαδίζει’, ὡς ἂν εἰ τὸ εἶναι προσήπτετο”. δῆλον οὖν ὅτι ἐπὶ τῶν τοιούτων προτάσεων ἀφαιρῶ τὸ ‘ἔστιν’ καὶ λέγω μόνον τὸ ‘Σωκράτης ὑγιαίνει’. ὥσπερ οὖν ἡ πρόσθεσις τοῦ ‘ἔστιν’ ἐσήμανεν τὰς προτάσεις τὰς ἐχούσας τὸ ‘ἔστιν’ τρίτον προσκατηγορούμενον * * * ἀλλ’ αὐτόθεν τὸν κατηγορούμενον συνημμένον τῷ ὑποκειμένῳ. πάλιν τῶν μετὰ τρόπου προτάσεων εἴρηται ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας ὅτι ὁ τρόπος οὐκ ἔστιν μέρος τῆς προτάσεως ἀλλὰ σύνδεσμος καὶ οἱονεὶ γόμφου χώραν ἐπέχει· συνδεῖ γὰρ τὸν κατηγορούμενον τῷ ὑποκειμένῳ. οἷον ἐὰν εἴπω ‘ἄνθρωπος ἐξ ἀνάγκης ἐστίν’, ὁ τρόπος ὁ μεταξὺ καταφάσκει· συνδεῖ γὰρ καὶ συντίθησιν τὸ ‘ἔστιν’ τῷ ‘ἄνθρωπος’. ἡ σύνθεσις οὖν τοῦ ‘ἔστιν’ σημαίνει τὰς μετὰ τρόπου προτάσεις. ἡ δὲ διαίρεσις τοῦ μὴ εἶναι σημαίνει τὰς μετὰ τρόπου ἐκ μεταθέσεως· ἐὰν γὰρ εἴπω ‘τραγέλαφος ἐξ ἀνάγκης οὐκ ἔστιν’, ⟨ὁ⟩ τρόπος μεταξὺ ὢν διαιρεῖ τὸ μὴ εἶναι ἀπὸ τοῦ τραγελάφου· ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τοῦ ‘ἄνθρωπος ἐξ ἀνάγκης ἐστίν’ ὁ τρόπος ἐπεβεβαίου τὴν σύνθεσιν τοῦ ‘ἔστιν’ πρὸς τὸ ἄνθρωπος καὶ τὴν ὕπαρξιν τὴν σημαινομένην διὰ τοῦ ‘ἔστιν’ ἐπέτεινεν, οὕτως ἐπὶ τοῦ ‘τραγέλαφος ἐξ ἀνάγκης οὐκ ἔστιν’ τὴν διαίρεσιν τῆς ὑπάρξεως ἐπιβεβαιοῖ καὶ ἐπιτείνει τὸ ‘οὐκ ἔστιν’. κατάφασις | δέ ἐστιν καὶ ἡ ‘τρα- f. 104r
γέλαφος ἐξ ἀνάγκης οὐκ ἔστιν’. ὥστε οὐ περὶ ἀποφάσεως ἐνταῦθα εἶπεν, ἀλλὰ δ̄ καταφατικὰς ἔλαβεν, τρεῖς μὲν ἐπὶ τῶν τριῶν εἰδῶν τῶν προτάσεων, μίαν δὲ ἐπὶ τῶν ἐκ μεταθέσεως, μόνον οὐχὶ λέγων ὅτι πᾶσα πρότασις, κἄν τε ἁπλῆ ᾖ οἱουδήποτε εἴδους οὖσα τῶν τριῶν εἰδῶν τῶν προτάσεων, κἄν τε ἐκ μεταθέσεως ᾖ, διαλύεται εἴς τε τὸν κατηγορούμενον ὅρον καὶ τὸν ὑποκείμενον.

p. 24b18 Συλλογισμὸς δέ ἐστιν λόγος ἕως τοῦ πρὸς τὸ γενέσθαι τὸ ἀναγκαῖον.

Ἀκολούθως μετὰ τὸ εἰπεῖν τί ἐστιν πρότασις καὶ τί ὅρος ὁρίζεται τί ἐστιν συλλογισμός· οὕτω γὰρ καὶ ἄνω προέθετο· “εἶτα, φησίν, διορίσαι τί ἐστιν πρότασις καὶ τί ὅρος καὶ τί συλλογισμός”. πρὸ δὲ τῆς ἐξηγήσεως τοῦ ὅρου τοῦ συλλογισμοῦ ζητεῖται ἐνταῦθα τί ἐστιν τὸ ἐν ἡμῖν συλλογιζόμενον καὶ περὶ τίνων οἱ συλλογισμοί. καὶ λέγομεν ὅτι τριῶν οὐσῶν τῆς ψυχῆς γνωστικῶν δυνάμεων, τῆς νοερᾶς, τῆς διανοητικῆς, τῆς δοξαστικῆς, οὐ δύναται οὔτε ἡ πρώτη οὔτε ἡ τρίτη συλλογίζεσθαι, ἀλλ’ ἡ μέση μόνη. ἡ μὲν γὰρ πρώτη διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ νοῦ ἔλλαμψιν εἰς αὐτὴν ἐφήκουσαν ἁπλαῖς ἐπιβολαῖς γιγνώσκει ἃ γιγνώσκει· ἡ δὲ τρίτη τὰ

3 πρόθεσις P 5 lac. signavi; supple οὕτως ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ‘ἔστι’ σημαίνει τὰς προτάσεις τὰς οὐκ ἐχούσας τὸ ‘ἔστι’ τρίτον προσκατηγορούμενον 5. 6 τῷ ὑποκειμένῳ scripsi: τὸ ὑποκείμενον P 6. 7 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ.] c. 12 p. 21b26 sq. 8 γόμφου] γ corr. P²; in marg. γόμφου P² 10 ἄνθρωπος] ο ex ω corr. P 13 ὁ addidi διαιρεῖ scripsi: διαιρεῖται P 14 ἀνθρώπου P 15 ἐπεβεβαίου] inter πε et β 1 litt. eras. P τοῦ ἔστιν scripsi: τουτέστιν P 28 ἄνω] p. 24a11 34 διὰ scripsi: καὶ P ἔνλαμψιν P 35 ἐφήκουσαν] ἐ in ras. P

συμπεράσματα μόνα παραδέχεται παρὰ τῆς μέσης· διὸ καὶ δόξα καλεῖται παρὰ τὸ δέχεσθαι. ἡ δὲ μέση ἐστὶν ἡ διεξοδικῶς ἀπὸ ἄλλου ἄλλο γιγνώσκουσα· διὸ καὶ διάνοια καλεῖται παρὰ τὸ διανύειν καὶ διεξιέναι. αὕτη ἐστὶν ἡ δύναμις ἡ συλλογιζομένη [ἡ] ἐν ἡμῖν καὶ διὰ συλλογισμῶν γιγνώσκουσα καὶ ἀποδεικνύουσα τὰ πράγματα. ἀπὸ ταύτης τὰ συμπεράσματα τῶν ἀποδείξεων δεχομένη ἡ δόξα κατέχει· οἷον ἡ διάνοια συλλογιστικῶς καὶ ἀποδεικτικῶς εὑρίσκει καὶ γιγνώσκει ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατός ἐστιν· τοῦτο ⟨τὸ⟩ συμπέρασμα μόνον τὸ 'ἡ ψυχὴ ἀθάνατός ἐστιν' ἐκτὸς τῶν ἄλλων προτάσεων δι' ὧν ἀποδείκνυται δέχεται ἡ δόξα καὶ δοξάζει ἄνευ ἀποδείξεων. ἡ οὖν διάνοια συλλογιστικῶς καὶ ἀποδεικτικῶς ἐπίσταται· ὥστε τὸ συλλογιζόμενον ⟨ἐν⟩ ἡμῖν ἡ διάνοιά ἐστιν. πάλιν τῶν πραγμάτων τὰ μὲν νοητά, τὰ δὲ αἰσθητά, τὰ δὲ μέσα τούτων· λέγω δὴ ὅτι | οὔτε ἐπὶ τῶν νοητῶν συλλογιζόμεθα οὐδ' ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν ἀλλὰ μόνον f. 104v τῶν μέσων. οὔτε γὰρ ⟨ἐπὶ⟩ τῶν νοητῶν συλλογιζόμεθα· οὐ γὰρ ὁ θεολόγος δύναται διὰ τῶν συλλογισμῶν τὰ νοητὰ δεικνύναι, ἀλλ' ἀναλογίᾳ κέχρηται, καὶ εἰκότως· οἱ μὲν γὰρ συλλογισμοὶ ἀπὸ τῶν αἰτιῶν τὰ αἰτιατὰ δεικνύουσιν καὶ ἀπὸ τῶν καθολικωτέρων τὰ μερικώτερα· τὰ δὲ νοητὰ πρῶτά ἐστιν καὶ καθολικώτερα τῶν ἄλλων πάντως· ὥστε εἰκότως περὶ τῶν πρώτων οὐ συλλογιζόμεθα· οὐδὲ γὰρ ὁριζόμεθα αὐτὰ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν· οἱ μὲν γὰρ ὅροι ἐκ γένους εἰσὶν καὶ διαφορῶν· ὑπὲρ δὲ τὰ πρῶτα οὐδέν. οὔτε μὴν ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν συλλογιζόμεθα· οὐ γὰρ συλλογιστικῶς γιγνώσκω ὅτι τὸ γάλα λευκόν ἐστιν, ἀλλ' αὐτόθεν ἡ αἴσθησις τοῦτο γιγνώσκει. οὔτε περὶ τῶν πρώτων οὔτε ἐπὶ τῶν ἐσχάτων συλλογιζόμεθα, ἀλλὰ περὶ τῶν μέσων, ἃ καλεῖται διανοητά, ἐπειδὴ διανυστικῶς καὶ διεξοδικῶς αὐτὰ γιγνώσκομεν διὰ τῶν συλλογισμῶν, οἷον τὰ μαθήματα· συλλογιστικῶς γὰρ αὐτὰ γιγνώσκομεν· οὐ γὰρ δήπου δι' αἰσθήσεως αὐτὰ ἐπιστάμεθα· τὴν γνῶσιν γὰρ τῶν θεωρημάτων ἐξ ἀφαιρέσεως καλοῦσιν οἱ γεωμέτραι· τὸ γὰρ ξύλινον ἢ χαλκοῦν καὶ ἁπλῶς τὴν ὕλην καὶ τὸ ὅσον τῇ αἰσθήσει ὑποπίπτει ἀφελὼν ὁ γεωμέτρης αὐτὸ καθ' αὑτὸ τὸ καθόλου εἶδος τοῦ τριγώνου ἢ [ὁ] τετραγώνου διανοεῖται. ἔχομεν οὖν τί τε τὸ ἐν ἡμῖν συλλογιζόμενον, ὅτι οὐ τὸ νοερόν, οὐ τὸ δοξαστικόν, ἀλλὰ τὸ διανοητικόν, καὶ περὶ τίνων οἱ συλλογισμοί, ὅτι οὐ περὶ τῶν νοητῶν, οὐ περὶ τῶν αἰσθητῶν, ἀλλὰ περὶ τῶν μέσων τῶν διανοητῶν. λοιπὸν δὲ ἐπὶ τὴν τοῦ ὅρου ἐξήγησιν ἡμῖν ἰτέον. καὶ πρῶτον αὐτὸν ἐκθώμεθα, εἶτα δείξομεν ὅτι οὐδὲν οὔτε περισσὸν ἔχει οὔτε ἐλλεῖπον.

Συλλογισμός ἐστιν, φησίν, λόγος ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν

1 συνπεράσματα P 2 post ἄλλο 1 litt. eras. P 4 ἡ tert. delevi 8 τὸ addidi 11 ἐν addidi 13 ἐπὶ prius scripsi: τὴν P 14 ἐπὶ addidi 14. 15 θεοσλόγος P 21. 22 τί γνώσκω P 22 ἐσθησις P 23 ⟨ὥστε⟩ οὔτε περὶ sive πρώτων ⟨οὖν⟩ conicio 24 ἐπειδὴ scripsi: ἐπι δε, ε alterum in ras., P δι ἀνυστικῶς, ι prius in ras., P 26 αὐτὰ γιγνώσκομεν scripsi: τὰ γιγνωσκόμενα P 27. 28 τὸ — ξύλινον scripsi: τοῦ — ξυλίνου P 27 αιφαιρέσεως (sic) P 30 τετραγώνου scripsi: ὁ τετράγωνος P διανοῆται P 31 an ἀλλὰ τὸ ⟨μέσον τὸ⟩? cf. vs. 33 34 fortasse δείξωμεν cf. p. 26,7

ἕτερόν τι τῶν κειμένων ἀνάγκη συμβαίνειν τῷ ταῦτα εἶναι. οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ συλλογισμοῦ ὅρος. καὶ ὅτι μὲν τέως τὸ ὄνομα τοῦτο τὸ συλλογισμὸς συλλογὴν λόγων | δηλοῖ, πρόδηλον· ἀεὶ γὰρ ἡ σὺν πρό- f. 105r θεσις οὐχ ἕν τι σημαίνει ἀλλ' ἄθροισμά τι, οἷον ὅταν εἴπω συνέδριον, σύγκλητος, συμπότης, σύμψηφος. συλλογισμὸς οὖν ἀντὶ τοῦ 'συλλογὴ λόγων καὶ οἱονεὶ ἄθροισμα λόγων'. ἵνα δὲ πρότερον ὡς τύπῳ νοήσωμεν τὰ εἰρημένα ἐν τῷ ὅρῳ τοῦ συλλογισμοῦ, συλλογισμόν τινα ἐκθέμενοι νοήσομεν ἐπ' αὐτοῦ πῶς τὰ εἰρημένα ἐν τῷ ὅρῳ πάντα ἐφαρμόζει αὐτῷ. οἷον ἔστω συλλογισμὸς οὗτος· ἡ γραμμὴ συνεχές, τὸ συνεχὲς ποσόν, ἡ γραμμὴ ἄρα ποσόν. ὅτι μὲν οὖν τὸ ὅλον τοῦτο λόγος ἐστίν, πρόδηλον· καὶ γὰρ καὶ ἐκ λόγων σύγκειται· εἰσὶν γὰρ ἐν αὐτῷ δύο προτάσεις καὶ τὸ συμπέρασμα· ὥστε λόγος ἐκ λόγων ἐστίν. ὥστε τέως ὁ λόγος ἐφαρμόζει αὐτῷ. ἀλλὰ καὶ τέθειταί τινα ἐν αὐτῷ· τέθειται δὲ ἀντὶ τοῦ 'ὡμολόγηται'. τί δὲ ὡμολογήθη; ὅτι ἡ γραμμὴ συνεχές ἐστιν, καὶ ὅτι τὸ συνεχὲς καὶ ποσόν ἐστιν. ὥστε ἁρμόζει αὐτῷ καὶ τὸ ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν. ἀλλὰ καὶ τὸ συμπέρασμα ἄλλο τι ἀνεφάνη παρὰ τὰ κείμενα, παρὰ τὰ τεθέντα· τὰ μὲν γὰρ κείμενα ἦν τὰ ὁμολογηθέντα, ὅτι ἡ γραμμὴ συνεχές ἐστιν καὶ ὅτι τὸ συνεχὲς ποσόν· ἕτερον δέ τι παρὰ ταῦτα τὸ συμπέρασμα ἀνεφάνη, ὥστε ἡ γραμμὴ ἄρα ποσόν ἐστιν. ὥστε καὶ τὸ ἕτερόν τι τῶν κειμένων ἀνάγκη συμβαίνειν ἁρμόζει αὐτῷ. πόθεν δὲ ἀνεφάνη τὸ συμπέρασμα; τῷ ταῦτα εἶναι τὰ ὁμολογηθέντα· οὐκ ἀλλαχόθεν γὰρ συνέβη καὶ ἀνεφάνη τὸ συμπέρασμα ἢ ἀπὸ τῶν τεθειμένων προτάσεων, ὅτι ἡ γραμμὴ συνεχές ἐστιν καὶ ὅτι τὸ συνεχὲς ποσόν ἐστιν. ὥστε καὶ τὸ τῷ ταῦτα εἶναι ἁρμόζει αὐτῷ.

Οὕτως μὲν ὡς τύπῳ εἰπεῖν ἐπὶ παραδείγματος ἐξηγήσθω ἡμῖν ὁ ὅρος τοῦ συλλογισμοῦ. καὶ ἀκριβέστερον δὲ αὐτὸν ἐπισκεψώμεθα, ἵνα λέξωμεν ὅτι οὐδὲν περιττὸν οὐδὲ ἐλλεῖπον ἔχει ἡ ῥηθεῖσα ὑπογραφὴ τῆς ἐννοίας. πρόκειται αὐτῷ τὸν συλλογισμὸν ὁρίσασθαι· πᾶς δὲ ὅρος ἐκ γένους ἐστὶν καὶ διαφορῶν. ἐνταῦθα οὖν | τὸ f. 105v μὲν λόγος ὡς γένος παρείληπται· εἶδος γάρ ἐστιν τούτου συλλογισμὸς ὡς τοῦ ζῴου ἄνθρωπος. τὰ δὲ ἑξῆς ὡς διαφοραί, τὸ μὲν ἐν ᾧ τεθέντων, ἵνα χωρίσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων λόγων, οἷον τοῦ κλητικοῦ ἢ τοῦ εὐκτικοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἁπλῶς, εἴτε πέντε αὐτοὺς βούλει λέγειν εἴτε δέκα· τί γὰρ τίθεταί τις ἐν εὐχῇ ἢ ἐν κλήσει; τεθέντων δὲ ἀντὶ τοῦ 'ὁμολογηθέντων'· καὶ γὰρ αὐτὰς τὰς προτάσεις ὁ Πλάτων ὁμολογήματα καλεῖ, καὶ πολλαχοῦ λέγει 'ἀπὸ τῶν ὡμολογημένων' ἀντὶ τοῦ 'ἀπὸ τῶν ῥηθεισῶν προτάσεων'. οἱ δὲ Στωικοὶ ἀξιώματα αὐτὰς ἐκάλουν καὶ

5 συνπότης P 7 an νοήσωμεν? cf. p. 25,34 10 ποσόν ex ποιόν corr. P[1] 12 an τέως τὸ? cf. vs. 28 14 καὶ alterum delendum videtur cf. vs. 18. 23 16 ἀνεφάνη] η in ras. corr. ex ει P 17 et 21 ὡμολογηθέντα P 18 ὥστε] τὸ conicio 21 ἦναι P 23 τῶι superscr. P 25 ὁ ὅρος scripsi: ὅτι ὅροι P 25 αὐτὸν ex αὐτῶν corr. P 26 δείξωμεν conicio οὐδὲ] οὐδὲν pr. P 29 λόγος] λόγ in ras. P τούτου scripsi: τοῦ P 31 ἄλλων λόγων] ων λόγ in ras. P 32 τ' ἀλλ' (sic) P 34 ὡμολογηθέντων P 36 στοϊκοὶ P αὐτὰς scripsi: αὐτὰ P

λήμματα παρὰ τὸ λαμβάνειν καὶ ἀξιοῦν αὐτὰς ἀληθεῖς εἶναι, ὡς τὰ παρὰ τοῖς γεωμέτραις ἀξιώματα. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης προτάσεις αὐτὰς καλεῖ· τῶν δὲ προτάσεων τὰς σαφεῖς καὶ ἐναργεῖς καὶ μὴ δεομένας ἀποδείξεως διὰ τὸ σαφὲς ἀξιώματα καλεῖ μόνως [προτάσεις]. ὥστε τὸ ἐν ᾧ τεθέντων διορίζει τὸν συλλογισμὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων λόγων τῶν ἀσυλλογίστων. τινὲς δὲ τὸ τεθέντων λέγουσιν αὐτὸν εἰρηκέναι, † καὶ ἐπειδὴ κατηγορικῶν συλλογισμῶν λέγει, ἀντὶ τοῦ ʻκατηγορηθέντωνʼ· ἐπὶ γὰρ τῶν τοιούτων συλλογισμῶν διαρρήδην τιθέμεθα καὶ ὁμολογοῦμεν καὶ ἀποφαινόμεθα ὡς ἀληθεῖς τὰς προτάσεις· ἐπὶ δὲ τῶν ὑποθετικῶν οὐκ ἀποφαινόμεθα ἀλλʼ ὑποτιθέμεθα ʻεἰ τόδε ἐστίν, τόδε ἐστίνʼ. ἡμεῖς δὲ λέγομεν ὅτι καὶ ἐκεῖ, εἰ καὶ μὴ διαρρήδην τιθέμεθα, ἀλλʼ οὖν καὶ ἐκεῖ τιθέμεθά πως, καὶ ἁρμόζει καὶ τοῖς ὑποθετικοῖς συλλογισμοῖς ὁ ὅρος οὗτος· ὥστε τό τεθέντων οὐ πρὸς διαστολὴν τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν εἴρηται ἀλλὰ τῶν ἄλλων λόγων ἐν οἷς οὐδὲν τίθεται. τὸ δὲ τινῶν εἶπεν διορίζων αὐτὸν ἀπὸ τῶν μονολημμάτων συλλογισμῶν· ἐκεῖνοι γὰρ οὐ τέλειοι· νῦν δὲ τὸν τέλειον ὁρίζεται συλλογισμόν· δεῖ δὲ τὸν τέλειον συλλογισμὸν τὸ ἐλάχιστον ἐκ δύο λημμάτων εἶναι. εἰσὶν δέ τινες ἀτελεῖς συλλογισμοὶ μονολήμματοι, οἷς κέχρηνται οἱ ῥήτορες παραλιμπάνοντες τῷ δικαστῇ τὴν ἑτέραν πρότασιν ἐννοῆσαι, τὴν μείζονα ἢ τὴν | ἐλάσσονα. f. 106r καὶ συμβάλλεται αὐτοῖς τοῦτο· ὁ γὰρ δικαστὴς ὑπάγεται εἰς τὸ θέσθαι τῇ ἀποδείξει, ἵνα μὴ δόξαν δῷ ἑαυτοῦ ὡς μὴ ἐννοήσας τὴν ἑτέραν πρότασιν. οἷον ὁ δεῖνα καλλωπιστής· ὁ δεῖνα ἄρα μοιχός· ὁ Σωκράτης σπουδαῖος· ὁ Σωκράτης ἄρα εὐδαίμων· ἑκατέρα γὰρ αὐτῶν ἐνδεῖ τῆς μείζονος προτάσεως τῆς ʻπᾶς δὲ καλλωπιστὴς μοιχόςʼ καὶ τῆς ʻπᾶς δὲ σπουδαῖος εὐδαίμωνʼ. τῆς δὲ ἐλάττονος ἐνδεῖ, ἐὰν εἴπω ʻπᾶς σπουδαῖος εὐδαίμων· ὁ Σωκράτης ἄρα εὐδαίμωνʼ· ἐνδεῖ γὰρ τῆς ἐλάσσονος τῆς ʻὁ Σωκράτης σπουδαῖοςʼ. καὶ ἐν μὲν τοῖς ἑπομένοις ἀκριβῶς μαθησόμεθα τίς ἡ ἐλάσσων καὶ τίς ἡ μείζων πρότασις· νῦν δὲ ὡς τύπῳ εἰπεῖν, ἐὰν ᾖ τοιοῦτος συλλογισμὸς ʻπᾶσα γραμμὴ συνεχές, πᾶν τὸ συνεχὲς ποσόν, πᾶσα γραμμὴ ποσόνʼ, ἐλάσσων μέν ἐστιν πρότασις ἡ ʻπᾶσα γραμμὴ [ἡ] συνεχέςʼ, μείζων δὲ ἡ ʻπᾶν τὸ συνεχὲς ποσόνʼ. τὸ οὖν [τί] τινῶν διορίζει αὐτὸν ἀπὸ τῶν παρὰ τοῖς ῥήτορσιν μονολημμάτων συλλογισμῶν· ἐν ἐκείνοις γὰρ οὐ τινὰ τίθεσθαι ἀλλὰ τί, καὶ οὐ τέλειοι οἱ τοιοῦτοι.

Λοιπὸν δὲ λεκτέον τί εἶπεν ἕτερόν τι τῶν κειμένων, καὶ διὰ τί ἀνάγκη, καὶ διὰ τί συμβαίνειν. τὸ μὲν ἕτερόν τι τῶν κειμένων εἶπεν διὰ τοὺς παρὰ τοῖς Στωικοῖς διφορουμένους συλλογισμοὺς ἢ ἀδιαφόρως περαίνοντας.

2 γεωμέτροις P 4 immo μόνας προτάσεις delevi 6 fortasse ἐπειδὴ καὶ ⟨περὶ⟩ 7 ἐπεὶ P 8 ὁμολουγοῦμεν P ἀποφαινόμεθαι P 12. 13 θέντων P 19 τετέραν P 20 συμβάλεται P 21 δῶ τε αὐτοῦ P 23 σπουδαίως P εὐδαιμονων P 24. 25 ἐνδεῖ τῆς μείζονος προτάσεως τῆς — καὶ τῆς — τῆς δὲ ἐλάττονος scripsi: ἐν δὲ τῆι μείζονι προτάσει τῆι — καὶ τῆι — τῆι δὲ ἐλάττονι P 26. 27 τῆι ἐλάσσονι τῆι P 28 προτάσεις P 30 ἡ alt. delevi 31 τί delevi cf. p. 29,18. 31 32 ῥήτορσιν] ν ex σ corr. P[1] 33 immo τίθεται 36 τοῖς τοϊκοῖς διφορομένου συλλογισμοῦ P ἀδιαφόρως scripsi: διαφόρως P

εἰσὶν δὲ διφορούμενοι οἱ δὶς τὰ αὐτὰ λέγοντες· οἷον ‘εἰ ἡμέρα ἐστίν, ἡμέρα ἐστίν· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστίν· ἡμέρα ἄρα ἐστίν’. δοκεῖ οὗτος συλλογισμὸς εἶναι, οὐκ ἔστι δέ· διὰ γὰρ τῶν αὐτῶν τὰ αὐτὰ δείκνυσιν. πῶς δὲ ὤφειλεν λέγεσθαι; ‘εἰ ἡμέρα ἐστίν, φῶς ἐστιν· ἀλλὰ μὴν φῶς ἐστιν· ἡμέρα ἄρα ἐστίν’. ἀδιαφόρως δὲ περαίνοντας λέγουσιν τοὺς τοιούτους, οἷον ‘εἰ ἡμέρα ἐστίν, οὐκ ἔστιν νύξ· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστίν· ἡμέρα ἄρα ἐστίν’. καὶ οὗτος δοκεῖ εἶναι συλλογισμός, οὐκ ἔστι δέ· οὐ γὰρ ὡς ὤφειλεν διεξῆλθεν ἀλλ' ἀδιαφόρως. πῶς δὲ ὤφειλεν λέγεσθαι; ‘εἰ ἡμέρα ἐστίν, οὐκ ἔστιν νύξ· ἀλλὰ μὴν οὐκ ἔστιν νύξ· ἡμέρα ἄρα ἐστίν’. διορίσας οὖν αὐτὸν ἀπὸ τῶν τοιούτων, ἀπὸ τῶν δοκούντων μὲν εἶναι συλλογισμῶν οὐκ ὄντων δέ, τέθεικεν τὸ ἕτερόν τι τῶν κειμένων· ἐν γὰρ τούτοις, | τοῖς διφο- f. 106v ρουμένοις καὶ τοῖς ἀδιαφόρως περαίνουσιν, οὐχ ἕτερόν τι τῶν κειμένων ἐστὶν τὸ συμπέρασμα ἀλλὰ ταὐτόν. ὥστε καὶ ταύτῃ δείκνυται ὅτι τὸ τεθέντων οὐχ ὡς τισὶν ἔδοξεν κεῖται πρὸς διαστολὴν τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν· εἰ γὰρ ἦν τὸ τεθέντων κείμενον καὶ πρὸς διαστολὴν τῶν ὑποθετικῶν, οὐκ ἂν προσετέθη τὸ ἕτερόν τι τῶν κειμένων πρὸς διαστολήν τινων ὑποθετικῶν, τῶν διφορουμένων, ὡς εἴρηται, καὶ ἀδιαφόρως περαινόντων (ὑποθετικοὶ γὰρ καὶ οὗτοι), εἴ γε πάντων τῶν ὑποθετικῶν ἦν χωρίσας τὸν ὅρον διὰ τοῦ τεθέντων. ὥστε καὶ ταύτην ἐκβλητέον τὴν δόξαν ἐκείνων. ἐξηγητέον δὲ αὐτὸ ὡς εἴρηται.

Τὸ δὲ ἀνάγκη εἶπεν, ἐπειδὴ ὁ συλλογισμὸς πίστις τίς ἐστιν· πᾶς γὰρ ὁ συλλογιζόμενος ἀποδεῖξαί τι ἐθέλει καὶ πεῖσαι πάντως, δῆλον ὅτι τὸν προσδιαλεγόμενον. ἵνα οὖν χωρίσῃ αὐτὸν τῶν ἄλλων πίστεων, εἶπεν τὸ ἀνάγκη· τριῶν γὰρ οὐσῶν πίστεων, τῆς μὲν ἀπὸ τῶν ἴσων τῆς δὲ ἐπαγωγικῆς τῆς δὲ συλλογιστικῆς, μόνη ἡ συλλογιστικὴ ἔχει τὸ ἀναγκαῖον. ἀπὸ μὲν γὰρ ἴσων ἐστὶν ⟨ᾗ⟩ κέχρηνται οἱ ῥήτορες ἀπὸ ἑνὸς ἓν πιστούμενοι, ἀπὸ μερικοῦ μερικόν· οἷον Διονυσίου αἰτοῦντος Συρακουσίους φρουρὰν τοῦ σώματος ἑαυτοῦ λαβεῖν ἀντιλέγει τις καὶ ἀξιοῖ πεῖσαι μὴ δοθῆναι αὐτοῖς λέγων ὅτι καὶ Πεισίστρατος αἰτήσας καὶ λαβὼν ἐτυράννησεν. αὕτη δὲ ἡ πίστις οὐκ ἔχει τὸ ἀναγκαῖον· οὐ γάρ, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐτυράννησεν, πάντως καὶ οὗτος τυραννήσει. ἐπαγωγικὴ δέ ἐστιν ἡ πίστις ἡ ἐκπεριτρέχουσα τὰ κατὰ μέρος καὶ ἐκ τῶν κατὰ μέρος τὸ καθόλου πιστουμένη· οἷον λέγω ὅτι πᾶν ζῷον τὴν κάτω γένυν κινεῖ· καὶ ἀποδεῖξαι μὲν τοῦτο συλλογιστικῶς οὐ δύναμαι [οὐ], ἐπαγωγῇ δὲ χρῶμαι καὶ δείκνυμι τοῦτο ἐπὶ πολλῶν διεξιὼν τὰ καθέκαστα καὶ ἀξιῶν ἐκ τῶν κατὰ μέρος τὸ καθόλου πιστοῦσθαι. οὔτε δὲ αὕτη ἡ πίστις ἔχει τὸ ἀναγκαῖον· εὑρίσκεται γοῦν | τινα ζῷα τὴν ἄνω γένυν κινοῦντα· f. 107r

3 et 7 ἔστι δέ P²: ἔστιν· P¹ 8 ἀλλὰ διαφόρως P 9 διορίσας οὖν scripsi: οὖν διορίσαι P 10 εἶναι scripsi: ἐστιν P 11 τέθηκεν P 12 οὐκέτερόν P 14 τισὶν scripsi: τινες P 15 τὸ τεθέντων scripsi: τότε P 15. 16 ὑπερθετικῶν P 17 ὡς scripsi: πῶς P 22 δῆλον ὅτι mrg. P 26 ᾗ addidi 28 fortasse αὐτῷ 32 τῶ καθόλου, κ ex ν, ut videtur, corr. P¹ 33 κινεῖ scripsi: κινεῖν P οὐ delevi 34 διεξιὼν scripsi: ἐξιὼν P 35 ἀξιῶν P²: ἀξίως, ut videtur, P¹ τοῦ καθόλου P

ὥστε [φασὶν ὁ κροκόδειλος καὶ ὁ φοινικόπτερος] οὐκ ἔχει τὸ ἀναγκαῖον ἡ ἐπαγωγικὴ αὕτη πίστις. ἐὰν γάρ τι βουλόμενος δεῖξαι τῇ ἐπαγωγῇ χρήσωμαι, μάλιστα μὲν οὐ δύναμαι πᾶσιν τοῖς κατὰ μέρος ἐπεξελθεῖν· ἐὰν δὲ καὶ ὑποθῶμαι ὅτι πᾶσιν ἐπεξέρχομαι, ἢ κἀκεῖνο τὸ ζητούμενον μετὰ πάντων λαμβάνω, καὶ εὑρίσκομαι τὸ ζητούμενον λαμβάνων, ἢ ἐκεῖνο οὐ λαμβάνω ἐν τῇ ἐπαγωγῇ, καὶ οὐδὲν κωλύει ἐκεῖνο παρὰ τὰ ἄλλα πάντα εἶναι. ὥστε οὐδὲ ἡ ἐπαγωγικὴ ἔχει τὸ ἀναγκαῖον. μόνη δὲ ἡ συλλογιστικὴ ἔχει τὸ ἀναγκαῖον· οἷον πρόκειταί μοι δεῖξαι ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατός ἐστιν· κέχρημαι συλλογισμῷ τοιούτῳ· ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος· τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον· τὸ ἀεικίνητον ἀθάνατον· ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος. αὕτη ἡ πίστις ἔχει τὸ ἀναγκαῖον. ἔστιν δὲ ἡ πᾶσα διαίρεσις αὕτη· πᾶσα πίστις ἢ ἐξ ἴσων ἐστὶν ἢ ἐξ ἀνίσων [ἢ ἀπὸ τῶν μερικῶν τὸ καθόλου πιστοῦται ἢ ἀπὸ τοῦ καθόλου τὸ μερικόν], ἐξ ἴσου μὲν ἡ ἀπὸ τοῦ μερικοῦ τὸ μερικὸν πιστουμένη, ἐξ ἀνίσων δὲ ἡ ἀπὸ τῶν μερικῶν τὸ καθόλου, ὡς ἡ ἐπαγωγική, ἢ ἀπὸ τοῦ καθόλου τὸ μερικόν, ὡς ἡ συλλογιστική. μόνη αὕτη ἔχει τὸ ἀναγκαῖον, καὶ εἰκότως· οὔτε γὰρ τὸ μερικὸν τῷ μερικῷ ὑπάγεται οὔτε τὸ καθόλου τῷ μερικῷ, ἀλλὰ τὸ μερικὸν τῷ καθόλου. τὸ οὖν [τί] ἀνάγκη διορίζει αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων πίστεων αἵτινες οὐκ ἔχουσιν τὸ ἀναγκαῖον.

Τὸ δὲ συμβαίνειν εἶπεν, ἐπειδὴ οἶδεν διττὸν τὸ ἀναγκαῖον ἐν τοῖς συλλογισμοῖς, τὸ μὲν κατὰ τὴν ὕπαρξιν τῶν πραγμάτων τὸ δὲ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς λέξεως. καὶ τὸ μὲν ἀναγκαῖον τὸ κατὰ τὴν ὕπαρξιν οὐ παντὶ συλλογισμῷ ὑπάρχει· τὸ δὲ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν παντί. οἷον ἐὰν εἴπω 'ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, τὸ ἀεικίνητον ἀθάνατον'· καὶ τί συμβαίνει; ἐξ ἀνάγκης ἄρα ἀκολουθεῖ τὸ τὴν ψυχὴν | ἀθάνατον εἶναι. ἀλλ' οὐ μόνον κατὰ τὴν ἀκολουθίαν ἐστὶν τοῦτο ἀναγ- f. 107v καῖον ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ὕπαρξιν. ἐὰν δὲ εἴπω 'Σωκράτης περιπατεῖ, πᾶς ὁ περιπατῶν κινεῖται', τί συμβαίνει ἐξ ἀνάγκης; τὸ 'Σωκράτης ἄρα κινεῖται'. τοῦτο δὲ κατὰ μὲν τὴν ἀκολουθίαν ἀναγκαῖόν ἐστιν, κατὰ δὲ τὴν ὕπαρξιν οὐκ ἀναγκαῖον· οὐ γὰρ ἐξ ἀνάγκης κινεῖται ὁ Σωκράτης· ἐνδέχεται γὰρ αὐτὸν καὶ ἠρεμεῖν. ἐπειδὴ οὖν [τί] τὸ κατὰ τὴν ὕπαρξιν μὲν ἀναγκαῖον οὐ παντὶ συλλογισμῷ ὑπάρχει, τὸ δὲ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν παντί, διὰ τοῦτο εἶπεν τὸ συμβαίνει ἀντὶ τοῦ 'ἀκολουθεῖ', ἵνα τὸ πᾶσι τοῖς συλλογισμοῖς ὑπάρχον εἴπῃ.

Τὸ δὲ τῷ ταῦτα εἶναι εἶπεν, ἐπειδὴ δεῖ ἐκ τοῦ σαφοῦς τὸ ἀσαφὲς πιστοῦσθαι· οὔτε γὰρ τὸ σαφὲς ἐκ τοῦ σαφοῦς δεῖ πιστοῦσθαι· οὐδὲ γὰρ δέεται ἀποδείξεως τὸ σαφὲς σαφὲς ὄν· οὔτε τὸ ἀσαφὲς ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς

1 φασὶν — φοινικόπτερος delevi 4 ὑποθῶμαι scripsi: ὑπώμαι P 6 λαμβάνω scripsi: λαμβάνων P 11 ἔστιν scripsi: ἔχε τίν (sic) P ἡ alt. superscr. P¹ 12. 13 ἢ ἀπὸ — μερικόν delevi 13 immo ἐξ ἴσων 17 τὸ καθόλου (post μερικὸν) P, ου ex ω corr. P¹ 18 τί delevi cf. vs. 31 30 κινηται (sic) P 31 τί delevi cf. vs. 18

δεῖ πιστοῦσθαι· γέλοιον γάρ, καὶ εὑρίσκεται ἡ δι' ἀλλήλων δεῖξις· ἀλλὰ δεῖ ἐκ τοῦ σαφοῦς τὸ ἀσαφὲς πιστοῦσθαι. εἰκότως οὖν καὶ καλῶς εἶπεν τῷ ταῦτα εἶναι καὶ τεθεῖσθαι τὰ ὁμολογήματα συμβαίνειν τὸ συμπέρασμα, ὅτι δεῖ ἐκ τῶν σαφεστέρων τὰ ἀσαφῆ πιστοῦσθαι· ἐκ γὰρ τῶν προτάσεων σαφῶν οὐσῶν καὶ ὁμολογουμένων τὸ ζητούμενον ἀσαφὲς ὂν δείκνυται. καὶ αὐτὸς δὲ ἐξηγεῖται ⟨τὸ⟩ τῷ ταῦτα εἶναι, καὶ διχῶς αὐτὸ ἐξηγεῖται. λέγω δέ, φησίν, τῷ ταῦτα εἶναι ἀντὶ τοῦ τὸ διὰ ταῦτα συμβαίνειν· διὰ γὰρ τὸ εἶναι ταῦτα τὰ ὁμολογηθέντα συμβαίνει τὸ συμπέρασμα· δεῖ γάρ, ὡς εἴρηται, ἐκ τοῦ σαφοῦς τὸ ἀσαφὲς πιστοῦσθαι. σημαίνει οὖν τὸ τῷ ταῦτα εἶναι τὸ διὰ ⟨τὸ⟩ ταῦτα εἶναι τὰ τεθέντα συμβαίνειν τὸ συμπέρασμα καὶ μηδενὸς ἔξωθεν ὅρου δεῖν πρὸς τὸ γενέσθαι τὸ ἀναγκαῖον. τοῦτο δὲ διὰ τοὺς ἐλλειπεῖς συλλογισμούς. οἷον ἐὰν εἴπω 'ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον [τὸ] ἀεικίνητον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος', ὁ τοιοῦτος συλλογισμὸς καὶ λόγος ἐστὶν καὶ | ἐν αὐτῷ τεθέντων τινῶν ἕτερόν τι f. 108r τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συνέβη, ἀλλ' οὐ ⟨τῷ⟩ ταῦτα εἶναι· οὐ γὰρ ἐκ τῶν εἰλημμένων συνέβη τὸ συμπέρασμα, ἀλλ' ἔξωθεν ἄλλου ὅρου προσεδέησεν, τοῦ ἀθανάτου, ἵνα γένηται ἄλλη πρότασις ἡ λέγουσα 'τὸ δὲ ἀεικίνητον ἀθάνατον'. ὁμοίως δὲ τὸ αὐτὸ λέγει καὶ ἐπὶ τῶν πλεοναζόντων συλλογισμῶν· ἐὰν γὰρ εἴπω 'ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, τὸ ἀεικίνητον ἀθάνατον, ὁ δὲ κόσμος αἴδιος, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος', οὐ τῷ ταῦτα εἶναι τὰ ὁμολογηθέντα συνέβη τὸ συμπέρασμα· οὐ γὰρ διὰ πάντα τὰ ὁμολογήματα συνέβη, ἀλλὰ πλεονάζει ἐνταῦθα μία πρότασις, ἡ λέγουσα 'ὁ δὲ κόσμος αἴδιος'. καὶ αὐτὸς μὲν οὐκ ἐμνήσθη πλεονασμοῦ ἀλλὰ μόνης ἐνδείας· λέγει δὲ αὐτὸς ὅτι τὸ τῷ ταῦτα εἶναι διαστέλλει αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἐλλειπῶν καὶ τῶν πλεοναζόντων. πάλιν δὲ οὐκ εἶπεν 'πρὸς τὸ εἶναι τὸ ἀναγκαῖον', ἀλλὰ πρὸς τὸ γενέσθαι, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν δι' ἣν καὶ τὸ συμβαίνειν εἶπεν, ἐπειδὴ οἶδεν, ὡς εἴρηται, τὸ ἐν τοῖς συλλογισμοῖς ἀναγκαῖον διττόν, τὸ μὲν κατὰ τὴν ὕπαρξιν τὸ δὲ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν· καὶ τὸ μὲν κατὰ τὴν ὕπαρξιν οὐκ ἔστιν ἐν πᾶσιν τοῖς συλλογισμοῖς, τὸ δὲ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν ἐν πᾶσιν. πρὸς τὸ γενέσθαι οὖν [τί] ἀντὶ τοῦ 'πρὸς τὸ ἀκολουθῆσαι, πρὸς τὸ συμβῆναι', ἵνα λάβῃ τὸ ἀναγκαῖον τὸ ἐν πᾶσιν τοῖς συλλογισμοῖς. τινὲς δὲ ἐνόμισαν ὅτι τὸ τῷ ταῦτα εἶναι εἶπεν διὰ τοὺς λεγομένους παρ' αὐτῷ ἀτελεῖς συλλογισμούς· ἐρεῖ γὰρ ἐν τοῖς ἑξῆς ὅτι οἱ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι πάντες τέλειοί εἰσιν, οἱ δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ ἀτελεῖς. ἐν πρώτῳ δὲ σχήματί εἰσιν ὡς τύπῳ εἰπεῖν οἱ τοιοῦτοι· οἷον πᾶς ἄνθρωπος λογικόν, οὐδὲν λογικὸν ἵππος, οὐδεὶς ἄρα ἄνθρωπος ⟨ἵππος⟩· ἐν δευτέρῳ δὲ σχήματι οἷον πᾶς ἄνθρωπος

5 ὁμολογουμένων scripsi: ὁμολογουσῶν P 6 τὸ addidi cf. p. 31,36 32,18 8 σημαίνει scripsi: συμβαίνει P 10 τὸ alt. addidi cf. p. 31,37 13 αὐτοκίνητος — ἀεικίνητος P τὸ alt. delevi post ἀεικίνητος induxit ἀθάνατος, ut videtur, P² 15 τῷ addidi 19 ἐὰν] ε ex ει corr. P¹ 20 et 23 ἀείδιος P 25 ἐλλείπων P: fort. ἐλλειπόντων cf. p. 32,6. 17 31 τί delevi cf. p. 29,18. 31 33 θελομένους (*leg.* καλουμένους) Waitz Org. I 45 34 ἐρεῖ] c. 4 p. 26b29, c. 5 p. 28a4, c. 6 p. 29a14 37 ἵππος addidi

λογικόν, οὐδεὶς ἵππος λογικόν, οὐδεὶς ἄρα ἄνθρωπος ἵππος. πάντας τούτους τοὺς ἐν δευτέρῳ σχήματι, ἔτι μέντοι καὶ τοὺς ἐν τρίτῳ ἀτελεῖς λέγει, | ἐπειδὴ δέονταί τινος ἔξωθεν βοηθείας πρὸς τὸ ἀναχθῆναι εἰς (f. 108v) τὸ πρῶτον σχῆμα· πάντα γὰρ συλλογισμὸν ἀνάγει εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα. τρεῖς δὲ λέγει βοηθείας ὧν δέονται οἱ ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ συλλογισμοὶ πρὸς τὸ ἀναχθῆναι εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα, ἀντιστροφήν, ἔκθεσιν καὶ ἔτι τὴν εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγήν· οἷον ὁ εἰρημένος ἐν δευτέρῳ σχήματι συλλογισμὸς ἀντιστροφῆς δέεται πρὸς τὸ ἀναχθῆναι εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα· ἐὰν γὰρ τὴν δευτέραν πρότασιν τὴν λέγουσαν 'οὐδεὶς ἵππος λογικόν' ἀντιστρέψῃς καὶ εἴπῃς 'οὐδὲν λογικὸν ἵππος', ἀναχθήσεται εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα. ἰστέον δὲ ὅτι ὁ μὲν Ἀριστοτέλης ταύτης ἐγένετο τῆς δόξης, ὅτι οἱ ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι συλλογισμοὶ πάντες ἀτελεῖς εἰσιν, ὁ δὲ Βοηθὸς ἑνδέκατος ἀπὸ Ἀριστοτέλους γενόμενος ἐναντίως τῷ Ἀριστοτέλει περὶ τούτου ἐδόξασεν, καὶ καλῶς ἐδόξασεν καὶ ἀπέδειξεν ὅτι πάντες οἱ ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι τέλειοί εἰσιν. τούτῳ ἠκολούθησεν Πορφύριος καὶ Ἰάμβλιχος, ἔτι μέντοι καὶ ὁ Μάξιμος, ⟨ὃς⟩ ἀκροατὴς ἦν Ἱερίου τοῦ Ἰαμβλίχου ἀκροατοῦ. καὶ Θεμίστιος δὲ ὁ παραφραστὴς τῆς ἐναντίας ἐγένετο δόξης τῆς καὶ τῷ Ἀριστοτέλει δοκούσης. τούτοις οὖν τοῖς δύο, τῷ τε Μαξίμῳ καὶ τῷ Θεμιστίῳ, ἐναντία περὶ τούτου δοξάζουσιν καὶ κατασκευάζουσιν, ὡς ᾤοντο, τὸ δοκοῦν αὐτοῖς [καὶ] διῄτησεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς Ἰουλιανός, καὶ δέδωκεν τὴν ψῆφον Μαξίμῳ καὶ Ἰαμβλίχῳ καὶ Πορφυρίῳ καὶ Βοηθῷ. φαίνεται δὲ καὶ Θεόφραστος ὁ Ἀριστοτέλους αὐτοῦ ἀκροατὴς τὴν ἐναντίαν αὐτῷ περὶ τούτου δόξαν ἔχων. τούτοις δὲ τοῖς ἀπὸ Βοηθοῦ ἠκολούθησεν καὶ ὁ μέγας Πρόκλος καὶ ὁ τούτου διδάσκαλος καὶ ὁ ἡμέτερος πατήρ, ὅτι καὶ οἱ ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι πάντες τέλειοί εἰσιν. τινὲς δέ, ὡς εἴρηται, ἀποβλέποντες εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ τοῦ Ἀριστοτέλους λεγόμενον, ὅτι ἀτελεῖς οἴεται εἶναι τοὺς ἐν δευτέρῳ | καὶ τρίτῳ σχή- (f. 109r) ματι, εἰρήκασιν ὅτι τὸ τῷ ταῦτα εἶναι εἶπεν διὰ τοὺς ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι ἐκβάλλων αὐτοὺς τῆς τῶν συλλογισμῶν ἑστίας· οὐ γὰρ διὰ τὸ εἶναι καὶ ὁμολογηθῆναι ταῦτα τὰ ἐν αὐτοῖς ὁμολογήματα συμβαίνει τὸ συμπέρασμα, ἀλλὰ δέονται ἔξωθεν βοηθείας πρὸς τὸ γενέσθαι τὸ ἀναγκαῖον, οἷον τῆς ἀντιστροφῆς ἤ τινος ἄλλης τῶν τριῶν τῶν εἰρημένων. ἡμεῖς δέ φαμεν ὅτι οὐ διὰ τοῦτο εἶπεν τὸ τῷ ταῦτα εἶναι. πρῶτον μὲν γὰρ ἄτοπόν ἐστιν πάντας τοὺς ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι λέγειν μὴ εἶναι συλλογισμούς, περὶ ὧν τοσαῦτα ἐρεῖ. ἔπειτα αὐτὸς ἐξηγούμενος τὸ τῷ ταῦτα εἶναι εἶπεν, ὅτι διὰ τοῦτο εἶπον τὸ τῷ ταῦτα εἶναι, ἐπειδὴ διὰ τὸ ταῦτα εἶναι τὰ τεθέντα συμβαίνει τὸ συμπέρασμα καὶ οὐδενὸς ἔξωθεν ὅρου προσδεῖ πρὸς τὸ γενέσθαι τὸ ἀναγκαῖον· τοὺς δὲ ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι ἀτελεῖς λέγει, οὐχ ὡς ἔξωθεν ὅρου

5 ὧν scripsi: οὗ P 16 ὃς addidi 18 B̅ P: δυσί Waitz l. c. p. 46, at cf. p. 35,33 20 καὶ delevi αὐτὸς ὁ conicio 30 εἶναι] εἶ ex ϑ corr. P[1] 33 τῷ] ω ex αυ corr. P[1] 36 διὰ τοῦ in fine versus P

προσδεομένους· οὐδὲ γὰρ ἡ βοήθεια ἡ προσγινομένη αὐτοῖς ὅρον αὐτοῖς προστίθησιν, οἷον ἡ ἀντιστροφὴ ὅρον οὐ προστίθησιν, ἀλλὰ τοὺς κειμένους ἀντιστρέφει· τὴν γὰρ πρότασιν τὴν λέγουσαν 'οὐδεὶς ἵππος λογικός' ἀντιστρέφει ἡ ἀντιστροφὴ καὶ λέγει 'οὐδὲν λογικὸν ἵππος', οὐκ ἄλλον ὅρον προστιθεῖσα ἀλλὰ τοῖς οὖσιν χρωμένη. οὐκ ἄρα τὸ τῷ ταῦτα εἶναι εἶπεν διὰ τοὺς ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐλλείποντας καὶ πλεονάζοντας, ὡς εἴρηται.

Τελείως ἄρα ἔχει ὁ ὅρος. ἵνα δὲ συντόμως ἐπαναλάβωμεν τὰ ῥηθέντα, τὸ μὲν λόγος κεῖται ὡς γένος τοῦ συλλογισμοῦ· τὸ δὲ ἐν ᾧ τεθέντων πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἄλλων λόγων τῶν ἀσυλλογίστων· τὸ δὲ τινῶν πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν παρὰ τοῖς ῥήτορσιν μονολημμάτων συλλογισμῶν· τὸ δὲ ἕτερόν τι τῶν κειμένων πρὸς διαστολὴν τῶν παρὰ τοῖς Στωικοῖς λεγομένων | διφορουμένων ἢ ἀδιαφόρως περαινόντων· τὸ δὲ ἀνάγκη πρὸς διαστολὴν τῶν ἄλλων πίστεων αἳ τὸ ἀναγκαῖον οὐκ ἔχουσιν· τὸ δὲ συμβαίνειν ὡς ἀεὶ ὑπάρχον τὸ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν ἀναγκαῖον παντὶ συλλογισμῷ· τὸ δὲ τῷ ταῦτα εἶναι πρὸς διαστολὴν τῶν ἐλλειπόντων συλλογισμῶν ἢ πλεοναζόντων. αὐτὸς δὲ ἐξηγούμενος τὸ τῷ ταῦτα εἶναι τῶν ἐλλειπόντων ⟨μόνων⟩ ἐμνήσθη· ἐπὶ ἐκείνων γὰρ μάλιστα οὐ τῷ ταῦτα εἶναι τὰ τεθέντα ἐν αὐτοῖς συμβαίνει τὸ συμπέρασμα ἀλλὰ τῷ ἔξωθέν τι προσειλῆφθαι. οὐδὲν ἄρα οὔτε περιττὸν οὔτε ἐλλεῖπον ἔχει ὁ ὅρος· αὕτη δέ ἐστιν ὅρου ἀρετή, τὸ ἀπέριττον καὶ ἀνελλειπές. f. 109v

p. 24b22 Τέλειον μὲν οὖν καλῶ συλλογισμὸν ἕως τοῦ καὶ τὸ κατὰ μηδενὸς ὡσαύτως.

Ἀκολούθως τοῖς προειρημένοις μετὰ τὸ ὁρίσαι τί ἐστιν συλλογισμὸς ὁρίζει τίς ἐστιν ὁ τέλειος καὶ τίς ὁ ἀτελής· οὕτως γὰρ προέθετο. καὶ πάλιν οὐ λέγει 'τέλειος δέ ἐστιν', ἀλλὰ τέλειον δὲ καλῶ καὶ ἀτελῆ ὡς αὐτὸς ὢν φησιν τούτων ὀνοματοθέτης. τέλειον δέ, φησίν, καλῶ τὸν μηδενὸς ἄλλου προσδεόμενον ἔξωθεν πρὸς τὸ φανῆναι τὸ ἀναγκαῖον, τουτέστιν τὸ συμπέρασμα. ὅρα δὲ πῶς εἶπεν τὸν μὴ δεόμενον πρὸς τὸ φανῆναι τὸ ἀναγκαῖον ἀντὶ τοῦ 'τὸν σαφῆ καὶ διηρθρωμένα ἔχοντα τὰ λήμματα', ὥστε ἀτελῆ λέγει τὸν προσδεόμενον ἔξωθέν τινος πρὸς τὸ φανῆναι τὸ ἀναγκαῖον, οὐ πρὸς τὸ γενέσθαι. οὐκ ἄρα λείπει τις αὐτῷ ὅρος, ὡς καὶ ἄνω εἴρηται, ἀλλ' εἰσὶν ἐν αὐτῷ οἱ ἀρκοῦντες ὅροι "πρὸς τὸ γενέσθαι τὸ ἀναγκαῖον"· οὐ φαίνεται δὲ διὰ τὸ συγκεχύσθαι τοὺς ὅρους, καὶ χρείαν ἔχει οὐ προσθήκης ἀλλὰ τάξεως πρὸς τὸ φανῆναι τὸ ἀναγκαῖον τὸ ὂν μὲν ἐν αὐτῷ κεκρυμμένον δὲ διὰ τὴν σύγχυσιν.

---

3 οὐδὲν P 5 προστεθεῖσα P 13 τοῖς τοϊκοις P διαφορουμένων P 18 μόνων addidi cf. p. 30,24 20 περιττὸν] ο in ras. P[1] 22 ἀνελλειπές] λ alterum in ras. P 23 ante τέλειον 1—2 litt. eras. P 25 μετὰ τὸ ὁρίσαι τοῖς προειρημένοις P pr. 28 φησιν prius deleverim

καὶ αὐτός δέ φησιν τοῦτο σαφῶς. κατὰ κοινοῦ δὲ ἀκουστέον τὸ πρὸς τὸ φανῆναι. ἀτελῆ δέ, φησίν, λέγω | συλλογισμὸν ἐκεῖνον τὸν προσδεό- f.110r μενον ἢ ἑνὸς ἢ πλειόνων, τουτέστιν τὸν δεόμενον ἢ μιᾶς βοηθείας ἢ πλειόνων· εἰσὶν γὰρ οἱ καὶ δευτέρας βοηθείας δεόμενοι πρὸς τὸ ἀναχθῆναι εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα· οἷον εἰσὶν μὲν οἱ μόνης τῆς ἀντιστροφῆς δεόμενοι. εἰσὶν δὲ οἱ καὶ τῆς ἀντιστροφῆς δεόμενοι καὶ ἄλλης πρὸς ταύτῃ, οἷον τῆς ἐκθέσεως, πρὸς τὸ φανῆναι ἐκεῖνα ἅ ἐστιν μὲν ἀναγκαῖα διὰ τῶν ὑποκειμένων ὅρων, τουτέστιν ἃ οὐκ ἔξωθεν ὅρου προσδέεται πρὸς τὸ συμβῆναι, ἀλλὰ διὰ τῶν ὑποκειμένων μὲν ὅρων συμβαίνει, οὐ μὴν σαφῶς εἴληπται διὰ προτάσεων. διὰ γὰρ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ λογικοῦ καὶ τοῦ ἵππου συμβαίνει τὸ μηδένα ἵππον ἄνθρωπον εἶναι· οὐ μὴν σαφῶς εἴληπται διὰ τῶν προτάσεων, ὅταν ᾖ ὁ συλλογισμὸς ἐν δευτέρῳ σχήματι. δῆλον μὲν γὰρ ὅτι, ⟨εἰ⟩ οὐδεὶς ἵππος λογικός, καὶ τὸ ἀνάπαλιν οὐδὲν λογικὸν ἵππος, καὶ οἱ αὐτοὶ ὅροι εἰσίν, οὐκ ἔστιν δὲ ἑλεῖν τὸ συμβαῖνον διὰ τῆς προτάσεως· διὸ ἡ ἀντιστροφὴ ἀντιστρέψασα τοὺς ὅρους ποιεῖ αὐτὴν 'οὐδὲν λογικὸν ἵππος'. ὥστε οὐχ ὅρου ἔξωθεν προσδεῖ, οὐδὲ πρὸς διαστολὴν τῶν τοιούτων συλλογισμῶν εἶπεν ἐν τῷ ὅρῳ ἄνω τὸ "⟨τῷ⟩ ταῦτα εἶναι", ὡς τινὲς ὑπέλαβον· οὐ γὰρ ὅρου αὐτοῖς προσδεῖ, ἀλλὰ σύγχυσις τῶν ὅρων ἐστὶν ἐν αὐτοῖς. ὥστε καὶ παρὰ τῶν λεγομένων παρ' αὐτῷ τῷ Ἀριστοτέλει λάβοις ἂν ὅτι οὐκ εἰσὶν οὗτοι οἱ συλλογισμοὶ ἀτελεῖς, ὡς αὐτῷ δοκεῖ (τοὺς γὰρ ὅρους τελείους ἔχουσιν), ἀλλὰ μόνον συγκεχυμένοι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς οἱ ὅροι.

Μετὰ δὲ τὸ εἰπεῖν, τίνα λέγει τέλειον συλλογισμὸν καὶ τίνα ἀτελῆ, ἀκολούθως τοῖς προκειμένοις λέγει, τί λέγει τὸ ἐν ὅλῳ εἶναι ἢ μὴ εἶναι καὶ τί τὸ κατὰ παντὸς ἢ μηθενὸς κατηγορεῖσθαι· οὕτως γὰρ προέθετο. ὅπερ δὲ καὶ ἄνω εἴρηται, δοκεῖ ταῦτα τέτταρα εἶναι περὶ ὧν λέγει, τὸ ἐν ὅλῳ εἶναι, τὸ ἐν μηδενὶ εἶναι, τὸ κατὰ παντὸς κατηγορεῖσθαι, τὸ κατὰ μηθενὸς κατηγορεῖσθαι. τῇ δὲ ἀληθείᾳ δύο ἐστὶν | περὶ ὧν λέγει· f. 110v περὶ γὰρ τῆς καθόλου καταφατικῆς λέγει καὶ τῆς καθόλου ἀποφατικῆς διχόθεν ἐπιχειρῶν ἐπὶ ἑκατέρας ἀπό τε τοῦ κατηγορουμένου ὅρου καὶ τοῦ ὑποκειμένου. καὶ αὐτὸς δὲ τοῦτο αὐτὸ σαφῶς λέγει· τὸ ἐν ὅλῳ τῷ ἑτέρῳ, φησίν, τὸ ἕτερον εἶναι καὶ κατὰ παντὸς τοῦ ἑτέρου τὸ ἕτερον κατηγορεῖσθαι ταὐτόν ἐστιν· ἑκάτερον γὰρ περὶ τῆς καθόλου καταφατικῆς εἴρηται· οἷον πᾶς ἄνθρωπος δίπους. τὸ μὲν γὰρ ἐν ὅλῳ τῷ ἑτέρῳ τὸ ἕτερον εἶναι εἶπεν ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου ἐπιχειρῶν· ἐν γὰρ τῷ ἑτέρῳ, τῷ δίποδι, ὅλῳ ὄντι τὸ ἕτερόν ἐστιν, ὁ ἄνθρωπος· ὁλικώτερον γάρ ἐστιν τοῦ ἀνθρώπου τὸ δίπουν καὶ περιλαμβάνει αὐτόν. τὸ δὲ τὸ ἕτερον κατὰ παντὸς τοῦ ἑτέρου κατηγορεῖσθαι εἶπεν ἐπιχειρῶν ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου· κατὰ παντὸς γὰρ τοῦ ἑτέρου, τοῦ

10 λογικὸν — ἵππος P 11 τὸν P 13 εἰ addidi 15 ἀντιστρέψα (sic) P 16 οὐκ P 17 τῷ alt. addidi 18 τῶν ὅρων scripsi: τοῦ ὅρου P 23 immo τοῖς προειρημένοις cf. p. 22,13 32,25 25 ἄνω] p. 15,1 sq. 26 ἐν alt. superscr. P[1] 35 ἐν scripsi: ἐὰν P 37 τὸ alt. superscr. P 38 κατηγορουμένου scripsi: εἰρημένου P

ἀνθρώπου, τὸ ἕτερον κατηγορεῖται, τὸ δίπουν. εἶτα ἐπειδὴ ταὐτὸν εἶπεν τό τε ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου ἐπιχείρημα (ἑκάτερον γὰρ περὶ τῆς καθόλου καταφατικῆς εἴρηται), τὸ ἓν μόνον ἐξηγεῖται, τὸ ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου ἐπιχείρημα, καὶ ἀρκεῖται τούτῳ ἐάσας ἡμῖν τὰ ἄλλα ἐννοῆσαι. καὶ λέγει ἐκεῖνο κατὰ παντὸς κατηγορεῖσθαι λέγομεν, ὅταν μηδὲν ᾖ λαβεῖν τοῦ ὑποκειμένου καθ' οὗ τὸ κατηγορούμενον οὐ λεχθήσεται. ἐπάγει καὶ τὸ κατὰ μηδενὸς ὡσαύτως ἀντὶ τοῦ 'καὶ ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τὰ αὐτὰ νοείσθω'. δῆλον δὲ ὅτι οὐ λέγει τὰ αὐτὰ τῇ καταφάσει· οὐ γὰρ ταὐτόν ἐστιν κατάφασις καὶ ἀπόφασις, ἀλλὰ καὶ ἀντίκειται ἀλλήλοις· ἀλλὰ τὰ αὐτὰ ἀντὶ τοῦ 'κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν'. πάλιν γὰρ τὸ ἐν μηδενὶ τῷ ἑτέρῳ τὸ ἕτερον εἶναι καὶ τὸ κατὰ μηδενὸς κατηγορεῖσθαι θατέρου θάτερον ταὐτόν ἐστιν· ἑκάτερον γὰρ περὶ τῆς καθόλου ἀποφατικῆς εἴρηται. κατὰ μηδενὸς τοῦ ἑτέρου τὸ ἕτερον κατηγορεῖσθαι λέγομεν, ὅταν μηδὲν ᾖ λαβεῖν τοῦ ὑποκειμένου καθ' οὗ θάτερον | λεχθήσεται· οἷον οὐδεὶς ἄνθρωπος τετράπους, κατ' f. 111 οὐδενὸς ἀνθρώπου τὸ τετράπουν κατηγορεῖται, καὶ ἐν οὐδενὶ τετράποδί ἐστιν ὁ ἄνθρωπος.

p. 25a1 Ἐπειδὴ πᾶσα πρότασίς ἐστιν ἢ τοῦ ὑπάρχειν ἕως τοῦ καὶ τὸ ζῷον οὐχ ὑπάρχει τινὶ ἀνθρώπῳ.

Περὶ πάντων ὧν προέθετο ἄνω εἰπεῖν εἶπεν, περὶ προτάσεως, περὶ ὅρου, περὶ συλλογισμοῦ, ἔτι τε πρὸς τούτοις τίς ὁ τέλειος ὅρος καὶ τίς ὁ ἀτελής, καὶ τί τὸ ἐν ὅλῳ εἶναι ἢ μὴ εἶναι, καὶ τί τὸ κατὰ παντὸς ἢ μηθενὸς κατηγορεῖσθαι. εἶτα ἐπειδὴ εἶπεν ἄνω ὅτι "τέλειον καλῶ συλλογισμὸν τὸν μηδενὸς προσδεόμενον πρὸς τὸ φανῆναι τὸ ἀναγκαῖον, ἀτελῆ δὲ τὸν δεόμενον ἑνὸς ἢ καὶ πλειόνων" (εἰρήκαμεν δὲ ὅτι ἐν ᾧ πλείονα λέγει, τὰς βοηθείας λέγει δι' ὧν ἀνάγονται εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα οἱ ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι· εἰσὶν δὲ τρεῖς, ἀντιστροφή, ἔκθεσις, ἡ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγή), δῆλον ὅτι ἀναγκαίως καὶ περὶ τῶν βοηθειῶν τούτων διαλήψεται πρὸ τοῦ περὶ τῶν συλλογισμῶν διαλεχθῆναι. οὐ λέγει δὲ ἐνταῦθα περὶ τῶν τριῶν βοηθειῶν ἀλλὰ περὶ μόνης τῆς ἀντιστροφῆς, ἐπειδὴ καὶ ἀσαφεστέρα ἐστὶν καὶ οἱ πλείους συλλογισμοὶ διὰ ταύτης βοηθοῦνται· διὸ καὶ ὡς ἀσαφεστέραν καὶ ὡς μάλιστα χρείαν ἔχων ταύτης προλαμβάνει καὶ λέγει περὶ αὐτῆς. περὶ δὲ τῆς ἐκθέσεως ἐρεῖ τούτου τοῦ βιβλίου πρὸς τῷ τέλει· ἐν δὲ τοῖς μέσοις περὶ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς· σαφέστεραι γάρ εἰσιν αὗται αἱ δύο βοήθειαι. ἡ μὲν γὰρ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς καὶ διὰ τοῦ ὀνόματος δείκνυται τί σημαίνει, ὅτι αὐτόθεν μὲν τὸ

---

4 ἐάσας scripsi: ἐᾶσαι P 13 ⟨καὶ⟩ κατὰ conicio 15. 16 καθουδενὸς P 16 τετράπουν — τετράπον (sic) P 18 ἐπεὶ δὲ Arist. 23 ἄνω] p. 24b22—25 25 εἰρήκαμεν] p. 33,4 sq. 26 οἱ scripsi: οἷον P 27 ἀντιτροφη P 29 τῶν συλλογισμὸν P 33 ἐρεῖ] c. 41 p. 49b33—50a4 34 πρὸς τὸ P ἐν δὲ τοῖς μέσοις] c. 29 p. 45a23 sq.

προκείμενον οὐκ ἀποδείκνυσιν, ὑποθεμένη δὲ τὸ ἀντικείμενον εἰς ἄτοπόν τι καὶ ἀδύνατον καταντᾷ, ὡς ἔχομεν καὶ ἐπὶ τῶν γραμμικῶν θεωρημάτων. ἔκθεσις δέ ἐστιν ἡ λῆψις καὶ προβολὴ μερικοῦ τινος καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὸ ὅλον πιστουμένη· οἷον λέγω ‘οὐδεὶς ἄνθρωπος τετράπους’, | καὶ ἐκτίθεμαι (f. 111v) μερικόν τι, τὸν Σωκράτην, καὶ λέγω ‘εἰ γὰρ ὑπῆρχεν τῷ ἀνθρώπῳ ⟨τὸ⟩ τετράπουν, καὶ Σωκράτει ὑπῆρχεν’· ὥστε συντόμως εἰπεῖν ἡ ἔκθεσις παράδειγμά ἐστιν. οὐκ ἐσπούδασεν οὖν καὶ περὶ τούτων τῶν δύο βοηθειῶν ἐνταῦθα εἰπεῖν διά τε τὸ σαφέστερα εἶναι αὐτάς, ὡς εἴρηται, καὶ μὴ ἐπὶ τοσούτων δεῖσθαι αὐτῶν ἐφ' ὅσων τῆς ἀντιστροφῆς δεῖται. ἐπειδὴ δὲ ἔστιν καὶ ὅρων ἀντιστροφὴ καὶ προτάσεων καὶ συλλογισμῶν, περὶ ποίας ἐνταῦθα διαλαμβάνει; λέγομεν ὅτι οὔτε περὶ τῆς τοῦ ὅρου οὔτε περὶ τῆς τοῦ συλλογισμοῦ· περὶ μὲν γὰρ τῆς τοῦ ὅρου εἶπέν πως ἐν ταῖς Κατηγορίαις, οὐκ αὐτόθεν μὲν εἰπὼν ὅτι ὅρων ἐστὶν ἀντιστροφή· ἐπὶ γὰρ τῶν πρός τι εἶπεν αὐτήν, ἔνθα λέγει ‘πάντα δὲ τὰ πρός τι πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεται· ὁ γὰρ δοῦλος πρὸς τὸν δεσπότην ἀντιστρέφει, καὶ ὁ δεσπότης πρὸς τὸν δοῦλον· δοῦλος δεσπότου δοῦλος καὶ δεσπότης δούλου δεσπότης, καὶ ἐπιστητὸν ἐπιστήμῃ ἐπιστητόν’· περὶ δὲ τῆς τοῦ συλλογισμοῦ ἀντιστροφῆς ἐρεῖ πρὸς τῷ τέλει τοῦ δευτέρου βιβλίου τῶν Προτέρων ἀναλυτικῶν. ἐνταῦθα δὲ περὶ τῆς τῶν προτάσεων λέγει ἀντιστροφῆς. ἐπειδὴ δὲ οὐ πᾶσαι αἱ προτάσεις ἀντιστρέφουσιν, λεκτέον ποῖαί εἰσιν αἱ ἀντιστρεφόμεναι, καὶ πρότερον τί σημαίνει αὐτὸ τοῦτο τὸ ὄνομα ἡ ἀντιστροφή. οὐ γάρ, ὡς νῦν οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ἀντιστροφή ἐστιν ἡ καταστροφή, ἀλλ' ἀντιστροφή ἐστιν ἡ ἰσοστροφή· πολλάκις γὰρ τὸ ‘ἀντί’ ἀντὶ τοῦ ἴσου τίθεται, οἷον ἀντίθεος ἰσόθεος. ἔχομεν δὲ τοῦτο πιστώσασθαι καὶ ἀπὸ τῶν παρ' αὐτῷ κειμένων· ἀρχόμενος γὰρ τῶν Ῥητορικῶν τεχνῶν φησιν “ἡ ῥητορικὴ τῇ διαλεκτικῇ ἀντίστροφός ἐστιν” ἀντὶ τοῦ ‘ἰσόστροφος’· ἑκατέρα γὰρ αὐτῶν ὁμοίως ἐξ ἐνδόξων ἐπιχειρεῖ καὶ ἐφ' ἑκάτερα κατασκευάζει· περὶ γὰρ τὸ φαινόμενον ἑκατέρα ἔχει. ἀντιστροφὴ οὖν ἐστιν ἡ ἰσοστροφή. τὸ δὲ ἴσον | οὐ δύναται εἶναι ἕν τι· σχέσιν γὰρ σημαίνει (f. 112r) καὶ τῶν πρός τί ἐστιν τὸ ἴσον· ⟨τὸ γὰρ ἴσον⟩ ἴσῳ ἴσον ἐστίν. ὥστε ἡ ἀντιστροφὴ οὐ δύναται μιᾶς προτάσεως εἶναι, εἴ γε τὴν στροφὴν σημαίνει ἴσων τινῶν καὶ κοινωνίαν ἐχόντων· τὰ γὰρ ἴσα κοινωνεῖ ἀλλήλοις κατὰ τὴν ἰσότητα καὶ ἐν δύο τισὶν τὸ ἐλάχιστον θεωρεῖται. ὥστε πάντως δύο προτάσεών ἐστιν ἡ ἀντιστροφή. λοιπὸν δὲ λεκτέον ποίων προτάσεών ἐστιν ἡ ἀντιστροφή. τοῦτο δὲ εὑρήσομεν, εἰ διαίρεσίν τινα τῶν προτάσεων τελείαν ποιησαίμεθα ἐκ τῶν ὅρων οὕτως· ἐπειδὴ πᾶσα πρότασις ἔχει ὑποκείμενον ὅρον, ἔχει καὶ κατηγορούμενον, ἢ κατὰ ἀμφοτέρους τοὺς ὅρους αἱ προτάσεις κοινωνοῦσιν ἢ κατ' οὐδέτερον, ἢ κατὰ μὲν τὸν ἕτερον κοι-

---

1 ἄτοπόν] π in ras. P² 6 τὸ addidi 14 λέγει] memoriter citat Categ. c. 7 p. 6b27 sq. 16 aut ⟨οἷον⟩ δοῦλος aut δοῦλος ⟨γὰρ⟩ scribendum videtur 17 καὶ ⟨ἐπιστήμη ἐπιστητοῦ ἐπιστήμη καὶ⟩ conicio 18 ἐρεῖ] Anal. Pr. II 22 p. 67b27 sq. 23 τὸ scripsi: ἡ P 25 φησιν] Rhetor. I 1 p. 1354a1 30 τὸ γὰρ ἴσον addidi 31 εἴ γε τὴν scripsi: εἴτε τ (sic) P

νωνοῦσιν, κατὰ δὲ τὸν ἕτερον διαφέρουσιν, καὶ τοῦτο διχῶς· ἢ γὰρ κατὰ μὲν τὸν ὑποκείμενον κοινωνοῦσιν, κατὰ δὲ τὸν κατηγορούμενον διαφέρουσιν, ἢ τὸ ἀνάπαλιν. λέγω ὅτι οὐ δύναται ἡ ἀντιστροφὴ εἶναι οὔτε τῶν προτάσεων τῶν κατὰ μηδέτερον κοινωνουσῶν (ποία γὰρ ἰσότης δύναται εἶναι ἐν τοῖς κατὰ πάντα διαφέρουσιν;) οὔτε τῶν κατὰ τὸν ἕτερον μὲν κοινωνουσῶν κατὰ δὲ τὸν ἕτερον διαφερουσῶν· οὐδὲ γὰρ ἐν ταύταις δύναται εἶναι ἰσότης διὰ τὸ διαφέρειν τὸν ἕτερον· λείπεται τὴν ἀντιστροφὴν εἶναι τῶν προτάσεων τῶν κατ' ἀμφότερα κοινωνουσῶν. λέγει δὲ πάλιν ἄλλην διαίρεσιν· ἐπειδὴ πᾶσα πρότασις ἔχει † ὅρον (ἢ γὰρ καταφατική ἐστιν ἢ ἀποφατική), ἔχει δὲ καὶ τάξιν καθ' ἣν τεταγμένοι εἰσὶν οἱ ὅροι, ὅδε μὲν πρῶτος, ὅδε ⟨δὲ⟩ δεύτερος, λέγει οὖν ὅτι οὕτως αἱ προτάσεις αἱ κοινωνοῦσαι ἢ οὕτως κοινωνοῦσιν ὥστε καὶ τὴν αὐτὴν ποιότητα φυλάττειν καὶ τὴν αὐτὴν τάξιν, ἢ οὐδέτερον τούτων φυλάττουσιν, ἢ τὸ μὲν ἕτερον φυλάττουσιν, τὸ δὲ ἕτερον ἐναλλάττουσιν, καὶ τοῦτο διχῶς· ἢ γὰρ τὴν τάξιν ἐναλλάττουσι τὴν ποιότητα φυλάξασαι, ἢ τὸ ἀνάπαλιν | **f. 112v**

---

3 τὸ superscr. P[1] 9 immo ποιότητα 11 δὲ addidi ὅτι] ὅ superscr. P[1] 14 ἐναλάττουσιν P 15 ἐναλλάττουσι scripsi: ἐναλάττουσαι P f. 112v vacuum reliquit notans ζήτει τὴν ἀκολουθίαν τέσσαρα φύλλα στρέψας ὅπου καὶ τὸ σημεῖον ἴδοις ἄν P cf. Praef.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΚΑΙΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΟΥΣ.

Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἕως τέλους τῶν τριῶν σχημάτων. Μετὰ τοὺς ὑπάρχοντας f. 226r
συλλογισμοὺς τοὺς ἀναγκαίους παραδίδωσιν, ἐπειδὴ πολλὴ συγγένεια τῷ ὑπάρχοντι πρὸς τὸ ἀναγκαῖον· καὶ γὰρ τὸ ὑπάρχον, ἔστ᾽ ἂν ὑπάρχῃ, ἀναγκαῖόν ἐστιν· καὶ αἱ ἀντιστοφαὶ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου ὁμοίως ἔχουσι. καὶ διὰ τοῦτο καὶ οἱ συλλογισμοὶ σχεδὸν ὁμοίως ἔχουσιν ἐπὶ ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου. τὸ δὲ σχεδὸν διὰ τὸν τέταρτον τρόπον τοῦ δευτέρου σχήματος καὶ τὸν πέμπτον τοῦ τρίτου· οὗτοι γὰρ ἐπὶ ὑπάρχοντος δι᾽ ἀντιστροφῆς μὲν οὐκ ἐδείκνυντο, δι᾽ ἀδυνάτου δὲ καὶ δι᾽ ἐκθέσεως, καὶ ἡ δι᾽ ἀδυνάτου καὶ δι᾽ ἐκθέσεως πίστις ἐπὶ τῶν ἄλλων περιουσιαστικὴ οὖσα ἐπὶ τούτων ἀναγκαία ἐγίνετο· ἐπὶ δὲ τοῦ ἀναγκαίου δι᾽ ἀδυνάτου οὐ δείκνυνται. ἐπειδὴ ἐν τῷ ἀναγκαίῳ καὶ ἐνδεχομένῳ αἱ ἀντιφάσεις λαμβάνονται ἀντιτιθέντων ἡμῶν τρόπον τρόπῳ, ποσὸν ποσῷ, ποιὸν ποιῷ· καὶ διὰ τοῦτο εἰς μῖξιν ἐμπίπτομεν ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου, ἣν οὔπω ἴσμεν τί συνάγει. δι᾽ ἐκθέσεως δὲ μόνης δείκνυνται, καὶ ἡ δι᾽ ἐκθέσεως πίστις ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος κατὰ τοὺς εἰρημένους τρόπους περιουσιαστικὴ οὖσα ἐπὶ τοῦ ἀναγκαίου ἀναγκαία γίνεται. δείκνυνται δὲ δι᾽ ἐκθέσεως τὸν τρόπον τοῦτον. ἔστω γὰρ ὁ τέταρτος τρόπος τοῦ δευτέρου σχήματος· τὸ Α τῷ μὲν Β ἐξ ἀνάγκης παντί, τῷ δὲ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί· λέγω ὅτι τὸ Β τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί. ἐπεὶ γὰρ τὸ Α τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί, ἔστω τὸ Δ ὑπὸ τὸ Γ, ᾧ οὐδενὶ τὸ Α ὑπάρχει· | ἐπεὶ οὖν f. 226v
τὸ Α τῷ μὲν Β παντὶ ἐξ ἀνάγκης, τῷ δὲ Δ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί, διὰ τὸν δεύτερον ἄρα τρόπον τοῦ δευτέρου σχήματος τὸ Β τῷ Δ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί· τὸ δὲ Δ τι Γ ἐστίν· τὸ Β ἄρα ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ τῷ Γ· ὅπερ ἔδει δεῖξαι. ἀλλὰ δὴ ἔστω ὁ πέμπτος τρόπος τοῦ τρίτου σχήματος, καὶ τὸ μὲν Α ἐξ ἀνάγκης τῷ Γ οὐ παντί, τὸ δὲ Β τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης παντί· λέγω ὅτι τὸ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί. ἐπεὶ γὰρ τὸ Α τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί, τὸ Α τινὶ τῶν ὑπὸ τὸ Γ, οἷον τὸ Δ, οὐδενὶ ὑπάρξει ἐξ ἀνάγκης· ἐπεὶ οὖν τὸ μὲν Α τῷ Δ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί, τὸ δὲ Β τῷ Δ ἐξ ἀνάγκης παντί, διὰ τὸν δεύτερον ἄρα τρόπον τοῦ τρίτου σχήματος τὸ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί.

p. 29b29 Ὅτι ἕτερον τὸ ὑπάρχον καὶ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ ἐνδεχόμενον. τὸ γὰρ ἐνδεχόμενον οὔτε ὑπάρχει οὔτε ἀναγκαῖόν ἐστιν, μέλλει δὲ ὑπάρχειν· καὶ τὸ ὑπάρχον ἐκβὰν ἐνδεχόμενόν ἐστιν καὶ ταύτῃ διαφέρει τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ἀναγκαίου.

p. 29b32 Ὅτι ἕτεροι καὶ οἱ συλλογισμοὶ τῶν τριῶν τῷ τὰς προτάσεις καὶ τὰ συμπεράσματα ποτὲ μὲν τοῦ ὑπάρχοντος εἶναι ποτὲ δὲ τοῦ ἀναγκαίου ποτὲ δὲ τοῦ ἐνδεχομένου.

p. 30a2 Τό τε γὰρ στερητικὸν ὡσαύτως ἀντιστρέφει. ἀλλὰ καὶ τὸ κατηγορικόν· καὶ πλέον τὸ κατηγορικόν· τοῦτο γὰρ ὁμοίως ἐπὶ τῶν τριῶν ἀντιστρέφει· τὸ δὲ στερητικὸν ἐπὶ ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου μόνον ὁμοίως ἀντιστρέφει, ἄλλως δ᾽ ἐπὶ ἐνδεχομένου. καὶ διὰ τοῦτο μόνου τοῦ κατεπείγοντος ἐμνημόνευσεν.

p. 30a13 Ἐν τῷ οἰκείῳ σχήματι, εἰ καὶ μὴ ἐν τῷ οἰκείῳ τρόπῳ.

Ὅτι ἐπὶ ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου ἡ δι᾽ ἀδυνάτου δεῖξις περιουσιαστικὴ οὖσα ἐν δευτέρῳ σχήματι πλὴν τοῦ τετάρτου τρόπου καὶ ἐν τρίτῳ πλὴν τοῦ πέμπτου τρόπου ἀναγκαία γέγονεν ἐν τῷ τετάρτῳ τοῦ δευτέρου καὶ τῷ πέμπτῳ τοῦ τρίτου. ὅτι ἡ δι᾽ ἐκθέσεως ἀπόδειξις ἐπὶ ὑπάρχοντος περιουσιαστικὴ οὖσα ἐν τῷ τετάρτῳ τοῦ δευτέρου καὶ τῷ πέμπτῳ τοῦ τρίτου ἐπὶ τοῦ ἀναγκαίου ἀναγκαία γέγονεν ἐν τῷ τετάρτῳ τοῦ δευτέρου καὶ τῷ πέμπτῳ τοῦ τρίτου.

---

4 τῶ ἀναγκαίω P pr., corr. P¹ 7 τὸν πέμπτον scripsi: τοῦ Ε P 10 δείκνυται P pr., ν superscr. P¹ 13 et 15 δείκνυνται scripsi cf. vs. 8. 10: δείκνυται P 24 an τῷ Δ?

Πῶς ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος ἔδειξεν τὸν τέταρτον τρόπον τοῦ δευτέρου καὶ τὸν πέμπτον τοῦ τρίτου δι' ἀδυνάτου μὴ ἀντιθεὶς τρόπον τρόπῳ, ποσὸν ποσῷ, ποιόν ποιῷ, εἰ καὶ τὸ ὑπάρχον τρόπος ἐστίν: δηλοῖ γὰρ τὸ ἐκβὰν ἐνδεχόμενον· οὐ γάρ, εἰ f. 227r ψεῦδος τὸ ὑπάρχειν μὴ παντί, ἀληθὲς τὸ ὑπάρχειν παντί, ἐπειδὴ ἐπὶ τῶν μετὰ τρόπου κατὰ τοὺς τρόπους αἱ ἀποφάσεις γίνονται. ἢ ἐχρήσατο τότε τῷ ὑπάρχειν ἀντὶ τοῦ ἔστιν· πρὸ μὲν γὰρ τῶν μίξεων τὸ ὑπάρχον ἰσοδυναμεῖ τῷ ἔστιν· ἐν δὲ ταῖς μίξεσιν τρόπος ἐστὶν τὴν ἔκβασιν τοῦ ἐνδεχομένου δηλῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον δείξεις ἐκ τοῦ λέγεσθαι πᾶσαν πρότασιν ἢ τοῦ ὑπάρχειν εἶναι ἢ τοῦ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ἢ τοῦ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν· εἰ γὰρ καὶ τὸ ὑπάρχειν τρόπος, ποῦ αἱ ἄνευ τρόπου προτάσεις; τὸ δὲ δεύτερον ἐκ τοῦ τρόπων εἶναι τὰς μίξεις· τὸ γὰρ ἔστιν παντὶ τρόπῳ ἀεὶ συνέζευκται καὶ οὐ ποιεῖ μῖξιν ἀεί. τὸ ὑπάρχον οὐ τρόπος, εἰ πᾶσα πρότασις ἢ τοῦ ὑπάρχειν ἢ τοῦ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ἢ τοῦ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν· ποῦ γὰρ αἱ ἄνευ τρόπου, εἰ καὶ τὸ ὑπάρχον τρόπος; ἢ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος τὸν τέταρτον τοῦ δευτέρου καὶ τὸν πέμπτον τοῦ τρίτου δι' ἀδυνάτου δεικνὺς ἀντίφασιν ἔλαβεν τοῦ ὑπάρχειν παντὶ τὸ ὑπάρχειν οὐ παντί, οὐ τὸ μὴ ὑπάρχειν παντί· κατὰ γὰρ τοὺς τρόπους αἱ ἀποφάσεις γίνονται τῶν μετὰ τρόπου καταφάσεων. ὅτι τὸ ὑπάρχον τρόπος, εἰ μίγνυσιν αὐτὸ ἀναγκαίῳ καὶ ἐνδεχομένῳ· τρόπων γὰρ αἱ μίξεις· οὐ γὰρ λέγεται μῖξις τοῦ κατὰ τὸ ἔστιν ὑπάρχοντος πρὸς τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ ἐνδεχόμενον ἀεὶ συνόντος αὐτοῖς.

ΕΙΣ ΤΑΣ ΜΙΞΕΙΣ.

p. 30a15 Συμβαίνει δέ ποτε. Μετὰ τοὺς συλλογισμοὺς τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἀναγκαίου παραδίδωσιν ὁ Ἀριστοτέλης τοὺς συλλογισμοὺς τοῦ ἐνδεχομένου. ἀλλὰ μίγνυσι πρότερον τὸ ὑπάρχον τῷ ἀναγκαίῳ διὰ δύο αἰτίας· ἢ γὰρ ὅτι ποικίλος ὁ περὶ τῶν ἐνδεχομένων συλλογισμῶν λόγος, ἢ ἵνα συμπληρώσῃ τὸν περὶ τοῦ ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου λόγον καὶ τῶν ἁπλῶν ἐγνωσμένων καὶ τοῦ συνθέτου. ὑπάρχον δὲ λαμβάνει νῦν οὐχ ὡς ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασι τὸ κατὰ τὸ ἔστιν ἀλλὰ κατὰ τὸ ἐκβὰν ἐνδεχόμενον· εἴτε γὰρ τὸ ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασιν ὑπάρχον τρόπος εἴη, παραλελειμμέναι ἔσονται αἱ ἄνευ τρόπου προτάσεις | (ἔφη γὰρ ἐκεῖσε "ἐπεὶ δὲ πᾶσα πρότασις ἢ τοῦ ὑπάρχειν ἢ f. 227v τοῦ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ἢ τοῦ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν"), εἴτε τὸ νῦν ὑπάρχον μὴ εἴη τρόπος, οὐκ ἔστιν μῖξις· τῷ γὰρ ψιλῷ 'ἔστιν' πᾶς τρόπος συνέζευκται. ζητοῦμεν δὲ ἐν ταῖς μίξεσιν οὐχὶ ⟨εἰ⟩ καθόλου ἢ μερικὸν συνάγεται, οὐδ' εἰ καταφατικὸν ἢ ἀποφατικόν (οὐδεμία γὰρ περὶ ταῦτα γίνεται ἐξαλλαγὴ παρὰ τὰ εἰρημένα, ἐπειδὴ καὶ τὸ καθόλου ὑπάρχον τότε ἐλαμβάνετο φερόμενον καὶ κατὰ τῶν τρόπων), ἀλλ' εἰ ὑπάρχον ἢ ἀναγκαῖον ἢ ἐνδεχόμενον τὸ συμπέρασμα. μίξεως τοίνυν γινομένης ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου ἐν πρώτῳ σχήματι ὁ μὲν Ἀριστοτέλης τῇ μείζονι ἕπεσθαι βούλεται τὸ συμπέρασμα, εἰ δὲ ἐν δευτέρῳ, τῇ ἀντιστρεφομένῃ, εἰ δὲ ἐν τρίτῳ, τῇ μὴ ἀντιστρεφομένῃ· αὗται γὰρ μείζονες γίνονται ἐν τῇ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα ἀναγωγῇ· ἐπὶ δὲ τοῦ τετάρτου τρόπου τοῦ δευτέρου σχήματος καὶ τοῦ πέμπτου τοῦ τρίτου τῶν μὴ ἀναγομένων δι' ἀντιστροφῆς εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα τῇ χείρονι ἕπεσθαι τὸ συμπέρασμα. οἱ δ' ἑταῖροι αὐτοῦ, Θεόφραστος καὶ Εὔδημος, καὶ οἱ ἀπὸ Πλάτωνος καθόλου καὶ νῦν τῇ χείρονι ἕπεσθαι τὸ συμπέρασμά φασιν ὥσπερ καὶ ἐν ποσῷ καὶ ἐν ποιῷ. τῶν δὲ νεωτέρων ἠκολούθησαν

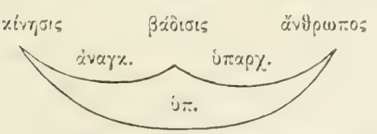

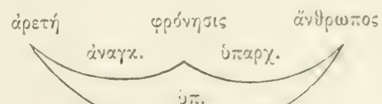
4 ὑπάρχειν prius scripsi: ὑπάρχον P 7 δείξεις scripsi: δείξις P cf. vs. 26 13 ἢ scripsi: εἰ P 16 αὐτὸ scripsi: αὐτῶι P 17 τρόπων scripsi: τρόπωι P 23 συμπληρώσῃ] συμ superscr. P[1] 26 παραλελιμμέναι P 27 ἐκεῖσε] c. 2 p. 25a 1 28 εἴη scripsi: ἢ P 30 ἐν ταῖς μίξεσιν in ras. P[1] εἰ prius addidi 32 ἐλαμβάνετο] ο in ras. P τῶν ex τὸν corr. P[1] 39 τῇ χείρονι] χεῖρον δὲ τὸ ὑπάρχον τοῦ ἀναγκαίου mrg. P

Ἀριστοτέλει μὲν Ἀλέξανδρος καὶ Ἰάμβλιχος, Θεοφράστῳ δὲ καὶ Εὐδήμῳ καὶ τοῖς ἀπὸ Πλάτωνος Θεμίστιος, Συριανός, Πρόκλος. ὅτι τοίνυν ἐξ ἀναγκαίας τῆς μείζονος καὶ ὑπαρχούσης τῆς ἐλάττονος ἀναγκαῖον συνάγεται, δείκνυσιν ὁ Ἀριστοτέλης οὕτως· εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως, τὸ Α παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης διὰ τὸν ὅρον τοῦ κατὰ παντός. ἀλλ' οὐ παντὶ μέρει, φασί, τοῦ Β τὸ Α ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, ἀλλὰ μόνοις τοῖς ἀναγκαίοις αὐτοῦ μέρεσιν· ὧν οὐκ ἔστιν τὸ Γ διὰ τὸ ὑπάρχουσαν εἶναι τὴν ΒΓ πρότασιν· διὰ γὰρ τοῦτο δύναται τὸ Γ τοῦ Β μηδὲν ὑπάρχον μέρος εἶναι, ὅτε χωρίζεται αὐτοῦ. καὶ ἐπεὶ τὸ Α τοῦ Β ἀχώριστόν ἐστιν, τὸ δὲ Β τοῦ Γ χωριστόν, καὶ τὸ Α τοῦ Γ χωρίζεται, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐξ ἀνάγκης αὐτῷ ὑπάρχει. Ἀλέξανδρος δὲ | συνηγορῶν τῷ Ἀριστοτέλει καὶ δι' ἀδυνάτου δείκνυσιν f. 228r ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα τὸν τρόπον τοῦτον· εἰ γὰρ μὴ τὸ Α τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης παντί, ἐνδέχεται μὴ παντί· ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ Β τῷ Γ ὑπαρχόντως παντί· διὰ τὸν πέμπτον ἄρα τρόπον τοῦ τρίτου σχήματος, ἐφ' οὗ καὶ κατὰ Ἀριστοτέλη τῇ χείρονι ἕπεται τὸ συμπέρασμα, τὸ Α τῷ Β ἐνδέχεται μὴ παντί· ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀνάγκης παντί· ὅπερ ἀδύνατον· ἀντίφασις γὰρ ταῦτα. ἀλλὰ πρῶτον μὲν διάλληλός ἐστιν ἡ δεῖξις· καὶ γὰρ τὴν μνημονευθεῖσαν δεῖξιν τοῦ τρίτου σχήματος διὰ τῆς νῦν μίξεως ἑξῆς ὁ Ἀριστοτέλης δείξει. δεύτερον δὲ διὰ τῶν αὐτῶν λόγων καὶ ὑπάρχον συνάγεται καὶ ἐνδεχόμενον καὶ ἀδύνατον· εἰ γὰρ τὸ Α τῷ Γ μὴ παντὶ ὡς ἂν ἐθέλῃς, ἐπειδὴ τὸ Β τῷ Γ παντί, τὸ Α τῷ Β οὐ παντί, καὶ οὐ λέγω ἁπλῶς· ὅπερ ἀδύνατον· ὑπόκειται γὰρ τὸ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης παντί· ὥστε ἢ τὰ τρία οὐ συνάγεται ἢ οὐδὲ τὸ ἀναγκαῖον. αἴτιον δὲ τοῦ ἄτοπον ἐπακολουθεῖν καὶ ἀναγκαίου ὑποτεθέντος τοῦ συμπεράσματος καὶ ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος οὐχ ὁ τρόπος τοῦ συμπεράσματος, ἀλλὰ τὸ συνάγεσθαι μὲν κατ' ἀλήθειαν παντί (ἀεὶ γὰρ ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν καθόλου καταφατικὸν συνάγεται ἐν πρώτῳ), ὑποκεῖσθαι δὲ οὐ παντί. Σωσιγένης δὲ ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου διδάσκαλος ἀναγκαῖον ἔφη συνάγεσθαι τὸ κατὰ τὸν διορισμόν· ἔστ' ἂν γὰρ ὁ μέσος τῷ ἐσχάτῳ ὑπάρχῃ, ἀνάγκη καὶ τὸν μείζονα τῷ ἐλάττονι ὑπάρχειν. ἀλλ' ὅσον ἐπὶ τούτῳ καὶ τῆς μείζονος ὑπαρχούσης ⟨οὔσης⟩ ἀναγκαῖόν ἐστιν τὸ συμπέρασμα· ἀνάγκη γὰρ πάλιν τὸν μείζονα τῷ ἐσχάτῳ ὑπάρχειν, ἔστ' ἂν ὁ μείζων τῷ μέσῳ ὑπάρχῃ· καὶ πᾶς συλλογισμὸς τὸ ἐξ ὑποθέσεως ἀναγκαῖον συνάγει διὰ τὸν ὅρον τοῦ συλλογισμοῦ· καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι δείκνυσιν ὁ Ἀριστοτέλης συζυγίαν μὴ συνάγουσαν τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὸ τὸ μετὰ διορισμοῦ ἀναγκαῖον συνάγειν. Ἑρμῖνος δ' ἔλεγεν ἀναγκαῖον γίνεσθαι τὸ συμπέρασμα οὐκ ἀεί ποτε, ἀλλ' ἐπί τινος ὕλης· εἰ μὲν γὰρ λάβωμεν | ζῷον, ἄν- f. 228v θρωπον, περιπατοῦν, ἀναγκαῖον συνάγεται· εἰ δὲ ζῷον, ἄνθρωπον, κινούμενον, [ψεύδεται ἡ] ἐνδεχόμενον. δι' ὃ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἔφη συμβαίνει δέ ποτε. ἀλλὰ διώρισεν τοῦτο ὁ Ἀριστοτέλης ἐπαγαγὼν πλὴν οὐχ ὁποτέρας ἔτυχεν, ἀλλὰ τῆς

---

3 δείκνυσιν] ν alterum ex ὁ corr. P1 7 ὑπάρχουσαν] ου ex όν, ut videtur, corr. P1 ad 9. 10 signum appictum est, cui respondent in mrg. inf. f. 228r haec: ὅτι γὰρ τοῦτο οὕτως ἔχει, πρόδηλον καὶ ἐκ τῆς τῶν ὅρων παραθέσεως

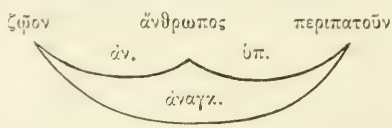

καὶ καθόλου δεῖ λαμβάνειν καθολικώτερόν τι καὶ μερικώτερον καί τι τούτων ὑπαρχόντως μετέχον καὶ τὸ μὲν καθολικώτερον τιθέναι μείζονα ὅρον, τὸ δὲ μετέχον ἐλάττονα

10 Ἀλέξανδρος] p. 127,3sq. 13 Ἀριστοτέλη scripsi: ἀριστοτέλει P 24 ὑποκεῖσθαι] αι in ras. P1 25 ἔστ' ἂν scripsi: ἔστω P 26 τούτῳ scripsi cf. p. 43,30: τούτων P 27 οὔσης addidi 34 ψεύδεται ἡ ut e mrg., ubi notatum est ἐλάττων πρότασις δια τα ουράνια, illatum delevi

μείζονος ἀναγκαίας οὔσης. καὶ ἐπὶ στοιχείων τὴν δεῖξιν ἐποιήσατο ἅτε καθόλου ταύτην ποιούμενος. οἱ δὲ περὶ Θεόφραστον δικαιολογοῦνται οὕτως· τίς ἡ ἀποκλήρωσις μὴ καὶ ἐπὶ τῶν τρόπων τῇ χείρονι ἕπεσθαι τὸ συμπέρασμα; ἢ τίς ἡ ἀποκλήρωσις ἐν μόνῳ τῷ τετάρτῳ τοῦ δευτέρου καὶ τῷ πέμπτῳ τοῦ τρίτου τῇ χείρονι κατ' Ἀριστοτέλη ἕπεσθαι τὸ συμπέρασμα: διὰ τί δὲ ὁ Ἀριστοτέλης τὰς μὲν ἀναγκαῖον συναγούσας οὐ δείκνυσι διὰ τῶν ὅρων ἀλλὰ διὰ μόνου τοῦ καθόλου λόγου, τὰς δ' ὑπάρχον καὶ διὰ τοῦ καθόλου λόγου καὶ δι' ὅρων; δῆλον γὰρ ὅτι διὰ τὸ ἀεὶ ὑπάρχον συνάγεσθαι καὶ μὴ εὐπορεῖν ὅρων τὸ ἀναγκαῖον συναγόντων, ἀλλ' ἐν τοῖς καθόλου λόγοις παρακρούεσθαι ἡμᾶς· ἅπας δὲ λόγος, ἂν ἀπῇ τὰ ἔργα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν. καὶ εἰ ἐν δευτέρῳ σχήματι τῇ γινομένῃ μείζονι ἐν τῇ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα ἀναγωγῇ ἕπεται τὸ συμπέρασμα, ἐν τῷ πρώτῳ τρόπῳ τοῦ τρίτου σχήματος ἐξ ὑπαρχούσης καὶ ἀναγκαίας καὶ ὑπάρχον καὶ ἀναγκαῖον συνάγεται τῷ δύνασθαι ἑκατέραν μείζονα γενέσθαι ἐν πρώτῳ σχήματι, εἰ καὶ ὅπου μὲν μιᾶς ἀντιστροφῆς δεόμεθα, ὅπου δὲ δύο. ἢ οὐκ ἄτοπον τοῦτο· ἐν γὰρ τῷ τρίτῳ σχήματι μερικὰ πάντα συνάγεται· δύναται δὲ τὸ μερικὸν καὶ ὑπάρχον εἶναι καὶ ἀναγκαῖον· οἷον λευκὸν τινὶ ζῴῳ ὑπαρχόντως δι' ἄνθρωπον καὶ ἀναγκαίως διὰ κύκνον. ἡ δ' ἐπίκρισις, ὡς ἔλεγεν ὁ ταῦτά μοι ἐξηγησάμενος τῷ Ἰαμβλίχου ὑπομνήματι κατακολουθῶν, τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον· ἐξ ἀναγκαίας τῆς μείζονος καὶ ὑπαρχούσης τῆς ἐλάττονος ἐν πρώτῳ σχήματι καὶ ἀναγκαῖον συνάγεται ἐπὶ ὅρων ζῴου, ἀνθρώπου, περιπατοῦντος καὶ ὑπάρχον ζῴου, ἀνθρώπου, κινουμένου· τὸ γὰρ ὑπάρχον μέσον ἐστὶν ἀναγκαίου καὶ ἐνδεχομένου, τοῦ μὲν | ἀναγ- f. 229r
καίου ἔχον τὸ παρεῖναι, τοῦ δ' ἐνδεχομένου τὸ δύνασθαι μεταβάλλειν εἰς τὸ μὴ εἶναι. καὶ διὰ τοῦτο πλάτος ἐστὶν τοῦ ὑπάρχοντος, καὶ δύναται ἡ ὑπάρχουσα πρότασις καὶ πρὸς τῷ ἀναγκαίῳ εἶναι μᾶλλον καὶ πρὸς τῷ ἐνδεχομένῳ. καὶ ὅτε πρὸς τῷ ἀναγκαίῳ ἐστίν, ἀναγκαῖον συνάγεται· οἷον γὰρ ἐκ δύο ἀναγκαίων ἀναγκαῖον συνάγεται· ὅτε δὲ πρὸς τῷ ἐνδεχομένῳ, ὑπάρχον συνάγεται, ὡς ἐπὶ τῶν εἰρημένων ὅρων. † ὅτε καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐκ τῆς μείζονος ἀναγκαίας τῆς δ' ἐλάττονος ὑπαρχούσης ἀναγκαῖόν φησιν συνάγεσθαι τὴν ἐλάττονα πρὸς τῷ ἀναγκαίῳ λαμβάνων· ὅτε δ' ἐκ τῆς μείζονος ὑπαρχούσης τῆς δ' ἐλάττονος ἀναγκαίας ὑπάρχον, τὴν ἐλάττονα λαμβάνει πρὸς τῷ ὑπάρχοντι· διὰ γὰρ τοῦτο, ὅτε ἡ μείζων ὑπάρχουσά ἐστιν ἡ δ' ἐλάττων ἀναγκαία, τὴν μείζονα οὐκ ἀναγκαίαν καλεῖ ἐξορίζων αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ἀναγκαίου καὶ ἐπιρρεπῆ ὁρῶν πρὸς τὸ ἐνδεχόμενον· ὅτε δὲ ἡ μείζων ἀναγκαία ἡ δ' ἐλάττων ὑπάρχουσα, τὴν ἐλάττονα ὑπάρχουσαν καλεῖ, οὐχὶ δὲ ⟨οὐκ⟩ ἀναγκαίαν ὡς ἐπιρρεπῶς ἔχουσαν πρὸς τὸ ἀναγκαῖον. ἀλλὰ κἂν εἴπωμεν, φασί, λογικὸν παντὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης, ἄνθρωπος παντὶ περιπατοῦντι ὑπαρχόντως, καίπερ τῆς ἐλάττονος πρὸς τῷ ἀναγκαίῳ οὔσης ὑπάρχον συνάγεται· κἂν κίνησις πάσῃ βαδίσει ἀναγκαίως, βάδισις παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως, καίπερ τῆς ἐλάττονος ὑπαρχούσης οὔσης πρὸς τῷ ἀναγκαίῳ ὑπάρχον συνάγεται.

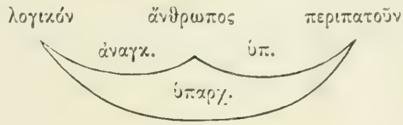
Ὅτι ἄπορος ἡ μῖξις ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου· οὔτε γὰρ ἀεὶ ὑπάρχον συνάγεται, ὡς οἱ Πλατωνικοὶ καὶ Θεόφραστος, διὰ τοὺς ὅρους τούτους·

οὔτε τῆς μείζονος ἀναγκαίας οὔσης ἀναγκαῖον, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης, διὰ τοὺς ὅρους τούτους· ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ἀναγκαίως, ἄνθρωπος παντὶ κινουμένῳ ὑπαρχόντως,

4. 5 ἀριστοτέλει P cf. p. 39,13 ad 17. 18 in mrg. ascr. ἰστέον ὅτι ἡ ἐλάττων πρότασις ἡ λέγουσα πᾶν τὸ κινούμενον ἄνθρωπον εἶναι ὑπαρχόντως ψεύδεται· οὐ γὰρ ἐνδέχεται οὐδὲ κατὰ ἐπίνοιαν μὴ κινεῖσθαι τὸν αἰθέρα καὶ τοὺς ἀστέρας P 25 fort. καὶ ὁ Ἀρ. ὅτε — λαμβάνει (27) 29 οὔτε P 30 ἐπιρρεπῆι P 32 οὐκ addidi cf. p. 41,7 34 fort. οὔσης ⟨ὑπαρχούσης⟩ cf. vs. 36 et p. 41,2

καὶ ζῷον παντὶ κινουμένῳ ὑπαρχόντως ἀλλ᾽ οὐκ ἀναγκαίως· οὔτε, ὡς ὁ Ἰάμβλιχος, τῆς ἐλάττονος ὑπαρχούσης πρὸς τῷ ἀναγκαίῳ οὔσης ἀναγκαῖον συνάγεται διὰ τοὺς ὅρους τούτους·

ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἀντίφασις | γίνεται ἀντιτιθέντων ἡμῶν τρόπον τρόπῳ, ποσὸν ποσῷ, ποιὸν f. 229v ποιῷ· ψεῦδος γὰρ καὶ τὸ ἐνδέχεται τινὰ ἄνθρωπον ζῷον καὶ τὸ ἀνάγκη μηδένα ἄνθρωπον ζῷον.

p. 30a19 Τὸ δὲ Β τῷ Γ ὑπαρχέτω μόνον. ἰδοὺ τῆς μείζονος ἀναγκαίας οὔσης τὴν ἐλάττονα οὐ καλεῖ μὴ ἀναγκαίαν ἀλλ᾽ ὑπάρχουσαν ὡς πρὸς τῷ ἀναγκαίῳ οὖσαν, καίτοι, ὅτε ἡ ἐλάττων ἀναγκαία ἐστίν, τὴν μείζονα μὴ ἀναγκαίαν καλῶν.

p. 30a23 Εἰ δὲ τὸ μὲν ΑΒ μή ἐστιν ἀναγκαῖον. τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει παντί, τὸ Β τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης παντί· ὅτι οὐ συνάγεται τὸ Α τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης παντί· εἰ γὰρ τὸ Α τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης παντί, ἐπειδὴ καὶ τὸ Γ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης τινὶ διὰ τὴν ἀντιστροφήν, τὸ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης τινί· ἀλλὰ καὶ ὑπάρχει παντί· ὅπερ ἀδύνατον· ἐνδέχεται γὰρ τὸ ὑπάρχον παντὶ καὶ μηδενὶ ὑπάρχειν. ἢ καὶ οὕτως ἐν τρίτῳ σχήματι· εἰ τὸ Α τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης παντί, ἐπειδὴ καὶ τὸ Β τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης παντί, τὸ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης τινί· ὑπόκειται δὲ καὶ παντὶ ὑπάρχειν· ὅπερ ἀδύνατον.

p. 30a28 Ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῶν ὅρων φανερόν. νῦν μόνον ἔχεις ὅρους, φασίν, Ἀριστότελες· διὰ τί γὰρ μὴ καὶ πρότερον, ὅτε ἀναγκαῖον συνῆγες παραλογιζόμενος;

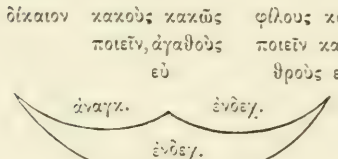
p. 30a31 Κινεῖται δὲ τὸ ζῷον οὐκ ἐξ ἀνάγκης, οὐδ᾽ ὁ ἄνθρωπος. καὶ ἐπὶ τῶν παραδειγμάτων τὴν ὑπάρχουσαν τὴν πρὸς τῷ ἐνδεχομένῳ οὐκ ἀναγκαίαν καλεῖ. ἡ γὰρ αὐτὴ ἀπόδειξις, δι᾽ ἀδυνάτου καὶ δι᾽ ὅρων.

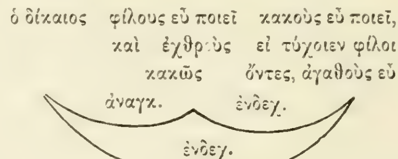
p. 30a33 Ἐπὶ δὲ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν. ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν μερικῶν συλλογισμῶν τῆς μείζονος ἀναγκαίας οὔσης καὶ τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον γίνεται· εἰ γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, παντὶ μέρει αὐτοῦ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει· τὶ δὲ τῶν Γ μέρος ἐστὶν τοῦ Β· ἐκείνῳ ἄρα τῷ μέρει ἀναγκαίως τὸ Α ὑπάρχει, ἀλλ᾽ οὐ παντὶ μέρει τοῦ Β ἀναγκαίως τὸ Α ὑπάρχει, ἀλλὰ μόνοις τοῖς ἀναγκαίοις μέρεσι τοῦ Β. τὰ δ᾽ αὐτὰ καὶ ἐπὶ τοῦ στερητικοῦ. εἰ δὲ ἡ μείζων ὑπάρχουσα ᾖ, καὶ τὸ συμπέρασμά ἐστιν ὑπάρχον καὶ οὐκ ἀναγκαῖον· ὅτι μὲν γὰρ ὑπάρχον συνάγεται, ἔστιν δεῖξαι δι᾽ ἀδυνάτου· ὅτι δὲ ἀναγκαῖον συνάγεται, οὐκ ἔστιν δεῖξαι δι᾽ ἀδυνάτου. τὸ γὰρ Α παντὶ τῷ Β ὑπαρχόντως, | τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ ἀναγκαίως· λέγω ὅτι τὸ Α τινὶ τῷ Γ ὑπαρ- f. 230r χόντως. εἰ δὲ ψεῦδος τὸ ὑπάρχειν τινί, ἀληθὲς τὸ ἀνάγκη μηδενί, οὐχὶ δὲ τὸ ἐνδέχεται μηδενί· τῷ γὰρ ὑπάρχοντι οὐκ ἀντίκειται τὸ ἐνδεχόμενον, ἐπειδὴ τὸ νῦν ὑπάρχον ἐνδέχεται εἰς ὕστερον μὴ ὑπάρχειν καὶ τὸ νῦν ὑπάρχον ἐνδεχόμενόν ἐστιν, οὗ μὴ ὄντος μὲν τεθέντος δὲ ὑπάρχειν οὐδὲν ἀδύνατον συμβαίνει. καὶ διὰ τοῦτο ἐν ταῖς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγαῖς οὐ ληπτέον ἀντικείμενον τῷ ὑπάρχειν τὸ ἐνδεχόμενον· οὐ γὰρ ἀντίκειται κατὰ τὸ ἀναγκαῖον καὶ ἀδύνατον ἀλλὰ κατὰ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος. εἰ οὖν ψεῦδος τὸ Α τῷ Γ ὑπάρχειν τινί, ἀληθὲς τὸ Α τῷ Γ ἀνάγκη μηδενί· τὸ δὲ Γ τῷ Β ἀνάγκη τινί· τὸ Α ἄρα τῷ Β ἀνάγκη οὐ παντί· ὅπερ ἀδύνατον· ὑπάρχει γὰρ παντί· ἀντίφασις δὲ ἀνάγκη οὐ παντί, ὑπάρχει παντί. οὐ μὴν ἔστιν δεῖξαι δι᾽ ἀδυνάτου καὶ ἀναγκαῖον συναγόμενον. οἷον λέγω ὅτι τὸ Α τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης τινί· εἰ γὰρ

18 καὶ in ras. P¹ 19 ἀριστοτέλες P, ε alt. ex η, ut videtur, corr. P¹ 22 αὐτὴ scripsi: αὐτῆς P ad 32 in mrg. ascr. ψευδῶς ἔλαβεν ἐνταῦθα τῆς ὑπάρχει τινὶ ἀντίφασιν τὴν ἀνάγκη μηδενί· τῇ γὰρ ἀνάγκη μηδενὶ ἀντιφάσκει ἡ ἐνδέχεται τινί, ἀλλὰ καὶ ὑπάρχει τινί· ὥστε ἔσονται δύο μιᾶς P

τοῦτο ψεῦδος, ἐνδέχεται μηδενί· τὸ δὲ Γ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης τινί· τὸ Α ἄρα τῷ Β ἐνδέχεται μὴ παντί· ἐνδεχόμενον γὰρ συνάγεται κατὰ πάντας νῦν, ἐπειδὴ συμβέβηκε τῇ αὐτῇ προτάσει καὶ μείζονι εἶναι τοῦ πρώτου σχήματος καὶ χείρονι· ὑπάρχει δὲ καὶ παντί· καὶ οὐκ ἀδύνατον τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ καὶ ὑπάρχειν παντὶ καὶ ἐνδέχεσθαι μὴ παντί· ἐν μὲν γὰρ τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐστὶ ψευδόμενον, οὐκ ἀδύνατον δέ, ἐς ὕστερον δὲ δυνατόν· οὐδαμῶς ἄρα ἀδύνατον. εἴποι δ' ἄν τις ὅτι, εἰ καὶ οὕτως μὴ συνάγεται ἀδύνατον, ἀλλ' ἑτέρως συνάγεται· εἰ γὰρ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ ἐνδεχομένως, ἐπειδὴ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπαρχόντως, ἐν δευτέρῳ ἄρα σχήματι τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ ἐνδεχομένως ἢ ὑπαρχόντως· ἀλλὰ ὑπόκειται ἀναγκαίως τινί· ὅπερ ἀδύνατον. εἰ δ' ὑπάρχον τὸ συμπέρασμα ἀλλ' οὐκ ἀναγκαῖον, δείκνυσιν αὐτὸ ὑπάρχον καὶ ἀπὸ τῶν πραγμάτων.

Ποῦ λέγει ὁ Πλάτων ἐν τῇ μίξει ἀναγκαίου καὶ ἐνδεχομένου τῇ χείρονι ἕπεσθαι τὸ συμπέρασμα; ἢ ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Πολιτείας ἐν τῷ συμπεράσματι | τῶν πρὸς Πολέ- f. 230v
μαρχον λόγων ἐπὶ παραδειγμάτων τοιούτων·

Ἐπὶ μὲν τῶν καθόλου συζυγιῶν τοῦ πρώτου σχήματος τῆς ἐλάττονος προτάσεως ἀναγκαίας οὔσης, ἐὰν τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον ὑποτεθῇ, ψεῦδος ἕπεται διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον, ἤτοι εἰς ψεῦδος, ἀπαγωγῆς. ἐπὶ δὲ τοῦ ἐν μέρει οὐ δυνάμεθα διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς ἀναγκαίου τεθέντος τοῦ συμπεράσματος ψεῦδος συναγαγεῖν· ἀσυλλόγιστος γὰρ ἡ συμπλοκὴ γίνεται, οἵαν [δ'] ἂν πρότασιν προσλάβωμεν τῷ συμπεράσματι μερικῷ ὄντι· εἴτε γὰρ τὴν μερικὴν προσλάβωμεν, ἐκ δύο μερικῶν ἐστι καὶ ἀσυλλόγιστον, εἴτε τὴν καθόλου, γίνεται δεύτερον σχῆμα ἐκ δύο ὁμοιοσχημόνων προτάσεων καὶ οὕτως ἀσυλλόγιστον· ἀλλὰ δείκνυται ὑπάρχον τὸ συμπέρασμα διὰ τῶν ὅρων· κίνησις, ζῷον, λευκόν.

ΜΙΞΙΣ ΕΝ Β ΣΧΗΜΑΤΙ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟΥ.

p. 30b7 Ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου σχήματος. Ὅτι ἐν δευτέρῳ σχήματι μίξεως γινομένης, εἰ μὲν ἡ καθόλου ἀποφατικὴ πρότασις, ὡς ἐπὶ τῶν πρώτων τριῶν τρόπων, τῇ καθόλου ἀποφάσει ἕπεται τὸ συμπέρασμα· αὕτη γὰρ | μείζων γίνεται τοῦ πρώτου f. 231r
σχήματος ἐν τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ· τῇ δὲ μείζονι τοῦ πρώτου σχήματος δέδεικται τὸ συμπέρασμα ἑπόμενον· εἰ δὲ μὴ ἡ καθόλου ἀποφατικὴ πρότασις, ὡς ἐν τῷ τετάρτῳ τρόπῳ, τῇ χείρονι ἕπεται τὸ συμπέρασμα. καὶ τὰς μὲν συναγούσας ἀναγκαῖον διὰ μόνου τοῦ κατὰ παντὸς καὶ κατὰ μηδενὸς δείκνυσιν, τὰς δ' ὑπάρχον καὶ ἐπ' εὐθείας καὶ δι' ἀδυνάτου καὶ δι' ὅρων.

p. 30b18 Εἰ δ' ἡ κατηγορικὴ πρότασίς ἐστιν ἀναγκαία, οὐκ ἔστι τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον. ὅτι ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου, ἐὰν ἡ καθόλου ἀπόφασις ὑπάρχουσα ᾖ, καὶ τὸ συμπέρασμα ὑπάρχον ἐστί, τριχῶς ἀποδείκνυσι. καὶ

---

4 τὸ αὐτὸν P   5 μὲν superscr. P1   7 ἐνδεχομένως scripsi: ἐνδεχομένωι P
12 ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Πολιτείας] c. 6 p. 332 A sq.   15 ποιεῖ utrobique P   18 ἀναγωγῆς P   ἐπὶ scripsi: ἐπεὶ P   19 ἀναγκαίου scripsi: ἀναγκαίως P   20 δ' delevi
22 δεύτερον scripsi: Α P   29 ἀναγωγῇ P   34 οὐκ ἔσται Arist.

ἄρχεται ἀπὸ τοῦ δευτέρου τρόπου τοῦ δευτέρου σχήματος· τὸ γὰρ πρῶτον παραλιμπάνει ὡς ἁπλούστερον διὰ τὸ μιᾶς ἀντιστροφῆς δεῖσθαι. πρώτη δεῖξις· τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως· λέγω ὅτι | τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως. f. 231v ἐπεὶ γὰρ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α ὑπάρχει διὰ τὴν ἀντιστροφήν, τὸ δὲ Α παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, γέγονε τὸ πρῶτον σχῆμα τὴν μείζονα ὑπάρχουσαν ἔχον, καὶ διὰ τοῦτο ὑπάρχον συνάγεται· τὸ Γ ἄρα οὐδενὶ τῷ Β ὑπάρχει· ὥστε καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ ὑπάρχει. δευτέρα δεῖξις· εἰ τὸ Β τῷ Γ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Γ τῷ Β οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης· τὸ δὲ Β τῷ Α ἐξ ἀνάγκης τινὶ διὰ τὴν ἀντιστροφήν· τὸ Γ ἄρα τῷ Α οὐ παντὶ ἐξ ἀνάγκης· ἀλλὰ καὶ οὐδενὶ ὑπάρχει διὰ τὴν ἀντιστροφήν· ὅπερ ἀδύνατον. ἢ ὡς ἡ λέξις, τὸ Γ τῷ Α οὐ παντὶ ἐξ ἀνάγκης· ἀλλὰ καὶ παντὶ ὑπάρχει· εἰ γὰρ τὸ Α τῷ Γ οὐδενὶ ὑπάρχει, καὶ τὸ Γ τῷ Α οὐδενὶ ὑπάρχει· καὶ διὰ τοῦτο δύναται καὶ παντὶ ὑπάρχειν τὸ Γ τῷ Α. τρίτη δεῖξις τοῦ αὐτοῦ διὰ τῶν ὅρων· ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης· ζῷον οὐδενὶ λευκῷ ὑπαρχόντως· καὶ ἄνθρωπος οὐδενὶ λευκῷ ὑπάρχει, εἰ μὴ ἄρα λέγοι τις, φησίν, ἄνθρωπος οὐδενὶ λευκῷ ἐξ ἀνάγκης, ἔστ᾽ ἄν, ὡς ἡ πρότασίς φησιν, ζῷον οὐδενὶ λευκῷ ὑπάρχῃ. ἀλλ᾽ οὕτω πᾶς συλλογισμὸς ἀναγκαῖον συνάγει διὰ τὸν ὅρον τοῦ συλλογισμοῦ. οὐκ ἄρα ληπτέον ἐν τοῖς συμπεράσμασι τὸ κατὰ τὸν ὁρισμὸν ἀναγκαῖον.

p. 31a3 Ὅταν δ᾽ ἡ κατηγορικὴ καθόλου τε καὶ ἀναγκαία ᾖ. κατὰ μέρος διχῶς, φησίν, τὸ ὑπάρχον συνάγεται· καὶ γὰρ ἐν τῷ τετάρτῳ τρόπῳ, ὅτε καὶ ἔστιν καθόλου κατηγορική, καὶ ἐν τῷ τρίτῳ τρόπῳ, ὅταν ἡ μερικὴ κατηγορικὴ ἀναγκαία ᾖ· τηνικαῦτα γὰρ ἡ λοιπὴ καθόλου ἀποφατικὴ ὑπάρχουσα γίνεται, καὶ διὰ τοῦτο τὸ συμπέρασμα ὑπάρχον. ὥστε διὰ τὸ δεύτερον πρόσκειται τὸ καὶ ἀναγκαία, οὐ διὰ τὸ πρῶτον· ὡς ἂν γὰρ ἔχῃ ἡ καθόλου κατηγορικὴ κατὰ τὸ ὑπάρχον καὶ ἀναγκαῖον, ὑπάρχον συνάγεται.

ΜΙΞΙΣ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟΥ ΕΝ Γ ΣΧΗΜΑΤΙ.

p. 31a18 Ἐὰν δὲ τῷ τελευταίῳ σχήματι. Μίξεως γινομένης ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου ἐν τρίτῳ σχήματι ἐν τῷ πρώτῳ τρόπῳ πάντως ἀναγκαῖόν φησιν συνάγεσθαι ὁ Ἀριστοτέλης, διότι ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τῇ μὴ | ἀντιστρεφούσῃ ἕπεται f. 232r τὸ συμπέρασμα· αὕτη γὰρ γίνεται μείζων ἐν τῇ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα ἀναγωγῇ· δύναται δὲ ἡ μὴ ἀντιστρεφομένη ἀναγκαία εἶναι. ἀλλ᾽ ὅσον ἐπὶ τούτῳ, φησὶν ὁ φιλόσοφος Πρόκλος ἐν τῷ σχολικῷ ὑπομνήματι τοῦ πρώτου τῶν Προτέρων ἀναλυτικῶν, δύναται ὁ προκείμενος τρόπος καὶ ὑπάρχον ἀεὶ συνάγειν τῷ δύνασθαι τὴν μὴ ἀντιστρεφομένην ὑπάρχουσαν εἶναι. πῶς οὖν ὁ αὐτὸς τρόπος δύο συμπεράσματα συνάγει, ποτὲ μὲν ἀεὶ ἀναγκαῖον, ποτὲ δὲ ἀεὶ ὑπάρχον; ἢ ἄλυτος ἦν ὁ λόγος, εἰ καθόλου ἦν τὸ συναγόμενον· νῦν δὲ δύναται τὸ μερικὸν καὶ ἀναγκαῖον εἶναι καὶ ὑπάρχον· ζῷον γὰρ τινὶ λευκῷ καὶ ἐξ ἀνάγκης διὰ τὸν κύκνον καὶ ὑπαρχόντως διά τινα ἄνθρωπον. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τρόπῳ τῇ καθόλου ἀποφατικῇ βούλεται ἕπεσθαι τὸ συμπέρασμα· αὕτη γὰρ πάντως ἐστὶν ἡ μὴ ἀντιστρέφουσα ἐν τῇ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα ἀναγωγῇ· καὶ εἰ μὲν ἀναγκαία ᾖ ἡ καθόλου ἀποφατική, καὶ τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον εἶναι, εἰ δ᾽ ὑπάρχουσα, ὑπάρχον. καὶ δείκνυσιν ἑκάτερον μὲν διὰ τοῦ πρώτου σχήματος, μόνον δὲ τὸ ὑπάρχον καὶ δι᾽ ὅρων· κενεμβατεῖ γὰρ πανταχοῦ τὸ ψεῦδος μὴ ἐποχούμενον πράγμασιν. καὶ εἰσὶν οἱ ὅροι· ἀγαθὸν οὐδενὶ ἵππῳ ὑπαρχόντως· ζῷον παντὶ ἵππῳ ἀναγκαίως· καὶ ἀγαθὸν οὐ

2 ἀντιστροφῆς] ῆ in ras. ex εῖ corr. P1 8 Α prius ex Γ corr. P1 15 ὑπάρχει P οὕτω scripsi: οὔτο P 22 διὰ τοῦ Β P 42 ἀναγκαίως scripsi: ἀναγκαίωι P

παντὶ ζῴῳ ὑπαρχόντως. καὶ ἐπιλαμβάνεται τῶν ὅρων διὰ τὴν μείζονα πρότασιν· ἐὰν γὰρ ὁ μέσος ὅρος μὴ τύχῃ ἵππος ἀλλ᾽ ἰοβόλον θηρίον, ψεύδεται ἡ λέγουσα ἀγαθὸν οὐδενὶ ἰοβόλῳ ὑπαρχόντως· τοῦ γὰρ ἰοβόλου τὸ ἀγαθὸν οὐκ ἐνδεχομένως κεχώρισται ἀλλ᾽ ἀναγκαίως. καὶ διορθοῦται τοὺς ὅρους τὸν μείζονα κινῶν· τὸ καθεύδειν γὰρ καὶ τὸ ἐγρηγορέναι οὐδενὶ ἵππῳ ὑπαρχόντως· ζῷον δὲ παντὶ ἵππῳ ἀναγκαίως· καὶ τὸ καθεύδειν οὐ παντὶ ζῴῳ ὑπαρχόντως. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ καὶ τετάρτῳ καὶ ἕκτῳ τρόπῳ τῇ καθόλου βούλεται ἕπεσθαι τὸ συμπέρασμα, εἴτε καταφατικὴ ᾖ, ὡς ἐν τῷ τρίτῳ καὶ τετάρτῳ, εἴτε ἀποφατική, ὡς ἐν τῷ ἕκτῳ· | ἐν γὰρ τούτοις τοῖς τρόποις ἡ f. 232v καθόλου ἐστὶν ἡ μὴ ἀντιστρέφουσα. ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ τρόπῳ τῇ χείρονι ἀξιοῖ ἕπεσθαι τὸ συμπέρασμα. τέσσαρες οὖν παρ᾽ αὐτῷ διορισμοὶ τοῦ συμπεράσματος ἐπὶ τῆς παρούσης μίξεως καὶ τοῦ παρόντος σχήματος· ἄλλος ἐν τῷ πρώτῳ τρόπῳ· ἀεὶ γὰρ ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα· ἄλλος ἐν τῷ δευτέρῳ τρόπῳ· τῇ γὰρ καθόλου ἀποφάσει ἕπεται τὸ συμπέρασμα· ἄλλος ἐν τῷ τρίτῳ καὶ τετάρτῳ καὶ ἕκτῳ τρόπῳ· τῇ γὰρ καθόλου προτάσει ἕπεται τὸ συμπέρασμα· ἄλλος ἐν τῷ πέμπτῳ· τῇ γὰρ χείρονι. ἢ εἷς διορισμὸς πάντα ταῦτα τοιοῦτος· τῆς γὰρ δείξεως δι᾽ ἀντιστροφῆς μὲν γινομένης τῇ μὴ ἀντιστρεφομένῃ ἕπεται τὸ συμπέρασμα· συμβέβηκε δὲ τῇ μὴ ἀντιστρεφομένῃ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τρόπῳ δύνασθαι ἀεὶ ἀναγκαίαν εἶναι, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τρόπῳ πάντως καθόλου ἀποφάσει εἶναι, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ καὶ τετάρτῳ καὶ ἕκτῳ καθολικῇ προτάσει εἶναι πάντως· μὴ γινομένης δὲ τῆς ἀποδείξεως δι᾽ ἀντιστροφῆς τῇ χείρονι ἕπεται τὸ συμπέρασμα. |

p. 31b37 Ὅταν δὲ τὸ καταφατικὸν ἀναγκαῖον τεθῇ, ἢ καθόλου ὂν f. 233r ἢ ἐν μέρει, ἢ τὸ στερητικὸν κατὰ μέρος, οὐκ ἔστι τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον. τρεῖς ἅμα συζυγίαι, φησίν, ὑπάρχον ⟨συνάγου⟩σιν, ἡ λοιπὴ τοῦ ἕκτου καὶ αἱ δύο τοῦ πέμπτου· καταφατικὸν γὰρ καθόλου ἔχει ἀναγκαῖον εἷς τοῦ πέμπτου, μερικὸν δὲ καταφατικὸν ἀναγκαῖον ὁ λοιπὸς τοῦ ἕκτου, στερητικὸν δὲ κατὰ μέρος ἀναγκαῖον ὁ λοιπὸς τοῦ πέμπτου.

p. 32a6 Φανερὸν οὖν ὅτι. Τοῦτο οἰκεῖόν ἐστιν οὔτε πᾶσι τοῖς σχήμασι οὔτε μόνῳ τῷ τρίτῳ ἀλλὰ μόνῳ τῷ πρώτῳ τρόπῳ τοῦ τρίτου σχήματος· οὗτος γὰρ ὑπάρχον μοναχῶς συνάγει· μόνον γάρ, ὅταν ἄμφω ὑπάρχουσαι ὦσιν· ἀναγκαῖον δὲ διχῶς· καὶ γὰρ ἀμφοτέρων ἀναγκαίων οὐσῶν καὶ τῆς μὲν οὔσης ἀναγκαίας τῆς δ᾽ ὑπαρχούσης, ὡς δέδεικται. ἔμπαλιν δὲ ὁ τέταρτος τοῦ δευτέρου καὶ ὁ πέμπτος τοῦ τρίτου ἀναγκαῖον μὲν μοναχῶς συνάγουσιν· ἀμφοτέρων γὰρ ἀναγκαίων οὐσῶν· ὑπάρχον δὲ διχῶς· καὶ γὰρ ἄμφω ὑπαρχουσῶν ⟨οὐσῶν⟩ καὶ τῆς μὲν οὔσης ἀναγκαίας τῆς δ᾽ ὑπαρχούσης· ἐν γὰρ τοῖς τρόποις τούτοις τῇ χείρονι ἕπεται τὸ συμπέρασμα.

p. 32a8 Ἐν ἀμφοτέροις δέ. ὅτι ὁ τρόπος τοῦ συμπεράσματος πάντως ἐν ταῖς προτάσεσι προείληπται, ὡς καὶ τὸ καταφατικὸν ἢ ἀποφατικόν, οὐ μὴν καὶ τὸ καθόλου ἢ μερικόν· ἐν τρίτῳ γὰρ σχήματι καὶ ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου μερικὰ συνάγεται. ἐν ἀμφοτέροις δέ, φησίν, τοῖς ἁπλοῖς καὶ τοῖς μικτοῖς, καὶ ἁπλοῖς διχῶς, ἢ ἐξ ὑπαρχουσῶν ἢ ἐξ ἀναγκαίων.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟΥ.

p. 32a16 Περὶ δὲ τοῦ ἐνδεχομένου. Μετὰ τοὺς ὑπάρχοντας συλλογισμοὺς καὶ τοὺς ἀναγκαίους καὶ τὴν μῖξιν τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἀναγκαίου μέτει|σι f. 233v καὶ ἐπὶ τὸ ἐνδεχόμενον. καὶ πρῶτον διδάσκει τοὺς ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων ἐν

3 οὐδενὶ scripsi: οὐδὲν P 4 διορθοῦται scripsi: διορθοῦνται P 5 ἀναγκαίως scripsi: ἀναγκαίωι P 17 ἀναγκαίαν scripsi: ἀναγκαῖον P 19 δὲ scripsi: μὲν P 21 ἔσται Arist. 22 ὑπάρχον συνάγουσιν scripsi: ὑπάρχονσιν (sic) P 30 ὑπάρχον] ο ex ω corr. P 31 οὐσῶν addidi 35 μερικὰ] α ex ον corr. P[1]

πρώτῳ σχήματι, εἶτα τὴν μῖξιν ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος ἐν πρώτῳ σχήματι καὶ τέλος τὴν μῖξιν ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου ἐν πρώτῳ σχήματι· εἶτα τοὺς ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων ἐν δευτέρῳ σχήματι καὶ τὰς δύο μίξεις ἐν τῷ αὐτῷ σχήματι· εἶτα τὰ αὐτὰ τρία ἐν τρίτῳ σχήματι. καὶ πρό γε τούτων πάντων προλαμβάνει τί τὸ ἐνδεχόμενον, τὰς ἐνδεχομένας ἀντιστροφάς, ποσαχῶς τὸ ἐνδεχόμενον. ἐνδεχόμενον τοίνυν ἐστὶν οὗ μὴ ὄντος, τεθέντος δ' ὑπάρχειν οὐδὲν ἀδύνατον συμβαίνει. ἐπεὶ γὰρ τὸ ἐνδεχόμενον οὔπω μὲν πάρεστιν, δύναται δὲ παρεῖναι καὶ μετὰ τὸ παρεῖναι ἀπεῖναι, διότι μὲν οὔπω πάρεστιν, οὐκ ἔστιν ὑπάρχον· διότι δὲ δύναται παρεῖναι, οὐκ ἔστιν ἀδύνατον· διότι δὲ μετὰ τὸ παρεῖναι δύναται ἀπεῖναι, οὐκ ἔστιν ἀναγκαῖον. διὰ τοῦτο ταῖς ἀποφάσεσι τοῦ ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου καὶ ἀδυνάτου ὁρίζεται· οὗ μὲν γὰρ μὴ ὄντος, ἐπειδὴ οὐκ ἔστιν ἀναγκαῖον· τεθέντος δὲ ὑπάρχειν, ἐπειδὴ οὐκ ἔστιν ὑπάρχον· εἰ γὰρ ἦν ὑπάρχον, οὐκ ἐδεόμεθα τοῦ ὑποθέσθαι αὐτὸ ὑπάρχον· διότι δὲ οὐδὲν ἀδύνατον συμβαίνει, οὐκ ἔστιν ἀδύνατον. καὶ καλῶς εἴρηται οὐδὲν ἀδύνατον συμβαίνει, οὐχὶ δὲ οὐδὲν ψεῦδος· ἕπεται γὰρ ψεῦδος, ἐπειδὴ καὶ τὸ ἐνδεχόμενον ὑποθέσθαι ὑπάρχον ψεῦδός ἐστιν, εἰ καὶ μὴ ἀδύνατον. καὶ ὅτι τοῦτό ἐστιν τὸ ἐνδεχόμενον, δηλοῦσιν αἱ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγαί· εἰπόντες γάρ 'εἰ γὰρ δυνατόν, ἔστω τὸ ἀντικείμενον' τῷ ἀδύνατον ἐπακολουθεῖν λέγομεν μὴ ἐνδέχεσθαι τὸ ἀντικείμενον [καὶ] διὰ τὸν ὅρον τοῦ ἐνδεχομένου, καὶ ταύτῃ ἀναγκαῖον ποιοῦμεν τὸ προκείμενον. τὸν δὲ ὅρον τοῦ ἐνδεχομένου κατασκευάζει ὁ Ἀριστοτέλης ἐφεξῆς μὲν ἀπὸ τοῦ δυνατοῖς δυνατὰ ἕπεσθαι καὶ ἀδυνάτοις ἀδύνατα, νῦν δὲ οὕτως· εἰ γὰρ οὐκ ἐνδέχεται εἶναι, ἀνάγκη μὴ εἶναι καὶ ἀδύνατον εἶναι· καὶ τὰ ἀντικείμενα ἄρα, ὃ ἐνδέχεται εἶναι, τοῦτο οὐκ ἀνάγκη μὴ εἶναι καὶ οὐκ ἀδύνατον εἶναι. καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἐνδεχόμενον τῇ ἀπο|φάσει τοῦ f.234r ἀναγκαίου καὶ ἀδυνάτου ὥρισται· καθόλου γὰρ ὧν ἀντιφάσεων θάτερα μόρια συναληθεύει, τούτων καὶ τὰ λοιπὰ συναληθεύει. ἔστωσαν γὰρ δύο ἀντιφάσεις αἱ ΑΒ, ΓΔ, καὶ τὰ ΑΓ συναληθευέτωσαν· λέγω ὅτι καὶ τὰ ΒΔ συναληθεύει· εἰ γὰρ δυνατόν, ἐπὶ τοῦ Ε τὸ Β ἀληθευέτω, τὸ Δ δὲ μή· ἐπεὶ οὖν κατὰ παντὸς ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι, τὸ δὲ Δ οὐχ ὑπάρχει τῷ Ε, τὸ Γ ἄρα ὑπάρχει τῷ Ε· ὥστε καὶ τὸ Α· ἀλλὰ καὶ τὸ Β διὰ τὴν ὑπόθεσιν· ὅπερ ἀδύνατον.

οὐκ ἐνδέχεται εἶναι	ἐνδέχεται εἶναι
ἀνάγκη μὴ εἶναι	οὐκ ἀνάγκη μὴ εἶναι
ἀδύνατον εἶναι	οὐκ ἀδύνατον εἶναι.

β. Ἦσαν αἱ ἀντιστροφαὶ τοῦ ἐνδεχομένου οὐχ αἱ ἁπλαῖ (ταύτας γὰρ παραδώσει μετὰ τὸ πρῶτον σχῆμα, ὅπου καὶ δέεται αὐτῶν· τὰ γὰρ ἄλλα σχήματα δι' ἁπλῆς ἀντιστροφῆς εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα ἀνάγεται) ἀλλ' αἱ ἐνδεχόμεναι αἱ τὸ ποιὸν μόνον ἀμείβουσαι τὴν δὲ τάξιν τῶν ὅρων φυλάττουσαι. κατὰ ταύτην τοίνυν τὴν ἐνδεχομένην ἀντιστροφὴν αἵ τε καθόλου πρὸς ἀλλήλας ἀντιστρέφουσιν καὶ ⟨αἱ⟩ μερικαὶ πρὸς ἀλλήλας· διὰ τὸν ὅρον τοῦ ἐνδεχομένου ὃ ἐνδέχεται ⟨οὐδενί, ἐνδέχεται⟩ καὶ παντί, καὶ ἔμπαλιν· καὶ ὃ ἐνδέχεται οὐ παντί, καὶ τινί, καὶ ἔμπαλιν· καὶ ἔτι αἱ καθόλου πρὸς τὰς διαγωνίους μερικὰς ἀντιστρέφουσιν· ὃ γὰρ ἐνδέχεται παντί, καὶ οὐ παντὶ διὰ μέσης τῆς οὐδενί· καὶ ὃ ἐνδέχεται οὐδενί, καὶ τινὶ διὰ μέσης τῆς παντί. οὐκέτι δὲ καὶ ταῖς μερικαῖς αἱ καθόλου ἕπονται· οὐ πᾶν μὲν γὰρ ζῷον ἐνδέχεται βαδίζειν· οὐ μὴν καὶ πᾶν ζῷον ἐνδέχεται βαδίζειν διὰ τὰ ἑρπετά. καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ἀριστοτέλης. οἱ δ' ἑταῖροι αὐτοῦ, Θεόφραστος καὶ Εὔδημος, καὶ ἔτι οἱ Πλατωνικοὶ οὐ βούλονται ἐνδεχομένην ἀπόφασιν ἀντιστρέφειν πρὸς ἐνδεχομένην κατάφασιν, ἐπειδὴ οὐ μένει τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνδεχόμενον, περὶ οὗ ὁ λόγος. οἱ γὰρ συλλογισμοὶ ὑπὸ τεχνῶν προβάλλονται, αἳ περὶ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ

---

12 ἐδεώμεθα P   ὑπάρχον tert.] ο in ras. ex ει corr. P   17 ἀντικήμενον P   ἀδύνατον scripsi: ἀδυνάτωι P   καὶ delevi   18 τὸν ὅρον scripsi: τῶν ὅρων P   36 αἵ τε scripsi: ἄν τε P   αἱ addidi   37 οὐδενί, ἐνδέχεται addidi   39 post ὃ prius eras. 1 litt. P

πολὺ ἐνδεχόμενον ἔχουσιν· εἰ γὰρ ἐνδέχεται μηδένα ἄνθρωπον ἑξαδάκτυλον εἶναι | ὡς f. 234v ἐπὶ τὸ πολύ, ἐνδέχεται πάντα ἄνθρωπον καὶ τινὰ ἄνθρωπον ἑξαδάκτυλον εἶναι ἐπ᾽ ἔλαττον.

γ̄. Ὅτι τὸ ἐνδεχόμενον φέρεται κατὰ πάσης ὑπάρξεως, ἀναγκαίας, ὑπαρχούσης, μελλούσης· ἀλλ᾽ ἀναγκαίας μὲν καὶ ὑπαρχούσης δέει τῆς ἀποφάσεως· ὃ γὰρ δὴ οὐκ ἐνδέχεται· μελλούσης δὲ κυρίως. καὶ τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον διττόν· ἢ γὰρ ὡρισμένον, ὡς τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ· τοῦτο γὰρ ὥρισται, ἐπειδὴ μᾶλλον ἔστιν ἢ οὐκ ἔστιν· ἢ ἀόριστον, ὡς τὸ ἐπ᾽ ἴσης καὶ ἐπ᾽ ἔλαττον. ἀλλὰ πῇ τὸ ἐπ᾽ ἔλαττον ἀόριστον; ὥρισται γὰρ καὶ τοῦτο μᾶλλον οὐκ ὂν ἢ ὄν. ἢ ὡς πρὸς ὕπαρξιν ἀόριστον τὸ ἐπ᾽ ἔλαττον, ὥσπερ πρὸς ἀνυπαρξίαν τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀόριστον.

p. 32a17 Διὰ τίνων; ὅτι διὰ δύο τοὐλάχιστον προτάσεων. πῶς; ὅτι τοῦ μέσου ἢ κατηγορουμένου μόνως ἢ ὑποκειμένου ἢ ἀμφότερα. πότε; ὅτι τῶν ἰδίων σωζομένων καθ᾽ ἕκαστον σχῆμα, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς συλλογισμοῦ ἐλέγετο. διὰ τί οὖν καὶ νῦν πρόσκειται ταῦτα; διότι τινὲς ἀσυλλόγιστοι ἐπὶ ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου συλλογιστικοὶ γίνονται ἐπὶ ἐνδεχομένου. λέγω δ᾽ ἐνδέχεσθαι καὶ τὸ ἐνδεχόμενον σπερματικῶς. προέλαβεν τὰ σημαινόμενα τοῦ ἐνδεχομένου· ὕστερον δὲ ἐξαπλοῖ αὐτά· ἔδει γὰρ τὸ τί σημαίνει τοὔνομα τοῦ τί ἐστιν προηγήσασθαι καὶ μὴ πάντῃ ὑπερτεθῆναι.

p. 32a20 Τὸ γὰρ ἀναγκαῖον ὁμωνύμως ἐνδέχεσθαι λέγομεν. τί βούλεται ὁ 'γάρ' σύνδεσμος; ἢ ὅτι ἀπέφησε τὸ ἀναγκαῖον τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ἀναγκαίου ἐνδεχομένου ὄντος.

p. 32a26 Ἤτοι τὰ αὐτά ἐστιν ἢ ἀκολουθεῖ ἀλλήλοις. τὰ αὐτά ἐστιν τῷ σημαινομένῳ· ἀκολουθεῖ δὲ ἀλλήλοις τῇ προφορᾷ μὴ ὄντα τὰ αὐτά.

p. 32a27 Κατὰ παντὸς γὰρ ἡ φάσις ἢ ἀπόφασις. αἰνίττεται τὸ λῆμμα τὸ λέγον ὅτι, ἐὰν δύο ἀντιφάσεων θάτερον μόριον ἀντιστρέφῃ, καὶ τὸ λοιπὸν ἀντιστρέψει.

p. 32a29 Συμβαίνει δέ. τὸ δεύτερον κεφάλαιον, αἱ ἐνδεχόμεναι ἀντιστροφαί· τὰς γὰρ ἁπλᾶς ἀντιστροφὰς οὐ παραδίδωσι νῦν τῶν ἐνδεχομένων προτάσεων, ἐπεὶ μηδὲ δεῖται αὐτῶν ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. πῶς πᾶσαι ἀντιστρέφουσιν; ἐπειδὴ αἱ καθόλου καὶ ἀλλήλαις καὶ ταῖς μερικαῖς ἀντιστρέφουσιν. | ὅτι οὐ δι᾽ ἀντιστροφῆς τὸ παντὶ f. 235r τῷ τινὶ ἰσοδυναμεῖ ἢ τὸ οὐδενὶ τῷ οὐ παντί· τὸ γὰρ ποιὸν ἔμεινεν. ὅτι αἱ νῦν ἀποφάσεις φωνῇ μόνον εἰσὶν ἀποφάσεις· ὁ γὰρ τρόπος ἀκέραιος ἔμεινεν.

p. 32a33 Οἷον τὸ ἐνδέχεται ὑπάρχειν. ὅτι ἡ ἀπροσδιόριστος κατάφασις τῇ ἀπροσδιορίστῳ ἀποφάσει ἀντιστρέφει, καὶ τὸ παντὶ τῷ οὐδενὶ καὶ οὐ παντί, καὶ τὸ οὐδενὶ τῷ παντὶ καὶ τινί, τὸ δὲ τινὶ μόνῳ τῷ οὐ παντί.

p. 32a35 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ὡς γὰρ τὸ παντὶ ἀντιστρέφει τῷ οὐδενὶ καὶ οὐ παντί, οὕτως καὶ τὸ οὐδενὶ καὶ παντὶ καὶ τινί. ὅτι δείκνυσιν τὰς καθόλου ἀντιστρεφούσας ἀλλήλαις καὶ τὰς μερικὰς ἀλλήλαις οὐ διὰ τοῦ ὅρου τοῦ ἐνδεχομένου· οὗτος γὰρ τὸ ἐνδεχόμενον ὑπάρχον ποιεῖ. ἀλλὰ τῷ τὸ ἐνδεχόμενον εἶναι ἐνδέχεσθαι καὶ μὴ εἶναι, ὡς τὸ εἶναι μὲν ἐπὶ τῶν ἀπροσδιορίστων καὶ ἄνευ τρόπου προτάσεων κατάφασιν ποιεῖ, οὕτως καὶ τὸ ἐνδεχόμενον. τοῦτο δὲ τὸ κῶλον καὶ ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασιν εἴρηται.

p. 32b4 Πάλιν λέγωμεν· ἠνίξατο γὰρ ἤδη τὰ σημαινόμενα τοῦ ἐνδεχομένου. ἢ πάλαι μὲν εἶπε τὰ σημαινόμενα τοῦ ἁπλῶς ἐνδεχομένου, νῦν δὲ τοῦ κυρίως. τὸ δὲ πάλιν, διότι τοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τῶν ἀντιδιῃρημένων καὶ ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασιν ἐμνημόνευσεν.

Ὅτι τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σχεδὸν ἀναγκαῖόν ἐστιν καὶ διαλεῖπον ἀναγκαῖον· τὸ δὲ ἐπ᾽ ἔλαττον σχεδὸν ἀδύνατον καὶ διαλεῖπον ἀδύνατον· διὰ γὰρ τὸ ἐπ᾽ ἔλαττον οὐκ ἀναγκαῖον τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ· διὰ δὲ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οὐκ ἀδύνατον τὸ ἐπ᾽ ἔλαττον.

---

4 an ὑπαρχούσης ⟨οὔσης⟩? 7 ἐφίσης P πῇ scripsi: δὴ P 11 κατηγορουμένου] ου alt. ex ως corr. P 16 τοῦ τί ἐστιν scripsi: τουτέστιν P 17 ἀναγκαίως P pr., corr. P¹ 29 φονῆι P 34 fort. τῷ παντὶ καὶ

p. 32b9 Διὰ τὸ μὴ ἀεὶ εἶναι ἄνθρωπον. δύο αἴτια τοῦ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνδεχόμενον μὴ ἐκβαίνειν, ἢ τὸ ὑποκείμενον μὴ ὂν ἢ τὸ κατηγορούμενον μὴ ὄν· πέφυκε γὰρ ἄνθρωπος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν γήρᾳ πολιοῦσθαι καὶ ἀκμάζειν καὶ παρακμάζειν· ἀλλὰ καὶ μειράκιον ὂν ἀπόλλυται, ἢ καὶ εἰς γῆρας ἐλθὼν οὐ πολιοῦται διά τινα ἰδιότητα κατὰ γένος.

p. 32b9 Ἢ ἐξ ἀνάγκης. πῶς ἐξ ἀνάγκης; ἢ ἐπὶ τῇ προσεχεστάτῃ ὕλῃ ἐξ ἀνάγκης τὸ εἶδος ἐπιγίνεται.

p. 32b10 Ἄλλον δὲ τὸ ἀόριστον. πρόσθες ἐν ὑπάρξει· τὸ γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν ἀνυπαρξίᾳ ἀόριστόν ἐστιν. | ὅτι δὲ τὸ ἀόριστον κατὰ τοῦ ἐπ᾽ ἴσης καὶ τοῦ f.235v ἐπ᾽ ἔλαττον φέρει, δηλοῖ τὰ παραδείγματα· τὸ μὲν γὰρ βαδίζειν τοῦ ἐπ᾽ ἴσης ἐστίν, ὁ δὲ σεισμὸς τοῦ ἐπ᾽ ἔλαττον.

p. 32b11 Ὃ καὶ οὕτω καὶ μὴ οὕτω δυνατόν. τοῦτο ἁρμόζει καὶ τῷ ἐπ᾽ ἔλαττον, ἀλλὰ καὶ τῷ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

p. 32b13 Οὐδὲν γὰρ μᾶλλον οὕτως πέφυκεν ἢ ἐναντίως. τοῦτο διὰ τὸ μᾶλλον μόνῳ τῷ ἐπ᾽ ἴσης ἁρμόζει.

Ὅτι τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πεφυκὸς καλεῖ διὰ τὸ περὶ αὐτὸ καταγίνεσθαι τὴν φύσιν καὶ τὴν αὐτὴν μιμουμένην τέχνην.

p. 32b14 Ἀντιστρέφει μὲν οὖν. αἱ ἐνδεχόμεναι, φησίν, ἀντιστροφαὶ ἐπὶ τῶν δύο ἐνδεχομένων προβαίνουσιν· καθόλου γὰρ τὸ ἐνδεχόμενον καὶ εἶναι δύναται καὶ μὴ εἶναι. τὸ δὲ διάφορον, ὅτι ἐπὶ μὲν τοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μᾶλλον ἡ κατάφασις ἀληθεύει, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀορίστου ἢ ἐξ ἴσου ἢ μᾶλλον ἡ ἀπόφασις. πλήν, φησίν, αἱ σκέψεις τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ζητοῦσιν. ἔδει οὖν διὰ τοῦτο, Ἀριστότελες, μὴ παραλαβεῖν τὰς ἐνδεχομένας ἀντιστροφάς. τὸ πεφυκὸς εἶναι δύναται καὶ μὴ εἶναι διὰ μόνον τὸ μὴ ἐξ ἀνάγκης εἶναι· πολλὴν γὰρ ἔχει πρόσκλισιν πρὸς τὸ εἶναι· τὸ δὲ ἐπ᾽ ἴσης ὡς κέντρον ὂν ὑπάρξεως καὶ ἀνυπαρξίας· ἴσον γὰρ ἑκατέρας ἀπέχει. τὸ δ᾽ ἐπ᾽ ἔλαττον παρῆκεν διὰ τὸ ἄτακτον εἶναι τὸ μέσον· οὐδὲν γὰρ μᾶλλον τὸ μέσον τῷ μείζονι ὑπόκειται ἢ οὐχ ὑπόκειται, καὶ οὐδὲν μᾶλλον τοῦ ἐλάττονος κατηγορεῖται ἢ οὐ κατηγορεῖται· καὶ ἐπ᾽ ἔλαττον αἱ τέχναι τυγχάνουσι τοῦ τέλους, μᾶλλον ἀτεχνίαι εἰσὶν ἢ τέχναι.

p. 32b22 Οὐ μὴν εἴωθέ γε ζητεῖσθαι. δικαίως ἄρα οἱ Πλατωνικοὶ οὐ προσίενται τὰς ἐνδεχομένας ἀντιστροφάς· ζητοῦμεν γὰρ αὐτὰς διὰ τοὺς συλλογισμούς· οἱ δὲ συλλογισμοὶ ὑπὸ τεχνῶν ἢ ἐπιστημῶν προβάλλονται.

p. 32b23 Ταῦτα μὲν οὖν. ἐν γὰρ τῷ δευτέρῳ τῆς Φυσικῆς σαφέστερον διελεῖ τὸ ἐνδεχόμενον εἰς τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἐπ᾽ ἴσης καὶ ἐπ᾽ ἔλαττον, καὶ διακρινεῖ τὰ περὶ αὐτὰ καταγινόμενα, ὅτι ὅπου μὲν φύσις καὶ τέχνη, ὅπου δὲ προαίρεσις, ὅπου δὲ τύχη καὶ αὐτόματον.

p. 32b24 Καὶ τίς. κατὰ τὸν τρόπον τοῦ συμπεράσματος.

p. 32b25 Ἐπεὶ δὲ τὸ ἐνδέχεσθαι | τόδε τῷδε ὑπάρχειν. ὅτι τὸ ἐνδέ- f.236r χεσθαι παντὶ δύο σημαίνει· πάντως μὲν γὰρ ὑπάρχει τὸ Α τοῖς ὑπὸ τὸ Β διὰ τὸν ὅρον τοῦ κατὰ παντός, ἀλλ᾽ ἢ ἐνδεχομένοις μέρεσιν οὖσιν τοῦ Β ἢ ὑπάρχουσιν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἰλήφθω νῦν, ἐπειδὴ περὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων διαλεγόμεθα· τὸ δὲ δεύτερον περιμενέτω τὴν μῖξιν ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος. ἵνα δὲ μῖξις ᾖ καὶ ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου, τὸ ἐνδεχόμενον παντὶ τρία σημαινέτω, ὅτι τὸ Α τοῖς ὑπὸ τὸ Β ὑπάρχει ἢ ἀναγκαίοις αὐτοῦ μέρεσιν οὖσιν ἢ ἐνδεχομένοις ἢ ὑπάρχουσιν· ἰσοδυ-

---

4 καί, quod post πολιοῦται in fine versus habet P, post ἀλλὰ transposui, quod et ipsum in fine versus est   9 et 10 ἐφίσης P   10 τοῦ scripsi: τὸ P   12 et 13 τῷ scripsi: τὸ P   21 ἢ ἐξ᾽ ἴσου scripsi: ἡ ἑξῆς (ῆς in ras.) οὐ P   ἢ alt.] καὶ in mrg. P: fort. ἢ καὶ   σκέψεις] ει in ras. P   22 παραλαβεῖν] ει in ras. P   24 πρόσκλησιν P   30 προσίενται scripsi cf. p. 51,34: προίενται P   32 ἐν γὰρ τῷ δευτέρῳ τῆς Φυσικῆς] c. 5. 6   33 διακρίνει P

ναμεῖ γάρ, φησίν, ἡ τὸ Α τῷ Β παντὶ κατηγορικὴ τῇ κατὰ πρόσληψιν καθ' οὗ τὸ Β, τὸ Α· τὸ δὲ Β μέρη ἔχει διάφορα, ὑπάρχοντα, ἀναγκαῖα, ἐνδεχόμενα. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ἐπὶ τῆς ὑπάρχει παντὶ καὶ ἐξ ἀνάγκης παντὶ ἁρμόσει.

p. 32b27 Τὸ γὰρ καθ' οὗ τὸ Β, τὸ Α ἐνδέχεσθαι ἀντὶ τοῦ ὑπάρχοντος ἀκουστέον.

p. 32b34 Οὕτω γάρ. ἴσμεν τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁμοιοσχήμονες αἱ τοῦ αὐτοῦ τρόπου.

Α ΣΧΗΜΑ ΕΞ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΩΝ.

p. 32b38 Ὅταν οὖν τὸ Α καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ πρώτου σχήματος. [Εἰπὼν ποσαχῶς ἐνδεχόμενόν ἐστιν καὶ ὁρισάμενος τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον καὶ παραδοὺς τὰς ἐνδεχομένας ἀντιστροφάς, ὅτι αἱ καθόλου πρὸς ἀλλήλας καὶ τὰς διαγωνίους μερικάς, αἱ δὲ μερικαὶ πρὸς ἀλλήλας μόνον,] παραδοὺς τὰ σημαινόμενα τοῦ κυρίως ἐνδεχομένου, ὧν ἑκάστῳ βούλεται καὶ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἐνδεχομένου ἀντιστρέφειν, καὶ τὰς ἐνδεχομένας ἀντιστροφὰς καὶ τὴν νῦν τάξιν ὑφηγησάμενος, ὅτι μετὰ τὰς ἐνδεχομένας ἐν πρώτῳ σχήματι οὐ παραδίδωσι τὰς ἐνδεχομένας ἐν δευτέρῳ σχήματι ἀλλὰ πρῶτον τὴν μῖξιν ὑπάρχοντος καὶ ἐνδεχομένου ἐν πρώτῳ σχήματι, περὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων συλλογισμῶν διαλέγεται. τούτοις δὲ ξένα τινὰ συμβέβηκεν· οὐ γὰρ ἔτι] πάντες οἱ ἐν πρώτῳ σχήματι τέλειοι, ἀλλ' οἱ μὲν τέλειοι οἱ δ' ἀτελεῖς, καὶ ἐκ δύο ἀποφάσεων γίνεται, καὶ οὐκέτι τέσσαρες οἱ συλλογιστικοὶ τρόποι τοῦ πρώτου σχήματος ἀλλ' ὀκτώ· οἷον οὐκέτι δύο ἴδια τοῦ πρώτου σχήματος, τὸ τὴν μείζονα καθόλου εἶναι τὴν δ' ἐλάττονα | καταφατικήν, ἀλλ' ἓν μόνον, τὸ τὴν μείζονα καθόλου εἶναι. τῆς δ' αἰτίας f. 236v τούτων ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀρξόμεθα διὰ τὴν συνέχειαν τοῦ λόγου τὸ πέρας τοῦ ὅτι ἀρχὴν τοῦ διότι ποιούμενοι. ἐπεὶ τοίνυν δέδεικται ὅτι ἐπὶ τοῦ ἐνδεχομένου κατὰ τὰς ἐνδεχομένας ἀντιστροφὰς αἱ μερικαὶ πρὸς ἑαυτὰς μόνας ἀντιστρέφουσιν, οὐκέτι δὲ πάντως καὶ πρὸς τὰς καθόλου, διὰ τοῦτο ἡ μὲν ἐλάττων, κἂν ἀπόφασις ᾖ, εἰς κατάφασιν μεταβάλλει καὶ συλλογιστικὴ γίνεται· ἡ δὲ μείζων ἐὰν ᾖ μερική, οὐ μεταβάλλει εἰς καθόλου, καὶ διὰ τοῦτο οὐ γίνεται συλλογισμός. καὶ τέλειοι μέν εἰσιν οἱ τὴν ἐλάττονα καταφατικὴν ἔχοντες ὡς διὰ μόνου τοῦ κατὰ παντὸς καὶ κατὰ μηδενὸς δεικνύμενοι· ἀτελεῖς δὲ οἱ τὴν ἐλάττονα ἀποφατικὴν ἔχοντες ὡς ἐνδεχομένης ἀντιστροφῆς δεόμενοι. ὀκτὼ δέ εἰσι συλλογισμοὶ τοῦ πρώτου σχήματος, ἐπειδὴ τῆς μείζονος καθόλου οὔσης ἡ ἐλάττων ἢ καθόλου ἐστὶν ἢ μερική, καὶ ἑκατέρως τετραχῶς παρὰ τὸ ποιόν. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν συλλογιστικῶν τρόπων.

Ἀσυλλόγιστοι δὲ πάντες οἱ τὴν μείζονα μερικὴν ἔχοντες· ἐπεὶ γὰρ ὑπερέχεταί τὸ Α ὑπὸ τοῦ Β (τὸ γὰρ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει), ὑπερεχέσθω τὸ Α ὑπὸ τοῦ Β τῷ Γ· τὸ δὴ Α τῷ Γ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει· οἷον λευκόν, κινούμενον, κόραξ. εἰ δὲ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, οὐδὲν ἐνδεχόμενον συνάγεται, οὐ τὸ παντί, οὐ τὸ οὐδενί, οὐ τὸ τινί, οὐ τὸ οὐ παντί, καὶ διὰ τοῦτο ἀσυλλόγιστος ἡ συζυγία· εἰ γὰρ ἦν συλλογιστική, ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων οὖσα ἐνδεχόμενον συνῆγεν, ὥσπερ ἐξ ἀμφοτέρων ὑπαρχουσῶν ὑπάρχον καὶ ἐξ ἀμφοτέρων ἀναγκαίων | ἀναγκαῖον. καὶ τί λέγω τὴν τοιαύτην f. 237r συζυγίαν μηδὲν συνάγειν ἐνδεχόμενον; καθόλου γὰρ οὐδὲν συνάγει, οὐ τὸ ἐνδεχόμενον, οὐ τὸ ὑπάρχον, οὐ τὸ ἀναγκαῖον, ἐπειδὴ συνάγει τὸ μὲν ἐξ ἀνάγκης παντὶ

---

2 τῷ Α (sic) P 4 τῶι Α P 6 οὕτω Arist.: οὐ P 12 ante παραδοὺς eras. 1 litt. P 20 fort. καὶ οὐκέτι 23 διότι scripsi: δ' ὅτι P 32 συλλογιστικῶν scripsi cf. vs. 19: συλλογισμῶν P 34 ὑπερεχέσθω scripsi: ὑπαρχέσθω P

οὕτως· λευκόν, περιπατοῦν, κύκνος· τὸ δὲ ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ λευκόν, περιπατοῦν, κόραξ· καὶ ᾗ μὲν τὸ ἐξ ἀνάγκης παντὶ συνάγει, οὐδεμία ἀπόφασις συνάγεται, οὐκ ἐνδεχομένη, οὐκ ἀναγκαία, οὐχ ὑπάρχουσα· ᾗ δὲ τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί, οὐδεμία τῶν αὐτῶν καταφάσεων. ἐπεὶ οὖν, εἰ συνῆγεν, ἢ κατάφασιν συνῆγεν ἢ ἀπόφασιν, καὶ καθ᾽ ἑκάτερον τούτων ἢ ἐνδεχομένως ἢ ὑπαρχόντως ἢ ἀναγκαίως, δέδεικται δὲ μηδὲν τούτων συνάγουσα, ἀσυλλόγιστος ἄρα ἐστίν. ζητητέον δὲ μὴ ὅσον ἐπὶ τοῖς ἐκτεθεῖσιν ὅροις οὐ γίνεται συλλογισμὸς οὐδεὶς ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων ἐν πρώτῳ σχήματι. εἰ δ᾽ αἱ ἐνδεχόμεναι ἀντιστροφαὶ οὐ παραδεκτέαι εἰσὶν ὡς μὴ φυλάττουσαι τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνδεχόμενον, δῆλον ὡς οὐδὲ τὰς περὶ τοῦ πρώτου σχήματος ἐννοίας μετακινήσουσι Θεόφραστος καὶ Εὔδημος καὶ οἱ ἀπὸ Πλάτωνος· διὰ γὰρ τὰς ἐνδεχομένας ἀντιστροφὰς καὶ ἀτελεῖς ἦσαν ἐν πρώτῳ σχήματι καὶ συλλογιστικοὶ τὴν ἐλάττονα ἀποφατικὴν ἔχοντες καὶ ὀκτὼ τὸν ἀριθμόν.

p. 32^{b}40 Ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ κατὰ παντός, οὐ τοῦ ἐνδεχομένου, ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ἐνδέχεσθαι παντί.

p. 33^{a}29 Τῇ δὲ θέσει ὁμοίως ἔχωσιν, ἵνα πάλιν ἡ μὲν μείζων καθόλου, ἡ δὲ ἐλάττων μερικὴ ᾖ. ὅτι τῶν ὀκτὼ τρόπων παρῆκε τὸν ἔχοντα τὴν μείζονα καθόλου ἀποφατικὴν τὴν δ᾽ ἐλάττονα μερικὴν ἀποφατικήν.

p. 33^{a}40 Τούτῳ γὰρ οὔτε παντί. πᾶν γὰρ ἐνδεχόμενον, καθόλου, μερικόν, καταφατικόν, ἀποφατικόν, ἀναιρεῖται διὰ τοῦ ἐξ ἀνάγκης μηδενί.

p. 33^{b}3 Ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῶν ὅρων φανερόν. δεύτερον ἐπιχείρημα τοῦ πρώτου καθολικώτερον τοῦ ἀσυλλογίστους εἶναι τοὺς ἔχοντας τὴν μείζονα μερικήν.

p. 33^{b}18 Φανερὸν δ᾽ ὅτι ἐν πρώτῳ σχήματι αἱ ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων αἱ ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου πᾶσαι συλλογιστικαί εἰσιν.

p. 33^{b}21 Δεῖ δὲ τὸ ἐνδέχεσθαι. οὐ ῥητέον τὸ λευκὸν ἐνδέχεσθαι παντὶ ζῴῳ, ἐπειδὴ τὸ λευκὸν τινὶ | ζῴῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, οἷον κύκνῳ, καὶ τινὶ ζῴῳ ἐξ **f. 237^{v}** ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει, οἷον κόρακι. εἰ μὴ μόνον αἱ ἀποφάσεις ταῖς καταφάσεσιν ἀντιστρέφουσι κατὰ τὴν ἐνδεχομένην ἀντιστοφὴν ἀλλὰ καὶ ἀνάπαλιν, οὐδὲν μᾶλλον αἱ ἀσυλλόγιστοι συλλογιστικαί εἰσιν ἢ ἔμπαλιν. ἢ ἀπόφασιν εἰς κατάφασιν χρὴ μεταβαλεῖν, ἐπειδὴ πᾶσαι ἔργῳ καταφάσεις εἰσὶν τοῦ τρόπου μείναντος ἀκεραίου.

ΜΙΞΙΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΕΝ Α ΣΧΗΜΑΤΙ.

p. 33^{b}25 Ἐὰν δ᾽ ἡ μὲν ὑπάρχειν ἡ δ᾽ ἐνδέχεσθαι λαμβάνηται. Μίξεως γινομένης ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος ἐν πρώτῳ σχήματι δόγματα τοῦ Ἀριστοτέλους ταῦτα· τελείους εἶναι τοὺς ἔχοντας τὴν μείζονα ἐνδεχομένην, ἀτελεῖς δὲ τοὺς ἔχοντας τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην· οὗτοι γάρ, εἰ μὲν ἡ ἐλάττων ἐνδεχομένη ἀπόφασις ᾖ, ἐνδεχομένης ἀντιστροφῆς δέονται· εἰ δὲ καταφατική, διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς δείκνυνται. δεύτερον δόγμα· εἰ μὲν ἡ μείζων ἐνδεχομένη ᾖ ἢ ὑπάρχουσα καταφατική, ἐνδεχόμενον συνάγεται τὸ ὁρισμοῦ ἠξιωμένον· εἰ δὲ ἡ μείζων τύχῃ ὑπάρχουσα ἀποφατική, οὐκέτι τὸ ὁρισθὲν ἐνδεχόμενον συνάγεται ἀλλὰ τὸ ἐξ ἡμισείας ἀναγκαῖον. τί

4 ἢ κατάφασιν — ἢ ἀπόφασιν scripsi: ἡ κατάφασις — ἡ ἀπόφασις P 6 ὅσον scripsi cf. p. 54,42: ὃς P 20 φανερόν] ό ex ω corr. P^{1} 25 τὸ scripsi: τῶι P 28 χρὴ in ras. P^{1} 35. 36 δείκνυνται] ν alt. superscr. P^{1} 37 ὁρισμοῦ] υ parum liquet P

δ᾿ ἐστὶν τοῦτο, ἐκεῖσε μαθησόμεθα. ἀλλ᾿ ἐπεὶ ἐν ταῖς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγαῖς ὑποθέμενος τὸ ἀντικείμενον τοῦ δεικνυμένου προσπλέκει τούτῳ ἄλλην ψευδῆ πρότασιν, ἢ τὸ ἐνδεχόμενον εἰς ὑπάρχον μεταλαμβάνων ἢ ἔμπαλιν, καὶ ἄδηλον τίνι ἠκολούθησε τὸ ψεῦδος συμπέρασμα, εἰ τῷ ἀντικειμένῳ τοῦ προκειμένου ἢ τῇ μεταλήψει τοῦ ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος, δείκνυσι διὰ τοῦτο ὅτι δυνατῷ δυνατὸν ἕπεται καὶ οὐδέποτε ἀδύνατον, ἵνα διὰ τοῦτο μὴ ἐπιγράψωμεν τὴν αἰτίαν τοῦ ἀδυνάτου τῇ μεταλήψει τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος (δυνατὴ γὰρ αὕτη· τὸ δὲ συναχθὲν ἀδύνατον· δυνατῷ δ᾿ ἀδύνατον οὐκ ἀκολουθεῖ), ἀλλὰ τῷ ἀντικειμένῳ τοῦ προκειμένου. καὶ πρὸς πᾶσαν δ᾿ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγὴν συμβάλλεται τὸ λῆμμα τοῦτο | καὶ πρὸς τὴν κατασκευὴν **f. 238r** τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ἐνδεχομένου. τοῦ Α τοίνυν ὄντος ἔστω πάντως τὸ Β· καὶ ἔστω τὸ Α δυνατόν· λέγω ὅτι καὶ τὸ Β δυνατόν ἐστιν· εἰ γὰρ δυνατόν, ἔστω ἀδύνατον· ἐπεὶ οὖν τὸ Α δυνατόν, ὑποκείσθω ἐκβεβηκός· καὶ ἐπεὶ τοῦ Α ὄντος τὸ Β ἐστίν, τότε ἄρα καὶ τὸ Β ἐστίν· ἀλλὰ καὶ οὐκ ἔστιν ὡς ἀδύνατον καθ᾿ ἑαυτό· ὅπερ ἀδύνατον. πρὸς τὴν δεῖξιν ταύτην ἀντειπεῖν οἱ Στωικοὶ μὴ δυνάμενοι διὰ παραδειγμάτων ἀποροῦσιν οὕτως· εἰ τέθνηκε Δίων, ⟨τέθνηκεν οὗτος⟩· καὶ τὸ μὲν τεθνάναι Δίωνα δυνατόν· τὸ δὲ τεθνάναι τοῦτον δεικνύμενον ὡς ζῶντα ἀδύνατον. ὅμοιον τούτῳ καὶ ʻεἰ νύξ ἐστιν, αὕτη ἡμέρα οὐκ ἔστιν· καὶ τὸ μὲν πρῶτον δυνατόν· τὸ δὲ δεύτερον ἀδύνατονʼ. ἢ ἐπὶ πλέον τὸ ἡγούμενον τοῦ ἑπομένου· τὸ μὲν γὰρ τεθνάναι Δίωνα ἀληθὲς καὶ ἐπὶ παρόντος Δίωνος καὶ ἐπὶ ἀπόντος· τὸ δὲ τεθνάναι τοῦτον ἐπὶ μόνου παρόντος. λέγε οὖν ʻεἰ τέθνηκεν οὗτος, τέθνηκε Δίωνʼ, καὶ ἀδυνάτῳ δυνατὸν ἕπεται, ὡς καὶ ἐξ ἀδυνάτων προτάσεων ἀναγκαῖον συνάγεται, καὶ τῷ ἵππον εἶναι Σωκράτη ἕπεται τὸ καὶ ζῷον εἶναι.

Ἐὰν δ᾿ ἡ μὲν ὑπάρχειν ἡ ὑπάρχειν ἡ δ᾿ ἐνδέχεσθαι. οἱ τὴν μείζονα ἐνδεχομένην ἔχοντες συλλογισμοὶ τέλειοί εἰσιν, οἱ δὲ τὴν μείζονα ὑπάρχουσαν ἀτελεῖς· ἢ γὰρ δι᾿ ἀντιστροφῆς δείκνυνται, ὅτε ἡ ἐλάττων ἐνδεχομένη ἀποφατική ἐστιν, ἢ δι᾿ ἀδυνάτου, ὅτε ἡ ἐλάττων ἐνδεχομένη καταφατική ἐστιν. καὶ οἱ στερητικοὶ τῶν συλλογισμῶν, τουτέστιν οἱ τὴν μείζονα ὑπάρχουσαν ἀποφατικὴν ἔχοντες, τὸ ἐξ ἡμισείας ἀναγκαῖον συνάγουσιν. εἰ δ᾿ ἡ μείζων ἐνδεχομένη ἢ ὑπάρχουσα καταφατική, τὸ ὁρισθὲν ἐνδεχόμενον συνάγεται.

p. 34a12 Δεῖ δὲ λαμβάνειν ἐν τῇ γενέσει δυνατὸν τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον, ἐν δὲ τῷ ἀληθεύεσθαι τὸ ἀναγκαῖον, ἐν δὲ τῷ ὑπάρχειν τὸ ὑπάρχον.

p. 34a14 Ὁσαχῶς ἄλλως λέγεται. διὰ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἐπ᾿ ἴσης καὶ ἐπ᾿ ἔλαττον. καθόλου οὖν παντὶ δυνατῷ, ἐνδεχομένῳ, ὑπάρχοντι, ἀναγκαίῳ, δυνατὸν ἕπεται.

p. 34a16 Ἔτι τὸ ὄντος τοῦ Α τὸ Β εἶναι. ἐπειδὴ δεικνὺς ὅτι δυνατῷ δυνατὸν ἕπεται ὑπέθετο τῷ Α τὸ Β ἕπεσθαι, | νῦν, φησίν, δεῖ ἄμφω τὰς προτάσεις Α νοεῖν, Β **f. 238v** δὲ τὸ συμπέρασμα· ἐκ δυνατῶν γὰρ δυνατόν. ἀλλ᾿ εἰ δυνατῷ δυνατὸν ἕπεται, πῶς ἐξ ἐνδεχομένων ἀναγκαῖον συνάγεται; ἢ τότε οὐκ ἔστιν ὁ μέσος ὅρος αἴτιος τοῦ συμπεράσματος ἀλλ᾿ ἡ φύσις τῶν ἄκρων.

p. 34a17 Οὐ γάρ ἐστιν οὐδὲν ἐξ ἀνάγκης ἑνός τινος ὄντος. διὰ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ προσυπάκουσον, ἐπεὶ ἡλίου ὑπὲρ γῆν ὄντος ἡμέρα ἐστὶν πάντως.

p. 30a25 Τούτου δὲ δειχθέντος. τὴν εἰρημένην ἐν τῇ θεωρίᾳ χρείαν τοῦ λήμματος διδάσκει.

p. 34a34 Διωρισμένων δὲ τούτων. μετὰ τοὺς τελείους, τουτέστιν τοὺς ἔχοντας τὴν μείζονα ἐνδεχομένην, τοὺς ἀτελεῖς διδάσκει, τουτέστιν τοὺς ἔχοντας τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην, καὶ πρῶτον τοὺς δι᾿ ἀδυνάτου δεικνυμένους, τουτέστιν τοὺς ἔχοντας τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην καταφατικήν. ὑπαρχέτω γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β· τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδεχέσθω· λέγω ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται. εἰ γὰρ μή, ἐξ ἀνάγκης οὐ

---

3 τίνι scripsi: τί P 4 εἰ τῷ scripsi: ἢ τὸ P 15 τέθνηκεν οὗτος addidi cf. Alex. p. 177,28 sq. 22 οἵ ante ras. P 35 τῷ Α τὸ scripsi cf. vs. 10: τὸ Α τῶι P νοεῖν scripsi: νοσεῖν P supra B alt. scriptum ζτ P

παντί· καὶ ἐπεὶ τὸ B τῷ Γ ἐνδέχεται παντί, καὶ ὑπαρχέτω παντί· ἐπεὶ οὖν τὸ A τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί, τὸ δὲ B τῷ Γ ὑπάρχει παντί, γίνεται ὁ πέμπτος τρόπος τοῦ τρίτου σχήματος ἐκ τῆς μίξεως τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἀναγκαίου, ἐν ᾧ τρόπῳ τῇ χείρονι ἕπεται τὸ συμπέρασμα· τὸ A ἄρα τῷ B οὐ παντὶ ὑπάρχει· ὑπόκειται δὲ καὶ παντὶ ὑπάρχειν· ὅπερ ἀδύνατον. ἐπεὶ οὖν ψεῦδος ἅμα καὶ ἀδύνατον συνῆκται, οὐ δήπου τὴν αἰτίαν αὐτοῦ ἐπιγράψομεν τῇ BΓ (αὕτη γὰρ ψευδὴς καὶ δυνατή) ἀλλὰ τῇ AΓ. οὐκοῦν εἰ ἀδύνατον τὸ A τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί, τὸ A ἄρα τῷ Γ ἐνδέχεται παντί· ὅπερ ἔδει δεῖξαι. ἀλλ᾽ οὐκ ἀδύνατον, φασί, τὸ A τῷ B ὑπάρχειν παντὶ καὶ μὴ παντὶ ὑπάρχειν· τοιοῦτον γὰρ τὸ ὑπάρχον· ἀλλὰ ψεῦδος μόνον, ὥσπερ εἶχε καὶ ἡ BΓ. ᾗ ἐπὶ μὲν τῆς BΓ τὸν χρόνον μεταβάλλομεν, ἐπὶ δὲ τῆς AB οὔ· ἀδύνατον δ᾽ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ καὶ παντὶ καὶ οὐ παντὶ ὑπάρχειν. δείκνυσι δὲ τὸν τρόπον τοῦτον καὶ ἄμφω τὰς προτάσεις | μεταβαλών, τὴν μὲν BΓ ἐνδεχομένην εἰς f. 239r ὑπάρχουσαν, τὴν δὲ AB ὑπάρχουσαν εἰς ἐνδεχομένην· δέδεικται γὰρ νῦν, ὅτε ἡ μείζων ἐνδεχομένη ᾖ, ἐνδεχόμενον τὸ συμπέρασμα. ἀλλ᾽ ὅσον ἐπὶ τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ, καὶ ὅτε ἡ μείζων ὑπάρχουσα ἀποφατική ἐστιν, ἐνδεχόμενον συνάγεται. τί δὲ κωλύει καὶ νῦν τῷ κατὰ παντὸς χρήσασθαι καὶ τέλειον ποιεῖν τὸν συλλογισμόν; εἰ γὰρ ὅτι οὔπω γέγονεν μέρος τὸ Γ τοῦ B, ἀλλὰ καὶ πάλαι οὔπω μέρος ἦν τὸ B τοῦ A.

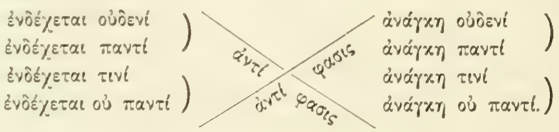
p. 34b3 Ποιῆσαι τὸ ἀδύνατον. οὐκ ἔστιν αὕτη κυρίως εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγή· οὐ γὰρ μέρος γέγονε τοῦ συλλογισμοῦ ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἀντικειμένου· καὶ οὕτως ἔστιν πᾶσαν ἐπ᾽ εὐθείας δεῖξιν εἰς ἀδύνατον λέγειν.

p. 34b7 Δεῖ δὲ λαμβάνειν. οὐ δεῖ τὴν ὑπάρχουσαν πρότασιν, φησίν, ἐξ ὑπο-| θέσεως ἀληθεύειν, οἷον ἄνθρωπος παντὶ κινουμένῳ ὑπαρχόντως (τοῦτο γὰρ ἀληθές, f. 239v ἔστ᾽ ἂν μόνοι ἄνθρωποι κινῶνται), ἐπεὶ οὐκ ἔστι συλλογισμός· συνάγεται γὰρ καὶ τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ παντὶ ἐξ ἀνάγκης, ὡς διὰ τῶν ὅρων ἀπέδειξεν. οὐ προσιέμεθα δὲ τὴν ἐξήγησιν ταύτην· οἶδε γὰρ ὁ Ἀριστοτέλης διαφορὰν ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου. ἕτεροι τὸ αὐτὸ ἐξηγοῦνται οὕτως· οὐ δεῖ τὸ ἀληθὲς τῆς ὑπαρχούσης τῷ χρόνῳ ὁρίζεσθαι τῆς ἐνδεχομένης καὶ ἀληθεύειν τὴν ὑπάρχουσαν, ἔστ᾽ ἂν ἡ ἐνδεχομένη μὴ γένηται ὑπάρχουσα, ὥσπερ νῦν· ἄνθρωπος γὰρ παντὶ κινουμένῳ ὑπάρχει, ἔστ᾽ ἂν ἐνδέχηται κινούμενον παντὶ ἵππῳ· εἰ δὲ καὶ κινούμενον παντὶ ἵππῳ ὑπάρχει, οὐκέτι ἄνθρωπος παντὶ κινουμένῳ. οὐ δεῖ δὲ τὸ ἀληθὲς τῆς ὑπαρχούσης τῷ χρόνῳ τῆς ἐνδεχομένης κρίνεσθαι, ἐπεὶ οὐκ ἔστι συλλογισμός· καὶ γὰρ τὸ οὐδενὶ καὶ τὸ παντὶ ἐξ ἀνάγκης συνάγεται. καὶ διὰ τοῦτο καὶ προσεχῶς ἔλεγεν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ἄτοπον τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ καὶ παντὶ ὑπάρχειν πρὸ τῆς ἐκβάσεως τοῦ ἐνδεχομένου καὶ οὐ παντὶ μετὰ τὴν ἔκβασιν ἐνδεχομένου. οὐδὲ ταύτην προσιέμεθα τὴν ἐξήγησιν· οἱ γὰρ ἐν τῇ λέξει δεύτεροι ὅροι οὐ συνᾴδουσιν αὐτῇ· οὐδὲ γὰρ ἐν αὐτοῖς τὸ ἀληθὲς τῆς ὑπαρχούσης τῷ χρόνῳ τῆς ἐνδεχομένης κρίνεται. μήποτε οὖν τὸ λεγόμενόν ἐστιν, ὅτι δεῖ ἐν τῇ ὑπαρχούσῃ προτάσει τὸ κατηγορούμενον πεφυκέναι ὅλῳ τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχειν, οἷον περιπατοῦν παντὶ ἀνθρώπῳ, ἵνα πρὸς μόνον τὸ ἐκβεβηκέναι ὑποθέσεως δεώμεθα, οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς τὸ ὑπάρχειν, ὡς ἐπὶ τοῦ ἄνθρωπος παντὶ κινουμένῳ ἢ ζῷον παντὶ κινουμένῳ. τούτων προσληφθέντων τὸ A οὐδενὶ τῷ B ὑπαρχόντως, τὸ B παντὶ τῷ Γ ἐνδεχομένως· λέγω ὅτι τὸ A οὐδενὶ τῷ Γ ἐνδεχομένως. εἰ γὰρ τοῦτο ψεῦδος, τὸ A τῷ Γ ἀνάγκη τινί· καὶ ἐπεὶ τὸ B τῷ Γ ἐνδεχομένως παντί, μὴ μενέτω ἐνδεχομένη ἡ BΓ πρότασις (οὔπω

---

1 ὑπαρχέτω scripsi: ὑπάρχει P 6 ἐπιγράψωμεν P ad 10 in mrg. ascr. τὸ ἐνδεχόμενον εἰ (l. ᾗ) μήπω ὄν εἰς ὑπάρχον μεταβάλλοντες P 14 fort. ἦν ὅσον scripsi: ὅσαι P 15 ἀποφατική] τ ex στ corr. P 17 τοῦ prius ex τῶν corr. in ras. P 20 ἐπευθεῖαν P 23 inter μόνοι et ἄνθρ. ras. P κινοῦνται P fort. ἔσται ut p. 34b10; sed cf. vs. 31 27 ἡ scripsi: ἧι P 28 ἐνδέχεται P 29 ἄνθρωπος scripsi: ἄνθρωπον P 34 ⟨τοῦ⟩ ἐνδ. conicio προσιέμεθα scripsi cf. vs. 24. 25: προϊέμεθα P 39 τὸ scripsi: τῶι P ἄνθρωπος scripsi: ἀνθρώπου P 40 an προληφθέντων? ἐνδεχομένως scripsi: ἐνδεχομένωι P itemque vs. 41

γὰρ ἴσμεν τὴν μῖξιν ἀναγκαίου καὶ ἐνδεχομένου), | ἀλλὰ γινέσθω ὑπάρχουσα διὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἐνδεχομένου· ἐπεὶ οὖν τὸ Α τῷ Γ ἀνάγκη τινί, τὸ δὲ Β τῷ Γ ὑπάρχει παντί, ἐν τρίτῳ ἄρα σχήματι, ἐν ᾧ τῇ μὴ ἀντιστρεφομένῃ ἕπεται τὸ συμπέρασμα δι᾽ ἀντιστροφῆς τῆς ἀποδείξεως γινομένης, τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει τινί· ἀλλὰ καὶ οὐδενί· ὅπερ ἀδύνατον· οὐκ ἄρα τὸ Α τῷ Γ ἀνάγκη τινί· ἐνδέχεται ἄρα οὐδενί· ὅπερ προέκειτο δεῖξαι. πλήν, φησίν, οὐ τὸ διορισθὲν ἐνδεχόμενον συνάγεται ἀλλὰ τὸ ἐξ ἡμισείας ἐνδεχόμενον καὶ τὸ ἐξ ἡμισείας ἀναγκαῖον, ὅπερ καλεῖ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης διὰ τὸ ἀληθεύεσθαι καὶ κατὰ τοῦ ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ καὶ κατὰ τοῦ ἐνδέχεσθαι μηδενί. ἡ γὰρ ἐνδέχεται οὐδενί, φησίν, συναληθεύει τῇ ἐνδέχεται παντί· καὶ τῇ μὲν ἐνδέχεται οὐδενὶ ἀντίκειται ἡ ἐξ ἀνάγκης τινί, τῇ δ᾽ ἐνδέχεται παντὶ ἡ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί· ὥστε καὶ τῇ ἐνδέχεται οὐδενὶ ἄμφω ἅμα ἀντιφατικῶς μάχονται, δι᾽ αὐτὴν μὲν τὴν ἐνδέχεται οὐδενὶ ἡ ἐξ ἀνάγκης τινί, διὰ δὲ τὴν ἐνδέχεται παντὶ ἡ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί· καὶ γὰρ οὐκ ἀληθὲς ἢ ἐνδέχεται οὐδενὶ ἢ ἐξ ἀνάγκης τινί, ἐπειδὴ ψευδῆ ἀμφότερα κατὰ τοῦ πάντα ἄνθρωπον πτερωτὸν εἶναι. δεῖ οὖν τὸν μέλλοντα εἰσαγαγεῖν τὸ ἐνδέχεται μηδενὶ ἄμφω τὰ ἀντικείμενα ἀνελεῖν, τὸ ἐξ ἀνάγκης τινὶ καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί. νῦν δὲ τῷ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ οὐδὲν ἕπεται ἄτοπον· καὶ γὰρ ὁ πέμπτος τρόπος τοῦ τρίτου σχήματος, ἐν ᾧ τῇ χείρονι ἕπεται τὸ συμπέρασμα· καὶ διὰ τοῦτο τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει οὐ παντί· ἣν δὲ καὶ οὐδενὶ ὑπάρχον· καὶ οὐδὲν ἄτοπον, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον. ἐπεὶ οὖν μόνον τὸ ἀνάγκη τινὶ ἀνῄρηται, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ἀνάγκη οὐ παντί, ἅπερ ἄμφω ἀντίκεινται τῷ ἐνδέχεται μηδενί, ἐξ ἡμισείας τὸ ἐνδεχόμενον ἀνῄρηται καὶ τὸ ἀναγκαῖον· καὶ διὰ τοῦτο ⟨τὸ⟩ συναγόμενον ἐξ ἡμισείας ἐστὶν ἐνδεχόμενον καὶ ἀναγκαῖον, ὅπερ καλεῖ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης ὡς τοῦ τινὶ ἀνῃρημένου καὶ ὡς τοῦ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης φερομένου καὶ κατὰ τοῦ ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ καὶ κατὰ τοῦ ἐνδέχεται μηδενί. οὐκ ἄρα | καλῶς λαμβάνονται αἱ ἀντιφάσεις ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ ἀντιτιθέντων ἡμῶν τρόπον τρόπῳ, ποσὸν ποσῷ, ποιὸν ποιῷ· τῇ γὰρ ἐνδέχεται οὐδενὶ οὐ μόνη ἀντιφάσκει ἡ ἀνάγκη τινὶ ἀλλὰ μετὰ τῆς ἀνάγκη οὐ παντί· καὶ αἱ δύο ἅμα ὡς μία, ἡ ἐνδέχεται παντὶ καὶ ἡ ἐνδέχεται οὐδενί, ταῖς δύο ἅμα ὡς μιᾷ ἀντιφάσκουσι, τῇ ἀνάγκη τινὶ καὶ τῇ ἀνάγκη οὐ παντί. οὐ γὰρ πᾶν ἢ ἐνδέχεται οὐδενὶ ἢ ἀνάγκη τινί· ἐπὶ γὰρ τοῦ πᾶς ἄνθρωπος πτερωτὸς ψεῦδος καὶ τὸ ἐνδέχεται οὐδενί (ἀναγκαίως γὰρ ὁ ἄνθρωπος οὐ πτερωτός) καὶ τὸ ἀνάγκη τινί. ὁμοίως οὐ πᾶν ἢ ἐνδέχεται παντὶ ἢ ἀνάγκη οὐ παντί· ἄμφω γὰρ ψευδῆ ἐπὶ τοῦ πᾶς ἄνθρωπος ζῷον. f. 240r f. 240v

p. 34b28 Αὕτη γὰρ ἡ ἀντίφασις. ἀντιφάσκει γὰρ τῷ ἐξ ἀνάγκης τινὶ τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης· οὐ γὰρ δι᾽ ἀδυνάτου εἰσάγει τὸ ἀντικείμενον τῷ ἀναιρουμένῳ.

p. 34b32 Ἔστω γὰρ τὸ μὲν Α. οὐ καλῶς εἰλημμένοι εἰσὶν οἱ ὅροι· ἀναγκαίως γὰρ ὁ κόραξ, οὐχὶ δὲ ὑπαρχόντως οὐδενὶ διανοουμένῳ ὑπάρχει· καὶ ἡ ἐπιστήμη ἀναγκαίως οὐκ ἔστιν κινούμενον, εἰ μὴ ἄρα τὴν ἐπιστήμην ὡς ἐπιστήμονα λάβωμεν. καὶ μάλιστα διὰ τὸ πρῶτον ἔγκλημα ἐπάγει ληπτέον δὲ βέλτιον τοὺς ὅρους· οἷον λευκὸν παντὶ κύκνῳ ἐξ ἀνάγκης διὰ μέσου τοῦ κινουμένου, καὶ λευκὸν οὐδενὶ κόρακι ἐξ ἀνάγκης διὰ μέσου τοῦ αὐτοῦ.

p. 35a19 Ὅπερ ἐστὶν ἀληθές. καίτοι ψεῦδός ἐστιν, εἰ καὶ δυνατόν, τὸ ἐνδέχεται ὑπάρχον ὑποθέσθαι. ὅπερ οὖν ἀληθές ἐστιν δυνάμει, εἰ καὶ μὴ ἐνεργείᾳ.

---

2 Β scripsi: Α P 9 ἐνδέχεται alt.] τ in ras. P 13 ἡ—ἡ P 15 τῷ scripsi: τὸ P 16 fort. γίνεται γὰρ τρίτου scripsi: Ε P 21 τὸ addidi ἀναγκαῖον scripsi: ἀνάγκη P 22 τοῦ—τοῦ scripsi: τὸ – τὸ P 30 ὁμοίως scripsi: ὁμοίων P 38 εἰλημμένον P ἀναγκαῖος P

p. 35a23 Ὅροι δὲ κοινοί. καὶ νῦν ληπτέον βέλτιον τοὺς ὅρους· ἀναγκαίως γὰρ ζῷον χιόνι καὶ πίττῃ οὐχ ὑπάρχει. ληπτέον μέσον ὅρον ἐν ἀμφοτέραις ταῖς συζυγίαις τὸ κινούμενον.

p. 35a25 Ὅτι ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου τῆς ἐλάττονος ἐνδεχομένης οὔσης ἀεὶ γίνεται συλλογισμός. |

p. 35a28 Πλὴν ὁτὲ μὲν ἐξ αὐτῶν. καίτοι πάντες ἀτελεῖς εἰσιν οἱ ἔχοντες 241r τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην. ἐξ αὐτῶν οὖν οὐχ ὡς τέλειοι ἀλλ᾽ ὡς δεόμενοι τῆς κατὰ τὸ ποιὸν μεταβάσεως· εἰ μὲν ἡ ἐλάττων καταφατική, δι᾽ ἀδυνάτου, εἰ δὲ ἀποφατική, πρότερον δι᾽ ἀντιστροφῆς (πέφυκε γὰρ τὸ ἐνδεχόμενον καὶ ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν), εἶτα δι᾽ ἀδυνάτου, ἐπειδὴ καὶ ὁ καταφατικὸς συλλογισμός, ᾧ χρώμεθα.

p. 35a30 Ἐὰν δὲ τὸ μὲν καθόλου τὸ δ᾽ ἐν μέρει. οἱ ἔχοντες τὴν μείζονα καθόλου ἐνδεχομένην τὴν δ᾽ ἐλάττονα μερικὴν ὑπάρχουσαν καταφατικὴν τέλειοί εἰσιν· διὰ γὰρ τοῦ κατὰ παντὸς καὶ κατὰ μηδενὸς δείκνυνται· καὶ τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον συνάγουσι.

p. 35a35 Ἐὰν δὲ καθόλου μέν. οἱ ἔχοντες τὴν μείζονα καθόλου ὑπάρχουσαν τὴν δ᾽ ἐλάττονα μερικὴν ἐνδεχομένην ἀτελεῖς εἰσιν· εἰ μὲν γὰρ ἡ ἐλάττων καταφατικὴ ᾖ, δι᾽ ἀδυνάτου δείκνυνται· εἰ δὲ ἀποφατική, πρῶτον δέονται τῆς ἀντιστροφῆς, εἶτα δι᾽ ἀδυνάτου· τὸ γὰρ οἱ δὲ δι᾽ ἀντιστροφῆς ἴσον τῷ ʽοἱ δὲ καὶ δι᾽ ἀντιστροφῆςʼ καὶ ὡς ἐπὶ τοῦ καθόλου. καὶ εἰ ἡ μείζων ὑπάρχουσα ἀποφατικὴ ᾖ, τὸ ἐξ ἡμισείας ἀναγκαῖον καὶ ἐνδεχόμενον συνάγεται καὶ νῦν, ⟨εἰ⟩ δὲ ὑπάρχουσα καταφατική, τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον.

p. 35b2 Ἔσται δὲ συλλογισμὸς δι᾽ ἀντιστροφῆς. εἰ μὲν ἡ ἐλάττων ἐνδεχομένη μερικὴ ἀποφατικὴ ᾖ, ἔσται συλλογισμός· δύναται γὰρ μεταβάλλειν εἰς κατάφασιν· εἰ δὲ ὑπάρχουσα μερικὴ ἀποφατικὴ ᾖ, οὐκ ἔστι συλλογισμός· τὸ γὰρ οὐ παντὶ ἀληθεύει καὶ ἐπὶ τοῦ οὐδενί· τῆς δ᾽ ἐλάττονος ὑπαρχούσης καθόλου ἀποφατικῆς οὔσης δέδεικται ὅτι οὐ γίνεται συλλογισμός.

p. 35b9 Ὅροι τοῦ μέν. ληπτέον καὶ νῦν βέλτιον τοὺς ὅρους· λευκὸν γὰρ τινὶ ζῴῳ ἐξ ἀνάγκης καὶ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ ζῴῳ· καὶ ζῷον ἐξ ἀνάγκης οὐδεμιᾷ κινήσει ἢ πίττῃ. εἰσὶν οὖν οἱ ὑγιεῖς ὅροι τοῦ παντὶ ἐξ ἀνάγκης κινούμενον, λευκόν, βαδίζον, τοῦ μηδενὶ ἐξ ἀνάγκης κινούμενον, λευκόν, ἑστός.

p. 35b15 Εἴτε ἐνδέχεσθαι λαμβάνουσαι | εἴτε ὑπάρχειν εἴτε ἐν- f. 241v αλλάξ. μόνον τὸ τρίτον οἰκεῖον τοῖς παροῦσι λόγοις, ἀλλ᾽ ὡς φιλοκαθόλου καὶ τὰ πρῶτα δύο παρελάβομεν.

p. 35b20 Φανερὸν ὅτι τοῦ μὲν πρὸς τὸ μεῖζον ἄκρον καθόλου τεθέντος ἀεὶ γίνεται συλλογισμός τί οὖν, κἂν ἡ ἐλάττων ὑπάρχουσα ἀποφατικὴ ᾖ; ἢ τῆς ἐλάττονος καταφατικῆς οὔσης, τῆς δὲ μείζονος καταφατικῆς ⟨ἢ ἀποφατικῆς⟩ οὔσης, τῆς δὲ μείζονος καθόλου, ἀεὶ γίνεται συλλογισμός, ὡς ἂν ἔχῃ τὸ ὑπάρχον καὶ ἐνδεχόμενον ἐν τῇ τάξει.

ΜΙΞΙΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟΥ.

p. 35b23 Ἐὰν δ᾽ ἡ μὲν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν, ἡ δ᾽ ἐνδέχεσθαι. Ὀκτὼ γινομένων συζυγιῶν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου δύο μέν εἰσιν ἀσυλλόγιστοι, αἱ τὴν ἐλάττονα ἀναγκαίαν ἀποφατικὴν ἔχουσαι· ἀνίατον γὰρ τὸ ἁμάρτημα· ἐξ

1 ἀναγκαίως scripsi cf. p. 52, 21 n.: ἀνάγκη P 7 an δεόμενοι ⟨μόνον⟩? 8 ἡ superscr. P 9 ἐνδέχεται P 18 τῷ scripsi: τὸ P 18. 19 fortasse ὡς καὶ ἐπὶ τῶν 20 εἰ addidi 24 ἔσται Arist. 34 οὖν ὅτι Arist. 35 τί scripsi cf. p. 63,20 71,8: τὸ P 36 ἢ ἀποφατικῆς addidi 40 ὑπάρχῃ — ὑπάρχῃ P

δὲ αἱ λοιπαὶ συλλογιστικαί. καὶ τούτων δύο μὲν τέλειοι, αἱ τὴν ἐλάττονα ἀναγκαίαν καταφατικὴν ἔχουσαι· τέσσαρες δὲ ἀτελεῖς, αἱ τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην ἔχουσαι. καὶ τούτων δύο μὲν δι' ἀδυνάτου δείκνυνται, αἱ τὴν ἐλάττονα ἐδεχομένην καταφατικὴν ἔχουσαι· δύο δὲ πρὸ τῆς εἰς ἀδύνατον δείξεως ἀντιστροφῆς δέονται, αἱ τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην ἀποφατικὴν ἔχουσαι. καὶ τῶν συλλογιστικῶν δύο τὸ ἐξ ἡμισείας ἐνδεχόμενον καὶ ἀναγκαῖον συνάγουσι, τουτέστιν τὸ ὑπάρχον, οἱ ἔχοντες τὴν ἀναγκαίαν ἀποφατικὴν καὶ μείζονα πάντως· τέσσαρες δὲ τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον, οἱ ἔχοντες τὴν ἀναγκαίαν καταφατικήν· ἢ γὰρ ἐξ ὁμοιοσχημόνων ἢ ἐξ ἀνομοιοσχημόνων, καὶ τούτων ἑκάτερον διχῶς παρὰ τὴν τάξιν τῶν τρόπων. καὶ ἁπλῶς ὅσα ἐποίει τὸ ὑπάρχον ἐν τῇ μίξει ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος, τοσαῦτα ποιεῖ καὶ τὸ ἀναγκαῖον ἐν τῇ μίξει ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου. καὶ οἱ αὐτοί εἰσιν τρόποι κατὰ τὸ ἀναγκαῖον καὶ ἐνδεχόμενον καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς ἑτέρας καθόλου τέλειοί τε καὶ ἀτελεῖς καὶ τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον ἢ τὸ ἐξ ἡμισείας συνάγοντες· διάφορον δὲ μόνον, ὅτι νῦν τὸ ἐξ ἡμισείας ἐνδεχόμενον ὑπάρχον ἐστίν. οἱ τὴν | ἐλάττονα ἐνδεχομένην ἔχοντες **f. 242r** ἀτελεῖς εἰσιν· ἀδιάφορον τὸ ἴδιον τῆς ἐλάττονος, ὅτε ἐνδεχομένη ἐστιν, εἰ δὲ ὑπάρχουσα, οὐκ ἀδιάφορον.

Δύο ἀσυλλόγιστοι, ⟨οἱ⟩ τὴν ἐλάττονα ἀναγκαίαν ἀποφατικὴν ἔχοντες καὶ ἓξ συλλογιστικοί, οἱ μὴ ἔχοντες τὴν ἐλάττονα ἀναγκαίαν ἀποφατικήν. καὶ τούτων δ̅ ἀτελεῖς, οἱ ἔχοντες τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην, πρῶτος, τρίτος, πέμπτος, ἕκτος, δι' ἀδυνάτου πρῶτος, τρίτος, δι' ἀντιστροφῆς πέμπτος, ἕκτος· δύο τέλειοι, οἱ ἔχοντες τὴν ἐλάττονα ἀναγκαίαν καταφατικήν, δεύτερος, τέταρτος. δύο τὸ ἐξ ἡμισείας ἀναγκαῖον συνάγουσιν, οἱ ἔχοντες τὴν ἀναγκαίαν ἀποφατικήν, τρίτος, ἕκτος· δ̅ τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον, οἱ ἔχοντες τὴν ἀναγκαίαν καταφατικήν, ὁ πρῶτος, δεύτερος, τέταρτος, πέμπτος.

Πρῶτος τρόπος. Τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τὸ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται· ἀτελὴς ὁ συλλογισμὸς καὶ δι' ἀδυνάτου, καὶ τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον συνάγει. λέγω οὖν ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, ἀνάγκη τινὶ ἢ ἀνάγκη οὐ παντί· ἄμφω δὲ ἀδύνατον. ἔστω γὰρ πρῶτον τὸ Α τῷ Γ ἀνάγκη οὐ παντί· καὶ ἐπεὶ τὸ Β τῷ Γ ἐνδέχεται παντί, τὸ Β ἄρα τῷ Γ ὑπάρχει παντί· ἐπεὶ οὖν τὸ μὲν Α τῷ Γ ἀνάγκη οὐ παντί, τὸ δὲ Β τῷ Γ ὑπάρχει παντί, γίνεται ὁ πέμπτος τρόπος τοῦ τρίτου σχήματος, ἐν ᾧ τῇ χείρονι ἕπεται τὸ συμπέρασμα· τὸ Α ἄρα τῷ Β ὑπάρχει οὐ παντί· ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀνάγκης παντί· ὅπερ ἀδύνατον. ἀλλὰ δὴ ὑποκείσθω τὸ Α τῷ Γ ἀνάγκη τινί· ἐπειδὴ τὸ Α τῷ Γ ἀνάγκη τινί, τὸ δὲ Β τῷ Γ ὑπάρχει παντί, ἐν τρίτῳ σχήματι τῇ μὴ ἀντιστρεφούσῃ ἕπεται τὸ συμπέρασμα, καὶ τὸ | Α τῷ Β ὑπάρχει τινί· ἀλλὰ **f. 242v** καὶ ἀνάγκη παντί· ὅπερ ἀδύνατον.

Δεύτερος τρόπος. τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐνδέχεται, τὸ Β παντὶ τῷ Γ ἀνάγκη· τέλειος τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον συνάγων διὰ τοῦ κατὰ παντός. οὐκ ἐχρησάμεθα δὲ τῷ κατὰ παντὸς καὶ πάλαι, ἐπειδὴ οὔπω ἦν γενόμενον μέρος τοῦ Β τὸ Γ ὥσπερ νῦν.

Τρίτος τρόπος. τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τὸ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται· ἀτελὴς δι' ἀδυνάτου τὸ ὑπάρχον συνάγων. εἰ γὰρ ψεῦδος τὸ ὑπάρχειν τὸ Α τῷ Γ οὐδενί, τὸ Α τῷ Γ ὑπάρχει τινί· ἀλλὰ καὶ τὸ Β τῷ Γ παντὶ ὑπάρχει· ἐν τρίτῳ σχήματι ἐξ ἀμφοτέρων ὑπαρχουσῶν τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει· ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί· ὅπερ ἀδύνατον. ἀλλ' οὐχ ὑγιῶς ἐλήφθη ἡ ἀντίφασις· ἔμεινε γὰρ ὁ τρόπος, καὶ ὅσον ἐπὶ τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ καὶ ἀνάγκη οὐδενὶ συνάγεται· εἰ γὰρ μὴ τὸ Α τῷ Γ ἀνάγκη οὐδενί, τὸ Α τῷ Γ ἀνάγκη τινί· ἀλλὰ τὸ Α καὶ τῷ Β ἀνάγκη οὐδενί· τὸ Β ἄρα τῷ Γ ἀνάγκη οὐ παντί· ἀλλὰ καὶ ἐνδέχεται παντί· ὅπερ ἄτοπον. τὸ οὖν ἄτοπον οὐ

---

1 λυπαὶ P 17 οἱ addidi 18 δ̅ ἀτελεῖς scripsi: δε τατελεῖς P ad 42 in mrg. inf. ascr. ἢ καὶ ὡς ἡ λέξις, ὑποκείσθω τὸ Α τῷ Γ τινὶ ὑπάρχειν· τὸ δὲ Α ὑπέκειτο ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ τὸ Α (l. τῷ Β)· ἐπεὶ οὖν ἀντιστρέφει τὸ στερητικόν, οὐδὲ τὸ Β τῷ Α οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης· τὸ δὲ Α τῷ Γ τινὶ κεῖται ὑπάρχειν· ὥστε οὐ παντὶ τῷ Γ τὸ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει· ὑπέκειτο δὲ παντί ἐνδέχεσθαι P ὅσον scripsi: ὃς P cf. p. 55,23

διὰ τὸν τρόπον ἐπηκολούθησεν, ἀλλ' ὅτι τὸ οὐδενὶ ὑπετέθη τινί. καὶ ἐνταῦθα οὖν τῇ χείρονι ἕπεται τὸ συμπέρασμα, καὶ ἐνδεχόμενον συνάγεται, οὐχὶ δὲ ὑπάρχον.

Τέταρτος τρόπος. τὸ Α ἐνδέχεται οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ ἀνάγκη· τέλειος τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον συνάγων διὰ τοῦ κατὰ παντός. οὐ γὰρ ἔστιν ἐλέγξαι τὸ ἐνδεχόμενον μηδενί· ποίαν γὰρ προσλαμβάνῃ; εἰ μὲν τὴν ΑΒ, αἱ δύο ἀποφατικαί· εἰ δὲ τὴν ΒΓ, οὐκ ἔχομεν μῖξιν ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου ἐν τρίτῳ σχήματι.

Πέμπτος τρόπος. τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ ἐνδέχεται· ἀτελὴς ὁ συλλογισμὸς δι' ἀντιστροφῆς ἐνδεχομένης καὶ δι' ἀδυνάτου τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον συνάγων, ὡς ὁ πρῶτος τρόπος.

Ἕκτος τρόπος. τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τὸ Β οὐδενὶ | τῷ Γ ἐνδέχεται· ἀτελὴς δι' ἀντιστροφῆς ἐνδεχομένης καὶ δι' ἀδυνάτου τὸ ὑπάρχον συνάγων, ὡς ὁ τρίτος τρόπος. f. 243r

p. 36a32 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν. ἐπὶ τούτων πρώτας τὰς ἀνομοιοσχήμονας ὑποτίθεται ὡς ποικίλας· τῶν γὰρ ἀνομοιοσχημόνων αἱ μὲν ἐνδεχόμενον συνάγουσιν, αἱ δὲ ὑπάρχον· πᾶσαι δ' αἱ ὁμοιοσχήμονες ἐνδεχόμενον συνάγουσιν. καὶ διὰ τοῦτο τὸν τέταρτον τρόπον τοῦ τρίτου προτάττει. | f. 243v

Τὸ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης οὐδενί, τὸ Β τῷ Γ ἐνδέχεται τινί· λέγω ὅτι τὸ Α τῷ Γ ὑπάρχει οὐ παντί. * * * τὸ δὲ Β τῷ Α ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ διὰ τὴν ἀντιστροφὴν τοῦ καθόλου στερητικοῦ· τὸ Β ἄρα τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί· μῖξις γὰρ γέγονεν ἐν πρώτῳ σχήματι ἀναγκαίου καὶ ὑπάρχοντος, καὶ ἡ μείζων ἀναγκαία, ὥστε τῇ μείζονι ἕπεται τὸ συμπέρασμα· ὑπόκειται δὲ τὸ Β τῷ Γ ἐνδέχεται τινί· ὅπερ ἀδύνατον. ἀλλά, φασὶν οἱ Πλατωνικοί, οὕτως συγχωρητέον τῷ ἐν πρώτῳ σχήματι τῇ μείζονι ἕπεσθαι τὸ συμπέρασμα ἐπὶ τῆς μίξεως ἀναγκαίου καὶ ὑπάρχοντος. καὶ ὅσον ἐπὶ τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ ἡ προτεθεῖσα συζυγία καὶ ἀνάγκη οὐ παντὶ συνάγει· εἰ γὰρ τοῦτο ψεῦδος, τὸ Α τῷ Γ ἀνάγκη παντί· τὸ δὲ Β τῷ Α ἀνάγκη οὐδενί· ἐν πρώτῳ ἄρα σχήματι ἐκ δύο ἀναγκαίων τὸ Β τῷ Γ ἀνάγκη οὐδενί· ἀλλὰ καὶ ἐνδέχεται τινί. διότι οὖν κατὰ ἀλήθειαν οὐ παντὶ συνάγεται καὶ ὑπετέθη παντί, τὸ ἀδύνατον οὐ διὰ τὸ ὑπάρχον ἢ τὸ ἀναγκαῖον ὡς ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου. βουλόμενοι δ' οἱ Πλατωνικοὶ ἀεὶ τῇ χείρονι ἕπεσθαι τὸ συμπέρασμα ἀντιλέγουσι ταῖς μίξεσι ταύταις μόναις ταῖς ὑπάρχον συναγούσαις.

Β. Τὸ Α τῷ Β ἐνδέχεται μηδενί, τὸ Β τῷ Γ ἀνάγκη τινί· τέλειος ὁ συλλογισμὸς καὶ τοῦ ἐνδεχομένου· ἡ γὰρ ἀπόδειξις διὰ τοῦ κατὰ μηδενός.

---

2 ἐνδέχομ., ομ (superscr. ε) in ras. P 5 προσλὰμβάνῃ scripsi: προσλαμβάνει P post δύο eras. 1 litt. P 8 ἐνδεχομένης scripsi cf. vs. 11: ἐνδεχόμενον P 17 τὸ Β scripsi: τὸ Α P 18 lac. signavi; supple velut εἰ γὰρ μή, δῆλον ὅτι τὸ Α τῷ Γ ὑπάρχει παντί ad vs. 21 signum appictum est, cui f. 243r respondent haec: οὕτως μὲν αὐτὸς ἔδειξεν ὑπάρχον τὸ συμπέρασμα· ὡσαύ | αυτως (sic) δοκεῖ διὰ τῆς ἐξ ἀναγκαίας (αι in ras. ex ης corr. P[1]) ὑπαρ (superscr. χ) συναγουσῶν τὸ ἀδύνατον. φέρε δὲ ἡμεῖς ἀποδείξομεν ὅτι ἐνδέχεται συνάγεσθαι (l. ἐνδεχόμενον συνάγεται) μερικὸν ἀποφατικόν. τὸ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης οὐδενί· τὸ Β τῷ Γ τινὶ ἐνδέχεται· λέγω ὅτι τὸ Α τῷ Γ ἐνδέχεται μὴ παντί. εἰ γὰρ μή, δῆλον ὅτι τὸ Α τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης παντί· κεῖται δὲ καὶ τὸ (τῶ P) Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης οὐδενί· συνάγεται οὖν τὸ Β σχῆμα (l. ἐν Β σχήματι) τὸ Β τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί· ὅπερ ἀδύνατον· κεῖται γὰρ τὸ Β τῷ Γ τινὶ ἐνδέχεσθαι. ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον συνάγεται· λέγω γὰρ ὅτι τὸ Α τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης τινὶ οὔ· εἰ γὰρ μή, τὸ Α τῷ Γ ἐνδέχεται παντί· ἀλλὰ καὶ τὸ (ο in ras. ex ω corr.) Β τῷ Γ τινὶ ἐνδέχεται· συνάγεται οὖν ἐν Γ σχήματι τὸ Α τῷ Β ἐνδέχεται τινί· ὅπερ ἀδύνατον· κεῖται γὰρ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί. ἀλλὰ καὶ ὑπάρχον δείκνυται P 22 οὕτως scripsi: ὥστε P σχήματι] η in ras. P[1] 23 ὅσον scripsi: ὃς P cf. p. 74,15 27 διὰ τὸ scripsi: διὰ τοῦ P

Γ. Τὸ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης παντί, τὸ Β τῷ Γ ἐνδέχεται τινί· ὁ συλλογισμὸς τοῦ ἐνδεχομένου· εἰ γὰρ ψεῦδος τὸ Α τῷ Γ ἐνδέχεται τινί, τὸ Α τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί· ἀλλὰ καὶ τὸ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης παντί· ἐκ δύο ἀναγκαίων ἐν δευτέρῳ σχήματι τὸ Β τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί· ἀλλὰ καὶ ἐνδέχεται τινί· ὅπερ ἀδύνατον. δυνατὸν δὲ καὶ ἐνταῦθα λέγειν ὅτι τὸ ἥμισυ τοῦ ἐνδεχομένου συνάγεται· τῷ γὰρ ἐνδέχεται τινὶ δύο ἀντίκειται, τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί, ὅπερ ἀνῄρηται, καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης παντί, ᾧ οὐδὲν ἕπεται ἄτοπον.

p. 36b3 Ἐὰν δὲ τὸ μὲν καθόλου τεθῇ πρὸς τὸ ἔλαττον ἄκρον. ἀσυλλόγιστοί εἰσιν πᾶσαι αἱ τὴν μείζονα μερικὴν ἔχουσαι. τετραπλαῖ δ' αὗται, ὡς ὑπογέγραπται, | καὶ παραδίδωσιν αὐτὰς ἡ λέξις κατὰ τοὺς ὑποκειμένους ἀριθμούς. **f.244r**

p. 36b4 Ἢ καταφατικὸν ἢ στερητικὸν ἢ ἐνδεχόμενον, τουτέστιν 'καὶ ἐνδεχόμενον'· οὐ γὰρ ἀντίκειται τὸ ἐνδεχόμενον καταφάσει καὶ ἀποφάσει.

p. 36b15 Καὶ γὰρ τὸ ζῷον τινὶ λευκῷ, τουτέστιν οἱ αὐτοὶ ὅροι καὶ ἐξ ἀνάγκης τινὶ ποιοῦσι καὶ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ καὶ ἐνδέχεται τινὶ καὶ ἐνδέχεται οὐ παντί· ζῷον γὰρ τινὶ λευκῷ ἐξ ἀνάγκης διὰ κύκνον, καὶ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ διὰ κόρακα, καὶ ἐνδέχεται τινὶ καὶ ἐνδέχεται οὐ παντὶ διὰ τοὺς παρὰ τοὺς Αἰθίοπας ἢ Γαλάτας ἀνθρώπους. τὰ δὲ τέσσαρά ἐστιν καὶ ἐπὶ λευκοῦ καὶ ἀψύχου διὰ ψιμίθιον, ἔβενον καὶ τὰ οἷς ἐνδέχεται ὑπάρχειν.

p. 36b19 Φανερὸν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων, ὅτι ἀσυλλόγιστοι οἱ τὴν μείζονα μερικὴν ἔχοντες καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων ὁμοίων καὶ ἐπὶ τῶν ἀναμίξ. ὑπὸ δὲ τούτους τελοῦσι καὶ οἱ τὴν ἐλάττονα ἀναγκαίαν ἀποφατικὴν ἔχοντες.

Πλὴν ὅτι ἐνδεχομένου μὲν καὶ ὑπάρχοντος μιγνυμένων οἱ τὴν μείζονα ὑπάρχουσαν ἀποφατικὴν ἔχοντες τὸ ἐξ ἡμισείας ἐνδεχόμενον καὶ ἐξ ἡμισείας ἀναγκαῖον συνῆγον (τὸ γὰρ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης φέρεται καὶ κατὰ τοῦ ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ καὶ κατὰ τοῦ ἐνδέχεται οὐδενί· | καὶ διὰ τοῦτο ἢ ἀναγκαῖον συνήγετο ἢ ἐνδεχόμενον), μίξεως **f.244v** δ' οὔσης ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου, ὅτε ἡ μείζων ἀναγκαία ἀποφατικὴ καθόλου ἐστίν, τὸ ὑπάρχον συνάγεται, ὅπερ ἐστὶν ἕτερον παρὰ τὸ ἀναγκαῖον καὶ ἐνδεχόμενον.

p. 36b24 Δῆλον δ' ὅτι καὶ πάντες ἀτελεῖς οἱ συλλογισμοί. ἀλλ' οὐ πάντες ἀτελεῖς· οὐ γὰρ δὴ καὶ οἱ τὴν ἐλάττονα ἀναγκαίαν ἔχοντες, ἀλλὰ μόνοι οἱ τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην ἔχοντες. ἢ τὸ λεγόμενόν ἐστιν· πάντες οἱ τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην ἔχοντες ἀτελεῖς εἰσιν, διότι κἂν καταφατικὴ ᾖ, ἀτελεῖς εἰσιν.

p. 36b25 Καὶ ὅτι τελειοῦνται διὰ τῶν προειρημένων σχημάτων. τελειοῦνται μὲν διὰ μόνου τοῦ πρώτου σχήματος· πληθυντικῶς δ' εἶπεν, ἐπειδὴ ἡ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγὴ πρῶτον ἐποίει σχῆμα ἢ ἄμικτον ἐξ ἀμφοτέρων ἀναγκαίων ἢ μικτὸν ἐξ ἀναγκαίου καὶ ὑπάρχοντος. τὸ δ' ἐξ ἡμισείας ἐνδεχόμενον 'καὶ ὑπάρχον καὶ ἐνδεχόμενον' καλεῖ ἡ λέξις. |

---

4 ἐνδέχεται in ras. P[1]   5 ad ἐνταῦθα initio sequentis paginae ascr. πάλιν καὶ ἐπὶ ταύτης δυνατόν τις παντὶ (l. δυνατὸν τινὶ ὑπάρχον) συναγ[α]· λέγω γὰρ ὅτι τὸ Α τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει· εἰ γὰρ μή, δῆλον ὅτι οὐδενὶ τῷ Γ ὑπάρχει τὸ Α· τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ· ὑπὸ (l. τῷ Γ ὑπάρχει·) τοῦτο γὰρ ψεῦδος μὲν οὐ δυνατὸν γίνεται· (l. ⟨οὐκ⟩ ἀδύνατον ⟨δέ⟩· γίνεται) ἐν τρίτῳ σχήματι ἐκ δύο ὑπαρχουσῶν τὸ Α τινὶ τῷ Β οὐχ ὑπάρχει· ὅπερ ἀδύνατον· κεῖται γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης. λέγω δὲ ὅτι καὶ ἐξ ἀνάγκης τὸ Α τινὶ τῷ Γ· εἰ γὰρ μή, δῆλον ὅτι ἐνδέχεται μηδενὶ τὸ Α τῷ Γ· τὸ δὲ Β ἐνδέχεται τινὶ τῷ Γ· συνάγεται οὖν τὸ Α τῷ Β ἐνδέχεται τινὶ μή· ὅπερ ἀδύνατον· κεῖται γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης P   9 ὡς] ς ex υ corr. P[1]
14 ποιοῦσαι P   17 ψιμίνθιον P   18 ἐβενὸν P   32 ὅτι Arist.: ου P

Β ΣΧΗΜΑ ΕΞ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΩΝ. f. 245r

p. 36b26 Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι. Πάλαι μὲν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασι τοὺς τρόπους εἰς τὰ σχήματα διῄρει, οἷον τὰς ἐξ ἀμφοτέρων ὑπαρχουσῶν εἰς πρῶτον σχῆμα καὶ δεύτερον καὶ τρίτον καὶ τὰς ἐξ ἀμφοτέρων ἀναγκαίων καὶ τὰς μίξεις τούτων. νῦν δ᾽ ἐν ταῖς μίξεσι τὰ σχήματα εἰς τοὺς τρόπους διαιρεῖ, οἷον τὸ πρῶτον σχῆμα εἰς τὰς ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων καὶ τὰς μίξεις ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος, ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου. εἰ γὰρ ἐχρήσατο τῇ πάλαι τάξει, προέταξεν ἂν τὰς ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων ἐν δευτέρῳ σχήματι τῶν μίξεων τῶν ἐν πρώτῳ σχήματι ὑπάρχοντος | καὶ ἐνδεχομένου, ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου, ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου· f. 245v ὅπερ ἄτοπον· οἱ μὲν γὰρ ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων ἐν δευτέρῳ σχήματι ἀσυλλόγιστοι· αἱ δὲ τρεῖς μίξεις αἱ ἐν πρώτῳ σχήματι διαιροῦνται εἰς τὸ συλλογιστικὸν καὶ ἀσυλλόγιστον. ἀλλ᾽ ἐπεὶ οἱ ἐν δευτέρῳ σχήματι δείκνυνται ἀναγόμενοι εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα ἢ δι᾽ ἀντιστροφῆς ἢ δι᾽ ἀδυνάτου, περὶ ἀντιστροφῆς ἁπλῆς ἐνδεχομένων προτάσεων διαλέγεται· καὶ ἐπεί, ὅτε δι᾽ ἀντιστροφῆς δείκνυται τὸ δεύτερον σχῆμα, πάντως ἡ καθόλου ἀπόφασις ἀντιστρέφεται, περὶ μόνης τῆς ἀντιστροφῆς τῆς ἐνδεχομένης καθόλου ἀποφάσεως διαλέγεται, καὶ δείκνυσιν ὅτι ἡ ἐνδεχομένη καθόλου ἀπόφασις οὐκ ἀντιστρέφει πρὸς ἑαυτήν. καὶ τοῦτο ἡμῖν ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασιν ἔλεγεν, ὅτι αἱ μὲν τοῦ ἐνδεχομένου καταφάσεις ὁμοίως τῷ ὑπάρχοντι καὶ ἀναγκαίῳ πρὸς τὴν μερικὴν κατάφασιν ἀντιστρέφουσιν, ἡ δ᾽ ἐνδεχομένη καθόλου ἀπόφασις οὐχ ὁμοίως· ἐπὶ γὰρ ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέφει, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐνδεχομένου οὐ πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέφει· "τοῦτο δ᾽ ἔσται δῆλον", ἔφασκεν, "ὅταν περὶ τοῦ ἐνδεχομένου λέγωμεν". ὅτι τοίνυν ἡ καθόλου ἐνδεχομένη ἀπόφασις οὐ πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέφει, νῦν δείκνυσι καὶ προάγει τὴν ἀπόδειξιν τριχῶς. καὶ πρῶτον οὕτως· εἰ τὸ Α τῷ Β ἐνδέχεται μηδενί, οὐκ ἀνάγκη καὶ τὸ Β τῷ Α ἐνδέχεσθαι μηδενί· εἰ γὰρ τοῦτο, καὶ ἡ καθόλου κατάφασις ἀντιστρέφει πρὸς ἑαυτήν, ὡς δείξω· τοῦτο δ᾽ ἀδύνατον· λευκὸν μὲν γὰρ παντὶ ζῴῳ ὑπάρχειν ἐνδέχεται, οὐκέτι δὲ καὶ ζῷον παντὶ λευκῷ ὑπάρχειν ἐνδέχεται· τινὶ γὰρ λευκῷ, τῷ ψιμιθίῳ, ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει. τὸ δὲ συνημμένον οὕτως δεικτέον· εἰ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β ἐνδέχεται ὑπάρχειν, καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α ἐνδέχεται ὑπάρχειν· ἐπεὶ δὴ ὃ ἐνδέχεται οὐδενί, καὶ παντὶ ἐνδέχεται κατὰ τὴν ἐνδεχομένην ἀντιστροφήν, καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐνδέχεται, καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Α ἐνδέχεται. εἴποιεν δ᾽ ἂν οἱ Πλατωνικοὶ πρὸς τοῦτο· οὐκ εἰ τὸ Α ἐνδέχεται μηδενὶ τῷ Β, ἤδη καὶ παντὶ ἐνδέχεται κατὰ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνδεχόμενον, ἀλλ᾽ εἰ ἄρα, κατὰ μόνον τὸ ἐπ᾽ ἴσης. εἴποι | ὁ Ἀριστοτέλης· ἀλλ᾽ ἔμεινεν τὸ ἐνδεχόμενον τῷ εἴδει. f. 246r δεύτερον ἐπιχείρημα διὰ τῶν ὅρων τῶν αὐτῶν δι᾽ ὧν ἤλεγξε τὴν καθόλου ἀπόφασιν μὴ ἀντιστρέφουσαν πρὸς ἑαυτήν· λευκὸν μὲν γὰρ ἐνδέχεται μηδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν· οὐ μὴν ἄνθρωπος ἐνδέχεται μηδενὶ λευκῷ ὑπάρχειν· τῷ γὰρ κύκνῳ καὶ ψιμιθίῳ ἀναγκαίως οὐχ ὑπάρχει. εἴποιεν δ᾽ ἂν οἱ Πλατωνικοὶ πρὸς τοὺς ὅρους· ποῖον λευκὸν λαμβάνεις; εἰ μὲν τὸ ἁπλῶς, οὐδ᾽ ἡ ἐξ ἀρχῆς ἀπόφασις ἐνδεχομένη ἐστίν· ἡ λευκὸν ἐνδέχεται μηδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν· τὸ γὰρ ἐν κύκνῳ λευκὸν ἀναγκαίως τῷ ἀνθρώπῳ οὐχ ὑπάρχει· εἰ δὲ τὸ ἐν ἀνθρώπῳ λευκόν, ἐνδέχεται καὶ λευκὸν μηδενὶ ἀνθρώπῳ

9 ἀναγκαίου alt. scripsi: ὑπάρχοντος P 17 ἔλεγεν] c. 3 p. 25a37 sq. 18 τῷ corr. e τὸ P[1] 21 φανερόν Arist. ἔφασκεν] c. 3 p. 25b18 24 ἐνδέχεσθαι scripsi: ἐνδέχεται P 28 εἰ scripsi: ἡ P ὑπάρχειν scripsi: ὑπαρχόντως P itemque vs. 29 31 εἴποιε P 34 τὸν ὅρων (sic) P ἀπόφασιν scripsi: κατάφασιν P 36 ἄνθρωπος scripsi: ἀνθρώπωι P τῷ scripsi: τὸ P 37 εἴποιε P 38 ad ἁπλῶς in mrg. ascr. καθόλου P[1] 39 ἀνθρώπωι prius in mrg. P[1]

ὑπάρχειν καὶ ἄνθρωπον μηδενὶ λευκῷ. φαῖεν δ᾽ ἂν οἱ Περιπατητικοὶ μὴ δικαίως ἐρωτᾶσθαι διὰ τὸ μὴ τῷ κατηγορουμένῳ συντάττεσθαι τοὺς προσδιορισμοὺς ἀλλὰ τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ ὅτι ὅσον ἐπὶ τούτῳ καὶ ἡ ἀναγκαία καθόλου κατάφασις πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέφει. φαῖεν δ᾽ ἂν οἱ Πλατωνικοὶ μηδὲ τοὺς ὅρους ὑγιῶς εἰλῆφθαι· ἐπ᾽ ἴσης γάρ εἰσιν καὶ οὐκ ἐπὶ τὸ πολύ· εἰ δὲ λάβωμεν ἐπὶ τὸ πολύ, ἀντιστρέφει ἡ ἐνδεχομένη καθόλου ἀπόφασις πρὸς ἑαυτήν· ἐνδέχεται γὰρ μηδένα ἄνθρωπον ἑξαδάκτυλον καὶ ἐνδέχεται μηδὲν ἑξαδάκτυλον ἄνθρωπον εἶναι. τρίτον ἐπιχείρημα τῆς λέξεως ὅτι οὐκ ἀντιστρέφει ἡ ἐνδεχομένη καθόλου ἀπόφασις πρὸς ἑαυτήν. εἰ γάρ τις εἴποι οὕτως 'εἰ τὸ Α τῷ Β ἐνδέχεται μηδενί, καὶ τὸ Β τῷ Α ἐνδέχεται μηδενί· εἰ γὰρ μή, ἀνάγκη τινί· ὥστε καὶ τὸ Α τῷ Β ἀντιστρέφει· ἦν δὲ καὶ ἐνδέχεται μηδενί· ὅπερ ἀδύνατον', παραλογίζεται ὁ ταῦτα λέγων· τῷ γὰρ ἐνδέχεται μηδενὶ οὐ μόνον τὸ ἀνάγκη τινὶ ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνάγκη οὐ παντὶ ἀντίκειται· οὗ ὑποτεθέντος οὐδὲν ἀδύνατον πρόεισιν· οὐ γὰρ ἀντιστρέφει ἡ μερικὴ ἀπόφασις. φαῖεν δ᾽ ἂν οἱ Πλατωνικοί· καὶ πῶς αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασιν ἔδειξεν ἄμφω τὰς ἐνδεχομένας καταφάσεις πρὸς τὴν μερικὴν κατάφασιν ἀντιστρέφειν; ἔλεγεν γὰρ 'εἰ τὸ Α τῷ Β ἐνδέχεται παντὶ ἢ τινί, | f. 246v καὶ τὸ Β τῷ Α ἐνδέχεται τινί· εἰ γὰρ τοῦτο ψεῦδος, ἀνάγκη οὐδενί'· ἐροῦμεν γὰρ καὶ ἡμεῖς πρὸς σὲ ὅτι τῇ ἐνδέχεται τινὶ οὐ μόνον ἡ ἀνάγκη οὐδενὶ ἀντίκειται ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάγκη παντί· ἧς ὑποτεθείσης οὐδὲν ἀδύνατον ἕπεται, ἐπεὶ τὸ Α τῷ Β ἐνδέχεται παντί, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἀδύνατον ἐπακολουθεῖ, εἰ τὸ Α τῷ Β ἐνδέχεται τινί. φαῖεν δ᾽ ἂν οἱ Πλατωνικοὶ μηδὲ τῇ διαβαλλομένῃ δείξει ὑπὸ Ἀριστοτέλους κεχρῆσθαι ἀλλ᾽ ἑτέρᾳ τοιαύτῃ· εἰ τὸ Α τοῦ Β ἐνδεχομένως κεχώρισται, καὶ τὸ Β τοῦ Α ἐνδεχομένως κεχώρισται, καὶ διὰ τοῦτο ἀντιστρέφει ἡ καθόλου ἀπόφασις πρὸς ἑαυτὴν καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνδεχομένου.

Διὰ τί ἐν δευτέρῳ σχήματι ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων οὐδεὶς γίνεται συλλογισμός; οὐ μόνον γὰρ αἱ ἀνομοιοσχήμονες δύνανται γενέσθαι ὁμοιοσχήμονες, ἀλλὰ καὶ αἱ ὁμοιοσχήμονες ἀνομοιοσχήμονες. ἢ ὅτι πρὸς μὲν τὸ ἀσυλλόγιστον ἀρκεῖ τὸ ποτὲ μὴ συνάγειν, πρὸς δὲ τὸ συλλογιστικὸν οὐκ ἀρκεῖ τὸ ποτὲ συνάγειν ἀλλὰ μόνον τὸ ἀεί.

Διὰ τί ἐν δευτέρῳ σχήματι ἐπὶ τῆς μίξεως ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος συλλογιστικοὶ οἱ τὴν ὑπάρχουσαν ἀποφατικὴν ἔχοντες, ἀσυλλόγιστοι δ᾽ οἱ τὴν ὑπάρχουσαν καταφατικὴν ἔχοντες; εἰ γάρ, ὅτι δυνατὸν ποιῆσαι αὐτὰς ὁμοιοσχήμονας, κἂν ἀνομοιοσχήμονες ὦσιν, ἀλλὰ καὶ ἀνομοιοσχήμονας δυνατὸν ποιῆσαι αὐτάς. ἢ ὅτι ἡ μὲν ἀπόφασις οὐκ ἔστιν κυρίως ἀπόφασις ἀλλὰ κατάφασις ἀσαφὴς καὶ ἐναργεστέρα γίνεται κατάφασις λαμβανομένη εἰς κατάφασιν, ἡ δὲ κατάφασις οὐδαμῶς ἐστιν ἡ ἀντιφατικὴ ἀπόφασις καὶ διὰ τοῦτο οὐ μεταβάλλεται εἰς αὐτήν.

p. 36b33 Δεῖ δὲ καὶ ἐν τούτοις λαμβάνειν. τουτέστιν ὥσπερ ἐν πρώτῳ σχήματι οὕτως καὶ ἐν δευτέρῳ αἱ αὐταὶ συζυγίαι ἢ τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον συνάγουσιν ἢ οὔ, ἀλλ᾽ ἢ τὸ ἐξ ἡμισείας ἢ τὸ ὑπάρχον.

p. 36b39 Καὶ αἱ ἐναντίαι καὶ αἱ ἀντικείμεναι. ἐναντίαι πᾶς, οὐδεὶς καὶ αἱ ὑπ᾽ αὐτάς, τίς, οὐ πᾶς· ἀντικείμεναι δ᾽ αἱ ἀντιφατικαὶ αἱ διαγώνιοι· καὶ αὗται γὰρ ἀντιστρέφουσιν· εἰ γὰρ πᾶς, | f. 247r καὶ τὶς καὶ οὐ πᾶς· ὥστε εἰ πᾶς, καὶ οὐ πᾶς. οὐ μὴν τελείως ἀντιστρέφουσιν· οὐ γὰρ δὴ καὶ εἰ οὐ πᾶς, ἤδη καὶ πᾶς. τὰ αὐτὰ καὶ ἐπὶ τοῦ οὐδεὶς καὶ τίς.

p. 37a12 Φάσις γὰρ καὶ ἀπόφασις, τουτέστιν ἀντίφασις γὰρ κατ᾽ αὐτοὺς ἐνδέχεται οὐδενί, ἀνάγκη τινί.

p. 37a14 οὐ γὰρ εἰ μὴ ἐνδέχεται. σαφῶς ἐνταῦθά φησιν ὅτι πάσῃ ἐνδεχομένῃ προτάσει δύο ἅμα λαμβανόμεναι τοῦ ἀναγκαίου προτάσεις ἀντιφάσκουσιν.

---

2 τῷ κατηγορουμένῳ scripsi: τὸ κατηγορούμ^{ε} P 11 τῷ scripsi: τὸ P 15 ἔλεγεν] c. 3 p. 25a40 sq. memoriter citat 31 ἢ ὅτι κτλ.] cf. p. 60,34 33 ἡ prius scripsi: εἰ P ἀντιφατικὴ scripsi: ἀντίφασις P 41 εἰ scripsi: ἡ P 46 λαμβανόμεναι scripsi: λαμβανομένου P

p. 37a17 Τὸ γὰρ ἐξ ἀνάγκης τινὶ τῶν Α μὴ ὑπάρχον οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν ὡς παντὶ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν. ἐπειδὴ ὃ ἐνδέχεται μηδενί, ἐνδέχεται καὶ παντί, τούτῳ, τῷ ἐνδέχεται μηδενί, ἀντίκειται καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης τινί· εἰ γὰρ ἐνδέχεται μηδενί, ψεῦδος καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης τινί. ὃ γὰρ ἐνδέχεται μηδενί, ἐνδέχεται καὶ παντί· καὶ δι᾽ ἑαυτὸ μὲν τὸ ἐνδέχεται μηδενὶ ἀντίκειται τῷ ἐξ ἀνάγκης τινί, διὰ δὲ τὸ ἐνδέχεται παντὶ ἀντίκειται τῷ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί. οὕτως καὶ τὸ ἐνδέχεται παντὶ διὰ τὸ ἐνδέχεται οὐδενὶ ἀντίκειται τῷ ἐξ ἀνάγκης τινί, ὥσπερ τῷ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ δι᾽ ἑαυτὸ τὸ ἐνδέχεται παντί. μόνα δὲ τὰ παράδοξά φησιν, ὅτι ἀντίκειται τῷ ἐνδέχεται μηδενὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί, ἀμφοῖν ἀποφάσεων οὐσῶν, καὶ τῷ ἐνδέχεται παντὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης τινί, τουτέστιν ἀντίκειται τῷ ἐνδέχεται οὐδενί, ὅπερ ἐκάλεσεν ἐνδέχεται παντὶ μὴ ὑπάρχειν, τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί, καίπερ ἄμφω ἀποφατικῶν ὄντων, καὶ τῷ ἐνδέχεται παντὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης τινί, καίπερ ἄμφω καταφατικῶν ὄντων· τοῖς γὰρ ἀνομοίοις κατὰ τὸ ποιὸν ἀναγκαίοις προφανῶς ἀντίκειται.

p. 37a20 Εἰ οὖν τις ἀξιοίη. ὑποκείσθω τὸ Γ τῷ Δ παντὶ ὑπάρχειν, ἀλλὰ τινὶ μὲν ἐξ ἀνάγκης, τοῖς δ᾽ ἄλλοις ἐνδεχομένως, οἷον ἡ κίνησις τῷ μὲν οὐρανῷ ἐξ ἀνάγκης, τοῖς δ᾽ ἄλλοις ἐνδεχομένως· ψεῦδος οὖν τὸ Γ τῷ Δ παντὶ ἐνδεχομένως, οὐχ ὅτι οὐχ ὑπάρχει παντί, ἀλλ᾽ ὅτι ἐνίοις οὐκ ἐνδεχομένως ὑπάρχει· εἰ δὲ ψεῦδος τὸ ἐνδέχεται παντί, ἀληθὲς τὸ οὐκ ἐνδέχεται παντί· τοῦ δ᾽ οὐκ ἐνδέχεται παντὶ ἀληθοῦς ὄντος οὐ μόνον τὸ ἐξ ἀνάγκης τινὶ ἀληθές (τοῦτο γὰρ ψεῦδος), ἀλλὰ καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί. | ψεῦδος ἂν λαμβάνοι· τῷ γὰρ ἐνδέχεται παντὶ οὐ μόνον τὸ ἐξ ἀνάγκης **f. 247v**
τινὶ ἀντίκειται ἀλλὰ καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντί.

p. 37a22 Παντὶ γὰρ ὑπάρχει, ἀλλ᾽ ὅτι ἐνίοις ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, διὰ τοῦτό φαμεν οὐ παντὶ ἐνδέχεσθαι. τὴν αἰτίαν λέγει δι᾽ ἣν ψεῦδος τὸ Γ τῷ Δ παντὶ ἐνδέχεται καίπερ παντὶ ὑπάρχον· διότι γὰρ λέγομεν παντὶ ἐνδέχεσθαι τὸ τισὶν ἀναγκαίως ἀλλ᾽ οὐκ ἐνδεχομένως ὑπάρχον.

p. 37a26 Δῆλον οὖν ὅτι τῷ ἐνδέχεται, οὗ τὸν ὁρισμὸν ἀποδεδώκαμεν, τουτέστιν τῷ κυρίως, ἀντίκειται.

p. 37a30 Ὥστε οὐ γίνεται συλλογισμός, τουτέστιν συμπέρασμα ἀδύνατον οὐ γίνεται. εἴ τις οὖν ἀξιώσειε μόνα τὰ προφανῆ ἀντικεῖσθαι, τῷ ἐνδέχεται οὐδενὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης τινὶ καὶ τῷ ἐνδέχεται παντὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ καὶ ἁπλῶς τὰ ἀνομοιοσχήμονα, ψευδῶς λαμβάνει· ἀντίκειται γὰρ καὶ τὰ ὁμοιοσχήμονα, ὡς εἴρηται προσεχῶς.

p. 37a32 Τούτου δὲ δειχθέντος. ἀσυλλογίστους βούλεται ὁ Ἀριστοτέλης πάσας τὰς ἐν δευτέρῳ σχήματι συζυγίας ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων, οὐχ ὅτι ἴδιον τοῦ δευτέρου σχήματος τὸ ἀνομοιοσχήμονας εἶναι τὰς προτάσεις (δύνανται γὰρ αἱ τοῦ δευτέρου σχήματος ἐνδεχόμεναι προτάσεις, κἂν ὁμοιοσχήμονες ὦσιν, ἀνομοιοσχήμονες γενέσθαι· τοῦτο γὰρ ἐν ταῖς μίξεσι μόναις αἰτιάσεται), οὐδ᾽ ὅτι τὸ ἐνδεχόμενον ἢ ἐπ᾽ ἴσης ἐστὶν ἢ ἐπὶ πολὺ ἢ ἐπ᾽ ἔλαττον, οὐδαμῶς δὲ καθόλου, ἐκ δύο δὲ μερικῶν οὐ γίνεται συλλογισμός (ὅσον γὰρ ἐπὶ τούτῳ ἔδει μηδ᾽ ἐν πρώτῳ σχήματι ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων γενέσθαι συλλογισμόν, οὐδὲ μῖξις ἔστι συλλογιστικὴ ἐν πρώτῳ σχήματι τὴν μείζονα ἐνδεχομένην ἔχουσα)· Ἀριστοτέλης οὖν οὐ ταῦτα αἰτιᾶται τοῦ μὴ γενέσθαι συλλογισμὸν ἐν δευτέρῳ σχήματι ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων, ἀλλ᾽ ὅτι αἱ ἐν δευτέρῳ σχήματι συλλογιστικαὶ συζυγίαι ἢ δι᾽ ἀντιστροφῆς ἐδείκνυντο, ὡς πρώτη, δευτέρα, τρίτη, ἢ δι᾽ ἀδυνάτου, ὡς ἡ τετάρτη, οὔτε δὲ τῇ ἀντιστροφῇ ἔστιν χρήσασθαι νῦν [οὔτε τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ], (ἐν γὰρ τῇ ἀντιστροφῇ ἡ καθόλου ἀποφατικὴ μόνη ἀντέστρεφεν· δέδεικται δὲ νῦν ἡ

---

5 ἑαυτοῦ P pr. 8 τῷ — τῷ scripsi: τὸ — τὸ P 9 τῷ scripsi: τὸ P 13 τὸ scripsi: τῷ P 27 τῷ scripsi: τὸ P 30. 31 τὸ — τῷ scripsi: τῶι — τὸ P 31 ἀνάγκης alt.] η in ras. P 32 ψευδῶς (sic), ῶς in ras. P 35 γὰρ scripsi: δὲ P 36 ὁμοιοσχήμονες scripsi: ἀνομοιοσχήμονες P 39 ὅσον scripsi: ὅσω P 44. 45 οὔτε — ἀπαγωγῇ delevi

καθόλου ἐνδεχομένη ἀπόφασις μὴ ἀντιστρέφουσα πρὸς ἑαυτὴν κατὰ τὴν ἁπλῆν ἀντιστροφήν), | οὔτε τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ ἔστιν χρήσασθαι. οἷον τὸ Α τῷ Β ἐνδέ- f. 248r χεται μηδενί, τὸ Α τῷ Γ ἐνδέχεται παντί· ἐπὶ τοῦ πρώτου τρόπου ποιεῖται πάλιν τὸν λόγον, ἐπειδὴ ἡ δι᾿ ἀδυνάτου δεῖξις κοινὴ ἦν πάντων, εἰ καὶ μόνῳ τῷ τετάρτῳ τρόπῳ ἐφήρμοζεν. εἰ οὖν συνήγετό τι ἐν δευτέρῳ σχήματι, τὸ ἐνδέχεται οὐδενὶ συνήγετο τὸ Β τῷ Γ· εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, τὸ Β τῷ Γ ἀνάγκη τινί· τὸ δὲ Α τῷ Β ἐνδέχεται οὐδενί· γίνεται το πρῶτον σχῆμα τὴν μείζονα ἐνδεχομένην ἔχον καὶ διὰ τοῦτο ἐνδεχόμενον συνάγον, τὸ Α τῷ Γ ἐνδέχεται οὐ παντί· ἀλλὰ καὶ ἐνδέχεται παντί· καὶ οὐδὲν ἄτοπον. ἀλλ᾿ οὐδ᾿ ἐν τῷ τετάρτῳ τρόπῳ ἄτοπόν τι ἕπεται. οὐ μόνον δὲ ταύτῃ δείκνυσιν ἀσυλλογίστους ἀλλὰ καὶ τῷ δίκην τῶν ἀσυλλογίστων διὰ τῶν ὅρων ἐλέγχεσθαι· ἔστιν γὰρ εὐπορῆσαι ὅρων τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ συναγόντων· λευκόν, ἄνθρωπος, ἵππος· εἰ δὲ τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης συνάγεται, οὐδὲν ἐνδεχόμενον συνάγεται, οὐ καταφατικόν, οὐκ ἀποφατικόν, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐνδεχομένου συλλογισμός. ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης ἀσυλλογίστους δείκνυσι τὰς ἐνδεχομένας συζυγίας οὐ τῷ ἔθει, τῷ συνάγειν ἐξ ἀνάγκης παντὶ καὶ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί, ἀλλ᾿ ἀρκεῖται καὶ θατέρῳ μόνον διὰ τὸν εἰρημένον λογισμόν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐκτίθεται ὅρους καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης παντὶ συνάγοντας· λευκόν, ζῷον, ἄνθρωπος. ἀλλὰ μήποτε, ἔστ᾿ ἂν λευκὸν μηδενὶ ζῴῳ ἐνδέχηται, οὐκ ἐνδέχεται λευκὸν παντὶ ἀνθρώπῳ, ὡς καὶ Ἀλέξανδρος μετὰ πολλὰ ἐφιστάνει. οἱ δὲ Πλατωνικοὶ βουλόμενοι καὶ ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων ἐν δευτέρῳ σχήματι γίνεσθαι συλλογισμούς, καὶ τοσούτους ὅσους καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τρόπων, ἀντιλέγουσι τοῖς τρισὶ τούτοις ἐπιχειρήμασι. τῷ μὲν πρώτῳ λέγοντες ὅτι καὶ ἡ ἐνδεχομένη καθόλου ἀπόφασις ἀντιστρέφει πρὸς ἑαυτήν· εἰ γὰρ τὸ Α τοῦ Β κεχώρισται, καὶ τὸ Β τοῦ Α κεχώρισται. ὁ μὲν γὰρ Ἀριστοτέλης ἐπὶ τοῦ ἐνδεχομένου τὰς μὲν ἐνδεχομένας ἀντιστροφὰς προσίεται, τὰς δ᾿ ἁπλᾶς οὐ προσίεται· οἱ δὲ Πλατωνικοὶ ἔμπαλιν. καὶ μᾶλλον οἱ Πλατωνικοὶ κατορθοῦσι· περὶ γὰρ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνδεχόμενον οἱ συλλογισμοὶ | γίνονται, f. 248v καὶ ἐπὶ τούτου αἱ μὲν ἐνδεχόμεναι ἀντιστροφαὶ οὐ συνίστανται, εἰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπ᾿ ἴσης, αἱ δ᾿ ἁπλαῖ συνίστανται, εἰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπ᾿ ἴσης μὴ συνίστανται. πρὸς δὲ τὸ δεύτερον ὅτι ἀδύνατον τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ καὶ παντὶ ἐνδέχεσθαι καὶ μὴ παντὶ κατὰ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνδεχόμενον. πρὸς δὲ τὸ τρίτον ὅτι οἱ ὅροι οὐκ εἰσὶν τοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνδεχομένου ἀλλὰ τοῦ ἐπ᾿ ἴσης.

Β ΣΧΗΜΑ. ΜΙΞΙΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ.

p. 37b19 *Εἰ δ᾿ ἡ μὲν ὑπάρχειν ἡ δ᾿ ἐνδέχεσθαι.* Διὰ τί ὁ Ἀριστοτέλης ἐπὶ τῆς μίξεως ταύτης τὴν μὲν ἐνδεχομένην ἀπόφασιν εἰς κατάφασιν μεταβάλλει, οὐχὶ δὲ καὶ ἀνάπαλιν; ἐπειδή, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, αἱ νῦν ἀποφάσεις καταφάσεις εἰσὶν τῷ ἔργῳ καὶ εἰς σαφεστέρας καταφάσεις μεταλαμβάνονται· αἱ δὲ καταφάσεις εἰς τὰς κυρίως ἀποφάσεις οὐ δύνανται μεταληφθῆναι τοῦ τρόπου ἀκεραίου φυλαττομένου.

Ὅτι ἐπὶ τῆς μίξεως ταύτης καὶ τοῦ παρόντος σχήματος συλλογιστικοί εἰσιν ὅσοι τῶν ἰδίων τοῦ δευτέρου σχήματος σωζομένων ἔχουσι καθόλου ἀπόφασιν ὑπάρχουσαν, εἴτε ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου εἶεν εἴτε ἀναμίξ, ἀσυλλόγιστοι δ᾿ ὅσοι μὴ ἔχουσι πρότασιν τοιαύτην, καθόλου ἀποφατικὴν ὑπάρχουσαν, εἴτε σώζεται τὰ ἴδια τοῦ σχήματος εἴτε μή. καὶ

---

3 πάλιν scripsi: πάλαι P 5 ἐφήρμοζεν] ήρ in ras. P1 8 Γ scripsi: Β P 11 γὰρ superscr. P1 εὐπορῆσαι] ῆ in ras. P 15 μόνον] ο alt. ex ω corr. P1 16 Ἀλέξανδρος] p. 230,13 sq., sed λευκόν, ἄνθρωπος, γραμματικός et κινούμενον, ζῷον, ἄνθρωπος habet τὸ scripsi: τὰ P 18 μετὰ πολλὰ] p. 232,19 sq. 26 τούτου scripsi: τούτων P 27 ad συνίστανται prius in mrg. sup. ascr. διὰ τὸ ἰσοδυναμεῖν τὴν ἀπόφασιν τῇ καταφάσει, ἵνα μὴ τῆς ἀποφάσεως ἀντιστρεφούσης καὶ ἡ κατάφασις πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέφῃ P1 28 αὐτὸ] ὁ ex ῶ corr. P 34 ὁ Ἀλέξανδρος] p. 218,24—26

ὅτι διὰ τοῦτο ἀσυλλόγιστος ὁ τέταρτος τρόπος· μὴ γὰρ ἔχων οὗτος καθόλου ἀπόφασιν οὐδὲ τοιάνδ' ἕξει καθόλου ἀπόφασιν. καὶ ὅτι οἱ ἔχοντες καθόλου ἀπόφασιν ὑπάρχουσαν τὸ ἐξ ἡμισείας ἐνδεχόμενον συνάγουσι· μείζων γὰρ γίνεται ἐν πρώτῳ σχήματι ἡ καθόλου ἀπόφασις ὑπάρχουσα· ἐδέδεικτο δ' ὅτι ἐπὶ τῆς μίξεως ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος τῆς μείζονος ἀποφατικῆς καθόλου ὑπαρχούσης ὑποκειμένης τὸ ἐξ ἡμισείας ἐνδεχόμενον συνάγεται. αἱ τὴν καταφατικὴν ὑπάρχουσαν ἔχουσαι τὴν δ' ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην, εἴτε ἄμφω καθόλου εἴτε ἀναμίξ, ἀσυλλόγιστοι· δύνανται γὰρ ὁμοιοσχήμονες γενέσθαι· καὶ διὰ τὸν καθόλου λόγον, ἐπειδὴ οὐκ ἔχουσι | καθόλου ἀποφατικὴν f.249r ὑπάρχουσαν.

p. 37b22 Ἀπόδειξις δ' ἡ αὐτή, ὅτι δύνανται ὁμοιοσχήμονες γενέσθαι.

p. 37b23 Εἰ δ' ἡ μὲν κατάφασις ἐνδεχομένη. συλλογιστικὴ αὕτη, ἐπειδὴ ἔχει καθόλου ἀποφατικὴν ὑπάρχουσαν. ὁμοίως δὲ συλλογιστική, κἂν ἡ καθόλου ἀπόφασις ὑπάρχουσα ἐλάττων ᾖ· πλὴν τότε δύο ἀντιστροφῶν δεόμεθα, καὶ ἀντιστρέφει τὸ συμπέρασμα· οὐ γάρ ἐστιν ἐνδεχομένη καθόλου ἀπόφασις ἀλλ' ὑπάρχουσα καθόλου ἀπόφασις· τὸ γὰρ ἐξ ἡμισείας ἐνδεχόμενον ἦν τὸ συναγόμενον.

p. 37b34 Καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον, τουτέστιν τὸ ἐξ ἡμισείας ἐνδεχόμενον.

Β ΣΧΗΜΑ. ΜΙΞΙΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟΥ.

Ἐν δευτέρῳ σχήματι μίξεως γινομένης ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου συλλογιστικαί εἰσιν αἱ ἔχουσαι ἀναγκαίαν καθόλου ἀπόφασιν, εἴτε ἄμφω καθόλου εἶεν, εἴτε ἡ μὲν καθόλου ἡ δὲ μερική· πλὴν ὅτι ἐπὶ τῶν ἀναμὶξ καὶ ἄλλου προσδιορισμοῦ χρεία· δεῖ γὰρ τὴν καθόλου ἀναγκαίαν ἀπόφασιν μείζονα εἶναι. καὶ πάντες τὸ ἐξ ἡμισείας ἐνδεχόμενον καὶ ἀναγκαῖον συνάγουσι καὶ ἀτελεῖς εἰσιν ὡς δι' ἀδυνάτου δεικνύμενοι. καὶ ἁπλῶς, ἃ ἐποίει ἐν τῇ προλαβούσῃ μίξει ἡ ὑπάρχουσα καθόλου ἀπόφασις, ταῦτα νῦν ἡ καθόλου ἀναγκαία ἀπόφασις. καὶ ὁ μὲν πρῶτος τρόπος μιᾶς ἀντιστροφῆς δεῖται· ὁ δὲ δεύτερος δύο. ὁ δὲ ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου ἀποφατικῶν καὶ τὴν μείζονα ἐνδεχομένην ἔχων τριῶν ἀντιστροφῶν, μιᾶς ἐνδεχομένης καὶ δύο ἁπλῶν. καὶ ὁ τέταρτος τοῦ δευτέρου σχήματος ἀσυλλόγιστός ἐστιν· εἰ γὰρ μὴ ἔχει ὅλως καθόλου ἀποφατικήν, οὐδὲ τοιάνδ' ἀπόφασιν ἕξει.

p. 38a15 Οὐ μόνον ὅτι ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, | ἀλλὰ καὶ ὅτι οὐχ f.249v ὑπάρχει. τὸ ἐξ ἡμισείας ἐνδεχόμενον καὶ ἀναγκαῖον ὑπάρχον καλεῖ· καὶ γὰρ τὸ ὑπάρχον τὸ μὲν ἔχει τοῦ ἀναγκαίου ὡς ἐκβηβηκός, τὸ δὲ τοῦ ἐνδεχομένου ὡς μεταπῖπτον, ὅπερ καὶ ὑπάρχον καὶ ἐνδεχόμενον καλεῖ δέει τῆς ἀποφάσεως. καὶ ὅτι τὸ ἐξ ἡμισείας ἀναγκαῖον καὶ ἐνδεχόμενον συνάγεται, δείκνυσιν οὕτως· εἰ γὰρ ψεῦδος τὸ ὑπάρχον οὐδενί, ἀληθὲς τὸ ἀνάγκη τινὶ τὸ Β τῷ Γ, ὅπερ πάλιν ὑπάρχει τινί καλεῖ· τὸ δὲ Α τῷ Β ἀνάγκη οὐδενί· τὸ Α ἄρα τῷ Γ ἀνάγκη οὐ παντί· ἀλλὰ καὶ ἐνδέχεται παντί· ὅπερ ἀδύνατον· οὐκ ἄρα τὸ Β τῷ Γ ἀνάγκη τινί. καὶ ἐπειδὴ οὐδὲν ἕπεται ἄτοπον καὶ τῷ ἀνάγκη οὐ παντί, τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης συνάγεται, ὅπερ καὶ κατὰ τοῦ ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ φέρεται καὶ κατὰ τοῦ ἐνδέχεται μηδενί· καὶ διὰ τὸ ποτὲ μὲν κατὰ τοῦ ἀναγκαίου φέρεσθαι ποτὲ δὲ κατὰ τοῦ ἐνδεχομένου ἐξ ἡμισείας ἐστὶν ἀναγκαῖον καὶ ἐνδεχόμενον.

---

1 ante καθόλου eras. 2 litt. P 3 post γὰρ eras. 2—3 litt. P 12 ἡ scripsi: ἧι P 23 ἐν scripsi: εἰς P 27 ὅλως scripsi: ὅλη P 35 τὸ δὲ collocavi: inv. ord. P 36 τῶι] ι, ut videtur, in ras. P[1] 38 τὸ ex τοῦ, ut videtur, corr. P[1]

p. 38a21 Ἅμα δὲ δῆλον ὅτι οὐ συνάγεται τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον ἀλλὰ τὸ ἐξ ἡμισείας· εἰ γὰρ ψεῦδος τὸ ὑπάρχον οὐδενί, ἀληθὲς τὸ ὑπάρχει τινί· ὑπάρχει γὰρ τινὶ τὸ ἀναγκαῖον τινί.

p. 38a27 Καὶ τὸ Α τῷ μὲν Β ἐνδεχέσθω μηδενί, τῷ δὲ Γ παντὶ ὑπαρχέτω ἐξ ἀνάγκης. ἀσυλλόγιστος ἡ ἀγωγὴ αὕτη ὡς μὴ ἔχουσα καθόλου ἀναγκαίαν ἀποφατικήν, καὶ ἀσυλλόγιστος καὶ τοῦ ἐνδεχομένου καὶ παντὸς συμπεράσματος, τοῦ μὲν ἐνδεχομένου ὡς τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ συνάγουσα· τὸ γὰρ ἀναγκαῖον παντὸς ἐνδεχομένου ἐστὶν ἀναιρετικόν· ἀλλ᾽ οὐδὲ τοῦ ἀναγκαίου συλλογιστική ἐστιν, ἵνα μὴ νομίσῃ τις διὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ ἀεὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ συνάγειν αὐτήν. ἀσυλλόγιστος οὖν ἐστιν τοῦ ἀναγκαίου, ἐπειδὴ οἱ ἀναγκαῖον συνάγοντες ἢ ἄμφω ἀναγκαίας εἶχον ἢ τὴν καθόλου ἀναγκαίαν ἀπόφασιν, ἵνα καὶ τὸ ἐξ ἡμισείας ἀναγκαῖον [ἀναγκαῖον] εἴπωμεν ἀναγκαῖον· νῦν δ᾽ οὐδέτερόν ἐστιν. καὶ εἰσὶν ὅροι τὸ ἀνάγκῃ παντὶ συνάγοντες. καὶ διὰ μὲν τὸ οὐδενὶ οὐδὲν καταφατικὸν συνάγει, διὰ δὲ τὸ ἀνάγκῃ παντὶ οὐδὲν ἀποφατικόν.

Ὅτι κίνησις πάσῃ ἐγρηγόρσει ἐξ ἀνάγκης· | ἡ γὰρ ἐγρήγορσις ὡς ἔγερσις κίνησίς **f. 250r** ἐστιν. ἀλλ᾽ ἔστ᾽ ἄν, φασί, κίνησις ἐνδέχηται παντὶ ζῴῳ, οὐκ ἔστιν ἐγρηγορός τι, ἵνα καὶ κινῆται. ὥστε οὐ καλῶς ἔχουσιν οἱ ὅροι.

p. 38b3 Οὐδὲ τῶν ἀντικειμένων καταφάσεων. καλῶς τὸ πληθυντικόν· τὸ γὰρ ἀνάγκῃ οὐδενὶ πᾶσαν κατάφασιν ἀναιρεῖ, ἀναγκαίαν, ὑπάρχουσαν, ἐνδεχομένην.

p. 38b8. 12 Εἰλήφθω γὰρ τὸ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης μὴ ὑπάρχειν. κἂν εἰ πρὸς τῷ Γ τεθείη τὸ στερητικόν, ὡσαύτως. οὗτός ἐστιν ὁ τριῶν ἀντιστροφῶν δεόμενος· αἵ τε γὰρ προτάσεις ἀντιστρέφουσι καὶ τὸ συμπέρασμα.

p. 39a1 Δῆλον δὲ ὅτι καὶ πάντες ἀτελεῖς. κοινὸν συμπέρασμα τῶν ἐν δευτέρῳ σχήματι δύο μίξεων ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος, ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου, ὅτι πάντες ἀτελεῖς (οὐδεὶς γὰρ ἐδείχθη διὰ τοῦ κατὰ παντὸς καὶ κατὰ μηδενός, ἀλλὰ δι᾽ ἀδυνάτου πάντες) καὶ τὸ ἐξ ἡμισείας ἐνδεχόμενον συνάγουσι.

p. 39a2 Καὶ τελειοῦνται διὰ τῶν πρώτων σχημάτων. πληθυντικῶς γὰρ εἶπεν, ἐπειδὴ πολλαχῶς τὸ πρῶτον σχῆμα· ὁ μὲν γὰρ ἐξ ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος ἐν δευτέρῳ σχήματι τελειοῦται διὰ τοῦ ἐν πρώτῳ σχήματι ἐξ ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος, ὁ δὲ ἐξ ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου ἐν δευτέρῳ σχήματι διὰ τοῦ ἐξ ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου ἐν πρώτῳ σχήματι.

Γ ΣΧΗΜΑ ΕΞ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΩΝ.

p. 39a4 Ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ σχήματι. Ἴδιον τοῦ τρίτου σχήματος ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων τὴν μίαν πρότασιν καθόλου εἶναι· ἐκ δύο γὰρ μερικῶν οὐδεὶς γίνεται συλλογισμός. δώδεκα δὲ νῦν εἰσι συλλογισμοί· ἢ γὰρ ἄμφω καθόλου, ἢ ἡ μὲν καθόλου ἡ δὲ ἐν μέρει, καὶ τοῦτο διχῶς παρὰ τὴν μείζονα καὶ ἐλάττονα πρότασιν, καὶ ἕκαστον τῶν τριῶν τετραχῶς παρὰ τὸ ποιόν. καὶ ἕκαστον τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον συνάγει.

p. 39a7 Καὶ ὅταν ἡ μὲν ἐνδέχεσθαι ἡ δ᾽ ὑπάρχειν. καίτοι τότε οὐκ ἀεὶ τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον συνάγεται· ὅταν γὰρ ἡ ὑπάρχουσα καθόλου ἀπόφασις ᾖ, τὸ

---

4 ἐνδεχέσθω] ω in ras. P¹ 10. 11 ἀναγκαίας scripsi: ἀναγκαῖον P 12 ἀναγκαῖον prius delevi τὸ scripsi: τοῦ P 16 ἐνδέχεται P 23 συμπερασμάτων ἐν P 29 τελειοῦται scripsi: τελειοῦνται P 39 τότε] τό in ras. P¹

ὑπάρχον συνάγεται, ὥσπερ καὶ ὅταν ἡ ἀναγκαία καθόλου ἀπόφασις ᾖ, τὸ ἐξ ἡμισείας ἐνδεχόμενον καὶ ἀναγκαῖον συνάγεται. ἢ ἐπειδὴ τὸ ὑπάρχον ἐνδεχόμενόν ἐστιν τῷ μὴ ἀεὶ εἶναι, ὡς ἐπὶ τῆς μίξεως ἐνδεγομένου | καὶ ὑπάρχοντος ἀεὶ ἐνδεχόμενον ἔφη **f. 250v** συνάγεσθαι.

p. 39a9 Οὔτ' ἀναγκαῖον οὔτε ὑπάρχον ἀλλὰ τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον. ἐφεξῆς δὲ τὸ ἐξ ἡμισείας ἀναγκαῖον καὶ ἐξ ἡμισείας ἐνδεχόμενον ὑπάρχον καλεῖ· καὶ γὰρ τὸ ὑπάρχον τοῦ μέν, τοῦ ἀναγκαίου, ἔχει τὸ ἐκβεβηκέναι, τοῦ δέ, τοῦ ἐνδεχομένου, τὸ μὴ δύνασθαι ἔτι εἶναι.

p. 39a11 Ληπτέον δὲ καὶ ἐν τούτοις. ὅτε ἡ ἀναγκαία καθόλου ἀπόφασίς ἐστιν, ληπτέον ἐνδεχόμενον καὶ νῦν τὸ ἐξ ἡμισείας.

p. 39a24 Ἀντιστραφεισῶν δὲ τῶν προτάσεων. καίτοι μία ἀντιστρέφεται, ἡ ἐλάττων. ἢ ⟨ἡ⟩ αὐτὴ οὐδενὶ οὖσα πρῶτον γίνεται παντὶ κατὰ τὴν ἐνδεχομένην ἀντιστροφήν, εἶτα τινὶ κατὰ τὴν ἁπλῆν ἀντιστροφήν· δύο οὖν αἱ ἀντιστρεφόμεναι προτάσεις, ἡ οὐδενὶ καὶ ἡ παντί, εἰ καὶ περὶ τοὺς ⟨αὐτοὺς⟩ ὅρους ἀμφότεραι.

p. 39a29 Τὸν αὐτὸν τρόπον ἐχόντων ⟨τῶν⟩ ὅρων ὅνπερ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχειν. πῶς οὐ ψεῦδος τοῦτο, εἰ ἐπὶ μὲν τῶν ἐνδεχομένων δύναται ἡ μὲν ἐλάττων ἀποφατικὴ εἶναι, ἐπὶ δὲ τοῦ ὑπάρχοντος οὐ δύναται; ἢ οὐδ' ἐπὶ τῶν ἐνδεχομένων ὡς ἀποφατικὴ ἡ ἐλάττων συλλογισμὸν ποιεῖ, ἀλλ' ὡς δυναμένη μεταλαμβάνεσθαι εἰς κατάφασιν.

p. 39a31 Καὶ οὐκ ἔστι συλλογισμός. πῶς οὐκ ἔστι συλλογισμὸς ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων; ἢ τῆς ἐλάττονος ἀποφατικῆς μενούσης ἢ μὴ οὔσης καθόλου προτάσεως.

Γ ΣΧΗΜΑ. ΜΙΞΙΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ.

p. 39b7 Ἐὰν δ' ἡ μὲν ὑπάγειν ἡ δ' ἐνδέχεσθαι. Ὀκτωκαίδεκα γίνονται συλλογισμοί· οἱ γὰρ ἓξ διπλασιάζονται παρὰ τὴν τάξιν τῶν τρόπων καὶ προστίθενται ἕτεροι ἓξ τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην ἀποφατικὴν ἔχοντες. διὰ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ τῆς ἑξῆς μίξεως τοσοῦτοί εἰσι συλλογισμοί. ἴδιον δὲ τῶν δύο τούτων μίξεων τὸ μίαν καθόλου εἶναι | καὶ τὴν ἐλάττονα καταφατικήν, ἐὰν μὴ ἐνδεχομένη ᾖ ἀλλ' ὑπάρ- **f. 251r** χουσα ἢ ἀναγκαία.

p. 39b9 Καὶ οὐχ ὅτι ὑπάρχει. καίτοι ὑπάρχον συνάγεται τῆς ὑπαρχούσης καθόλου ἀποφατικῆς οὔσης. ἢ οὐκ ἀεὶ συνάγεται ὑπάρχον, ἀεὶ δ' ἐνδεχόμενον· τὸ γὰρ κοινόν.

p. 39b9 Συλλογισμὸς δ' ἐστὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐχόντων τῶν ὅρων ὃν καὶ ἐν τοῖς πρότερον· ὡς γὰρ ἐν πρώτῳ καὶ δευτέρῳ σχήματι, οὕτως καὶ νῦν ἐπὶ τῶν μίξεων ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος κυρίως ἐνδεχόμενον συνάγεται, εἰ μὴ τύχῃ ἡ ὑπάρχουσα καθόλου ἀπόφασις οὖσα.

p. 39b14 Ὅτε γὰρ ἡ ἑτέρα τῶν προτάσεων. ἔδει μὲν εἰπεῖν ὅτι τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον συνάγεται, ἐπειδὴ ἀνῆκται εἰς τρόπον τοῦ πρώτου σχήματος μὴ ἔχοντα

2 τῷ ex τὸ corr. P1   3 εἶναι superscr. P1   7 τοῦ primum ex τὸ corr. P1   τοῦ tert. scripsi: τὸ P   8 immo τὸ δύνασθαι μηκέτι   11 μία] ι in ras. ex η corr. P   12 ἡ alt. addidi   14 αὐτοὺς addidi   15 τῶν ex Arist. addidi   21 μὲν οὔσης ἢ P   27 ἴδιον scripsi: ἰδίως P   τούτων scripsi: τῷ τῶν P

καθόλου ἀπόφασιν ὑπάρχουσαν· ὁ δὲ ἀντὶ τούτου φησὶν νῦν, καὶ ἑξῆς δὲ τὸ αὐτὸ ἐρεῖ, ὅτι ἐνδεχόμενον συνάγεται, ἐπειδὴ δέδεικται ἐν πρώτῳ σχήματι τῇ χείρονι ἑπόμενον τὸ συμπέρασμα ἐπὶ τῆς μίξεως ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος.

p. 39b31 Εἰ δ' ἡ μὲν κατάφασις καθόλου ἡ δ' ἐν μέρει στερητική. τὸν πέμπτον τρόπον, ὅς ἐστιν ἐκ τοῦ παντὶ καὶ οὐ παντί, τὸν ἔχοντα τὴν καθόλου ὑπάρχουσαν τὴν δὲ μερικὴν ἐνδεχομένην δι' ἀδυνάτου δείκνυσιν οὕτως· τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ ἐνδεχομένως· τὸ Β παντὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως· λέγω ὅτι τὸ Α τῷ Β οὐ παντὶ ἐνδέχεται· εἰ γὰρ μή, τὸ Α τῷ Β παντὶ ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως· τὸ Α ἄρα παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης· τῇ γὰρ μείζονι ἕπεται τὸ συμπέρασμα ἐν πρώτῳ σχήματι ἐπὶ τῆς μίξεως ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου· ἀλλὰ καὶ ἐνδέχεται μὴ παντὶ τὸ Α τῷ Γ· ὅπερ ἀδύνατον. ἀλλὰ [καὶ] διὰ τί τὸν τρόπον τοῦτον οὐκ ἔδειξε δι' ἀντιστροφῆς; ἢ ὅτι πολλῶν ἀντιστροφῶν ἐδέετο· τεσσάρων γάρ· ἔδει γὰρ τὴν μείζονα πρότασιν τὴν οὐ παντὶ ποιῆσαι τινί, εἶτα τὴν τινὶ πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέψαι κατὰ τὴν ἁπλῆν, εἶτα τὸ συμπέρασμα τὸ τινὶ πρὸς ἑαυτὸ ἀντιστρέψαι, εἶτα μεταλαβεῖν αὐτὸ εἰς τὸ οὐ παντί, ἵνα μὴ κατάφασις συναχθῇ ἐκ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως.

p. 40a2 Ἡ ἐν τοῖς καθόλου καὶ διὰ τῶν | αὐτῶν ὅρων. ἀλλ' οὐκ **f. 251v** εἶπεν ὅρους ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου ἐνδεχομένων ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων μερικῶν ἐνδεχομένων. ἢ τὰς ἐξ ἀμφοτέρων μερικῶν ἐνδεχομένων καθόλου καλεῖ νῦν ὡς δι' ὅλου τὸ ἐνδεχόμενον ἐχούσας.

ΣΧΗΜΑ Γ ΜΙΞΕΩΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟΥ.

p. 40a4 Εἰ δ' ἐστὶν ἡ μὲν ἀναγκαία τῶν προτάσεων ἡ δ' ἐνδεχομένη. Ὅτι τῆς ἀναγκαίας καθόλου ἀποφάσεως οὔσης καὶ ἐνδεχόμενον μηδενὶ καὶ ὑπάρχον μηδενί φησι συνάγεσθαι, οὐ μὴν τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί· ἄλλο γὰρ τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης τὸ ἀναιροῦν τὸν τρόπον, ὃ καὶ συνάγεται παρὰ τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί.

p. 40a15 Οὕτω γὰρ συνέπιπτεν ἐπὶ τοῦ πρώτου σχήματος. τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι συνήγετο, ὅτε οὐκ ἦν ἡ ἀναγκαία καθόλου ἀπόφασις.

p. 40a21 Ἔσται δὴ πάλιν τὸ πρῶτον σχῆμα. ὑπάκουσον τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον συνάγον· τούτου γὰρ τὴν αἰτίαν ἐπάγει.

p. 40a36 Ὅροι. νῦν τὸν μέσον τῇ προφορᾷ καὶ οὐ τὸν τελευταῖον μέσον λαμβάνει τοῦ σχήματος, τὸν ἵππον.

ΥΠΝΟΣ ΚΑΘΕΥΔΩΝ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΥΠΝΟΣ ΕΓΡΗΓΟΡΩΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΙΠΠΟΣ ΙΠΠΟΣ

p. 40b12. Φανερὸν οὖν καὶ ἐν τούτῳ τῷ σχήματι πότε. ὅτε μία καθόλου ἐστὶν καὶ ἡ ἐλάττων καταφατική, εἴτε ὑπάρχουσά ἐστιν ἢ ἀναγκαία. πῶς. τῆς ἀποφατικῆς ἐνδεχομένης εἰς κατάφασιν μεταβαλλομένης καὶ ἢ δι' ἀντιστροφῆς ἢ

4 μέρει] ει in ras. P[1] 5 ὅς scripsi: ὥς P 7 οὐ scripsi: ὃ P
11 Γ scripsi: Β P καὶ ut e vs. 10 illatum delevi 21 ἐνδέχεται P
26 ὅτε scripsi: οὔτε P 30 supra τῇ προφωρᾶι (sic) scriptum τῇ φωνῇ P 35 εἴτε scripsi: οὔτε P

δι᾽ ἀδυνάτου. | καὶ πότε τοῦ ἐνδέχεσθαι καὶ πότε τοῦ ὑπάρχειν. τὸ f. 252r κυρίως, φησίν, ἐνδεχόμενον συνάγουσιν οἱ μὴ ἔχοντες τὴν ἀναγκαίαν καθόλου ἀποφατικήν.

ΣΥΝΟΨΙΣ ΤΩΝ ΜΙΞΕΩΝ.

Τριῶν ὄντων τρόπων, ὑπάρχοντος, ἀναγκαίου, ἐνδεχομένου, τριῶν δὲ καὶ σχημάτων ἐννέα εἰσὶν αἱ πᾶσαι μίξεις. καὶ ἐπὶ μὲν τῆς μίξεως ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου ἐν μὲν πρώτῳ σχήματι τῇ μείζονι βούλεται ἕπεσθαι τὸ συμπέρασμα, ἐν δὲ δευτέρῳ τῇ ἀντιστρεφομένῃ ἐν τῇ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα ἀναγωγῇ, ἐν δὲ τρίτῳ τῇ μὴ ἀντιστρεφομένῃ, ὅταν δηλαδὴ δι᾽ ἀντιστροφῆς γένηται ἡ ἀπόδειξις, εἰ δὲ δι᾽ ἀδυνάτου μόνον, ὡς ἐν τῷ τετάρτῳ τοῦ δευτέρου καὶ τῷ πέμπτῳ τοῦ τρίτου, τῇ χείρονι. ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἓξ μίξεων τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον συνάγεσθαι, εἰ μὴ τύχῃ ἡ συμπλεκομένη τῇ ἐνδεχομένῃ προτάσει καθόλου ἀποφατικὴ ὑπάρχουσα πάντως ἢ ἀναγκαία· τότε γὰρ ἐπὶ μὲν ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος τὸ ὑπάρχον συνάγεσθαι, ἐπὶ δὲ ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου τὸ ἐξ ἡμισείας ἐνδεχόμενον καὶ ἀναγκαῖον. οἱ δ᾽ ἑταῖροι αὐτοῦ καὶ οἱ Πλατωνικοὶ ἀεὶ τῇ χείρονι ἕπεσθαι τὸ συμπέρασμα βούλονται ἐπὶ τῶν ἐννέα μίξεων.

ΕΙΣ ΤΑΣ ΜΙΞΕΙΣ.

p. 40b17 Ὅτι μὲν οὖν οἱ ἐν τούτοις τοῖς σχήμασι. Διδάξας ὁ Ἀριστοτέλης πάντας τοὺς κατηγορικοὺς συλλογισμούς, ἁπλοῦς, μικτούς, ἀνάγει νῦν πάντας τοὺς συλλογισμούς, κατηγορικούς, ὑποθετικούς, ἐπ᾽ εὐθείας, δι᾽ ἀδυνάτου, ἁπλοῦς, συνθέτους, εἰς τὰ τρία σχήματα. καὶ τέως τοὺς ἁπλοῦς κατηγορικούς, οἳ καὶ πάντως ἐπ᾽ εὐθείας εἰσίν, τὸν τρόπον τοῦτον· εἰ δέοι δεῖξαι τὴν ΑΒ πρότασιν, ἢ οὐ λῃψόμεθά τι ἢ λῃψόμεθα πρὸς κατασκευὴν αὐτῆς· ἀλλ᾽ εἰ μὲν τὸ πρῶτον, τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτησόμεθα· εἰ δὲ τὸ δεύτερον, ἢ ἓν ἢ πολλά· ἀλλ᾽ εἰ μὲν ἕν, οὐ γίνεται συλλογισμός· τεθέντων γάρ τινῶν, ἀλλ᾽ οὐ τεθέντος τινὸς οὗτος γίνεται· εἰ δὲ πολλά, ἢ δύο ἢ πλείονα· καὶ εἰ δύο, ἀμφοτέρων τῶν ΑΒ ὅρων ἤρτηται· ὁ μὲν γὰρ ἁπλῶς συλλογισμὸς ἐκ τῶν ἁπλῶς προτάσεων, ὁ δὲ τοῦδε ἐκ ⟨τῶν⟩ τοῦδε, καὶ ὁ πρὸς τόδε ἐκ τῶν πρὸς τόδε, ὁ δὲ τοῦδε πρὸς τόδε ἐκ τῶν τοῦδε πρὸς τόδε. ἕξουσιν οὖν | αἱ δύο προτάσεις κοινὸν f. 252v ὅρον· καὶ οὗτος ἢ ἐν ἀμφοτέροις κατηγορεῖται ἢ ἐν ἀμφοτέροις ὑπόκειται ἢ ἀναμίξ· καὶ γίνονται τὰ τρία σχήματα. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ σύνθετος κατηγορικὸς συλλογισμὸς ὑπὸ τὰ τρία σχήματα ἀνάγεται· δύο γάρ εἰσιν αἱ κύριαι αὐτοῦ προτάσεις· αἱ δ᾽ ἄλλαι προσυλλογισμοὺς ποιοῦσιν, ὡς ἑξῆς δείκνυσιν. καὶ οἱ δι᾽ ἀδυνάτου δὲ συλλογισμοὶ σύνθετοι ὑποθετικοὶ ὄντες ὑπὸ τὰ τρία σχήματα τελοῦσι· καὶ οἱ ἁπλοῖ δὲ ὑποθετικοί· οἱ μὲν δι᾽ ἀδυνάτου, ἐπειδὴ δέονται κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ τοῦ τὸ ἀδύνατον δεικνύντος, οἷον τοῦ γεωμετρικοῦ θεωρήματος τοῦ δεικνύντος διὰ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ πῶς, εἰ ἡ διάμετρος τῇ πλευρᾷ σύμμετρος, ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς καὶ ἄρτιος καὶ περιττός· οἱ δ᾽ ἁπλοῖ ὑποθετικοί, ἤτοι οἱ ἐπ᾽ εὐθείας, ἐπειδὴ δέονται κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ τοῦ τὴν πρόσληψιν δεικνύντος· δεῖ γάρ, φησὶν Ἀριστοτέλης, ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς συλλογισμοῖς τὸ μὲν συνημμένον ὡμολογῆσθαι πάντως, τὴν δὲ πρόσληψιν ἀμφιβάλλεσθαι. καὶ εὖ γε ἀμφότερα· εἰ γὰρ ἀμφιβάλλοιτο τὸ συνημμένον, ἀμφιβάλλεται καὶ τὸ ὑποθετικοὺς

7 ante πρώτῳ et δευτέρῳ add. τῷ f. 196v P (= Pb) 8 δὲ τ Γ (sic) P 9 δηλαδὴ Pb: δῆλον P 10 post τετάρτῳ add. τρόπῳ Pb post χείρονι add. τῶν προτάσεων Pb 26 τῶν prius addidi 37 et 38 πρόσληψιν scripsi: πρόληψιν P

αὐτοὺς εἶναι, καὶ ὁ κατασκευάζων τὸ συνημμένον ἅμα κατασκευάζει καὶ ὅτι ὑποθετικοί εἰσιν· καὶ εἰ ὡμολόγηται καὶ ἡ πρόσληψις, οὐδ᾽ ὑποθετικοῦ συλλογισμοῦ χρεία. καὶ ἄλλως δὲ καθόλου πᾶς ὑποθετικός, ἐπ᾽ εὐθείας καὶ δι᾽ ἀδυνάτου, κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ δεῖται· εἰ γὰρ ἀεὶ ὑποθέσεις δι᾽ ὑποθέσεως κατασκευάσομεν, οὐδέποτε στησόμεθα. εἰ οὖν πᾶς ὑποθετικὸς συλλογισμὸς κατηγορικοῦ δεῖται, πᾶς δὲ κατηγορικὸς διὰ τῶν τριῶν σχημάτων γίνεται, καὶ πᾶς ἄρα ὑποθετικὸς καὶ πᾶς συλλογισμὸς τῶν τριῶν σχημάτων δεῖται. καὶ διὰ τοῦτο ἅπασα πίστις εἰς τὸ πρῶτον ἀνάγεται σχῆμα καὶ τοῦ πρώτου σχήματος εἰς τοὺς καθόλου συλλογισμούς.

p. 40b17 Ὅτι μὲν οὖν. ἐπειδὴ δέδεικται ὅτι οἱ ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασι συλλογισμοὶ ὑπὸ τὸ πρῶτον σχῆμα ἀνάγονται καὶ τοὺς τοῦ πρώτου καθόλου δύο συλλογισμούς, δείξομεν νῦν ὅτι καὶ πᾶς [κατηγορικὸς] συλλο|γισμὸς οὕτως ἔχει, εἰ πρότερον **f.253** δείξωμεν ὅτι πᾶς κατηγορικὸς συλλογισμὸς ὑπὸ τὰ τρία σχήματα ἀνάγεται, οὐ μόνον δὲ πᾶς κατηγορικὸς συλλογισμὸς οὕτως ἔχει ἀλλὰ καὶ πᾶς ὑποθετικός, οὗ μέρος ὁ δι᾽ ἀδυνάτου· πᾶς μὲν γὰρ δι᾽ ἀδυνάτου ὑποθετικός, οὐ πᾶς δὲ ὑποθετικὸς δι᾽ ἀδυνάτου, ὥσπερ καὶ πᾶς μὲν κατηγορικὸς ἐπ᾽ εὐθείας, οὐ πᾶς δ᾽ ἐπ᾽ εὐθείας κατηγορικός· ἐπ᾽ εὐθείας γὰρ ἀλλ᾽ οὐ κατηγορικὸς ὅδε· ἀριθμὸς ἢ ἄρτιος ἢ περιττός ἐστιν· ἀλλὰ μὴν οὐκ ἄρτιος· περιττὸς ἄρα.

p. 40b33 Τὸ δὲ Γ κατὰ μηδενός. ἵνα ᾖ τὸ πρῶτον σχῆμα· τὸ Α κατὰ τοῦ Γ, τὸ Γ κατὰ τοῦ Δ.

p. 40b34 Μηδ᾽ ἄλλο κατ᾽ ἐκείνου. ἵνα ᾖ τὸ τρίτον σχῆμα· τὸ Α καὶ Δ κατὰ τοῦ Γ. τὸ δὲ δεύτερον παρῆκεν ὡς διὰ τῶν ἄκρων εἰσφερόμενον.

p. 40b34 Μηδὲ κατὰ τοῦ Α ἕτερον. πάλιν τὸ πρῶτον σχῆμα· τὸ Δ κατὰ τοῦ Α, τὸ Α κατὰ τοῦ Γ.

p. 40b37 Ἐὰν μὲν οὖν ληφθῇ τὸ Α κατ᾽ ἄλλου ἢ ἄλλο κατὰ τοῦ Α. ὅτι οὐ δεῖ πρὸς μόνον τὸν μείζονα ὅρον συνῆφθαι τὰς προτάσεις.

p. 40b38 Ἢ κατὰ τοῦ Γ ἕτερον. ἵνα ᾖ τὸ τρίτον σχῆμα· τὸ Α ⟨καὶ Δ⟩ κατὰ τοῦ Γ. πάλιν δὲ μόνῳ τῷ μείζονι συνημμέναι εἰσὶν αἱ προτάσεις.

p. 40b40 Οὐδ᾽ ὅταν. ὅτι [οὐ] δεῖ ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων τοῦ συμπεράσματος ἀπηρτῆσθαι τὰς προτάσεις.

p. 41a18 Ὁ γὰρ αὐτὸς λόγος. ὅτι πᾶς σύνθετος κατηγορικὸς ὑφ᾽ ἓν τῶν τριῶν σχημάτων ἀνάγεται· δύο γὰρ αὐτοῦ αἱ κύριαι προτάσεις· αἱ δ᾽ ἄλλαι προσυλλογισμὸν ποιοῦσιν.

p. 41a21 ⟨Ὅτι μὲν οὖν οἱ δεικτικοί.⟩ ὅτι τοὺς ἐπ᾽ εὐθείας δεικτικοὺς καλεῖ, τοὺς δὲ δι᾽ ἀδυνάτου κύκλῳ, ἐπειδὴ οἱ μὲν ἐπ᾽ εὐθείας σύντομοι ὡς αὐτόθεν τὸ προκείμενον δεικνύντες (καὶ γὰρ ἡ εὐθεῖα ἐλαχίστη πασῶν τῶν τὰ αὐτὰ πέρατα ἐχουσῶν, ὅθεν καὶ τὸ εὐθέως ἀπὸ τῆς εὐθείας εἴρηται), οἱ δὲ δι᾽ ἀδυνάτου πολλὴν ὁδὸν βαδίζουσι τὰ ἀντικείμενα ἀναιροῦντες, ἵνα τὰ προκείμενα εἰσαγάγωσιν, ὅθεν καὶ κύκλον ἐν τῇ συνηθείᾳ φαμὲν ἐπὶ τῶν μακρᾶς ὑποθέσεως δεομένων.

p. 41a24 Τὸ μὲν ψεῦδος περαίνοντες συλλογίζονται. ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης τὸν μὲν κατηγορικὸν καὶ συλλογισμὸν ἁπλῶς καλεῖ, τὸν δ᾽ ὑποθετικὸν συλλογισμὸν τὸ

---

2 πρόσληψις scripsi: πρόληψις P 10 τοὺς τοῦ scripsi: τοῦ^{σ} P 11 κατηγορικός, supra quod, non inter lineas sed in versu antecedenti ante καθόλου, scripsit ὑποθετικὸς P (cf. ad p. 70,21), ut e vs. 12 illatum delevi 22 ad ἕτερον in mrg. ascr. ΒΑ P 26 τρίτον scripsi: Β P καὶ Δ addidi cf. vs. 20 28 οὐ ut e vs. 25 illatum delevi 31 ἀνάγεται scripsi: ἀνάγονται P κύριαι scripsi cf. p. 65,30: καίριαι P 31. 32 an προσυλλογισμούς? cf. p. 65,30. 31 33 lemma addidi 35 δεικνύντες] ύ ex ό corr. P

συναμφότερον μόνον, οὐδέποτε δὲ ἁπλῶς συλλογισμόν, | ὡς οὐδὲ τὸν νεκρὸν ἄν- f. 253v θρωπον μόνον. τὸ ἀδύνατον οὖν, φησίν, τὸ ἐν τῷ ὑποθετικῷ συλλογισμῷ κατηγορικὸς συλλογισμὸς δείκνυσιν, οἷον ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς ἄρτιος ἅμα καὶ περιττός, εἰ ἡ διάμετρος τῇ πλευρᾷ σύμμετρος. τὸ δὲ προκείμενον ὁ ὑποθετικὸς συλλογισμὸς δείκνυσιν· ἐπεὶ γὰρ ἡ διάμετρος τῇ πλευρᾷ σύμμετρος ἢ ἀσύμμετρος καὶ οὐκ ἔστιν σύμμετρος διά τι λῆμμα κατηγορικόν, ἀσύμμετρον ἄρα. διὸ καὶ ὑποθετικὸς λέγεται ὁ δι᾽ ἀδυνάτου καίπερ καὶ κατηγορικῷ συλλογισμῷ χρώμενος, ἐπειδὴ λῆμμά ἐστιν ὁ κατηγορικός, τὸ δὲ προκείμενον ὁ ὑποθετικὸς δείκνυσιν.

p. 41a30 Ὅτι ἀντίφασιν καλεῖ τὸ ἀντικείμενον μόριον τῷ προκειμένῳ εἰς ἀπόδειξιν.

p. 41a37 Ὡσαύτως δέ. ὅτι οὐ μόνοι τῶν ὑποθετικῶν οἱ δι᾽ ἀδυνάτου εἰς τὰ τρία σχήματα ἀνάγονται ἀλλὰ καὶ καθόλου πάντες οἱ ὑποθετικοί· καὶ γὰρ οἱ ἐπ᾽ εὐθείας ὑποθετικοί· τὰ γὰρ ἀμφιβαλλόμενα ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς διὰ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ δεικνύουσιν, ἵνα μὴ ἐπ᾽ ἄπειρον προέλθωσιν δι᾽ ὑποθέσεως ἀεὶ δεικνύντες τὰς προπαραλαμβανομένας ὑποθέσεις.

p. 41a39 Ὅτι τὸ παρὰ τοῖς Στωικοῖς λεγόμενον πρόσληψιν ὁ Ἀριστοτέλης μετάληψιν καλεῖ νῦν διὰ τὸ μεταλαμβάνεσθαι ἀπὸ ἀμφιβόλου εἰς ὁμολογούμενον· οὐκέτι γὰρ μετὰ τοῦ 'εἰ' λέγεται ἀλλὰ μετὰ τοῦ 'ἀλλά'. κατὰ πρόσληψιν δὲ καλεῖ ὁ Ἀριστοτέλης τὴν πρότασιν τὴν ἰσοδυναμοῦσαν συλλογισμῷ τὴν δύο ὅρους ἐνεργείᾳ ἔχουσαν καὶ ἕνα [δὲ] δυνάμει· καθ᾽ οὗ ὁ ἄνθρωπος, κατὰ τούτου ζῷον.

Ὅτι δόγματα Ἀριστοτέλους τὸ ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς τὸ συνημμένον ὡμολογῆσθαι καὶ τὸ τὴν πρόσληψιν πάντως κατασκευάζεσθαι, καὶ ἄμφω ταῦτα ἐδείξαμεν ἀληθῆ ἐν τῇ θεωρίᾳ.

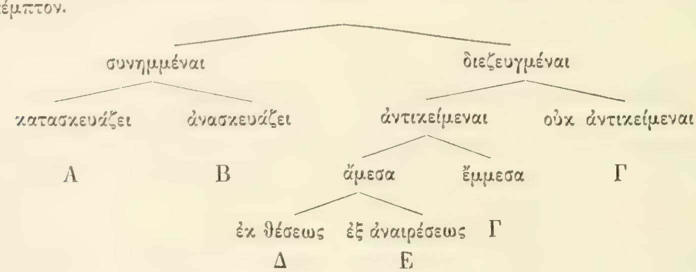
p. 41a40 Ὅτι οὐ μόνον οἱ ὑποθετικοὶ οἱ μικτοὶ ἐκ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ καὶ ὑποθετικοῦ εἰς τὰ τρία σχήματα ἀνάγονται διὰ μέσου τοῦ κατηγορικοῦ ἀλλὰ καὶ οἱ δι᾽ ὅλου ὑποθετικοί· εἰ ἄνθρωπος, καὶ ζῷον· εἰ ζῷον, ἔμψυχον· εἰ ἄνθρωπος ἄρα, ἔμψυχον. καὶ οἱ κατὰ πρόσληψιν δὲ συλλογισμοὶ | εἰς τὰ τρία σχήματα ἀνάγονται· καθ᾽ οὗ τὸ f. 254r Α, καὶ τὸ Β· τρίτον γάρ ἐστιν σχῆμα. καὶ οὐδὲ διὰ μέσου ἄλλου εἰς τὰ τρία σχήματα τελοῦσιν οἱ δ᾽ ὅλου ὑποθετικοὶ καὶ οἱ κατὰ πρόσληψιν, καθάπερ πάντες οἱ μικτοὶ ὑποθετικοί, ἀλλὰ διὰ τὴν πλοκὴν τὴν οἰκείαν. πᾶσα ἄρα κατασκευὴ ὑπὸ τὰ τρία σχήματα ἀνάγεται· τοῦτο δὲ ἦν τὸ προκείμενον.

ΠΕΡΙ ΥΠΟΘΕΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΜΟΝΟΒΙΒΛΟΥ ΑΜΜΩΝΙΟΥ.

Ἐπειδὴ τοὺς μὲν κατηγορικοὺς συλλογισμοὺς ἀνελλειπῶς ὁ Ἀριστοτέλης ἐλεπτούργησε, τοὺς ἁπλοῦς πάντας, τοὺς μικτοὺς πάντας, τὰ σχήματα πάντα, τοὺς τρόπους πάντας, τῆς δὲ τῶν ὑποθετικῶν τεχνολογίας οὐ πάνυ φαίνεται φροντίσας (μόνον γάρ φησιν περὶ αὐτῶν ὅτι οἱ δι᾽ ἀδυνάτου μέρος τῶν ἐξ ὑποθέσεως καὶ ὅτι καὶ οἱ δι᾽ ἀδυνάτου καὶ οἱ ἐπ᾽ εὐθείας ὑποθετικοὶ εἰς τὰ τρία σχήματα ἀνάγονται τῷ δεῖσθαι κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ ἢ τὸ ψεῦδος κατασκευάζοντος ἢ τὴν πρόσληψιν) καὶ ἡμῖν παρακελεύεται ἐν τῷ πέρατι τοῦ δευτέρου τμήματος τοῦ βιβλίου τούτου διελεῖν τοὺς ὑποθετικοὺς λέγων "δεῖ δ᾽ ἐπισκέψασθαι καὶ διελεῖν ποσαχῶς οἱ ἐξ ὑποθέσεως", φέρε τὸ προσταχθὲν ποιήσωμεν, καὶ ὀκτὼ ταῦτα περὶ τῶν ὑποθετικῶν ζητήσωμεν. α. διὰ

2 τὸ alt. scripsi: τῶι P 14 δεικνύουσιν scripsi: δείκνυσιν P ὑποθέσεως scripsi: ὑποθετικῶς P 15 προπαραλαμβανομένας] post προ eras. 2 litt. P 20 δὲ delevi 19 τούτου scripsi: τοῦτο P 21 Ἀριστοτέλους scripsi: ἀριστοτέλης P 35 τῆς scripsi: τοὺς P γάρ] ἀρ in ras. P 40 λέγων] c. 29 p. 45b20 41 ποιήσωμεν scripsi: ποιήσομεν P

τί μὴ ἐπλάτυνεν ὁ Ἀριστοτέλης καὶ τὸν περὶ τῶν ὑποθετικῶν λόγον; ἢ ὡς τῶν Στωικῶν ἀκριβωσάντων αὐτούς. ἢ ὅτι οὐδὲ συλλογισμοί εἰσιν ἁπλῶς οὗτοι, ἀλλὰ τὸ ὅλον τοῦτο ἐξ ὑποθέσεως συλλογισμοί. ἢ ὅτι ἠρκέσθη τοῖς κατηγορικοῖς· διὰ τούτων γὰρ καὶ οἱ ὑποθετικοί. β̄. τίνα τὰ ὀνόματα οἷς οἱ Στωικοὶ κέχρηνται; οὗτοι τοίνυν τὰ πράγματα τυγχάνοντα καλοῦσι· τέλος γὰρ τὸ τυχεῖν τούτων. τὰ νοήματα ἐκφορικά· ταῦτα γὰρ ἐκφέρομεν διὰ τῶν φωνῶν. τὰς φωνὰς λεκτά. τὸ συνημμένον ἢ διεζευγμένον τροπικὸν διὰ τὸ τρόπον ποιεῖσθαι ἀπ᾽ ἄλλης προτάσεως εἰς ἄλλην. τὸ ἡγούμενον ὁμοίως ἡμῖν ἡγούμενον· τὸ ἑπόμενον λῆγον· τὴν πρόσληψιν ὁμοίως ἡμῖν πρόσληψιν. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης | μετάληψιν αὐτὴν καλεῖ διὰ τὸ μεταλαμβάνεσθαι ἀπὸ ἀμφιβολίας εἰς **f. 254ᵛ** ἐνέργειαν· οὐκέτι γὰρ μετὰ ἐνδοιαστικοῦ συνδέσμου λέγεται. καὶ ἄμεινον ὁ Ἀριστοτέλης· οὐ γὰρ ἄλλη παρὰ τὰ προκείμενα προστίθεται, ὥσπερ ἐφεξῆς αὐτὸς καλεῖ κατὰ πρόσληψιν πρότασιν ʽκαθ᾽ οὗ ὁ ἄνθρωπος, κατὰ τούτου καὶ ζῷονʼ· προστίθεται γὰρ ʽἄνθρωπος δὲ κατὰ Σωκράτουςʼ. ὃ δ᾽ ἡμεῖς λέγομεν συμπέρασμα, ἐκεῖνοι ἐπιφορὰν καλοῦσι. τοὺς δ᾽ ὑποθετικοὺς συλλογισμοὺς ἀναποδείκτους καλοῦσι καὶ θέματα. γ̄. τὴν ὁμοιότητα καὶ τὴν ἀνομοιότητα τῶν κατηγορικῶν συλλογισμῶν καὶ τῶν ὑποθετικῶν. ὃ τοίνυν ἐν τοῖς κατηγορικοῖς αἱ δύο προτάσεις, τοῦτο ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς τὸ συνημμένον ἢ διεζευγμένον καὶ ἡ πρόσληψις· ὃ δ᾽ ἐκεῖ ἡ ἐλάττων, τοῦτο νῦν τὸ ἡγούμενον· καὶ ὃ ἡ μείζων, τοῦτο τὸ ἑπόμενον καὶ ἡ πρόσληψις· καὶ ὃ ἐν τοῖς κατηγορικοῖς ὁ μέσος ὅρος, τοῦτο νῦν ὁ σύνδεσμος ὁ ʽεἰʼ τυχὸν ἢ ὁ ʽἢʼ καὶ ἁπλῶς ἡ σχέσις· ποτὲ γὰρ καὶ μετοχὴ συνδεῖ, οἷον ἡλίου ὑπὲρ γῆν ὄντος ἡμέρα ἐστίν. διαφέρουσι δέ, ὅτι ἐν μὲν τοῖς κατηγορικοῖς ἄμφω αἱ προτάσεις ὁμολογούμεναι ἦσαν, καὶ ὅτι τρίτον παρὰ ταύτας τὸ συμπέρασμα κατασκευάζεται, νῦν δὲ μία μόνον σαφής, καὶ ἡ ἑτέρα δι᾽ αὐτῆς κατασκευάζεται. δ̄. πόσα τὰ εἴδη τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν; εἰσὶ τοίνυν οὗτοι οἱ ὑπογεγραμμένοι. πρῶτος ὁ ἐξ ἀκολουθίας τῇ θέσει τοῦ ἡγουμένου τὸ ἑπόμενον τιθείς· εἰ ἄνθρωπος, καὶ ζῷον· τὸ δὲ πρῶτον· καὶ τὸ δεύτερον. δεύτερος ὁ ἐξ ἀκολουθίας τῇ ἀναιρέσει τοῦ ἑπομένου τὸ ἡγούμενον ἀναιρῶν· εἰ ἄνθρωπος, καὶ ζῷον· ἀλλὰ μὴν οὐ ζῷον· οὐδὲ ἄνθρωπος. εἰ μὴ ζῷον, οὐδὲ ἄνθρωπος· ἀλλὰ μὴν ἄνθρωπος· ζῷον ἄρα. οὗτος δὲ καὶ σὺν ἀντιθέσει ἀντιστροφὴ λέγεται. τρίτος ὁ ἐκ διαστάσεως καὶ ἀποφατικῆς συμπλοκῆς τῇ θέσει ἀναιρῶν· οὐχὶ καὶ ἄνθρωπος καὶ ἵππος τὸ αὐτό· ἀλλὰ μὴν ἄνθρωπος· οὐκ ἄρα ἵππος. τέταρτος ὁ ἐκ διαστάσεως τῇ θέσει ἀναιρῶν· ἤτοι ἡμέρα ἐστὶν ἢ νύξ· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστίν· οὐκ ἄρα νύξ. | πέμπτος ὁ ἐκ διαστάσεως **f. 255ʳ** τῇ ἀναιρέσει τιθείς· ἤτοι ἡμέρα ἐστὶν ἢ νύξ· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα οὐκ ἔστιν· νὺξ ἄρα ἐστίν. πέντε δὲ μόνοι εἰσὶν δι᾽ αἰτίαν τοιαύτην, ὅτι δύο μὲν ὗλαι ἕνα συλλογισμὸν ποιοῦσιν· εἴτε γὰρ μὴ ἀντίκεινται αἱ προτάσεις, εἴτε ἐμμέσως ἀντίκεινται, ὁ τρίτος συλλογισμὸς γίνεται· μία δὲ ὕλη, τὰ ἄμεσα ἀντικείμενα, δύο ποιεῖ συλλογισμούς, τὸν τέταρτον καὶ τὸν πέμπτον.

7 ποιῆσθαι P 10 ἐνδοαστικοῦ P pr.; corr., ut videtur, P² 15 ὁμοιότηταν P 17 νῦν fol. 198ᵛ P (= Pᵇ): τοίνυν P 18. 19 τῷ κατηγορικῷ Pᵇ 19 ὁ alt. ex ἡ corr. P¹ 20 οἷον Pᵇ: om. P 22 παρὰ ταύτας Pᵇ: παρ᾽ αὐτὴν P 22. 23 κατασκευάζεται δι᾽ αὐτήν Pᵇ 25 δεύτερος scripsi: δεύτερον P 28 διαστάσεως scripsi: διαστάσεων P

ε̅. ἡ αἰτία τῆς τάξεως τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν. ἐπειδὴ ἀμείνων ἡ κοινωνία τῆς διαφορᾶς, προηγοῦνται οἱ κατὰ συνέχειαν τῶν κατὰ διάστασιν. καὶ ἐπεὶ ἄμεινον τὸ εἶναι τοῦ μὴ εἶναι, ἐν τοῖς κατὰ συνέχειαν προηγοῦνται οἱ κατασκευαστικοὶ τῶν ἀνασκευαστικῶν. καὶ ἐπεὶ ἄμεινον τὸ καθόλου τοῦ μερικοῦ, ἐν τοῖς κατὰ διάστασιν πρότερος ὁ ἐπὶ τῶν τριῶν ὑλῶν προϊὼν τοῦ ἐπὶ δύο μόνον, καὶ οὗτος τοῦ ἐπὶ μιᾶς μόνον· ἔστιν γὰρ εἰπεῖν 'οὐχὶ καὶ ἄνθρωπος καὶ ἵππος τὸ αὐτό', ἅπερ οὐκ ἀντίκειται, καὶ 'οὐχὶ λευκὸν καὶ μέλαν τὸ αὐτό', ἅπερ ἐμμέσως ἀντίκειται, καὶ 'οὐχὶ ἄρτιος καὶ περιττὸς ὁ αὐτός', ἅπερ ἀμέσως ἀντίκειται. καὶ πῶς ἐν τῇ διαιρέσει ἐπὶ δύο ὑλῶν τὸν τρίτον ἐλαμβάνομεν; ἢ ὅτι ἐὰν ἀμέσως ἀντίκεινται, ἔστι καὶ μὴ χρήσασθαι τῷ τρίτῳ τρόπῳ, ἀλλ' ἢ τῷ τετάρτῳ ἢ τῷ πέμπτῳ· εἰ δὲ τὰ ἄλλα δύο τμήματα, οὐκ ἔστιν ἄλλως ἢ διὰ τοῦ τρίτου κατασκευάσαι. εἰς τὰ ἀναγκαῖα οὖν ἡ διαίρεσις, οὐκ εἰς τὰ ἐνδεχόμενα καὶ παρέλκοντα. ϛ̅. τίς ἡ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγή; σύγκειται ἐκ τριῶν συλλογισμῶν, δύο ὑποθετικῶν καὶ ἑνὸς κατηγορικοῦ, καὶ ὑποθετικῶν τοῦ πέμπτου καὶ τοῦ δευτέρου· καὶ ὁ μὲν πέμπτος τὸ προκείμενον δείκνυσιν, ὁ δὲ δεύτερος τὴν πρόσληψιν τοῦ πέμπτου, ὁ δὲ κατηγορικὸς τὸ συνημμένον τοῦ δευτέρου· | διὸ καὶ ὑποθετικὸς λέγεται καίπερ καὶ κατηγορικὸν **f. 255v** συλλογισμὸν ἔχων μέρος, ὡς τοῦ προκειμένου διὰ τοῦ πέμπτου τρόπου τῶν ὑποθετικῶν δεικνυμένου, τοῦ δὲ κατηγορικοῦ λήμματος ὄντος. οἷον ἡ διάμετρος τοῦ τετραγώνου τῇ πλευρᾷ ἢ σύμμετρος ἢ ἀσύμμετρος· ἀλλὰ μὴν οὐ σύμμετρος, ὡς δείξω· διὰ τὸν πέμπτον ἄρα τῶν ὑποθετικῶν ἀσύμμετρός ἐστιν, ὅπερ προέκειτο δεῖξαι. οὐ σύμμετρος δὲ ἡ διάμετρος τῇ πλευρᾷ διὰ ταῦτα· εἰ σύμμετρος ἡ διάμετρος τῇ πλευρᾷ, ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς καὶ ἄρτιος καὶ περιττός, ὡς δείξω· τὸ δὲ δεύτερον οὐκ ἔστιν· διὰ τὸν δεύτερον ἄρα τῶν ὑποθετικῶν οὐδὲ τὸ πρῶτόν ἐστιν. ὅτι δέ, εἰ σύμμετρος ἡ διάμετρος τῇ πλευρᾷ, ὁ αὐτὸς ἄρτιος γίνεται καὶ περιττός, τὸ γεωμετρικὸν θεώρημα δείκνυσι διὰ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ. μέρος ἄρα οἱ δι' ἀδυνάτου τῶν ἐξ ὑποθέσεως, εἰ πᾶς μὲν δι' ἀδυνάτου ὑποθετικός, οὐ πᾶς δ' ὑποθετικὸς δι' ἀδυνάτου· οὐ γὰρ δὴ καὶ οἱ πέντε τρόποι ἐπ' εὐθείας ὄντες. λέγεται δ' ὁ δι' ἀδυνάτου καὶ κύκλῳ ὡς μὴ τὸ προκείμενον αὐτόθεν δεικνύς· ὁ γὰρ τοῦ προκειμένου συλλογισμὸς ἐπ' εὐθείας λέγεται, ἐπειδὴ καὶ ἡ εὐθεῖα ἐλαχίστη τῶν τὰ αὐτὰ πέρατα ἐχουσῶν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΠΡΟΣΛΗΨΙΝ ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΩΝ.

Οὗτοι τοίνυν τῶν μὲν κατηγορικῶν ἔχουσι τὸ ἐν πᾶσι τοῖς σχήμασιν εἶναι· ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ὃ τῷ Γ παντί, τούτῳ τὸ Α παντί· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ὃ κατὰ τοῦ Β παντός, τοῦτο καὶ κατὰ τοῦ Γ παντός· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ καθ' οὗ τὸ Α παντός, κατὰ τούτου καὶ τὸ Β· ἀλλὰ συνάγεται νῦν καὶ ἐν δευτέρῳ καταφατικὸν καὶ ἐν τρίτῳ καθόλου, καὶ ἐκ δύο ἀποφατικῶν ἐν πᾶσι, καὶ τῷ ὑπάρχειν ἡ ἀνυπαρξία συνάγεται. τῶν δὲ ὑποθετικῶν ἔχουσι τὸ συνῆφθαι τὰς προτάσεις καὶ τὸ τὴν ἑτέραν διὰ τῆς ἑτέρας κατασκευάζεσθαι· ἀλλ' οὔτε δι' ὅλου ὑποθετικοί εἰσιν, οὔτε ὑπὸ τοὺς πέντε τρόπους ἀνάγονται.

Οἱ κατὰ πρόσληψιν κατηγορικοί εἰσιν ὡς γινόμενοι κατὰ τὰ τρία σχήματα. οὐκ εἰσὶν κατηγορικοὶ ὡς μὴ σῴζοντες τὰ ἴδια | τῶν σχημάτων. ὑποθετικοὶ δέ εἰσιν **f. 256r** διὰ τὸ συνῆφθαι τὰς δύο προτάσεις καὶ τὴν ἑτέραν διὰ τῆς ἑτέρας κατασκευάζεσθαι. οὐκ εἰσὶν ὑποθετικοί· οὔτε γὰρ δι' ὅλου οὔτε μὴ δι' ὅλου· τὸ δὲ δεύτερον, ἐπειδὴ μὴ τελοῦσιν ὑπὸ τοὺς πέντε τρόπους.

---

2 ἄμεινον] α in ras. P 15. 16 καίπερ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ f. 197v P (= Pb) 18 ἢ prius Pb: om. P 18. 19 τὸν ε̅ Pb cf. vs. 21: τοῦ ε̅ P 20 ἡ διάμετρος alt. om. Pb 21 post ἄρτιος add. ἐστιν Pb 23 post τὸ add. ἐν τῶι ι̅ τῶν στοιχείων βιβλίον (sic) Pb 24 ὁ Pb 34 καθόλου Pb: καθοῦ P ὑπάρχειν Pb: ὑπάρχει P 42 post τρόπους add. τοὺς μὴ δι' ὅλου Pb

p. 41b6 Ἔτι δὲ ἐν παντὶ δεῖ. θεωρήματα κοινὰ παραδίδωσι τῶν τριῶν σχημάτων. πρῶτον οὐ γίνεται συλλογισμὸς ἄνευ καθόλου προτάσεως· ὁ γὰρ ἐκ δύο μερικῶν οὐ συλλογίζεται· καὶ ἢ οὐ τὸ προκείμενον, ἢ τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖται. εἰ γὰρ δεῖ δεῖξαι τὴν μουσικὴν ἡδονὴν σπουδαίαν, ⟨ἂν⟩ οὕτως εἴπῃ 'ἡ μουσικὴ ἡδονὴ [ἡ] ἡδονή ἐστιν· ἡ ἡδονὴ σπουδαία· ἡ μουσικὴ ἄρα ἡδονὴ σπουδαία ἐστίν', οὐ συλλογίζεται· δέδεικται γὰρ ὅτι ἐκ δύο μερικῶν οὐδὲν ἀναγκαῖον συνάγεται. ἔπειτα δέ, ὅταν λέγῃ 'ἡ ἡδονὴ σπουδαία ἐστιν', εἰ μὲν πρὸς τὴν γεωμετρικὴν ἡδονὴν ἀποβλέψας φησίν, οὐ τὸ προκείμενον συνάγεται· εἰ δὲ πρὸς τὴν μουσικὴν ἡδονήν, τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτήσεται. ἄμεινον δὲ μὴ τρία τμήματα ποιεῖν ἀλλὰ δύο· πάντως γὰρ οὐ συλλογίζεται· ἢ δὲ ⟨οὐδέν,⟩ οὐδὲ τὸ προκείμενον· ἢ τὸ προκείμενον μέν, μετὰ δὲ τοῦ[το] τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι. μὴ οὖν λεγέτωσαν οἱ γεωμέτραι 'ἐπειδὴ τὸ Α τῷ Β ἴσον, τὸ δὲ Β τῷ Γ ἴσον, καὶ τὸ Α ἄρα τῷ Γ ἴσον'· ἀληθῆ γὰρ συλλογίζονται οὐ διὰ τὴν πλοκὴν ἀλλὰ διὰ τὴν ὕλην· διὸ καὶ οἱ Στωικοὶ ἀμεθόδως περαίνοντάς | φασιν αὐτούς· ἀλλὰ τὰς δύο μερικὰς **f. 256v**
μίαν μερικὴν ποιείτωσαν καὶ προστιθέτωσαν τὴν καθόλου· οἷον τὰ ΑΒ τῷ αὐτῷ ἴσα· πάντα τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα καὶ ἀλλήλοις ἴσα· τὰ ΑΒ ἄρα ἴσα ἀλλήλοις. ἢ ὡς ἡ λέξις, μὴ λεγέτωσαν 'ἐπειδὴ αἵδε αἱ τῶν ἡμικυκλίων ἴσαι, ὧν αἵδε αἱ τοῦ τμήματος ἴσαι, λοιπαὶ ἄρα αἵδε αἱ πρὸς τῇ βάσει τοῦ ἰσοσκελοῦς τριγώνου ἴσαι'· οὕτω δὲ μᾶλλον· 'αἵδε αἱ τοῦ ἰσοσκελοῦς καταλείπονται ἀπὸ ἴσων ἴσων ἀφῃρημένων· πάντα τὰ καταλειπόμενα μετὰ ἀφαίρεσιν ἴσων ἀπὸ ἴσων ἴσα ἐστίν· αἵδε ἄρα τοῦ ἰσοσκελοῦς τριγώνου ἴσαι εἰσίν'. μερικὸν δὲ τὸ τόδε τῷδε ἴσον οὐ διὰ τὸ δεικτικόν (ἐπὶ γὰρ τῶν καθόλου ποιοῦνται τὸν λόγον πανταχοῦ οἱ γεωμέτραι), ἀλλ' ὅτι τὸ ἀπροσδιόριστον ἰσοδυναμεῖ τῷ μερικῷ.

Δεύτερον κοινὸν τῶν τριῶν σχημάτων. τὸ συμπέρασμα οὐ πάντως ἔοικε μιᾷ τῶν προτάσεων, οὐδὲ κατὰ ποσὸν οὐδὲ κατὰ ποιόν· κατὰ μὲν τὸ ποσόν, ἐπειδὴ ἐν τρίτῳ σχήματι ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου μερικὸν συνάγεται· κατὰ δὲ τὸ ποιόν, ἐπειδή, εἰ καὶ κατὰ τὸ καταφατικὸν καὶ ἀποφατικὸν καὶ ὑπάρχον καὶ ἀναγκαῖον καὶ ἐνδεχόμενον ἢ ἀμφοτέραις ταῖς προτάσεσιν ἔοικεν ἢ μιᾷ πάντως, οὐ δήπου καὶ κατὰ τὸ ψεῦδος καὶ ἀληθές, ἅπερ καὶ αὐτὰ ποιά εἰσιν καὶ τρόποι· ἀληθὲς γὰρ καὶ ἐξ ἀμφοτέρων ψευδῶν συνάγεται.

Ὅτι εἰπὼν ἐκ δύο ἀποφάσεων ἢ μερικῶν μὴ γίνεσθαι συλλογισμὸν μόνον τὸ δεύτερον ἐπεξεργάζεται. κείσθω γάρ, τουτέστιν προκείσθω εἰς ζήτησιν, εἰ ἡ μουσικὴ ἡδονὴ σπουδαία ἐστίν.

ΑΓ, ΒΔ καλεῖ τὰς τῶν ἡμικυκλίων γωνίας, ΓΔ τὰς τοῦ τμήματος, ΕΖ τὰς τοῦ τριγώνου· καὶ τὰ στοιχεῖα γὰρ τῶν γωνιῶν τῶν ἡμικυκλίων διαιρεῖ εἰς τὰ στοιχεῖα τῶν γωνιῶν τοῦ τμήματος καὶ τοῦ τριγώνου· τὰς δὲ πλευρὰς τοῦ τριγώνου ΑΒ καλεῖ. τρεῖς εἰσι συλλογισμοί· αἱ ΑΓ, ΒΔ γωνίαι ἡμικυκλίων ἴσων εἰσὶν γωνίαι· πᾶσαι αἱ τῶν ἴσων ἡμικυκλίων | γωνίαι ἴσαι· αἱ ΑΓ, ΒΔ ἄρα γωνίαι ἴσαι. πάλιν αἱ ΓΔ τοῦ **f. 257r**
αὐτοῦ τμήματός εἰσιν γωνίαι· πᾶσαι αἱ τοῦ αὐτοῦ τμήματός εἰσι γωνίαι ἴσαι διὰ τὴν [ε′] ἐφαρμογήν· [πάλιν] αἱ ΓΔ ἄρα γωνίαι ἴσαι. πάλιν αἱ ΕΖ τοῦ τριγώνου γωνίαι καταλείπονται μετὰ ἀφαίρεσιν ἴσων ἀπὸ ἴσων· πάντα τὰ καταλειπόμενα κατὰ ἀφαίρεσιν

2 ὁ] οὐ (sic) P 3 ἢ alt. scripsi: ἢι P 4 ἂν addidi ἡ alt. delevi 9 τμῆμα in fine versus P οὐδέν addidi 10 τοῦ scripsi: τοῦτο P 12 ἀληθῆ P 15 ἴσαι (post ἀλλ.) P 19 ἀφαίρεσιν] ι alt. ex ει corr. P 21 πανταχοῦ e versu antecedenti, ubi post ἴσον supra τὸν λόγον positum est, huc transposui οἱ scripsi: οἷον P 24 οὔτε — οὐ f. 199v P (= Pb) 25 καὶ Pb: om. P 28 εἰσιν om. Pb 38 πᾶσαι — γωνίαι in mrg. sup. repetit P 39 ε′ delevi πάλιν prius ut e vs. 37 translatum delevi ΕΖ scripsi: ΑΒ P itemque p. 71,1 40 an etiam alt. loco μετὰ? cf. vs. 19

ἴσων ἀπὸ ἴσων ἴσα ἐστίν· καὶ αἱ ΕΖ ἄρα τοῦ τριγώνου γωνίαι ἴσαι εἰσίν· ὅπερ * * * δὲ οὕτω λέγειν φασί τινες 'ἐπειδὴ αἱ ΑΓ, ΒΔ ἴσαι, ὧν αἱ ΓΔ ἴσαι, λοιπαὶ ἄρα αἱ ΕΖ γωνίαι τοῦ ἰσοσκελοῦς τριγώνου ἴσαι εἰσίν' διχῶς ἁμαρτάνοντες· καὶ γὰρ ἄμφω μερικαί, ἐπειδὴ ἀπροσδιόριστοι· καὶ ὅτι τὴν μείζονα παρῆκαν τὴν τὸ κῦρος ἔχουσαν ἐν τοῖς συλλογισμοῖς καὶ ἀξιώματος λόγον ἐπέχουσαν, τὴν δὲ ἐλάττονα διεῖλον εἰς δύο. καὶ ἐντεῦθεν τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτοῦνται· ὃ γὰρ μὴ ἔδειξαν, οἴονται δεδειχέναι.

p. 41b30 Ἀλλὰ καὶ τῷ ἀναγκαίαν ἢ ὑπάρχουσαν ἢ ἐνδεχομένην. πῶς οὖν ἐν δευτέρῳ σχήματι καὶ τρίτῳ ἐπὶ τῆς μίξεως ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου τῆς ἀναγκαίας καθόλου ἀποφατικῆς οὔσης τὸ ἐξ ἡμισείας ἐνδεχόμενον καὶ ἀναγκαῖον συνάγεται; ἢ καὶ τότε ἔοικεν· τὸ γὰρ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης συνάγεται, ὃ φέρεται καὶ κατὰ τοῦ ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ καὶ κατὰ τοῦ ἐνδέχεται οὐδενί· ἀμφοτέραις οὖν ἔοικεν.

p. 41b31 Ἐπισκέψασθαι δὲ καὶ τὰς ἄλλας κατηγορίας. οἶδεν ἄρα καὶ αὐτὸς ὅτι οὐκ ἀεὶ ἕπεται τὸ συμπέρασμα μιᾷ τῶν προτάσεων κατὰ τὸ ποιόν, εἴ γε ἀληθὲς ἐκ ψευδῶν συνάγεται. τοὺς δὲ τρόπους κατηγορίας ἐκάλεσεν, ἐπεί, ⟨εἰ⟩ δοκεῖ τὸ ὑποκεῖσθαι ὕλης, τὸ κατηγορεῖσθαι εἴδους ἂν εἴη, ταὐτὸν δ᾽ εἰπεῖν ποιοῦ ἢ τρόπου.

p. 41b33 Ὅτι δυνατὸν καλεῖ τὸν ἀτελῆ ὡς δυνάμει τέλειον.

p. 41b36 Δῆλον δὲ καὶ ὅτι πᾶσα ἀπόδειξις. δείξας ὅτι πᾶς κατηγορικὸς ἁπλοῦς συλλογισμὸς δι᾽ ἑνὸς τῶν τριῶν σχημάτων γίνεται καὶ ὅτι καὶ πᾶς ὑποθετικός, δι᾽ ἀδυνάτου καὶ ἐπ᾽ εὐθείας, ταὐτὸν δ᾽ εἰπεῖν σύνθετός τε καὶ ἁπλοῦς, ὑπὸ τὰ τρία σχήματα ἀνάγεται διὰ μέσου ἁπλοῦ | κατηγορικοῦ τοῦ κατασκευάζοντος ἢ τὸ **f. 257v** συνημμένον, ὡς ἐν τοῖς δι᾽ ἀδυνάτου, ἢ τὴν πρόσληψιν, ὡς ἐν τοῖς ἐπ᾽ εὐθείας, τὸ λοιπὸν δείκνυσι νῦν, ὅτι πᾶς σύνθετος κατηγορικὸς συλλογισμὸς ὑπὸ τὰ τρία σχήματα ἀνάγεται διὰ μέσου τοῦ προσεχῶς δεικνύντος, ὃς πάντως ἐκ τριῶν ὅρων ἐστίν. καὶ πρότερον τῷ ἀντικειμένῳ συνηγορεῖ, ὅτι ὁ κατηγορικὸς συλλογισμὸς ὁ προσεχῶς δεικνὺς δύναται ἐκ πλειόνων ὅρων εἶναι ἢ τριῶν· καὶ γὰρ καὶ τῇ σχέσει δύναται ἐκ πλειόνων εἶναι ἢ τριῶν καὶ τῷ ὑποκειμένῳ. τῇ μὲν σχέσει, ἐπειδὴ ἐνδέχεται δεῖξαι οὐ πάντα ἄνθρωπον λευκὸν διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου, τοῦ Αἰθίοπος, ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασιν, ὡς ὑπογέγραπται· διὰ γὰρ τοῦτο μερικὸν ἀποφατικὸν εἴληπται τὸ πρόβλημα ὡς μόνον τῶν προβλημάτων ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασι δεικνύμενον. οἱ τρεῖς οὖν ὅροι τῷ ὑποκειμένῳ τῇ σχέσει ἐννέα γεγόνασι. καὶ λύει λέγων ὅτι πολλοί εἰσιν οἱ συλλογισμοί (τρεῖς γάρ), προέκειτο δὲ δεῖξαι οὐ τὸ πολλοὺς συλλογισμοὺς ἐκ τριῶν ὅρων, ἀλλὰ τὸ ἕνα συλλογισμὸν ἐκ τριῶν ὅρων πάντως. δευτέρα συνηγορία. καὶ τῷ ὑποκειμένῳ δυνατὸν πλείονας τῶν τριῶν εἶναι τοὺς ὅρους τοῦ συλλογισμοῦ, εἴ γ᾽ ἐνδέχεται τὸ αὐτὸ πρόβλημα ἄλλοτε δι᾽ ἄλλου μέσου δεικνύναι, ὡς ὁ Πλάτων τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς ἐν μὲν τῷ Φαίδωνι διὰ μέσου τοῦ ζωὴν ἐπάγειν τῷ σώματι· οὐδὲν γὰρ ἐπιδέχεται τὸ ἐναντίον οὗ ἐπάγει [ὅπου τὸ αὐτοκίνητον ἀθάνατον]· ἐν δὲ τῷ δεκάτῳ τῆς Πολιτείας εἰπών· ἡ ψυχὴ ὑπὸ τῆς ἰδίας κακίας οὐ φθείρεται· τοὐναντίον γὰρ δοκοῦσιν οἱ κακοὶ καὶ ζωτικώτεροι εἶναι καὶ μόνοι ζῆν διὰ τὰς πλεονεξίας καὶ τὴν τρυφήν· τὸ μὴ φθειρόμενον ὑπὸ τῆς ἰδίας κακίας ἄφθαρτόν ἐστιν, ἐπειδὴ πᾶν τὸ φθειρόμενον ὑπὸ τῆς ἰδίας κακίας φθείρεται, ὡς ὁ σίδηρος καὶ ὁ χαλκὸς ὑπὸ τοῦ ἰοῦ, ὁ σῖτος ὑπὸ |

---

1 supple ἔδει δεῖξαι ἀντὶ et post 2 δὲ adde τοῦ   2 ΒΔ scripsi: ΒΓ P   12 δὲ δεῖ Arist. (sed om. δεῖ n)   14 εἰ addidi   19 συλλογισμὸς scripsi: συλλογισμῶν P   23 λειπὸν P   26 ἐκ prius superscr. P   27 τῷ ὑποκειμένῳ scripsi: τὸ ὑποκείμεν^{ο} P   30 ἐν scripsi: μὲν P   32 τὸ prius scripsi: τοὺς P   33 δυνατὸν] ο, ut videtur, ex α corr. P   36 φαίδονι P; c. 54 p. 105 C. D   37 ὅπου—ἀθάνατον delevi   ἐν δὲ τῷ δεκάτῳ τῆς Πολιτείας] c. 9. 10 p. 608 D—611 A

τῆς ἐρυσίβης. ἀλλὰ νῦν πάλιν πολλοὶ οἱ συλλογισμοί, ὅσῳ καὶ αἱ προτάσεις τῶν **f. 258r** συλλογισμῶν μᾶλλον διεστήκασιν ἀλλήλων, καὶ ὅσα τὰ μέσα, τοσοῦτοι καὶ οἱ συλλογισμοί. καὶ τὸ αὐτὸ μὲν πρόβλημα διὰ πλειόνων ὅρων ἢ τριῶν, οὐ μὴν ὁ εἷς συλλογισμὸς περὶ οὗ ὁ λόγος. τρίτη συνηγορία. ἐνδέχεται κατηγορικὸν συλλογισμὸν διὰ πλειόνων ἢ τριῶν ὅρων προβαίνειν, ὡς ὁ Πλάτων ἐν Φαίδρῳ τὴν ψυχὴν ἀθάνατον ἀπέδειξε διὰ μέσου τοῦ αὐτοκινήτου καὶ ἀεικινήτου. ἀλλὰ πάλιν δύο εἰσὶ συλλογισμοί, ὅτι ἡ ψυχὴ ἀεικίνητον διὰ μέσου τοῦ αὐτοκινήτου, καὶ ὅτι ἀθάνατος διὰ μέσου τοῦ ἀεικινήτου.

Ὅτι δὲ πᾶς συλλογισμὸς ἐκ δύο προτάσεων προσεχῶν, οὕτως δείκνυσιν· εἰ γὰρ δυνατόν, συναγέσθω τὸ Ε ἐκ τεττάρων προτάσεων προσεχῶν τῶν ΑΒ ΓΔ· αἱ ΑΒ προτάσεις τοίνυν ἢ συνάγουσί τι ἢ οὐ συνάγουσι· ἀλλ᾽ εἰ μὲν μὴ συνάγουσί τι, μάτην εἰλημμέναι εἰσίν· εἰ δὲ συνάγουσί τι, ἢ τὸ Ε συνάγουσιν ἢ μίαν τῶν ΓΔ λοιπῶν προτάσεων ἢ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα· ἀλλ᾽ εἰ μὲν τὸ Ε, ἔχομεν τὸ ζητούμενον, ὅτι ἐκ δύο προτάσεων συλλογισμός· εἰ δὲ ἓν τῶν ΓΔ, οὐκέτι προσεχής ἐστιν ὁ συλλογισμὸς οὐδ᾽ ἁπλοῦς ἀλλὰ σύνθετος ἐκ προσυλλογισμοῦ· εἰ δὲ ἄλλο παρὰ τὸ Ε καὶ τὰ ΓΔ συνάγει τὰ ΑΒ, νῦν οὐ μόνον πολλοί εἰσιν οἱ συλλογισμοί, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῆς δευτέρας ὑποθέσεως, ἀλλὰ καὶ ἀσύναπτοι πρὸς ἀλλήλους. ἃ δὲ ἐπὶ τῶν ΑΒ εἴρηται, ἁρμόσει καὶ ἐπὶ τῶν ΓΔ· πάλιν γὰρ τὰ ΓΔ ἢ συνάγει τι ἢ οὐ συνάγει· καὶ εἰ μὲν μὴ συνάγει, μάτην εἴληπται· εἰ δὲ συνάγει, εἰ μὲν τὸ Ε, παρέλκουσιν αἱ ΑΒ προτάσεις, καὶ ἐκ δύο προτάσεων προσεχῶν πᾶς συλλογισμός· εἰ δὲ ἓν τῶν ΑΒ, πολλοὶ ἔσονται οἱ συλλογισμοί, ὁ μὲν προσυλλογισμός, ὁ δὲ τοῦ προκειμένου· εἰ δὲ ἄλλο παρὰ τὰ ΑΒ, ἐναργῶς πολλοί εἰσιν οἱ συλλογισμοί· καὶ γὰρ ἀσύναπτοι πρὸς ἀλλήλους οἱ συλλογισμοί, καὶ οὐκ ἐκκρούει ἓν φαντάζουσα ἡ συνέχεια τῶν προτάσεων.

Καὶ ὅτι πᾶσα ἀπόδειξις. πᾶσαν κατασκευὴν | ἀπόδειξιν ἐκάλεσεν. **f. 258v**

p. 41b37 Ἐὰν μὴ δι᾽ ἄλλων καὶ ἄλλων. ἢ τῇ σχέσει, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ συνηγορίᾳ, ἢ τῷ ὑποκειμένῳ, ὡς ἐν τῇ δευτέρᾳ.

p. 41b38 Οἷον τὸ Ε διά τε τῶν ΑΒ καὶ τῶν ΓΔ. τοῦτο παράδειγμα τῆς δευτέρας συνηγορίας τῆς τὸ αὐτό, τὸ Ε τυχόν, συναγούσης δι᾽ ἄλλων καὶ ἄλλων ὅρων τῷ ὑποκειμένῳ, οἷον τῶν ΑΒ καὶ ΓΔ· καὶ γὰρ τὰ ΑΒ τῶν ΓΔ τῷ ὑποκειμένῳ διαφέρει.

p. 41b39 Ἢ διὰ τῶν ΑΒ καὶ ΒΓ καὶ ΑΓ. τοῦτο παράδειγμα τῆς πρώτης συνηγορίας, ὅπου τὸ αὐτὸ συνάγεται, οἷον τὸ Ε, δι᾽ ἄλλων καὶ ἄλλων τῇ σχέσει μόνον· διὸ καὶ ἕνα κοινὸν ὅρον ἔχουσι καὶ ἕνα διάφορον τὰ ΑΒ καὶ ΒΓ καὶ ΑΓ· καὶ γὰρ τὸ δεύτερον πρῶτον γίνεται τῆς μείζονος ἀντιστραφείσης, τὸ δὲ τρίτον τῆς ἐλάττονος. ΑΒ οὖν τὸ πρῶτον σχῆμα, καὶ Α μὲν ἡ μείζων πρότασις, Β δὲ ἡ ἐλάττων· καὶ ἐν μὲν τῷ δευτέρῳ σχήματι τῷ ΒΓ ἡ ἐλάττων τοῦ ΑΒ ἔμεινε, τὸ Β· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ σχήματι τῷ ΑΓ ἡ μείζων ἔμεινε τοῦ ΑΒ, τὸ Α.

p. 41b40 Τούτων δ᾽ ὄντων οὐχ εἷς ἀλλὰ πολλοί εἰσιν οἱ συλλογισμοί. ἡ λύσις τῶν δύο συνηγοριῶν, ὅτι οὐκ ἔμεινεν εἷς ὁ συλλογισμός, εἰ καὶ τὸ πρόβλημα.

p. 42a1 Ἢ πάλιν ὅταν ἑκάτερον. ἡ τρίτη συνηγορία ἡ καὶ πιθανωτέρα, διὸ καὶ ἰδικῆς λύσεως αὐτὴν ἀξιοῖ, ἡ ἑνὸς συλλογισμοῦ ἐμμέσους τὰς προτάσεις λαμβάνουσα. καὶ λύει τοῦτο λέγων τρεῖς εἶναι τοὺς συλλογισμούς, ἐπειδὴ καὶ τρία τὰ συμπεράσματα, αἱ δύο προτάσεις καὶ τὸ συπέρασμα· αἱ μὲν γὰρ τῶν προσυλλογισμῶν εἰσι συμπεράσματα, τὸ δὲ τοῦ συλλογισμοῦ.

---

1 ἐρισύβης P πάλιν scripsi: πλέον P 5 ἐν Φαίδρῳ] c. 24 p. 245 C sq. 14 προσεχής] η in ras. P 39 συνηγοριῶν scripsi: συνηγόρων P 44 δύ P

p. 42a3 Ἢ τὸ μὲν ἐπαγωγῇ τὸ δὲ συλλογισμῷ. οἷον εἰ πρόβλημα εἴη ὅτι ἡ ἰατρικὴ χρήσιμος τῷ βίῳ καὶ εἴπωμεν· ἡ ἰατρικὴ τέχνη ἐστίν, πᾶσα τέχνη χρήσιμος τῷ βίῳ, καὶ ἡ ἰατρικὴ ἄρα· καὶ τὴν μὲν ἐλάττονα κατασκευάσομεν διὰ συλλογισμοῦ· ἡ ἰατρικὴ μέθοδος ὁδοποιητική, πᾶσα μέθοδος ὁδοποιητικὴ τέχνη, καὶ ἡ ἰατρικὴ ἄρα τέχνη· τὴν δὲ μείζονα, ὅτι πᾶσα τέχνη χρήσιμος τῷ βίῳ, δι' ἐπαγωγῆς· καὶ γὰρ γεωργία καὶ ὑφαντική. ἢ ὡς ὁ Πλάτων ἐν τῇ Πολιτείᾳ· τοῦ γὰρ Θρασυμάχου εἰπόντος τὴν δικαιοσύνην κακοβουλίαν αὐτὸς κατασκευ|άζει τὸν δίκαιον φρό- f. 259r νιμον εἰπὼν οὕτως·

δίκαιος — τοῦ μὲν ὁμοίου ⟨οὐκ⟩ ἐθέλει πλέον ἔχειν — φρόνιμος
τοῦ δ' ἀνομοίου ἐθέλει πλέον ἔχειν.

καὶ τῶν προτάσεων τούτων τὴν μὲν ἐλάττονα κατασκευάζει μέσον λαβὼν τὸ ἀπονεμητικὸν τοῦ κατ' ἀξίαν, τὴν δὲ δευτέραν δι' ἐπαγωγῆς τοῦ ἰατροῦ, τοῦ μάντεως, τοῦ γεωμέτρου.

p. 42a6 Εἰ οὖν οὐ πλείους ἀλλ' εἷς. εἴ τις, φησίν, τὸν διὰ πέντε ὅρων συλλογισμὸν ἢ ὁποσωνοῦν ἕνα λέγοι ἀποβλέπων πρὸς τὴν συνέχειαν τῶν προτάσεων, οὐ φθονήσομεν αὐτῷ τοῦ ὀνόματος, πλὴν εἷς ἐστιν πόρρω, οὐχ εἷς προσεχής· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ οὕτω μὲν ἐνδέχεται καὶ τὸ ὡς δὲ τὸ Γ διὰ τῶν ΑΒ, ἀδύνατον. καὶ ὅτι μή ἐστιν εἷς προσεχής, ἐπάγει τὴν ἀπόδειξιν. τῶν ΑΒ ΓΔ τεσσάρων προτάσεων τὸ Ε συναγουσῶν αἱ ΑΒ, φησίν, ἢ συλλογιστικῶς συμπεπλεγμέναι εἰσὶν ὡς εἶναι τὴν μὲν μείζονα τὴν δ' ἐλάττονα, ἀνθ' ὧν αὐτὸς εἶπεν ὅλην καὶ μέρος, ἢ ἀσυλλογίστως. καὶ εἰ τὸ πρῶτον, ἢ τὸ Ε συνάγουσιν ἢ θάτερον τῶν ΓΔ ἢ ἄλλο παρὰ ταῦτα. καὶ μόνον τὸ πρῶτον ἀναιρεῖ λέγων ὅτι καὶ πῶς ὑπόκειται τὸ Ε ἐκ τῶν ΑΒ ΓΔ ἐκ μόνων τῶν ΑΒ συναγόμενον; καὶ πρὶν τὰς λοιπὰς ὑποθέσεις τῶν ΑΒ ἀνελεῖν μέτεισι καὶ ἐπὶ τὰ ΓΔ· καὶ ταῦτα γὰρ ἢ συνάγει τι ἢ οὔ. καὶ εἰ συνάγει, ἢ τὸ Ε ἢ θάτερον τῶν ΑΒ ἢ ἄλλο παρὰ ταῦτα. καὶ εἰ μὲν τῶν ΑΒ θάτερον, πλείους ἔσονται οἱ συλλογισμοί, ἐπειδὴ καὶ τὰ συμπεράσματα, καὶ προσυλλογισμὸς ὁ ΓΔ τοῦ ΑΒ ΓΔ. εἰ δὲ τὸ Ε, εἰ μέν εἰσιν οἱ συλλογισμοὶ ὁ ΑΒ ΓΔ καὶ ὁ ΓΔ, ὡς ἐνδέχεται ἕνα εἶναι, τῷ ταὐτὸ συνάγειν, οὐ μὴν κατ' ἀλήθειαν εἷς εἰσιν· ἐνδείκνυται δὲ τοὺς ἐπὶ τοῦ Αἰθίοπος ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασι συλλογισμοὺς διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων. εἰ δὲ τὰ ΓΔ μηδὲ θάτερον τῶν ΑΒ ἀλλ' ἄλλο τι παρὰ ταῦτα, οὐ μόνον πολλοὶ ἔσονται οἱ συλλογισμοί, ὁ ΑΒ ΓΔ καὶ ὁ ΓΔ, ἀλλὰ καὶ ἀσύναπτοι ἀλλήλοις. εἰ δὲ τὰ ΓΔ οὐδὲν συνάγει, μάτην εἴληπται ἐν συλλογισμῷ, εἰ μὴ ἄρα ἐπαγωγῆς | χά- f. 259v ριν ἢ κρύψεως ἢ δι' ἄλλο τι τοιοῦτον παρείληπται. εἶτα ἄνεισι πάλιν ἐπὶ τὰς λοιπὰς ὑποθέσεις τῶν ΑΒ. καὶ ἐπαγωγῆς μέν, ὡς πᾶσαν τέχνην χρήσιμον ἐδείξαμεν τῷ βίῳ διὰ γεωργίας καὶ ὑφαντικῆς. κρύψεως δὲ χάριν, ὅτι οὐ δεῖ συνεχεῖς τὰς δύο προτάσεις ἐρωτᾶν, ἐπεὶ συναισθόμενος ὁ ἐρωτώμενος ἐνστατικώτερος γίνεται, ἀλλὰ χρὴ ἐν μέσῳ τινὰ παρεμβαλεῖν οἰκείαν τῇ ἐρωτηθείσῃ προτάσει, εἶτα τὴν ἄλλην ἐπαγαγεῖν. οἷον εἰ πρόβλημα εἴη ὅτι ἡδονὴ ἀγαθόν, καὶ λάβωμεν ὅτι ἡ ἡδονὴ ἐφετόν, μὴ εὐθὺς εἴπωμεν 'τί οὖν; πᾶν ἐφετὸν ἀγαθόν;', ἀλλὰ ἐφετοῦ κατατείνωμεν λόγον, ὅτι καὶ τὸ καλὸν ἐφ' ἑαυτὸ καλεῖ καὶ ἀγαθόν ἐστιν ἐφ' ὃ πάντα ἄγαν θεῖ. καὶ εἴ τις βουλόμενος δεῖξαι τὴν ὑγείαν ἀγαθὸν εἴπῃ 'ἡ ὑγίεια τῷ ἀγαθῷ ἀνδρὶ ἀγαθόν', μὴ εὐθὺς ἐπαγέτω 'τὸ δὲ τῷ τοιούτῳ ἀγαθὸν καὶ ὄντως ἀγαθόν ἐστιν', ἀλλ' ἐν μέσῳ λεγέτω πῶς γίνεται ἡ ὑγίεια, ὅτι τοῦ ἰατροῦ τοῖς στοιχείοις καὶ τοῖς χυμοῖς δικάζοντος. ποτὲ δὲ καὶ δι' οἰκονομίαν· οἷον αἱ ἀρεταὶ δι' αὑτὰς αἱρεταί, κἂν μὴ ἐπικάρπιαι ὦσι.

---

1 τῶι μὲν P 4 ὁδῷ ποιητικὴ utrobique P 6 ἐν τῇ Πολιτείᾳ] I 20 p. 349 B sq. 9 οὐκ addidi 20 ὅλον Arist. 20. 21 ἀσυλλογίστως scripsi: ἀσυλλογίστους P 21 εἰ scripsi: ἡ P 28 τῷ ταὐτὸ scripsi: τῶι αὐτὸ (ο in ras. ex ω corr.) P 33 ἄνισι P 34 τῶν scripsi cf. vs. 23: τοῦ P 35 οὐ δεῖ scripsi: οὐδεὶς P 37 ἐπαγαγεῖν scripsi: ἐπαγωγὴν P 38 fort. ⟨ἡ⟩ ἡδονὴ 39 κατατείνωμεν] α alt. in ras. P 42 ἐπαγέτω scripsi: ἐπάγειν P 43 τοῖς τοιχείοις P

ποτὲ καὶ διὰ τὸ ξηρὸν τοῦ διαλεκτικοῦ λόγου τοῦ καλλωπισμοῦ χάριν τοῦ λόγου ἐπεντίθεται. ποτὲ δὲ καὶ διὰ σαφήνειαν, ὡς ἐν ταῖς παραβολαῖς, ὅτι ὡς μία αἴσθησις τῶν ἐναντίων, οὕτω καὶ ἐπιστήμη. ποτὲ καὶ διὰ τὸ πρὸς ἐπίδειξιν ὁρᾶν τὸν λόγον ὀγκοῦμεν αὐτὸν ταῖς παρεμβολαῖς.

p. 42a24 Εἰ δὲ ἐκ τῶν ΑΒ μὴ τὸ Ε ἀλλ' ἄλλο τι γίνεται συμπέρασμα, ἐκ δὲ τῶν ΓΔ ἢ τούτων θάτερον ἢ ἄλλο παρὰ ταῦτα. ἄνεισι πάλιν ἐπὶ τὰ ΑΒ καὶ τὰς λοιπὰς ὑποθέσεις διελέγχει· μίαν γὰρ μόνην ἤλεγξε τὴν συνάγουσαν τὸ Ε. ἐὰν γάρ, φησίν, τὰ ΑΒ μὴ τὸ Ε συνάγῃ ἀλλ' ἄλλο τι, ἐκ δὲ τῶν ΓΔ τοῦτο τὸ ἄλλο ἢ θάτερον τύχῃ ὂν ἢ ἀλλαχοῦ καὶ παρὰ ταῦτα, εἰ μὲν ἓν τῶν ΓΔ, προσυλλογισμός ἐστι τοῦ συλλογισμοῦ, καὶ διὰ τοῦτο οὐχ εἷς ὁ συλλογισμὸς ἀλλὰ πολλοί· εἰ δὲ ἄλλο παρὰ τὰ ΓΔ, καὶ μάτην ἐστὶν εἰλημμένα τὰ ΑΒ, εἰ διὰ τὸ Ε εἴληπται, | μήτε **f. 260r** δὲ τοῦτο συνάγει μήτε ἄλλο συνάγον αὐτό.

p. 42a28 Εἰ δὲ μηδὲν γίνεται ἐκ τῶν ΓΔ. γραφικόν ἐστιν ἐξ ἀρχῆς τὸ ἁμάρτημα· ἔδει γὰρ εἰπεῖν ἐκ τῶν ΑΒ· εἴρηται γὰρ ἤδη περὶ τῶν ΓΔ, τί ἕπεται, εἰ μηδὲν συνάγουσιν· ἐπὶ δὲ τῶν ΑΒ οὐκ εἴρηται. καὶ ἔστιν ὅσον ἐπὶ τῇ φερομένῃ γραφῇ καὶ ἀδολεσχῶν ὁ Ἀριστοτέλης καὶ παραλιμπάνων, τὸ μὲν δὶς λέγων, τὸ δὲ μηδὲ ἅπαξ.

p. 42a34 Εἰ μὴ προσλαμβάνοιτο, τουτέστιν εἰ μὴ πάλιν κρύψεως ἢ ἐπαγωγῆς ἢ καλλωπισμοῦ χάριν τοῦ λόγου λαμβάνοιτο.

p. 42a35 Ὃς οὖν συλλογισμὸς μὴ δύο προτάσεις ἔχει, ἤτοι τρεῖς ὅρους μόνον τοὺς τὸ κύριον συμπέρασμα συνάγοντας (εἰσὶν γὰρ καὶ ἄκυρα συμπεράσματα, ὡς τὰ τῶν προσυλλογισμῶν), οὗτος ὁ λόγος ἢ οὐ συλλελόγισται, ὡς εἴ τις πολλὰς καθ' ἕκαστα προτάσεις λαμβάνοι μηδὲν κοινὸν ἐχούσας, ἢ περιττὰ τῶν ἀναγκαίων ἠρώτησεν, ὡς εἴ τις βουλόμενος δεῖξαι ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῷον εἴπῃ 'ὁ ἄνθρωπος γελαστικόν, τὸ γελαστικὸν ζῷον, τὸ ζῷον ἔμψυχον, ὁ ἄνθρωπος ἄρα ζῷον'· περιττὴ γὰρ ἡ λέγουσα τὸ ζῷον ἔμψυχον.

p. 42b1 Κατὰ μὲν οὖν τὰς κυρίας προτάσεις. δείξας ὅτι πᾶς συλλογισμὸς κατηγορικὸς ἁπλοῦς ἐκ τριῶν, δύο τούτῳ ἑπόμενα παραδίδωσιν, ὅτι τοῦ κατηγορικοῦ τοῦ προσεχοῦς συλλογισμοῦ ἄρτιαι μὲν αἱ προτάσεις, περιττοὶ δὲ οἱ ὅροι· τὸν γὰρ πρῶτον ἄρτιον καὶ τὸν πρῶτον περιττὸν κυρίῳ ὀνόματι ἄρτιον ἁπλῶς καλεῖ καὶ περιττὸν ἁπλῶς. τὸ δὲ συμπέρασμα τῶν μὲν προτάσεων ἥμισυ, τῶν δὲ ὅρων τριττόν· τὰ δὲ διαστήματα ἑνὶ λείπει τῶν ὅρων. συνθέτου δὲ ὄντος τοῦ συλλογισμοῦ ἓν μόνον σώζεται τῶν εἰρημένων, τὸ τὰ διαστήματα ἑνὶ λείπειν τῶν ὅρων· τοῦτο γὰρ ἀληθές, εἴτε καταπυκνοῖτο ὁ προστιθέμενος εἴτε ἔξωθεν ἐμβάλλοιτο· οὐκέτι δὲ πάντως αἱ μὲν προτάσεις ἄρτιαι, οἱ δ' ὅροι περιττοί, ἀλλὰ δυνατὸν καὶ ἐναλλάξ. οὐδέποτε μέντοι ἄμφω ἄρτια, καὶ αἱ προτάσεις καὶ οἱ ὅροι, ἀλλ' ἀναμίξ, διότι κατ' ἀρχὰς τῷ ἀρτίῳ καὶ περιττῷ διέφερον ἀλλήλων καὶ μονὰς ἑκατέρῳ πρόσκειται, ἐξαλλάττεται δὲ τὸ εἶδος τοῦ ἀρτίου καὶ τοῦ περιττοῦ | μονάδος προστεθείσης· μονὰς δὲ πρόσκειται **f. 260v** ἑκατέρῳ, ἐπειδὴ ὅρου προστεθέντος, εἴτε κατὰ πύκνωσιν εἴτε ἔξωθεν, μία πρότασις προστίθεται. τὰ δὲ συμπεράσματα οὐκέτι τῶν προτάσεων ἥμισύ εἰσι, τῶν δ' ὅρων τριττόν, ἀλλὰ ποτὲ ὑπερβάλλει τῷ πλήθει καὶ τὰς προτάσεις καὶ τοὺς ὅρους· προτάσεις δὲ λέγω τὰς μόνως προτάσεις. πέντε γὰρ ὄντων ὅρων δ̄ μὲν γίνονται

---

1. 2 ἐπεντίθεται scripsi: εἶπεν τίθεται P 2 ὅτι ὡς scripsi: ὡς (superscr. P¹) ὅτι P 3. 4 ὄγκου μὲν P 6 ἄνισι P 8 συνάγει P 13 τῶν αβ corr. n 15 ὅσον scripsi cf. p. 55,23: ὃς P 19 καλλοπισμοῦ P χάριν post 18 κρύψεως coll. P pr. 20 ἔχῃ P 21 εἰσὶν] post εἰ ras. P ἄκερα P 28 δύω P 31 τριττόν scripsi: τρίτον (ο in ras.) P 33 λίπειν P 34 καταπυκνοῖντο P 37 διέφέρον (sic), ε prius ex α corr. P¹ 41 τριττόν scripsi cf. vs. 31: τρίτον P ὑπαρβάλλει (sic) P 42 μόνως scripsi cf. Philop. f. LXVI r 18: μόνων P

προτάσεις, συμπεράσματα δὲ ἕξ· καθόλου γὰρ καθ᾽ ἑκάστην ὅρου προσθήκην, εἴτ᾽ ἔξωθεν προστίθοιτο εἴτε παρεμβάλλοιτο, προστίθενται συμπεράσματα ἑνὶ ἐλάττονα τῶν προκειμένων ὅρων. τὸ δ᾽ αἴτιον, ὅτι πρὸς τὸν ἐφεξῆς μόνον ὁ προστεθεὶς οὐ ποιεῖ συμπέρασμα.

ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΚΕΥΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ.

p. 42b37 Ἐπεὶ δ᾽ ἔχομεν περὶ ὧν οἱ συλλογισμοὶ ἕως τέλους τοῦ πρώτου τμήματος τοῦ περὶ γενέσεως συλλογισμῶν. δείκνυσι διὰ τούτων ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι τὰ καθόλου τῶν μερικῶν ἑτοιμότερα πρὸς ἀνασκευὴν ἤπερ πρὸς κατασκευήν, τὰ δὲ μερικὰ τοὐναντίον ἑτοιμότερα πρὸς κατασκευὴν ἤπερ πρὸς ἀνασκευήν. προλαμβάνει γὰρ ὅτι τὸ μὲν παντὶ μοναχῶς δείκνυται, τὸ δὲ οὐδενὶ τριχῶς, ἐν πρώτῳ μοναχῶς, ἐν δευτέρῳ διχῶς, τὸ τινὶ τετραχῶς, ἐν πρώτῳ μοναχῶς, ἐν τρίτῳ τριχῶς, τὸ οὐ παντὶ ἑξαχῶς, ἐν πρώτῳ μοναχῶς, ἐν δευτέρῳ διχῶς, ἐν τρίτῳ τριχῶς. τούτων προληφθέντων ἕκαστον τῶν τεττάρων προβλημάτων κατασκευάζεται καὶ ἀνασκευάζεται τοσαυταχῶς·

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΕΤΑΙ		ΑΝΑΣΚΕΥΑΖΕΤΑΙ
παντί	μοναχῶς	ἑξαχῶς διὰ τὸ οὐ παντί
οὐδενί	τριχῶς	τετραχῶς διὰ τὸ τινί
τινί	τετραχῶς	τριχῶς διὰ τὸ οὐδενί
οὐ παντί	ἑξαχῶς	μοναχῶς διὰ τὸ παντί.

ἐπεὶ οὖν τὰ μὲν καθόλου μοναχῶς ἢ τριχῶς κατασκευάζεται, τὰ δ᾽ ἐν μέρει τετραχῶς ἢ ἑξαχῶς, εὐεπιχειρητότερα τὰ με|ρικὰ τῶν καθόλου πρὸς κατασκευήν. καὶ ἐπει- **f. 261r** δὴ τὰ μὲν καθόλου ἀνασκευάζεται ἢ ἑξαχῶς ἢ τετραχῶς, τὰ δ᾽ ἐν μέρει τριχῶς ἢ μοναχῶς, εὐεπιχειρητότερα ἄρα τὰ καθόλου τῶν μερικῶν πρὸς ἀνασκευήν.

Δεύτερον ἐπιχείρημα. εἰ τὸ καθόλου ἀναιρεῖται καὶ διὰ τοῦ ἐναντίου καὶ διὰ τοῦ ἀντιφατικοῦ, τὸ δὲ μερικὸν διὰ μόνου τοῦ ἀντιφατικοῦ, τὸ καθόλου ἄρα τοῦ μερικοῦ ἑτοιμότερον ἀναιρεῖται. ὅτι δὲ τὸ καθόλου τοῦ μερικοῦ καὶ δυσκολώτερον κατασκευάζεται, δείκνυσι διχῶς ἡ λέξις· τῶν γὰρ μερικῶν τὸ μὲν οὐ παντὶ ἐν πλείοσι σχήμασιν ἤπερ τὰ καθόλου, τὸ δὲ τινὶ διὰ πλειόνων τρόπων ἤπερ τὰ καθόλου. ἀλλ᾽ ἐπεὶ τοῦτο τοῦ πρώτου ἐστὶν ἐπιχειρήματος, ἐπάγει νεωτέραν κατασκευὴν τοιαύτην· ἑτοιμότερον κατασκευάζεται τὰ μερικὰ τῶν καθόλου, ἐπειδὴ τὰ μὲν καθόλου δι᾽ ἑαυτῶν δείκνυται μόνων, τὰ δὲ μερικὰ καὶ δι᾽ ἑαυτῶν καὶ διὰ τῶν καθόλου· εἰ γὰρ παντί, καὶ τινί, καὶ εἰ οὐδενί, καὶ οὐ παντί.

p. 42b27 Περὶ ὧν οἱ συλλογισμοί, τουτέστιν τῶν προβλημάτων· ἐπάγει γὰρ καὶ ποῖον χαλεπὸν καὶ ποῖον εὐεπιχειρητότερον ἢ πρὸς κατασκευὴν ἢ πρὸς ἀνασκευήν.

p. 43a1 Φανερὸν οὖν ὅτι τὸ μὲν καθόλου κατηγορικόν. κατασκευάζεται μὲν γὰρ μοναχῶς, ἀνασκευάζεται δ᾽ ἑξαχῶς. τὰ δὲ ὅμοια καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. τὸ δὲ δεύτερον ἐπιχείρημα διαιρεῖ τὰ $\overline{δ}$ εἰς δύο, εἰς καθόλου καὶ μερικά, διὰ τοῦ ὅλως δ᾽ ἐστὶν ἀναιροῦντι μὲν τὰ καθόλου τῶν ἐν μέρει ῥᾴω.

---

3 προστεθεὶς scripsi: προστιθεὶς P 8 ἀνασκευὴν] η in ras. ex ει corr. P 11 διχῶς scripsi: τριχῶς P 12 προληφθέντων scripsi cf. vs. 9 et p. 51,40 n. κατασκευάζεται] υ superscr. P[1] 23 καὶ prius superscr. P 25 ἑτοιμώτερον (ω in ras., ut videtur) P 27 ἤπερ prius scripsi: εἴπερ P 28. 29 ἑτοιμώτερον P 30 μόνων scripsi: μόνον P 38 ἀναιροῦντι Arist.: ἀναιροῦντα P

p. 43a6 Καὶ ἐπὶ τῶν στερητικῶν. τὸ γὰρ οὐδενὶ ἀναιρεῖται καὶ διὰ τοῦ παντὶ καὶ διὰ τοῦ τινί, ὃ [οὐδενὶ ἢ τινὶ] ἐν δύο σχήμασι δείκνυται.

p. 43a9 Κατασκευάζοντι δὲ ῥᾴω. τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ δευτέρου ἐπιχειρήματος, ὃ καὶ διχῶς δείκνυται· πρῶτον ἐκ τοῦ πλεοναχῶς δείκνυσθαι τὰ μερικὰ ἤπερ τὰ καθόλου ἢ κατὰ σχήματα ἢ κατὰ τοὺς τρόπους.

p. 43a10 Ὅλως τε οὐ δεῖ. οὐχ ὥσπερ, φησίν, τὰ καθόλου διὰ τῶν μερικῶν ἀναιρεῖται καὶ τὰ μερικὰ διὰ τῶν καθόλου, οὕτω καὶ τὰ μερικὰ διὰ τῶν καθόλου κατασκευάζεται καὶ τὰ καθόλου διὰ τῶν μερικῶν· ἀλλὰ τὰ | μὲν μερικὰ διὰ τῶν **f. 261v** καθόλου εἰσφέρεται, οὐκέτι δὲ καὶ τὰ καθόλου διὰ τῶν μερικῶν, ἀλλὰ δι᾽ ἑαυτῶν μόνον· εἰ μὲν γὰρ παντί, καὶ τινί· οὐ μὴν εἰ τινί, καὶ παντί. καὶ ἐπεὶ τὰ μὲν μερικὰ διχῶς κατασκευάζεται, καὶ δι᾽ ἑαυτῶν καὶ διὰ τῶν περιεχόντων καθόλου, τὰ δὲ καθόλου μοναχῶς (δι᾽ ἑαυτῶν γὰρ μόνον), ἑτοιμότερα τὰ μερικὰ τῶν καθόλου πρὸς κατασκευήν· ἀλλὰ μὴν δέδεικται τὰ καθόλου τῶν μερικῶν εὐεπιχειρητότερα εἰς ἀνασκευήν· συνελόντι ἄρα τὰ καθόλου τῶν μερικῶν (τοῦτο γὰρ δεῖ προσυπακοῦσαι) ῥᾷον ἀνασκευάζειν ἢ κατασκευάζειν.

p. 43a16 Ὅπως μὲν οὖν γίνεται ἅπας συλλογισμός, ὅ τ᾽ ἐπ᾽ εὐθείας καὶ ὁ δι᾽ ἀδυνάτου. κυρίως δὲ τὸ γίνεται περὶ γενέσεως συλλογισμῶν τοῦ τμήματος ὄντος. ἢ πῶς γίνεται ὁ κατηγορικὸς καὶ ὁ ὑποθετικός· ἄμφω γὰρ ἀνάγονται εἰς τὰ τρία σχήματα, οἱ μὲν κατηγορικοὶ καθ᾽ ὅλους ἑαυτούς, οἱ δ᾽ ὑποθετικοὶ διὰ τὰς κατασκευὰς ἢ τοῦ ἀδυνάτου ἢ τῆς προσλήψεως.

p. 43a16 Καὶ διὰ πόσων ὅρων. ὅτι τριῶν τῶν προσεχῶν.

p. 43a17 Καὶ πῶς ἐχουσῶν. ἢ κατὰ τὸ ἁπλοῦν καὶ σύνθετον τοῦ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ ἢ κατὰ τὸ κατηγορικὸν καὶ ὑποθετικὸν τοῦ ἁπλῶς συλλογισμοῦ.

p. 43a18 Καὶ διὰ τοὺς ἀριθμοὺς τὰ ἐν μέρει τῶν καθόλου πρὸς κατασκευὴν εὐεπιχειρητότερα, πρὸς δὲ ἀνασκευὴν δυσεπιχειρητότερα, καὶ ὅτι, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ ἐπιχειρήματι, τὰ μὲν μερικὰ διχῶς κατασκευάζεται, τὰ δὲ καθόλου μοναχῶς, ἀνασκευάζεται δὲ τὰ μὲν μερικὰ μοναχῶς, τὰ δὲ καθόλου διχῶς.

---

2 ὃ parum liquet (1 litt. evanuisse videtur) P οὐδενὶ ἢ τινὶ delevi ἐν δύο σχήμασι ex Arist. scripsi: ἐν B σχήματι P 3 ῥάιων P 5 fort. κατὰ ⟨τὰ⟩ 10 εἰ τινί scripsi: εστιν (sic) P 12 ἑτοιμώτερα P 27 εἰς τὸ A τμῆμα τοῦ πρώτου τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν τὸ περὶ γενέσεως συλλογισμῶν maiusculis subscr. P

INDICES

I INDEX VERBORUM

Verba asterisco notata desiderantur in lexicis

Ἀγαθός. ἀγαθόν ἐστιν ἐφ᾽ ὃ πάντα ἄγαν θεῖ 73,40

ἀγωγή 62,5 ὅσον ἐπὶ τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ 51, 14 54,43 55,23

ἀδιάφορος 54,15. 16 ἀδιαφόρως περαίνοντες (συλλογισμοί) Stoicorum 27,36 28,5 sq. 32,13. 14 expl. 28,5 sq. διεξέρχεσθαι 28,8

ἀδίστακτος. ἀδιστάκτως (coni. τελείως) ἀποφαίνεσθαι 17,20

ἀδολεσχεῖν 74,16

ἀδύνατος. εἰς ἄτοπόν τι καὶ ἀδύνατον καταντᾷ 35,2 ἡ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγή 31,7 (expl.) 34,35 sq. 51,18. 19 al. δι᾽ ἀδυνάτου δεικνύναι, πίστις 37,8 sq. 39,10 41,30. 40 al. opp. ἐπ᾽ εὐθείας 42,32 al. συλλογισμός 65,19 sq. 66,3 71,20 76,17 ὁ δι᾽ ἀδυνάτου μέρος τοῦ ὑποθετικοῦ 66, 13 sq. 69,24. 25 λέγεται δ᾽ ὁ δι᾽ ἀδυνάτου καὶ κύκλῳ ὡς μὴ τὸ προκείμενον αὐτόθεν δεικνύς ibid. 26. 27 cf. 66,34 sq.

ἀεικίνητος 3,5 6,1 sq. 11,10 14,26 29,10. 24 30,13. 18 sq.

ἄθροισμα (λόγων) 26,4. 6

αἰνίττεσθαί τι 46,22. 40

αἱρεῖν τὸ συμβαῖνον 33,14

αἱρετός. αἱ μὴ αἱ. (coni. μηδὲ ἀναγκαῖαι) ἡδοναί 18,38

αἴσθησις 25,22. 26

αἰσθητικός. οὐσία ἔμψυχος αἰ. 4,4

αἰσθητός opp. νοητός 5,23. 25 25,12 sq. οὔτε μὴν ἐπὶ τῶν αἰ. συλλογιζόμεθα 25,21. 33

αἰτία. ὡς ἀνάγουσαν . . αἰτίαν 10,24 μετ᾽ αἰτίας γιγνώσκειν 2,34 ἀπὸ τῶν αἰ. τὰ αἰτιατὰ δεικνύναι 8,8 25,16. 17

αἰτιᾶσθαι 59,37. 41

αἰτιατική (πτῶσις) 12,9

αἰτιατός cf. αἰτία, αἴτιος

αἴτιος. ἀπὸ τῶν αἰτιατῶν ἐπὶ τὰ αἴ. μεταβαίνει 8,9

ἀκάθαρτος. αἱ ἀ. (coni. ἀκόλαστοι) ἡδοναί 18,35

ἀκέραιος τρόπος 46,29 49,29 60,36

ἀκμάζειν 47,3

ἄκμων 10,1

ἀκόλαστος. αἱ ἀ. (coni. ἀκάθαρτοι) ἡδοναί 18,35

ἀκολουθεῖν log. i. q. συμβαίνειν 29,33 30,31

ἀκολουθία. τὸ δὲ (ἀναγκαῖον) κατὰ τὴν ἀ. τῆς λέξεως opp. κατὰ τὴν ὕπαρξιν τῶν πραγμάτων 29,21. 22 30,28 sq. 32,16 ὁ ἐξ ἀ. (sc. ὑποθετικὸς συλλογισμός) 68, 24 sq.

ἀκόλουθος 1,20 2,5 (coni. εὔτακτος) 7,20 ἀκολούθως 1,18 sq. 24,27 τοῖς προειρημένοις 22,12 32,25 33,23

ἀκούειν τινὸς μεθυπερβατῶς 16,33 τὶ ἀντί τινος 17,29 48,5 τὶ κατὰ κοινοῦ 33,1

ἀκριβοῦν τι 68,2

ἀκροατής 31,16. 17. 22

ἄκρος (ὅρος) 66,21. 28 ἡ φύσις τῶν ἄ. 50,38

ἄκυρος (συμπεράσματα) 74,21

ἀλήθεια. τῇ ἀ. 14,33 33,27 κατ᾽ ἀλήθειαν 39,23 55,26 73,28

ἀληθεύειν 18,33. 37 ἐπί τινος 45,26 47, 20 53,25 med. κατά τινος 52,8

ἀληθής. τῷ ἀληθεῖ 10,34 κατὰ Πλάτωνα

καὶ τὸν ἀληθῆ λόγον ibid. 36 τὸ ἀληθέστερον λέγειν 13,25 ἀληθὲς γὰρ καὶ ἐξ ἀμφοτέρων ψευδῶν συνάγεται 70,28 71, 13. 14 cf. ἀντικεῖσθαι, ψεῦδος
ἀλλά. εἰ καὶ . . ἀλλ᾽ οὖν 27,11
ἀλλαχόθεν 26,21
ἀλλαχοῦ 22,1 74,9
ἀλλήλων. ἡ δι᾽ ἀ. δεῖξις 30,1
ἄλλος ἄλλῳ sim. 8,2. 18 25,2 71,35 ἄλλος . . ἄλλος 12,14. 15 44,11 sq. ἄλλος . . καὶ ἄλλος 4,2. 3 11,27 72,28
ἄλυτος 43,34
ἀμέθοδος. ἀμεθόδως περαίνοντες (συλλογισμοί) Stoic. 70,13
ἀμείβειν τὸ ποιόν 45,34
ἄμεσος. ἄμεσα ἀντικείμενα 68,35 ἀμέσως ἀντικεῖσθαι 69,7
ἄμετρος opp. ἔμμετρος 11,37. 38
ἄμικτος (σχῆμα) 56,34
ἀμφιβάλλειν *dubitare* pass. 65, 38. 39 67,13
ἀμφιβολία. μεταλαμβάνειν ἀπὸ ἀ. εἰς ἐνέργειαν 68,9
ἀμφίβολος. μεταλαμβάνειν ἀπὸ ἀμφιβόλου εἰς ὁμολογούμενον 67,17
ἄν omisso optat. potent. ἄλλ᾽ εἴποι τις 6,30 sim. 9,17 12,19 57,33 ἄν irreali omisso imperfect. 45,12 48,38 49,4 60,5 ὡς ἄν c. partic. 6,27 ὡς ἂν εἰ 17,27
ἀνάγειν τὰς ψυχάς 10,23 log. εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα 31,3. 4 sq. 66,7 al. ὑπό τι 5,4 6,3 7,11 sq. 8,15
ἀναγινώσκειν 20,20
ἀναγκαῖος. αἱ μὴ αἱρεταὶ μηδὲ ἀ. (ἡδοναί) 18,38 διττὸν τὸ ἀ. ἐν τοῖς συλλογισμοῖς, τὸ μὲν κατὰ τὴν ὕπαρξιν τῶν πραγμάτων τὸ δὲ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς λέξεως 29,20 sq. 30,28 τὸ ἐξ ὑποθέσεως, τὸ μετὰ διορισμοῦ ἀ. 39,29. 31 τὸ κατὰ τὸν ὁρισμὸν ἀ. 43,16. 17 τὸ ἐξ ἡμισείας ἀναγκαῖον, ἀναγκαῖον καὶ ἐνδεχόμενον 49,38 50,26. 27 52,7. 20. 21 53,19. 20 54,21 56,23 al.
ἀναιρεῖν log. 8,28 sq. 10,11
ἀναιρετικός 62,8
ἀνακεφαλαιοῦν med. 21,33
ἀνακεφαλαίωσις. ἐν ἀ. λέγειν 12,25
ἀναλογεῖν τινι 4,10. 14 sq.
ἀναλογία 25,15 κατὰ τὴν αὐτὴν ἀ. 34,11
ἀνάλογός τινι 4,9 16,27 ἀνάλογον (i. e. ἀνὰ λόγον) 15,19
ἀναλύειν (opp. συντιθέναι) ἐπί (?), εἰς 5,13 6,4 sq. geom. 5,27 sq. ὁ γὰρ εἰδὼς ἐπιστημονικῶς ἀναλῦσαι καὶ συνθεῖναι οἶδεν, οὐ πάντως δὲ ὁ εἰδὼς συνθεῖναι καὶ ἀναλῦσαι 6,33 sq.
ἀνάλυσις (opp. σύνθεσις) ἐν τοῖς συλλογισμοῖς, παρὰ τοῖς γραμματικοῖς, παρὰ τοῖς φυσιολόγοις, παρὰ τοῖς φιλοσόφοις, ἐρωτική, γεωμετρική, παρὰ τοῖς ἀστρονόμοις 5,10 sq. ἀπὸ τῶν συνθέτων ἐπὶ τὰ ἁπλᾶ (ἔρχεται) 6,24 καὶ ἄλλοις τισίν (ἀντίκειται) 7,26 sq. cf. διδασκαλία
ἀναλυτική opp. διαιρετική, ὁριστική, ἀποδεικτική 7,29 sq. ἀπὸ τῶν συνθέτων ἐπὶ τὰ ἁπλᾶ ἀνατρέχει ibid. 34
ἀναμίξ 56,20 60,39 61,7. 20 65,28 74,36
ἀνάπαλιν. τὸ ἀ. 4,24 6,23. 24 15,23 33,13 36,3. 15
ἀναπόδεικτος 20,38 21,2 τοὺς δ᾽ ὑποθετικοὺς συλλογισμοὺς ἀναποδείκτους καλοῦσι (sc. οἱ Στωικοί) καὶ θέματα 68,14
ἀνάρμοστος opp. εὐάρμοστος 18,32
ἀνατρέπειν λόγους 10,7
ἀνατρέχειν log. ἀπό τινος ἐπί τι 5,23. 25 7,34
ἀναφαίνειν pass. 26,16 sq.
Anaphora 5,10 35,36. 37
ἀναφωνεῖν 12,4. 24
ἀνελλειπής 32,22 ἀνελλειπῶς 67,33
ἀνεμπόδιστος. ἀνεμποδίστως 12,23
ἀνθρώπινος βίος 9,23 ἀ. (opp. θεῖα) πράγματα 9,30 sq. τὰ ἀ. 9,23 14,30
ἄνθρωπος. οἱ δ̄ χυμοὶ ἀφ᾽ ὧν ἄνθρωποι 5,17. 18 exempl. 4,12 sq. 15,5 sq. 30,36 sq. 33,10. 11. 33 sq. 34,15 sq. 35,4 sq. 39,32. 33 40,15 sq.
ἀνίατος 53,42
ἄνισος. πίστις ἐξ ἀνίσων 29,12 sq. cf. πίστις
ἀνομοιοσχήμων 54,8 55,14 58,25 sq. 59,31 sq.
ἀντιδιαιρεῖν pass. 46,42
ἀντιδιαστολή. πρὸς ἀντιδιαστολήν 32,10. 11
ἀντίθεος 35,24
ἀντίθεσις (τῶν ἐναντίων) 18,30 23,22. 23 σὺν ἀ. ἀντιστροφή 68,28
ἀντικεῖσθαι ὑπεναντίως 18,13 κατὰ τὸ ἀναγκαῖον καὶ ἀδύνατον opp. κατὰ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος 41,37 ἐμμέσως, ἀμέσως 68,34 69,7. 19 ἄμεσα ἀντικείμενα 68,35 ἀντικείμενος (opp. ἐναντίος) expl. 58,39
ἀντιλέγειν 28,28 πρός τι 50,14 τινί 55,29 60,20

ἀντιστρέφειν τελείως 58,41
ἀντιστροφή 31,6 sq. 33,5 sq. 34,27 sq. ἔστιν καὶ ὅρων ἀ. καὶ προτάσεων καὶ συλλογισμῶν 35,10 sq. expl. (opp. καταστροφή, i. q. ἰσοστροφή) ibid. 21 sq. αἱ ἀ. τοῦ ἐνδεχομένου οὐχ αἱ ἁπλαῖ . . ἀλλ' αἱ ἐνδεχόμεναι αἱ τὸ ποιὸν μόνον ἀμείβουσαι τὴν δὲ τάξιν τῶν ὅρων φυλάττουσαι 45,32 sq. cf. 55,11 57,13.30 60,1. 2. 26. 27 61,26 63,12. 13 64,14 σὺν ἀντιθέσει 68,28
ἀντιτιθέναι 37,11 38,2 41,5 52,24
ἀντίφασις expl. 67,9
ἀντιφάσκειν τινί 52,25. 27. 36 58,46
ἀντιφατικός opp. ἐναντίος 58,39 75,24 ἡ ἀ. ἀπόφασις 58,33 αἱ ἀ. αἱ διαγώνιαι ibid. 39 ἀντιφατικῶς μάχεσθαι 52,11
ἀνυμνεῖν 8,10 10,22
ἀνυπαρξία 47,25 69,34 πρὸς ἀνυπαρξίαν, ἐν ἀ. ἀόριστος 46,9 47,9
ἄνω. ὡς καὶ ἄ. εἶπεν sim. 21,11 22,14 24,28 33,17. 25 34,20. 23
ἄνωθέν ποθεν 21,5
ἀξίωμα Stoicorum 26,36 Aristotelis 27,4 τὰ παρὰ τοῖς γεωμέτραις ἀ. ibid. 2 ἀξιώματος λόγον ἐπέχειν 71,5
ἀόριστος 46,6 sq. 48,9
ἀπαγορεύειν (coni. ἀποφάσκειν, ἀποχωρίζειν) 17,4
ἀπαγωγὴ εἰς ἀδύνατον 31,7 (expl.) 34,28 sq. 51,18. 19 al. εἰς ἄτοπον 42,29
ἀπαθής 6,35
ἀπαρτᾶν. ἀπηρτῆσθαι τῶν ἄκρων 66,29
ἀπατᾶν sophist. 2,24 sq.
ἀπάτη τῶν σοφιστῶν 12,22
ἄπειρος. ἐπ' ἄπειρον προελθεῖν 67,14
ἀπεργάζεσθαι 10,32
ἀπέριττος 32,21
ἁπλοῦς. ἀπὸ τῶν ἁ. ἐπὶ τὰ σύνθετα, ἀπὸ τῶν συνθέτων ἐπὶ τὰ ἁ. ἔρχεσθαι 5,16 sq. ἀπὸ τῶν ἁπλουστέρων ἄρχεσθαι 14,7 ἁ. προτάσεις opp. ἐκ μεταθέσεως 23,14 24,22 ἁ. φωναί 1,12 sq. (v. φωνή) ἁπλοῦς συλλογισμός (κατηγορικός, ὑποθετικός) opp. μικτός, σύνθετος 65,18. 19 sq. οἱ δ' ἁπλοῖ ὑποθετικοί, ἤτοι οἱ ἐπ' εὐθείας ibid. 35. 36. ἁπλούστερον ἐξηγεῖται 22,35
ἀποβλέπειν εἰς 31,26 πρός 70,7
ἀπογεννᾶν 9,1
ἀποδεικνύναι ἐπιστημονικῶς 9,28. 29 συλλογισμούς 13,1 ὁ ἀποδεικνύων οὐκ ἐρωτᾷ τὸν προσδιαλεγόμενον 19,19
ἀποδεικτικός opp. διαλεκτικός, σοφιστικός 11,36 συλλογισμός 2,11 def. ibid. 12—14 3,2. 3. 22 sq. 11,22. 23 12,18 sq. ἀ. πραγματεία opp. διαλεκτική 4,28 ἀ. μέθοδοι 9,27 13,3 ἀ. ἐπιστήμη dist. ἀπόδειξις 12,31 sq. def. ibid. 35 sq. ἀ. πρότασις (opp. διαλεκτική) 19,6 sq. 21,2 ἀποδεικτικῶς (coni. συλλογιστικῶς) εὑρίσκειν καὶ γιγνώσκειν, ἐπίστασθαι 25,7.10 ἡ ἀποδεικτική 7,29 sq. 12,33 13,4 ὁ ἀποδεικτικός (opp. ὁ διαλεκτικός) 19,27 20,36 21,1 sq.
ἀπόδειξις 10,26.27 13,15 plur. 2,13 (ἀληθής) 3,3 d ist. ἐπιστήμη ἀποδεικτική 12,30 sq.
ἀποδιδόναι 12,8. 9 ὅρον 17,10 19,11 sq.
ἀποκλείειν logice (ἀπό τινος) 7,32. (τινός) 38 22,23
ἀποκλήρωσις. τίς ἡ ἀ;. 6,32 40,2. 3
ἀποτελεῖν 7,38 9,36. 37 10,13
ἀποτέλεσμα τέχνης opp. ὄργανον 10, 12 sq.
ἀποφαίνειν med. 27,8. 9
ἀπόφανσις dist. λόγος, πρότασις 15,16 sq.
ἀποφαντικὸς λόγος 13,20 sq. 15,31 16,7 sq. dist. πρότασις 13,29 sq.
ἀποφάσκειν 23,6. 7 τὶ ἀπό τινος, τινός 17,3. 4 18,11. 17
ἀποφατικός. ἀποφατικῶς κείμενον 23,7
ἀποχωρίζειν τινός τι (coni. ἀπαγορεύειν) 17,4. 5.
ἀπροσδιόριστος πρότασις 14,37 17,10 (coni. ἄνευ τρόπου) 46,37 κατάφασις, ἀπόφασις ibid. 30. 31 τὸ ἀ. ἰσοδυναμεῖ τῷ μερικῷ 70,21 71,4
ἄπταιστος. ἀπταίστως 2,34
ἀπωτέρω τέλος, σκοπός 12,15 sq.
ἄρα in apodosi 37,19. 26 42,8 50,12 51,7 52,3 54,28 al. εἰ μὴ ἄρα 43,13 52,40 73,32 ἀλλ' εἰ ἄρα 57,32
ἀρέσκειν τινά 19,21 ἀρέσκεσθαί τινι 22,26
ἀρετή. προσεχὲς τέλος ἐστὶν τοῦ σπουδαίου ἡ ἀ. (opp. ἡ εὐδαιμονία) 12,15 αἱ ἐπὶ ὅρου ἀρετή 32,21
ταῖς ἀρεταῖς coni. καθαραί (ἡδοναί) 18,36
ἀρκεῖν 32,34. 35 pass. τινί 34,4 60,15 68,3 c. inf. 7,5
ἁρμόζειν τινί 26,15. 20. 23 47,12. 15 κατά τινος 19,11 ἐπί τινος 48,3 72,17
ἀρτᾶν. ἠρτῆσθαι τῶν ὅρων 65,25
ἄρτιος (ἀριθμός) 65,35 66,16 67,3 69,7. 21 ἄρτιος πρῶτος opp. ἁπλῶς 74,30
ἀρχαῖος. τὰ ἀ. βιβλία, ἡ ἀ. γραφή 17,14 τὰ ἀρχαίως γεγραμμένα βιβλία 20,25

ἀρχή (coni. ὑπόθεσις) 20,35. 39 ἑκάστης τέχνης καὶ ἑκάστης ἐπιστήμης ἀρχαὶ ἀναπόδεικτοί εἰσιν 21,1 τὸ ἐν ἀ. αἰτεῖσθαι 65,22 70,3. 8. 10 71,6 κατ' ἀρχάς 74,36
ἄσημος 1,3 sq. v. φωνή
ἀστρονόμος. ἔστιν δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἀστρονόμοις σύνθεσις καὶ ἀνάλυσις 5,31
ἀσυλλόγιστος 11,34 42,23 46,13 48,33.37 τινός 62,6. 10 ἀ. λόγοι 27,5 32,10 τὸ ἀ. 57,11. 12 58,26 τοῦ ἀ. τὸ μὲν ἔμμετρον τὸ δὲ ἄμετρον ibid. 37 ἀσυλλογίστως συμπλέκειν 73,20. 21
ἀσύμμετρος τῇ πλευρᾷ 67,5. 6 69,18. 19
ἀσύναπτος 72,17. 22 73,31
ἀτελής 5,3 coni. κολοβός 8,33 ἀ. συλλογισμός expl. 14,29 27,17 δυνατὸν καλεῖ ὡς δυνάμει τέλειον 71,17 μήποτε οὐδείς ἐστιν ἀτελής 14,32 30,33 sq.
ἀτεχνία plur. 47,28
ἄτοπος. εἰς ἄτοπόν τι καὶ ἀδύνατον καταντᾷ 35,1. 2 v. ἀπαγωγή
αὐτάρκης (συλλογισμός) 14,28. 30
αὐτόθεν 3,31 20,37. 38 23,12. 16 24,5 25, 22 34,36 35,13 69,26
αὐτοκίνητος 3,4. 5 5,35 sq. 11,10 13,33. 35 14,26 sq. 20,7. 8 29,9. 24 30,12 sq.
αὐτός. ταὐτὸν δ' εἰπεῖν 71,15. 20
ἀφαιρεῖν 24,2 25,29
ἀφαίρεσις 70,19. 40 opp. πρόσθεσις 23, 21 sq. ἐξ ἀ. geometr. 25,27
ἀφανίζειν pass. 8,31
ἀφιστάναι med. τοῦ προκειμένου 19,3
ἀφορᾶν τὰ παρὰ Ἀριστοτέλει 11,4
ἄχρι c. genet. 10,23
ἀχώριστος log. 39,8

Βαθύς. βαθύτερον (coni. ἀκριβέστερον) ἐξηγούμενος 23,10
βιβλίον. γνήσια τὰ β. 5,2 τὰ νεώτερα, τὰ ἀρχαῖα 17,11. 14 τὰ ἀρχαίως γεγραμμένα 20,26
βλάστημα. οἱονεὶ βλαστήματα αὐτῆς (sc. τῆς διαλεκτικῆς) 7,28. 29
βλίτυρι 1,7 3,21
βοήθεια log. 31,3. 31 32,1 33,3. 4 τρεῖς β. (ἀντιστροφή, ἔκθεσις, ἡ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγή) 31,5 sq. 34,26 sq.
βοηθεῖν log. βοηθοῦνται 34,31

Γέλοιος 30,1
γένεσις 5,15 συλλογισμοῦ 6,14. 16 76,17 τὰ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ 3,22
γενική (πτῶσις) 12,10
γένος 16,25 sq. 25,20 26,28 sq. v. ὅρος
γένυς. τὴν κάτω, τὴν ἄνω γ. κινεῖν 28, 33. 36
γεωμέτρης 13,6 20,35 25,27. 29 27,2 70, 11 ἐπὶ τῶν καθόλου ποιοῦνται πανταχοῦ τὸν λόγον οἱ γ. 70,20. 21
γεωμετρικός (ἀνάλυσις) 5,26 (θεώρημα) 65,34 69,23 (ἡδονή) 70,7
γεωργία 73,6. 35
γιγνώσκειν (γιν.) τὸ γιγνῶσκον, τὸ γιγνωσκόμενον opp. ἡ μεταξὺ τούτων γνῶσις 2,30 ἡ διαφορὰ τῶν συλλογισμῶν ἀπὸ τοῦ γιγνώσκοντος, ἀπὸ τοῦ γινωσκομένου 3,15. 19 ἐπιστημονικῶς, ἀπταίστως μετ' αἰτίας, ὀρθῶς, οὐκ ὀρθῶς 2,34. 35 διὰ συλλογισμῶν opp. ἁπλαῖς ἐπιβολαῖς 3, 16. 18
γνήσιος (τὰ βιβλία) 5,2
γνῶσις 5, 1 10, 24 al. λάμβανε δὲ καὶ ἀπὸ τῆς γνώσεως (sc. τὰς διαφορὰς τῶν συλλογισμῶν) 3,26 v. γιγνώσκειν
γνωστικός. τριῶν οὐσῶν τῆς ψυχῆς γν. δυνάμεων 24,32 cf. 3,1
γόμφος 24,8
γραμματικός. ὥσπερ καὶ παρὰ τοῖς γρ. ἔστιν σύνθεσις καὶ ἀνάλυσις 5,11 sq.
γραμμή 26,9. 14. 17 sq. 27,29. 30
γραμμικός (θεώρημα) 35,2
γράφειν βιβλίον περί τινος 4,8
γραφή 17,12. (ἀρχαία) 14 (φερομένη) 74,16
γραφικός. γραφικόν ἐστιν ἐξ ἀρχῆς τὸ ἁμάρτημα 74,13
γυμνάζειν dial. pass. ἐν 3,35 12,20. 21
γυμνασία dial. 2,15 12,20

Δεικνύναι. διὰ τῶν ὅρων opp. διὰ μόνου τοῦ καθόλου λόγου 40,6 sq.
δεικτικός 70,20 i. q. ἐπ' εὐθείας (συλλογισμός) 66,33
δεῖξις. ἡ δι' ἀλλήλων δ. 30,1 διάλληλος 39,15 εἰς ἀδύνατον 54,4 δι' ἀδυνάτου 60,4
δεῖνα. ὁ δ. 3,7. 10 27,22
δεῖ. δέει τῆς ἀποφάσεως 46,4 61,32 δέεται 13,8 29,37 31,8 45,33 ἐδέετο 64,12

δηλαδή 65,9
διαβάλλειν δεῖξιν pass. 58,20
διαβιβάζειν pass. ἐπί τι 3,36
διαγώνιος. πρὸς τὰς διαγωνίους μερικάς 45,38 αἱ ἀντιφατικαὶ αἱ διαγώνιοι 58,39
διαζευγνύναι. τὸ διεζευγμένον opp. τὸ συνημμένον 68,6. 17 cf. τροπικός
διαιρεῖν log. εἰς 7,32. 36 11,29. 35 (διελεῖ) 47,32 57,3. 5. 11 al. τὶ ἀπό τινος 23,2 24,13
διαίρεσις log. 11,29. 34 29,11 36,8. 9 τελεία 35,35 ἀπὸ τοῦ πλείονος 4,19. 22 opp. σύνθεσις 23,21 sq. τοῦ μὴ εἶναι 24,11. 12 τῆς ὑπάρξεως ibid. 17
διαιρετική (opp. ἀναλυτική) 7,29 sq.
διαιτᾶν τινι 31,20
διαλαμβάνειν περί τινος 1,7. 8. 17. 19. 21 sq. 4,18. 23 sq. 5,9 al.
διαλέγεσθαι opp. πράττειν 7,8 περί τινος 1,3 9,31 34,29 47,40 48,17 57,14. 16 ὁ διαλεγόμενος 19,28
διαλεκτικός opp. ἀποδεικτικός, σοφιστικός 11,36 συλλογισμός 2,11 def. ibid. 14. 15 3,6. 25 sq. 11,22. 24 12,20 δ. πρότασις opp. ἀποδεικτική 19,7 sq. δ. πραγματεία 4,29 ἡ διαλεκτική 10,22 τῆς δ. δ̅ εἰσὶν μέθοδοι δυνάμεις οὖσαι καὶ οἱονεὶ βλαστήματα αὐτῆς 7,28 ὁ διαλεκτικός 9,19 opp. ὁ ἀποδεικτικός 19,26
διάλληλος δεῖξις 39,15 cf. 30,1
διαλύειν εἰς log. 24,23
διάμετρος (τῇ πλευρᾷ σύμμετρος, ἀσύμμετρος) 65,35 67,3. 5 69,17 sq.
διανοεῖσθαι καθ' αὑτὸ τὸ καθόλου εἶδος τοῦ τριγώνου 25,30
διανοητικός. δ. δύναμις dist. νοερά, δοξαστική 24,32 τὸ δ. dist. τὸ δοξαστικόν, τὸ φανταστικόν, τὸ νοερόν 2,33 sq. 25,31
διανοητός. περὶ τῶν μέσων, ἃ καλεῖται διανοητά, ἐπειδὴ διανυστικῶς καὶ διεξοδικῶς αὐτὰ γιγνώσκομεν 25,24. 33
διάνοια καλεῖται παρὰ τὸ διανύειν καὶ διεξιέναι· αὕτη ἐστὶν ἡ δύναμις ἡ συλλογιζομένη [ἡ] ἐν ἡμῖν κτλ. 25,3 sq. τὸ σταθερὸν τῆς διανοίας 2,36
διανύειν 25,3
διανυστικός. διανυστικῶς (coni. διεξοδικῶς) γιγνώσκειν 25,24
διαρθροῦν 32,31. 32
διαρρήδην τίθεσθαι 27,8. 11
διάστασις. ἐκ διαστάσεως 68,28 sq. κατὰ διάστασιν 69,2. 4
διαστέλλειν τελείως 4,20 τὶ ἀπό τινος 30,24
διάστημα i. q. πρότασις 74,32. 33
διαστολή. πρὸς διαστολήν 27,13 28,14 sq. 32,13. 14. 17 33,16
διαφορὰ πρός τι 20,30 τὴν διαφορὰν λαμβάνειν ἀπό τινος 3,15. 19. 26 19,44 20,29 cf. ὅρος
διάφορος. τὸ δ. 8,11 47,20 54,13 διαφόρως ibid. 18
διδασκαλία. τῷ κατὰ ἀνάλυσιν τρόπῳ διδασκαλίας 14,20
διδάσκειν περί τινος (τινά) 1,11 7,22
διδόναι dial. 19,28 sq.
διεξέρχεσθαι ἀδιαφόρως 28,7
διεξιέναι coni. διανύειν 25,3 τὰ καθέκαστα 28,34
διεξοδικός. διεξοδικῶς γιγνώσκειν 25,2. (coni. διανυστικῶς) 24
διιστάναι τὰ συναφθέντα 8,4
δικάζειν. τοῦ ἰατροῦ τοῖς στοιχείοις καὶ τοῖς χυμοῖς δικάζοντος 73,43
δικαιολογεῖσθαι 40,2
δικαστής 27,18. 20
δίκη. δίκην τῶν ἀσυλλογίστων 60,10
διορθοῦν med. 44,4
διορίζειν 16,23 39,35 τὶ ἀπό τινος 27,5. 14. 31 28,9 29,18 al.
διορισμός. οἱ καθόλου δ. 15,2
διότι opp. ὅτι 48,23
διπλασιάζειν 63,25
δίπους 33,36 sq.
διφορεῖν. διφορούμενοι συλλογισμοί Stoicorum 27,36 sq. 32,13
διχόθεν 33,29
δόγμα 8,19. 20. 37 49,32 sq. 67,21
δογματίζειν 15,32
δόξα καλεῖται παρὰ τὸ δέχεσθαι 25,1 sq. οὐκ ἔχουσα τὸ σταθερὸν τῆς διανοίας ἀλλὰ καὶ πλησιάζουσα τῇ φαντασίᾳ ποτὲ καὶ πταίει 2,36 ταύτης ἐγένοντο τῆς δόξης 8,22 31,11. 18 δόξαν διδόναι ἑαυτοῦ ὡς seq. partic. 27,21
δοξάζειν περί τινος 8,17. 18 37,14. 19 ἄνευ ἀποδείξεων 25,9
δοξαστικός 3,6 τὸ δ. dist. τὸ διανοητικόν, τὸ φανταστικόν 2,33 sq. δ. δύναμις dist. νοερά, διανοητική 24,32 cf. 25,31
δριμύς 9,5
δύναμις pl. τῆς ψυχῆς 3,16 γνωστικαί ibid. 1

(ἡ νοερά, ἡ διανοητική, ἡ δοξαστική) 24, 32 cf. 3,17 εὑρετική 6,19 τῆς |διαλεκτικῆς δ̄ εἰσὶν μέθοδοι δυνάμεις οὖσαι . . ἴδωμεν δὲ ἑκάστης τὴν δ. 7,28—30 δυνάμει opp. ἐνεργείᾳ 52,45 67,20
δυνατὸς συλλογισμός expl. i. q. ἀτελής 71,17
δυσεπιχείρητος πρὸς ἀνασκευήν 76,25
δύσκολος. δυσκολώτερον κατασκευάζεται 75,25

Ἐὰν κέχρηται 9,6 (cf. ἵνα) ἀντίκεινται 69,8
ἐᾶν. τοὺς μὲν πολλοὺς ἐατέον 9,4 ἐάσας ἡμῖν τὰ ἄλλα ἐννοῆσαι 34,4
ἔβενος 56,18
ἔγερσις 62,15 cf. ἐγρήγορσις
ἔγκλημα 52,41
ἐγρήγορσις ὡς ἔγερσις κίνησίς ἐστιν 62,15
ἔθος. τῷ ἔ. 60,14
εἰ c. coni. 39,32 41,28 42,30 43,38 49,34. 36. 37 53,16. 19. 22. 24 58,5 al. εἴη . . εἴπωμεν 73,1. 2. 38. 39
εἰδέναι. ἰστέον δὲ ὅτι 17,10 31,11
εἶδος opp. ὕλη 4,9 sq. τιμιώτερον τῆς ὕλης ibid. 25 εἴδει (ἀναλογεῖ) τὰ σχήματα ibid. 10. 11 εἶδος ἁπλοῦν, σύνθετον 5,20. 21 τὰ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς εἴ. opp. τὰ ἐν τοῖς νοητοῖς ibid. 23 αὐτὸ καθ᾽ αὑτὸ τὸ καθόλου εἶ. τοῦ τριγώνου ἢ τετραγώνου 25,29 opp. γένος 26,29 opp. ὕλη 47,7 i. q. ποιόν, τρόπος 71,15 cf. κατηγορεῖν
εἰκός v. ἐοικέναι
εἶναι περί τι 3,23 τὸ ἔστιν παντὶ τρόπῳ ἀεὶ συνέζευκται καὶ οὐ ποιεῖ μῖξιν ἀεί 38, 10. 11. 29
εἰσάγειν 23,23 52,14. 37
εἰσφέρειν pass. διά τινος 66,21 76,9
εἴτε. πεῖραν λαμβάνειν εἴτε . . εἴτε 2,25 c. coni. 42,21 44,7 εἴτε . . ἤ 64,35
ἑκάτερος. ἐν ἑκατέρῳ καθ᾽ ἑκάτερον 15, 3. 4 ἑκατέρως 48,31
ἑκατέρωθεν 15,2
ἐκβαίνειν log. ἐκβὰν ἐνδεχόμενον 37,29 38,3. 25 cf. 47,2 50,12 51,38 61,31 63,7
ἐκβάλλειν δόξαν 28,19 αὐτοὺς (sc. τοὺς ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι) τῆς τῶν συλλογισμῶν ἑστίας 31,29
ἔκβασις τοῦ ἐνδεχομένου 38,7 51,33. 34
ἐκδέχεσθαί τι ἀντί τινος 22,37
ἐκεῖ i. q. ἐκεῖσε 14,31
ἐκεῖσε i. q. ἐκεῖ 38,27 50,1
ἔκθεσις log. 31,6 33,6. 7 34,27 sq. i. q. παράδειγμα 35,6 δι᾽ ἐκθέσεως δεικνύναι, πίστις 37,8 sq. cf. βοήθεια
ἐκκρούειν 72,23
ἐκπεριτρέχειν τὰ κατὰ μέρος 28,31
ἐκτιθέναι med. 25,34 26,7 log. 35,4. 5 ὅρους 60,16
ἐκφέρειν διὰ τῶν φωνῶν 68,6
ἐκφορικός. τὰ νοήματα ἐκφορικά (sc. οἱ Στωικοὶ καλοῦσι) 68,5
ἐλάσσων πρότασις 27,19 sq. al.
ἔλλαμψις ἀπὸ τοῦ νοῦ 24,34
ἐλλείπειν. ἐλλείπων opp. περισσός, πλεονάζων 25,35 26,26 32,6. 17 sq.
ἐλλειπὴς συλλογισμός 30,12. 25
ἐμβάλλειν ἔξωθεν ὅρον 74,34
ἔμμεσος 72,42 ἐμμέσως ἀντικεῖσθαι 68,34 69,7
ἔμμετρος 11,37. 38
ἐμπίπτειν εἰς μῖξιν 37,12
ἔμψυχος. οὐσία ἔ. αἰσθητική 4,4
ἐναλλάξ 74,35
ἐναλλάττειν 36,14. 15
ἐναντίος. πάντων τῶν ἐ. ἡ αὐτή ἐστιν ἐπιστήμη 18,28 sq. expl. 58,38. 39 opp. ἀντιφατικός 75,23
ἐναργής 20,37. 38 21,4 27,3 ἐναργῶς 72, 21. 22
ἔνδεια opp. πλεονασμός 30,24
ἐνδεῖν impers. τινί τινος 27,24 sq.
ἐνδεικνύναι med. 73,28
ἐνδέχεσθαι. τί τὸ ἐνδεχόμενον, αἱ ἐνδεχόμεναι ἀντιστροφαί, ποσαχῶς τὸ ἐνδεχόμενον 45,5 sq. τῇ ἀποφάσει τοῦ ἀναγκαίου καὶ ἀδυνάτου ὥρισται ibid. 22 ἀντιστροφαὶ τοῦ ἐ. οὐχ αἱ ἁπλαῖ . . ἀλλ᾽ αἱ ἐνδεχόμεναι ibid. 34 sq. 46,24 sq. 48,39 60,23. 24 al. ἐνδεχόμενον ἁπλῶς opp. κυρίως 46,41 τῷ εἴδει 57,33 κοινόν 63,31. 32 τὸ κυρίως ἐ. διττόν· ἢ γὰρ ὡρισμένον, ὡς τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ . . ἢ ἀόριστον, ὡς τὸ ἐπ᾽ ἴσης καὶ ἐπ᾽ ἔλαττον 46,5. 6 cf. 57,32. 33 60,29. 30 al. τὸ ὁρισθέν, κατὰ τὸ διορισμόν, κυρίως ἐνδεχόμενον opp. τὸ ἐξ ἡμισείας ἀναγκαῖον καὶ ἐ., τὸ ἐξ ἡμισείας ἀ., τὸ ἐξ ἡμισείας ἐ. 49,38 50,27. 28 53,13. 20 54,5 sq. 22 55,8 59,28 62,1. 2. 37 63,35 65,2. 11 al.

τὸ ἥμισυ τοῦ ἐ. 56,5 τὸ ἐνδεχόμενον σπερματικῶς 46,14. 15
ἐνδοιαστικὸς σύνδεσμος 68,10
ἔνδοξος. δι᾿ ἐνδόξων ὁδεύειν 3,6 ἐξ ἐνδόξων ἐπιχειρεῖν 35,27
ἐνέργεια. ἐνεργείᾳ opp. δυνάμει 52,45 67,19
ἔνι. ὡς ἔνι μάλιστα 9,20
ἐννοεῖν 23,23 27,19. 21 34,5
ἔννοια 26,27 plur. περί τινος 49,9 ἔννοιαν λαμβάνειν τινός 22,28 κοιναὶ ἔννοιαι 21,6 sq.
ἐνόχλησις pl. (coni. ἀπάται) τῶν σοφιστῶν 12,22
ἐνστατικός compar. 73,36
ἐνταῦθα. τὸ γιγνῶσκον ἐ. τὰ πράγματα 2,32
ἐξαδάκτυλος 46,1. 2 58,6. 7
ἐξαλλαγή 38,31
ἐξαλλάττειν pass. 74,37
ἐξαπλοῦν 46,15
ἐξέτασις τῶν πραγμάτων 1,5
ἐξηγεῖσθαι 17,33 20,27 22,35 23,10 28,20 30,6 31,35 32,17. 18 34,3. 4 40,16 pass. ἐξηγήσθω 26,24 cf. Ἀμμώνιος
ἐξήγησις 24,29. 30 25,34 51,25
ἕξις ἐπιστημονική, ἀποδεικτική 12,33. 35
ἐξορίζειν τι ἀπό log. 40,30
ἔξω τοῦ προκειμένου λέγειν 19,9
ἔξωθεν προσδεῖσθαι, προσλαμβάνειν, προστιθέναι 30,16 31,3. 31. 39 32,20. 29 sq. 33,16 74,39
ἐοικέναι τινί 70,23 sq. *videri* 19,3 23,22 εἰκός ἐστιν ἀληθές, ψευδές 3,8 sq. εἰκότως 7,11 14,1 16,8 22,24 al.
ἐπάγειν *afferre* προτάσεις, λήμματα, συμπέρασμα 13, 36 15, 34 19, 32 *continuare* 34,7 39,35 περί τινος 6,16
ἐπαγωγή 28,34 sq.
ἐπαγωγικός. ἐ. πίστις 7,14 (opp. ἡ ἀπὸ τῶν ἴσων, ἡ συλλογιστική) 28,24 sq. οὐκ ἔχει τὸ ἀναγκαῖον ibid. 35 sq. 29,7
ἐπακολουθεῖν (ἄτοπον, ἀδύνατον) 39,21 45,17 55,1 58,19
ἐπαναλαμβάνειν τὰ ῥηθέντα 32,8
ἐπεντιθέναι 74,1. 2
ἐπεξεργάζεσθαι 70,31
ἐπεξέρχεσθαι τοῖς κατὰ μέρος 29,3. 4
ἕπεσθαι. τὸ ἑπόμενον log. 50,18 68,8. 18 sq. cf. λήγειν
ἐπέχειν χώραν, λόγον τινός 24,8 71,5
ἐπιβεβαιοῦν 24,15. 17. 18
ἐπιβολή. ἁπλαῖς ἐπιβολαῖς γιγνώσκειν (opp. διὰ συλλογισμῶν) 3,18 24,35
ἐπιγίνεσθαι ἐπί τινι 47,7
ἐπιγράφειν 5,5 sq. (ἀπό) 7,5. 6. 19 sq. τὴν αἰτίαν τινός τινι 50,6 51,6
ἐπιγραφή 5,5 7,26
ἐπίδειξις 74,3
ἐπικάρπιος 73,44
ἐπίκρισις 40,16
ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν ὅρων 44,1
ἐπιρρεπὴς πρὸς τὸ ἐνδεχόμενον 40,30 ἐπιρρεπῶς ἔχειν πρὸς τὸ ἀναγκαῖον ibid. 32
ἐπισκοπεῖν 7,39
ἐπιστήμη. ἐπιστημῶν 10,18. 19 ἐ. ἀποδεικτική dist. ἀπόδειξις 12,31 sq.
ἐπιστημονικὸς συλλογισμός i. q. ἀποδεικτικός 2,12 3,2. 3 ἐ. ἕξις 12,33 ἐπιστημονικώτερος (coni. τιμιώτερος) 6,32 7,2 ἐπιστημονικῶς (coni. ἀπταίστως) 2,34 3,3 6,33 9,28
ἐπιστήμων. οἱ ἐ. 2,12. 13
ἐπιτείνειν (τὴν ὕπαρξιν) 24,16. 18
ἐπιφορά. ὃ δ᾿ ἡμεῖς λέγομεν συμπέρασμα, ἐκεῖνοι (sc. οἱ Στωικοί) ἐπιφορὰν καλοῦσι 68,13
ἐπιχειρεῖν dial. ἑκατέρωθεν, ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου, ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου 15,2 sq. 33,29 sq. ἐξ ἐνδόξων 35,27
ἐπιχείρημα dial. 8,25 9,35 (ἀπό) 34, 2. 4 49,20 57,34 58,7 60,21 75,28. 37 76,3. 26
ἐποχεῖσθαι πράγμασιν 43,41
ἑρπετόν 45,42
ἐρυσίβη 72,1
ἔρχεσθαι ἐπὶ τὸ ῥητόν 16,23 ἐπὶ τὸ εἰπεῖν 22,13 log. ἀπὸ τῶν ἁπλῶν ἐπὶ τὰ σύνθετα 5,16. 18. 21 6,23 14,9. 10
ἐρωτικός (ἀνάλυσις) 5,24
ἔστε. ἔστ᾿ ἄν 39,25. 28 43,14 51,23. 27. 28 60,17
ἑστία. ἐκβάλλων αὐτοὺς τῆς τῶν συλλογισμῶν ἑστίας 31,29
ἔσχατος. οὔτε περὶ τῶν πρώτων οὔτε ἐπὶ τῶν ἐσχάτων συλλογιζόμεθα 25,23
ἑταῖρος. οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ (sc. Ἀριστοτέλους) 38,38 45,42 65,14
ἑτερόφθαλμος 3,13. 14
ἔτι τε 34,21
ἕτοιμος. ἑτοιμότερα πρὸς ἀνασκευήν, κατασκευήν 75,8. 9 76,12 ἑτοιμότερον ἀναιρεῖται 75,25
εὐάρμοστος opp. ἀνάρμοστος 18,26. 32
εὐδαιμονία τοῦ ἀνθρωπίνου βίου 9,23 θεω-

ρητική ibid. 25 ἀπωτέρω τέλος ἐστὶν τοῦ σπουδαίου (opp. ἡ ἀρετή) 12,16
εὐδαίμων 27,23 sq.
εὐδιάσειστος 9,35
εὐεπιχείρητος. εὐεπιχειρητότερα πρός, εἰς ἀνασκευήν, κατασκευήν 75,20. 22 76,13. 25
εὐθύς. ἡ εὐθεῖα (γραμμή) 66,35. 36 69,27 τὸ εὐθέως ἀπὸ τῆς εὐθείας εἴρηται 66,36 ἐπ' εὐθείας δεικνύναι opp. δι' ἀδυνάτου 42,32 al. δεῖξις 51,20 συλλογισμός 65, 19 sq. 66,3 οἱ ἐπ' εὐθείας σύντομοι ὡς αὐτόθεν τὸ προκείμενον δεικνύντες 66,34. 35 69,27 πᾶς μὲν κατηγορικὸς ἐπ' εὐθείας, οὐ πᾶς δ' ἐπ' εὐθείας κατηγορικός 66,15 οἱ δ' ἁπλοῖ ὑποθετικοί, ἤτοι οἱ ἐπ' εὐθείας 65,35. 36 οἱ πέντε τρόποι (τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν) ἐπ' εὐθείας ὄντες 69,25. 26
εὐκρασία 10,32
εὐκτικὸς λόγος 2,3 15,26 16,14 26,32
εὕρεσις 6,30 ἀποδείξεως 5, 28. 31 τῶν λημμάτων 6,15
εὑρετικός. εὐ. δύναμις τῶν λημμάτων 6, 19 Εὑρετικά ibid. 31
εὑρίσκειν. ἐὰν εὕρωσιν ἀναλῦσαι 5,29
εὔτακτος (coni. ἀκόλουθος) 7,20
εὐχή 26,33
ἐφαρμογή 70,39
ἐφαρμόζειν τί τινι 11,6. 9 intrans. τινί 20,17 22,10 26,8. 12 60,5
ἐφεξῆς 63,6
ἐφετός. τὸ ἐ. τὸ καλὸν ἐφ' ἑαυτὸ καλεῖ 73,39. 40
ἐφήκειν εἰς 24,35
ἐφιστάναι *adnotare* 60,18
ἔχειν. ἔχομεν οὖν τὴν διαφοράν, τὸν σκοπόν 3,29 4,36 seq. enunt. interrog. 25,30 ἔχειν περί τι 2,37 9,32 19,16 21,21. 23 35,28 46,1 ὡς ἔχομεν καὶ ἐπὶ τῶν γρ. θ. 35,2

Ζητεῖν. τὸ ζητούμενον (λαμβάνειν) 29,5 30,5 72,13 τὶ περί τινος 67,41 μή 49,6
ζήτησις 70,31
ζωτικός. ζωτικώτεροι 71,39

Ἡγεῖσθαι log. τὸ ἡγούμενον 50,18 68,7. 8. 18 sq.
ἡδονή. κατὰ φύσιν ἐστίν, ἀγαθόν 19,32 sq. 21,23 sq. αἱ ἀκόλαστοι καὶ ἀκάθαρτοι opp. αἱ ἐπὶ ταῖς ἀρεταῖς καὶ καθαραί 18,35. 36 αἱ μὴ αἱρεταὶ μηδὲ ἀναγκαῖαι ibid. 38
ἥλιος. ἡλίου ὑπὲρ γῆν ὄντος 50,40 68,20
ἥμισυς. τὸ ἐξ ἡμισείας ἀναγκαῖον, ἐνδεχόμενον 49,38 50,26 53,19. 20 54,5. 13. 14. 21 56,23. 35 58,37 al. τὸ ἥ. τοῦ ἐνδεχομένου 56,5
ἧπαρ 10,32
ἠρεμεῖν 29,31
ἤτοι — ἤ 2,4 *scilicet* 42,18 65,36 74,20

Θεῖος. ὁ θ. Πλάτων 3,24 8,10 θ. πράγματα 9,25. (opp. ἀνθρώπινα) 30 sq.
θέμα plur. Stoic. 68,14 cf. ἀναπόδεικτος
θεολογικός. μόριον δὲ τὸ θ. (sc. φιλοσοφίας ἐστίν) 8,36
θεολόγος 7,16. 17 25,14. 15
θερμότης 10,31
θέσις. κατὰ πρώτην, κατὰ δευτέραν θέσιν 1,23. 24
θεωρεῖν pass. 35,33
θεώρημα. τὰ ἰατρικὰ θ. 9,18 τὰ γραμμικὰ θ. 35,2 geometr. 20,36 25,27 65,34 69,23 θ. κοινὰ τῶν τριῶν σχημάτων 70,1
θεωρητικός. ἡ θ. εὐδαιμονία 9,25 μέρος ἐστὶν φιλοσοφίας τὸ θ. 8,36 10,27 τὰ τοῦ θ. μόρια 9,24. 33
θεωρία. ἐν τῇ θ. 50,41 67,23

Ἰατρικός. τὰ ἰ. θεωρήματα 9,18 ἡ ἰατρική 9,10. 13 10,16 73,2 sq.
ἰατρός 3,35 9,16 73,43
ἰδικός 72,42
ἴδιος. ἰδίως (opp. κοινῶς) ὑπάρχειν 4,39 7,21
ἰδιότης κατὰ γένος 47,5
ἰδιώτης 7,8
ἰδού 41,8
ἰέναι ἐπὶ τὴν ἐξήγησιν 25,34
ἵνα κεχρήμεθα 3,34 (cf. ἐάν) consecutive 16,33 17,28 23,7 30,31 49,15 51,38 66, 18. 20. 26
ἰοβόλος (θηρίον) 44,2. 3

ἰός 71,41
ἱππική 10,14
ἵππος exempl. 4,12 sq. 30,36 sq. 33,10 sq.
ἰσοδυναμεῖν τινι 38,6 46,28 47,43 67,19 70,21
ἰσόθεος 35,24
ἴσος. τὸ ἴ. οὐ δύναται εἶναι ἕν τι 35, 29 sq. cf. πίστις
ἰσοστροφή 35,23. 29
ἰσόστροφος 35,26
ἰσότης 35,33 36,4. 7
ἱστάναι. οὐδέποτε στησόμεθα 66,4

Καθαρός (ἡδοναί) 18,36 cf. παχύς
καθιστάναι δῆλον 13,3
καθολικός. καθολικώτερος 25,17. 18 κ. προτάσεις 14,38
καί. ταῦτα καὶ περὶ τῆς ἀναλυτικῆς, ubi exspectas καὶ ταῦτα sive ταῦτα μέν 8,13 sim. 10,7. 20. 34 11,20
καίτοι 12,11.12 52,44 53,6 al. c. partic. 41,10
κάλλος (τὸ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς opp. τὸ νοητόν) 5,25
καλλωπίζεσθαι 3,11
καλλωπισμός (τοῦ λόγου) 74,1. 19
καλλωπιστής 3,10 27,22. 24
καλός. τὸ καθ᾽ αὑτὸ κ. opp. τὸ ἐν τῷ νῷ κ., τὸ ἐν τῇ ψυχῇ, τὸ ἐν τοῖς σώμασιν 5,21.22
κἄν . . κἄν 19,23. 24 23,16. 17 κἄν τε . . κἄν τε 19,20. 21 20,8 23,18 24,22. 23
κανών. ψιλοὶ κ. ἄνευ τῶν πραγμάτων 11, 3. 5. 13. 20 τοῖς στοιχείοις, τοῖς πράγμασι τοὺς κ. ἐφαρμόζειν 11,6. 9
καρδία 10,30
καταγίνεσθαι περί τι 47,16. 34
καταδεής 10,14
καταδράττεσθαι τῆς ἀληθείας 10,35
κατακολουθεῖν ὑπομνήματι 40,17
καταντᾶν εἰς ἄτοπόν τι καὶ ἀδύνατον 35,2
καταπυκνοῦν pass. (opp. ἔξωθεν ἐμβάλλειν) 74,34
κατασκευάζειν ἐφ᾽ ἑκάτερα 35,27. 28 τὶ 6,7 31,19 ὅτι 8,25 9,21. 34 10,8 al.
κατασκευαστικός superl. 9,5
κατασκευή 10,26 13,8 al. i. q. ἀπόδειξις 72,24
καταστροφή opp. ἀντιστροφή 35,22
καταφάσκειν 23,6 24,10 κατά τινος, τινός 17,1. 2 18,17
καταψύχειν 10,31
κατεπείγειν. τὸ κατεπεῖγον 37,35
κατέχειν 25,6
κατηγορεῖν. ὁ κατηγορούμενος ὅρος, τὸ κατηγορούμενον 6,11 15,3 sq. 16,18 33, 38 sq. 35,37 sq. al. τὸ κατηγορεῖσθαι εἴδους ἂν εἴη 71,15
κατηγορία. περὶ τῶν δέκα κ. 13,9 expl. i. q. τρόπος 71,14
κατηγορικός 17,29 opp. ὑποθετικός: κ. πρότασις def. 17,19. 20. 25 κ. συλλογισμός ibid. 18. 26. 27,6. 7. 50,40 al. ἁπλοῦς, μικτός, σύνθετος 65,18 sq. κατὰ τὸ ἁπλοῦν καὶ σύνθετον τοῦ κ. συλλογισμοῦ 76,22 πᾶς μὲν κατηγορικὸς ἐπ᾽ εὐθείας, οὐ πᾶς δ᾽ ἐπ᾽ εὐθείας κατηγορικός 66,15 τὸ κατηγορικὸν καὶ ὑποθετικὸν τοῦ ἁπλῶς συλλογισμοῦ 76,23
κατορθοῦν τὸ προκείμενον 6,20 intrans. 60,25
κενεμβατεῖν 43,41
κενός coni. μάταιος 40,9
κέντρον ὑπαρξίας καὶ ἀνυπαρξίας 47,24
κεφάλαιον 46,24
κλῆσις 26,33
κλητικὸς λόγος 26,31. 32
κοινός *generalis* 19,4. 5 20,24 22,2. 5. 10 κοινότερος 17,30 κοινῶς (opp. ἰδίως) ὑπάρχειν 4,5. 33. 38 7,20 12,13 κατὰ κοινοῦ 12,7 λαμβάνειν 13,5 ἀκούειν 33,1
κοινωνεῖν κατά τι log. 35,32 sq.
κοινωνία log. 35,32 ἀμείνων τῆς διαφορᾶς 69,1
κολοβός coni. ἀτελής 8,33
κόσμος ἀίδιος 30,20. 23
κρατύνειν δόγματα 8,20. 37
κροκόδειλος 29,1
κρύπτειν 32,37
κύκλος. κύκλον ἐν τῇ συνηθείᾳ φαμὲν ἐπὶ τῶν μακρᾶς ὑποθέσεως δεομένων 66,37. 38 κύκλῳ expl. i. q. δι᾽ ἀδυνάτου 66,34 69,26
κύκνος 40,16 43,36
κύριος. αἱ κ. αὐτοῦ (sc. τοῦ συνθέτου κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ) προτάσεις 65,30 66,31 τὸ κ. συμπέρασμα 74,21 κ. ὀνόματι καλεῖν ibid. 30
κῦρος. τὴν μείζονα τὴν τὸ κ. ἔχουσαν ἐν τοῖς συλλογισμοῖς 71,4
κῶλον 46,39

Λαμβάνειν opp. ἐρωτᾶν 19,20 21,12 opp. διδόναι 19,27 sq. διαφορὰν ἀπό τινος 3, 15. 19. 26 κατὰ κοινοῦ 13,5.6 οὐ μὴν σαφῶς εἴληπται διὰ προτάσεων 33, 9. 11 παρὰ τῶν λεγομένων ὅτι ibid. 19
λέγειν. λέγουσιν μέν τι οὗτοι 10,35 τὸ ῥητόν 16,23 τὰς φωνὰς λεκτά (sc. οἱ Στωικοὶ καλοῦσι) 68,6
λείπειν intrans. 12,6 13,6 32,34 τινί τινος 74,32. 33 λείπεται 36,7
λέξις 43,9 56,10. 36 58,7 70,15 75,26
λεπτουργεῖν τι 67,33
λήγειν. τὸ ἑπόμενον λῆγον (sc. οἱ Στωικοὶ καλοῦσι) 68,8
λῆμμα. οἱ δὲ Στωικοὶ ἀξιώματα αὐτὰς (sc. τὰς προτάσεις) ἐκάλουν καὶ λήμματα παρὰ τὸ λαμβάνειν 27,1 cf. 5,33. 35 6,4. 9. 10. 15 sq. 13,7. 14 15,35 27,17 32,32 46,22 κατηγορικόν 67,5 cf. ibid. 7 69,17
λῆψις 35,3
λογικός. λ. πραγματεία (ἀρχή) 1,12 (ὕλη, τέλος) 9,26 sq. 10,10 11,18. 26. (dist. συλλογιστικὴ πραγματεία) 28 al. ἡ λογικὴ 5,3 ὄργανον τῆς φιλοσοφίας ibid. 4 κατὰ τοὺς Περιπατητικούς 8,16 sq. οἱ Στωικοὶ τὴν λογικὴν οὐ μόνον ὄργανον οὐκ ἀξιοῦσι καλεῖσθαι φιλοσοφίας, ἀλλ᾽ οὐδὲ μόριον τὸ τυχὸν ἀλλὰ μέρος 8,20 sq. τρίτον μέρος ἐστὶν φιλοσοφίας 9,33. 34 αὐτὴ ἡ φιλοσοφία τὴν λ. ἀπογεννᾷ ibid. 1. 37 ὕλη τῆς λ. ibid. 26 εἰ δὲ τῆς λ. τὴν διαίρεσιν ποιοῦμεν 11,34 sq. cf. Ἀριστοτέλης.
λογισμός 60,15
λόγος, ὅς ἐστιν ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος 1,27 πέντε κατὰ τοὺς Περιπατητικούς, δέκα κατὰ τοὺς Στωικούς 2,4. 5 cf. 26,32. 33 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ. σκοπὸν ἔχων περὶ λόγου εἰπεῖν 13,11 ὕλη τῆς λογικῆς ἐστιν οἱ λόγοι 9,27 dist. ἀπόφανσις 15,23 sq. λόγος ἀποφαντικός 1,28 συλλογὴ λόγων i. q. συλλογισμός 2,7 λόγος ἐκ λόγων 26,12 λόγος ἐν ᾧ οὐκ ἔστιν τὸ ἀληθεύειν ἢ ψεύδεσθαι, οἷον ὁ εὐκτικός, ὁ προστακτικός 15,26. 27 cf. 2,3.4 λόγοι ἐν οἷς οὐδὲν τίθεται 27,14 ἅπας λ., ἂν ἀπῇ τὰ ἔργα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν 40,9 ἀξιώματος λόγον ἐπέχειν 71,5 κατὰ Πλάτωνα καὶ τὸν ἀληθῆ λόγον 10,36
λοιπός. λοιπόν δέ 9,22 25,33 27,34 35,34 λοιπὸν δὲ ἀκολούθως 22,12 καὶ λοιπὸν ἴδωμεν 23,25
λύειν. καὶ λύει λέγων 71,31 72,43
λύσις (τῶν δύο συνηγοριῶν) 72,39. 42

Μάθημα plur. 25,25
μᾶλλον δέ 13,20 μάλιστα μέν 29,3
μαρτυρεῖν. πολύς ἐστιν μαρτυρῶν 4,32
μάταιος coni. κενός 40,9
μάχεσθαι ἀντιφατικῶς 52,11
μέγας. ὁ μ. φιλόσοφος 23,9 Πρόκλος 31,24 μείζων πρότασις 27,19 sq. al. τὴν μ. τὴν τὸ κῦρος ἔχουσαν ἐν τοῖς συλλογισμοῖς καὶ ἀξιώματος λόγον ἐπέχουσαν 71,4. 5 ὅρος 66,25. 27 al.
μέθοδος 6,15 8,10. 14 9,15 συλλογιστικὴ 6,13. 21 7,10 9,16 ἀποδεικτικὴ 9,27 ὁδοποιητικὴ 73,4
μεθυπερβατῶς ἀκούειν 16,33
μερικός 28,26 29,13 sq. 25,3. 5 μ. προτάσεις 14,38 17,8 18,4 sq. al. μ. προσδιορισμός 17,9 τὰ μερικώτερα 25,17
μέρος def. dist. ὄργανον 8,27 sq. μορίου διαφέρει ibid. 34 sq.
μεταβαίνειν log. ἀπό τινος εἰς, ἐπί τι 8, 7. 9
μεταβάλλειν τὸν χρόνον 51,10 pass. εἰς ἀπόφασιν, κατάφασιν 58,34 64,36 intr. (εἰς τὸ μὴ εἶναι) 40,21 48,25. (εἰς καθόλου) 26 53,23 60,33
μετάβασις κατὰ τὸ ποιόν 53,8
μετάθεσις. αἱ ἐκ μ. προτάσεις opp. αἱ ἁπλαῖ 23,15. 18 24,12. 21. 23
μετακινεῖν ἐννοίας 49,9
μεταλαμβάνειν εἰς 60,35. 36 63,18 64,14 ἀπό τινος 67,17 68,9
μετάληψις 68,9 cf. Ἀριστ.
μεταπίπτειν 61,31. 32
μεταφορά. ἀπὸ μ. τῶν ὅρων 22,22
μετιέναι ἐπί τι 44,40 73,24
μετοχή. ποτὲ γὰρ καὶ μ. συνδεῖ 68,20
μετρεῖν. τὸ μετρηθέν opp. τὸ μέτρον 11,16
μέτρον opp. τὸ μετρηθέν 11,16
μήποτε. ὀψόμεθα μ. 14,32 *forsitan* 51,36 60,17
μικτός (σχῆμα) 56,34 (συλλογισμός opp. ἁπλοῦς) 44,36 65,18

μοιχός 3,10. 11 27,22. 24
μονολήμματος συλλογισμός 27,15. 18. 32 32,11. 12
μόνος. μόνον οὐχί 24,21 μόνως 10,7. 37 27,4 (?) 74,42
μόριον dist. μέρος 8,34 sq.

Νέος. τὰ νεώτερα βιβλία 17,11 νεωτέραν κατασκευὴν τοιαύτην 75,28
νοεῖν *intellegere* 15,31 26,7 34,8 50,35 ὡς τύπῳ νοεῖν 26,6
νοερός. ἡ ν. δύναμις τῆς ψυχῆς 3,17 dist. ἡ διανοητική, ἡ δοξαστική 24,32 τὸ νοερόν 25,31
νόημα. διὰ μέσων τῶν ν. 1,9. 16. 18 τὰ ν. ἐκφορικά (sc. Στωικοὶ καλοῦσι) 68,5
νοητός 3,20 opp. αἰσθητός 5,24.25 25,12 sq. 32 τὰ ν. πρῶτά ἐστιν καὶ καθολικώτερα τῶν ἄλλων πάντως 25,17. 18
νοσώδης 3,35
νοῦς. τὸ ἐν τῷ νῷ καλόν 5,22 ἡ ἀπὸ τοῦ νοῦ ἔλλαμψις 24,34

Ξένος. ξένα τινὰ συμβέβηκεν 48,17
ξηρός opp. ὑγρός 11,18 τὸ ξ. τοῦ διαλεκτικοῦ λόγου 74,1
ξύλινος 25,28

Ὁ. τὰ λήμματα τὰ (?) ἐξ ὧν συνετέθη 6,4 8,25 τὸ ὅσον παχύτερον 10,32 sim. 25,28
ὀγκοῦν λόγον 74,3. 4
ὅδε i. e. *Aristoteles* 19,8
ὁδεύειν δι᾽ ἀληθεστάτων, δι᾽ ἐνδόξων 2,14. 15 3,6 δι᾽ ἀληθῶν ἀποδείξεων ἐπιστημονικῶς 3,3
ὁδοποιητικός (μέθοδος) 73,4
ὅθεν *quare* 66,36. 37
οἴεσθαι. ὡς οἴονται 8,20 9,3. 21 10,7 31,20
οἰκεῖος. οἰκείως λέγειν 19,7
οἰκοδόμος 6,34
οἰκονομία 73,44
οἷον *quasi* 7,39 20,38 21,10
οἱονεί 7,28 22,23 23,1 24,8 26,5
οἱοσδήποτε 7,14 24,22
ὁλικός. ὁλικώτερος 33,36
ὅλος. ἀπὸ τῶν ὅ. εἰς τὰ μέρη μεταβαίνειν 8,7 δι᾽ ὅλου 64,19 67,25 sq. 69,36 70,1 τὸ ὅλον τοῦτο 68,2
ὁμοιοσχήμων (προτάσεις) 42,22 (ὁμοιοσχήμονες αἱ τοῦ αὐτοῦ τρόπου) 48,6 54,8 55,15 58,25 sq. 59,36 61,7. 10 ἀντίκειται γὰρ καὶ τὰ ὁμοιοσχήμονα 59,32
ὁμολογεῖν i. q. τιθέναι 26,13. 14 sq. 27,8 30,5. 8 31,30 al.
ὁμολόγημα 26,34 30,3. 22 31,30
ὁμώνυμος 13,10 ὁμωνύμως 11,15
ὄνομα καὶ (ἢ) ῥῆμα 1,19. 21 sq. 5,13. 15. 20 dist. φάσις 16,10 sq.
ὀνοματικός (φωνή) dist. ῥηματικός 1,24
ὀνοματοθέτης. 22,17 32,28
ὁποσοσοῦν 73,15
ὅπου μὲν — ὅπου δέ 40,13 47,34
ὁρᾶν 3,12 sq. πρὸς ἐπίδειξιν 74,3 ὅρα 32,30
ὄργανον τῆς φιλοσοφίας (opp. μέρος) 5,4 8, 16 sq. def. ibid. 27 sq.
ὁρίζειν τὰ χωρία 22,22 τὴν πρότασιν ibid. 23 log. 32,25 med. 5,27. 30 16,30 19, 8 20,17. 23 22,9. 25. 26 al.
ὁριστική 7,29 sq. def. ibid. 32
ὅρος log. (ὡς τύπῳ εἰπεῖν) 14,25 ὅρους ἐκάλεσεν τὰ μόρια τῆς προτάσεως ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ὅρων τῶν ὁριζόντων τὰ χωρία 22,21. 22 dist. φάσις 16,18 sq. πᾶς ὅ. ἐκ γένους ἐστὶν καὶ διαφορῶν ibid. 25 25,20 26,28 διὰ τῶν ὅ. δεικνύναι opp. διὰ μόνου τοῦ καθόλου λόγου 40,6 sq. 42,23. 33 43,12
ὅσος. τὸ ὅσον παχύτερον 10,32 sim. 25,28 ὅσον ἐπὶ τούτῳ, τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ sim. 39,26 43,30 49,6 51,14 54,42 55,23 58,3 59,39 74,15
ὅτε c. coni. (?) 51,14
ὅτι opp. διότι 48,22
οὐ. οὐ τὸ νοερόν, οὐ τὸ δοξαστικόν 25,31 cf. 48,36. 37. 40. 41 49,2. 3 60,12
οὐδὲ — οὐδέ 70,26
οὐθείς 17,38
οὖν epanalept. 17,24 36,11 ὥσπερ οὖν 7,7 de οὖν et ὅτι a librario confusis et de οὖν [τί] cf. Praef.
οὐράνιος. τὰ οὐράνια 3,20
οὐρανός. ἡ κίνησις τῷ μὲν οὐ. ἐξ ἀνάγκης 59,16
οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική 4,4
οὔτε — οὐδέ 25,13
οὗτος i. e. *Aristoteles* 13,7 epanalept. 6,13 praenuntians 18,11 23,14

ὀφείλειν c. inf. 28,3. 7. 8
ὀχλεῖν pass. ὑπὸ τῶν σοφιστῶν 20,22

Πάλαι 46,41 57,2 καὶ π. 51,17 54,37 ἡ π. τάξις 57,7
πάντως 6,11. 34. 35 9,7 21,2. 8. 12. 25 25, 18 28,22. 30 35,33 43,27. 37 44,17. 18 33 al.
παραβολή 74,2. 4
παράγειν *afferre* 19,10 20,18
παράδειγμα 35,7
παραδέχεσθαι 49,8
παράδοξος. τὰ π. 59,9
παρακμάζειν 47,3
παρακρούειν pass. 40,8. 9
παραλαμβάνειν τι ὡς 14,1 26,29 *accersere* ad demonstrationem 3,17 12,20. 22 17,24 παρά τινος 9,19
παραλιμπάνειν 27,18 43,1 74,16
παραλογίζεσθαι 10,2 41,19 58,11
παραφέρειν *afferre* 10,22
παραφραστής. Θεμίστιος ὁ π. 31,17
παρεῖναι syn. ὑπάρχειν 40,21 45,7 sq.
παρέκβασις 19,3
παρέλκειν 69,11 72,19
παρεμβάλλειν ἐν μέσῳ πρότασιν 73,37 ὅρον 75,2
παριέναι 49,16 66,21 71,4
Participium. accus. absol. 6,27
παχύς. τὸ ὅσον παχύτερον καὶ οὐ πάνυ καθαρὸν τῆς τροφῆς 10,32
πεῖρα. π. λαμβάνειν τινός 2,25
πειρᾶσθαι coni. γυμνάζειν 11,32
πειραστικός. εἶδος συλλογισμῶν τὸ καλούμενον π. 2,19 φασὶν δὲ τὸν πειραστικὸν περιέχεσθαι ἐν τῷ σοφιστικῷ ibid. 20 sq. ὁ π. ὁ αὐτός πώς ἐστιν τῷ σοφιστικῷ 11, 30 sq.
περαίνειν. οἱ ἀδιαφόρως περαίνοντες (συλλογισμοί) 27,36 sq. ἀμεθόδως 70,13
πέρας geom. 66,35 69,28 τὸ π. τοῦ ὅτι 48,22
περιέχειν log. 22,23 76,11 pass. ἐν 2,21
περιλαμβάνειν log. 33,36
περιληπτικός log. 16,26. 27 compar. 7, 2. 3 15,28 16,2. 15. 21
περιμένειν τι 47,41
περιουσιαστικός 37,9. 14. 37. 40
περιποιεῖν εὐδαιμονίαν 9,24
περισσός (περιττός) opp. ἐλλείπων 25,35 26,26 32,20 74,25 ἀριθμός opp. ἄρτιος 65,35 66,16 67,3 69,7. 21 πρῶτος, ἁπλῶς 74,30. 31
πηχυαῖος 11,16
πῆχυς καλεῖται καὶ τὸ μέτρον καὶ τὸ μετρηθέν 11,16
πιθανός. αἰτία πιθανωτέρα 14,19
πίστις. τριῶν οὐσῶν πίστεων, τῆς μὲν ἀπὸ τῶν ἴσων τῆς δὲ ἐπαγωγικῆς τῆς δὲ συλλογιστικῆς 28,23 sq. cf. 7,14 32,14 πᾶσα π. ἢ ἐξ ἴσων ἐστὶν ἢ ἐξ ἀνίσων 29,11. 12 sq. δι' ἀδυνάτου καὶ δι' ἐκθέσεως 37,8.9 ἅπασα π. εἰς τὸ πρῶτον ἀνάγεται σχῆμα 66,7 cf. 7,16 sq.
πιστοῦν med. 28,26 sq. 29,12 sq. 35,4. 24 δεῖ ἐκ τοῦ σαφοῦς τὸ ἀσαφὲς πιστοῦσθαι 29,35 sq.
πλάτος ἐστὶν τοῦ ὑπάρχοντος 40,22 sq.
πλατύνειν λόγον 68,1
πλέκειν συλλογισμὸν διά, ἔκ τινων 4, 10 5,35
πλεονάζειν 30,18. 22 sq. 32,7. 17
πλεονασμός opp. ἔνδεια 30,23
πληθυντικός. τὸ πλ. 62,18 πληθυντικῶς 56,33 62,27
πληροῦν τὰ δ̅ βιβλία 12,25 τὸν συλλογισμόν 15,35
πλοκή log. 67,30 opp. ὕλη 70,12
πνεύμων 10,30
ποικίλος 38,22 55,14
ποῖος 35,10. 20. 34 36,4
ποιός. τὸ ποιὸν τῶν προτάσεων opp. τὸ ποσόν 16,30 sq. 37,12 38,2. 40 41,5 48, 31 52,25 al. τὸ π. μόνον ἀμείβειν opp. τὴν τάξιν τῶν ὅρων φυλάττειν 45,34. 35
ποιότης (προτάσεων) 36,12. 15
πολιτικός. ὁ π. 9,24
πολύς. καὶ αὐτὸς πολύς ἐστιν μαρτυρῶν 4,32
ποσός. τὸ ποσὸν τῶν προτάσεων opp. τὸ ποιόν 16,29 sq. 37,11. 12 38,2. 40 41,5 52,24. 25 al.
πόρρω εἴς opp. προσεχής 73,16
ποῦ χοροῦ τάξομεν; 4,1 11,26
πρᾶγμα. ἐξέτασις τῶν πρ. 1,5 opp. φωνή ibid. 11 sq. (διαφορὰ τῶν συλλογισμῶν) ἀπὸ τῶν πρ. 3,30 sq. μετὰ τῶν πρ. τοὺς λόγους, τοὺς συλλογισμοὺς λαμβάνειν opp. τοὺς κανόνας ἄνευ τῶν πρ. 11,1 sq. τῶν πρ. τὰ μὲν νοητά, τὰ δὲ αἰσθητά, τὰ δὲ μέσα τούτων 25, 11. 12 ἀπὸ τῶν πρ.

δεικνύναι 42, 10 τὰ πρ. τυγχάνοντα καλοῦσι (οἱ Στωικοί) 68,4. 5

πραγματεία. 2,10. (plur.)28 8,16 al. λογική 1,12 9,26 10,10 11,18. 26 al. ἀποδεικτική, διαλεκτική 4,28. 29 ἡ περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ πρ. sim. 4,30 12,19 20,21

πραγματεύεσθαι περί τινος 9,30

πρακτικός. τῶν τῆς φιλοσοφίας μερῶν, τοῦ θεωρητικοῦ καὶ τοῦ πρακτικοῦ 10,27 τῶν τριῶν μορίων τοῦ πρ. ὕλη, τέλος 9,22. 23. 32

πράττειν opp. διαλέγεσθαι 7,9

πρίν. προέλαβέν τινα, πρὶν ἄρξηταί 13,12

προάγειν (ἀδιορίστως) τὰς προτάσεις 18,21 τὴν ἀπόδειξιν 57,23

προαίρεσις. τῇ πρ. διαφέρειν 2,21 μοχθηρά, βελτίστη ibid. 22 11,31. 32

προαναφωνεῖν 12,3

προβαίνειν ἐπί τινων 47,19 διά τινων 72,5

προβάλλειν συλλογισμούς pass. 45,45 47,31

προβολή coni. λῆψις 35,3

προγιγνώσκειν 14,22

πρόδηλος 1,16 7,35 26,3. 10

προδιορίζειν 8,36

προέρχεσθαι ἐπ᾽ ἄπειρον 67,14

προηγεῖσθαι τινός 46, 16 69, 2. 3 προηγουμένως 9,15. 16

πρόθεσις. ἡ $\overline{\text{συν}}$ πρ. 26,3 ἡ πρ. τῆς πραγματείας 12,5

προϊέναι. οὐδὲν ἀδύνατον πρόεισιν 58,12 ὁ ἐπὶ τῶν τριῶν ὑλῶν, ἐπὶ δύο, ἐπὶ μιᾶς προϊὼν (ὑποθετικὸς συλλογισμός) 69,4. 5

προκεῖσθαι εἰς ζήτησιν 70,31 ἡ προκειμένη πραγματεία 8,15 ὁ πρ. τρόπος 43,31

προλαμβάνειν 13,6 sq. 34,32 44,34 45,4 46,15 75,9. 12 cf. 51,40 ἐν τῇ προλαβούσῃ μίξει 61,23

προπαραλαμβάνειν 67,15

πρός. πρὸς τῷ ἀναγκαίῳ εἶναι μᾶλλον καὶ πρὸς τῷ ἐνδεχομένῳ 40,23 sq.

προσβάλλειν τινί 12,21

προσγίνεσθαί τινι 32,1

προσδεῖν impers. (ἔξωθεν) 30,17 33,16. 18 med. 32,1. 32 προσδέεται 33,8

προσδιαλέγεσθαι. ὁ προσδιαλεγόμενος 2,23 19,19 sq. 21,22

προσδιορίζειν. προσδιωρισμέναι προτάσεις 14,37 sq.

προσδιορισμός (καθόλου, μερικός) 17,9 18, 22. (μετὰ προσδιορισμοῦ) 28 58,2

προσεχής (τέλος, σκοπός) 12,14. 15. 17 πρότασις, συλλογισμός 72,9 sq. εἷς opp. πόρρω 73,16. 18 προσεχῶς λέγειν 51,32 59,32 δεικνύναι 71,24

πρόσθεσις opp. ἀφαίρεσις 23,21 sq. τοῦ ἔστιν ibid. 30

προσθήκη opp. ὅρος 23,33 opp. τάξις 32,36

προσιέναι med. *pro vero accipere* 47,30 (ἐξήγησιν) 51,24. 25. 34 60,23. 24

προσκατηγορεῖν 23,14. 17

πρόσκλισις πρὸς τὸ εἶναι 47,24

προσλαμβάνειν 18,4. 5

πρόσληψις log. 65,37. 38 66,2 67,16 68, 8. 17. 18 71,22 al. ἡ κατὰ πρόσληψιν (πρότασις) 48,1 expl. 67,18 sq. 68,11. 12 οἱ κατὰ πρόσληψιν (συλλογισμοὶ) κατηγορικοί, ὑποθετικοί εἰσιν 69,38 sq.

προσπλέκειν πρότασιν 50,2

προστακτικὸς λόγος 2,4 15,26. 27 16,14

προσυλλογισμός 65,30 66,31 72,15. 21. 44 73,26 74,9. 22

προσυπακούειν 50,40 76,14

πρότασις ἐξ ὅρων 13,16 διαφέρει ἀποφαντικοῦ λόγου 13,29 sq. def. (ὡς τύπῳ εἰπεῖν) 14,24 19,21 sq. dist. ἀπόφανσις 15,22 sq. καταφατική, ἀποφατική, καθόλου, μερική, ἀδιόριστος 17,5 sq. κατηγορική, ὑποθετική def. ibid. 19 sq. κοινή opp. ἀποδεικτική, διαλεκτική (διαφορὰ ἀπό τε τῆς ὕλης καὶ ἀπὸ τῆς χρήσεως) 19,5 sq. 20,17 sq. σοφιστική ibid. 19 ἁπλῶς συλλογιστική 22,1 sq. εἰ διαίρεσίν τινα τῶν προτάσεων τελείαν ποιησαίμεθα ἐκ τῶν ὅρων 35,35 sq.

προτιθέναι med. 16,24 24,28 32,26 33,24. 25 34,20

προφανής 59,30 προφανῶς ibid. 14

προφέρειν med. ἀδιορίστως παραδείγματα, πρότασιν 18,23. 33

προφορά. τῇ προφορᾷ τὰ αὐτά 46,21 μέσος 64,30

πρῶτος. περὶ τῶν πρ. οὐ συλλογιζόμεθα· οὐδὲ γὰρ ὁριζόμεθα αὐτά . . ὑπὲρ τὰ πρ. οὐδέν 25,19 sq.

πταίειν intrans. 2,37 3,1

πύκνωσις. κατὰ πύκνωσιν προστιθέναι opp. ἔξωθεν 74,39

Ῥῆμα 1,19. 21 sq. 5,13 15,20 16,10 sq. cf. ὄνομα
ῥηματικός (φωνή) dist. ὀνοματικός 1,24
ῥητόν v. λέγειν
ῥητορικός. Ῥητορικαὶ τέχναι 11,25. 33. 38 35,25
ῥήτωρ 27,18. 32 28,26 32,11

Σαθρός (λόγος) 9,3
σαφήνεια. σ. χάριν 17,15 διὰ σαφήνειαν 74,2
σαφηνίζειν 14,20 22,25
σημαίνειν. τὰ σημαινόμενα τοῦ ἐνδεχομένου 46,40. 41 48,12 τὰ αὐτὰ τῷ σημαινομένῳ 46,20. 21
σημαντικός. σ. φωναί 1,4 sq. v. φωνή
σκέψις plur. 47,21
σκινδαψός 1,7 3,21
σκοπός 1,4. 10 4,36 12,3. 25 al. προσεχής, ἀπωτέρω 12,17. 18 sq. περὶ φωνῶν ἐροῦμεν τὸν σκ. 1,13 sim. ibid. 15 cf. 12,11 13,2 σκοπὸν ἔχων, σκοπὸς αὐτῷ διαλαβεῖν, εἰπεῖν 13,9. 11. 15 εἰς τοῦτον τὸν σκ. εἴη πᾶσα πραγματεία 12,19
σκυτεύς 8,30 sq.
σμίλη 8,30
σοφιστής 2,16 τὰς ἐνοχλήσεις καὶ τὰς ἀπάτας τῶν σ. 12,22
σοφιστικός opp. ἀποδεικτικός, διαλεκτικός 11,37 συλλογισμός 2,12. (def.) 15. 16 3,11. 12. 23 sq. 11,23. 24 12,21 sq. dist. πειραστικός 2,21 sq. 11,30 sq. σ. πρότασις 20,19 ὁ σοφιστικός 2,24
σπερματικός. σπερματικῶς ἐνδέχεσθαι 46, 14. 15
σπλήν 10,32. (καλεῖται παρὰ τὸ σπᾶν εἰς ἑαυτόν) 34
σπουδάζειν περί τι 9,15 sq. c. inf. 12,16 35,7
σπουδαῖος 27,23 sq. τέλος τοῦ σπ. 12,15
σταθερός. τὸ στ. τῆς διανοίας 2,36
στερεῖν. ἡ λογικὴ τούτων ἐστερημένη 5,3
στοιχεῖον dist. συλλαβή 5,12. 14 τοῖς στ. τοὺς κανόνας ἐφαρμόζων 11,6 ἐπὶ στοιχείων τὴν δεῖξιν ποιεῖσθαι 40,1 ἀπὸ τῶν δ̄ στ. οἱ δ̄ χυμοί 5,17. 19 cf. 73,43
στροφή 35,31
σύγκλητος 26,4
συγχεῖν. διὰ τὸ συγκεχύσθαι τοὺς ὅρους 32,35 33,21
σύγχυσις (τῶν ὅρων) 32,37 33,18
συζυγία log. 44,22 48,37. 40 53,2. 41 58, 36 59,34. 43 al.
συλλαβή dist. στοιχεῖον 5,12 sq.
συλλογὴ λόγων i. q. συλλογισμός 2,7 4,38 26,3. 5
συλλογίζεσθαι. τί ἐστιν τὸ ἐν ἡμῖν συλλογιζόμενον 24,31 sq. οὔτε ἐπὶ τῶν νοητῶν συλλογιζόμεθα οὐδ᾽ ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν ἀλλὰ μόνον τῶν μέσων 25,13 sq. (cf. ἔσχατος, πρῶτος) πᾶς ὁ συλλογιζόμενος ἀποδεῖξαί τι ἐθέλει καὶ πεῖσαι πάντως 28,21. 22
συλλογισμός def. συλλογὴ λόγων 2,8 26, 3. 5 λόγος ἐκ λόγων ibid. 12 ἐκ προτάσεων 13,16 ὡς τύπῳ εἰπεῖν 14,25 πίστις τις 28,21 ἐν παντὶ σ. τὸ μέν τί ἐστιν ἀνάλογον ὕλῃ τὸ δὲ εἴδει 4,9 sq. εἴδη συλλογισμῶν 2,9 sq. τρία εἴδη 11, 22 sq. αἱ διαφοραὶ αὐτῶν (ἀπὸ τοῦ γινώσκοντος, ἀπὸ τοῦ γινωσκομένου, ἀπὸ τῆς γνώσεως) 2,29 sq. ἀπὸ τῶν πραγμάτων 3,30 sq. ὁ κοινός, καθόλου σ. 7,22. 24 ὁ ἁπλῶς σ. 12,13 22,3 opp. ὁ ἀποδεικτικός, ὁ διαλεκτικός 4,2. 6. 8. 36 opp. τοῦδε, πρὸς τόδε, τοῦδε πρὸς τόδε 65, 25 sq. κατηγορικός 17,18. 25 opp. ὑποθετικός 27,6 sq. πάντας τοὺς σ., κατηγορικούς, ὑποθετικούς, ἐπ᾽ εὐθείας, δι᾽ ἀδυνάτου, ἁπλοῦς, συνθέτους 65,19 διὰ συλλογισμῶν γιγνώσκειν τὰ πράγματα opp. ἁπλαῖς ἐπιβολαῖς 3,16. 18 οἱ σ. ἀπὸ τῶν αἰτιῶν τὰ αἰτιατὰ δεικνύουσιν καὶ ἀπὸ τῶν καθολικωτέρων τὰ μερικώτερα 25, 16. 17 ὑπὸ τεχνῶν προβάλλονται 45,45 47,13
συλλογιστικός opp. ἀσυλλόγιστος 46,14 48,37 τὸ σ. 57,11 58,27 τοῦ σ. τὸ μὲν ἀποδεικτικόν, τὸ δὲ διαλεκτικόν, τὸ δὲ σοφιστικόν 11,36. 37 σ. μέθοδος 6,13. 21 7,10 9,16 πραγματεία dist. λογική 11,28 ἡ σ. ἁπλῶς πρότασις ἡ κοινή 22, 1. 4. 9 σ. πίστις μόνη ἔχει τὸ ἀναγκαῖον 28,24. 25 29,7 sq. ἀπὸ τοῦ καθόλου τὸ μερικόν (πιστουμένη) ibid. 15 σ. τρόπος 48,19. 32 συλλογιστικῶς συντιθέναι συλλογισμόν 8,3 εὑρίσκειν, γιγνώσκειν, ἐπίστασθαι (coni. ἀποδεικτικῶς) 25,6. 7. 10. 21. 25 ἀποδεικνύναι 28,33 συμπλέκειν 73,19 ἡ συλλογιστική 10,17 11,28

συμβαίνειν log. 10,17 26,21 29,25. (ἐξ ἀνάγκης) 28 30,3.8 sq. (διά τινων) 33,8 sq. al.
συμβάλλειν med. τινί 27,20 πρός τι 19, 20 50,9
σύμμετρος τῇ πλευρᾷ 65,35 67,4.5 69, 18 sq.
συμπέρασμα. ὁ τρόπος τοῦ συμπεράσματος πάντως ἐν ταῖς προτάσεσι προείληπται 44,33. 34 κύριον, ἄκυρον 74,21 v. ἐπιφορά
συμπλέκειν pass. προτάσεις 65,11 συλλογιστικῶς, ἀσυλλογίστως 73,19. 20
συμπληροῦν λόγον 38,23
συμπληρωτικός (τῆς οὐσίας) 8,30
συμπλοκή (ἀσυλλόγιστος) 42,20 (ἀποφατική) 68,29
συμποδίζειν 11,31
συμπότης 26,5
σύμψηφος 26,5
σῡν. ἀεὶ ἡ σῡν πρόθεσις οὐχ ἕν τι σημαίνει ἀλλ' ἄθροισμά τι 26,3. 4
συνάγειν τὰ ὑπάρχοντά τινι 7,32 τὰ πολλὰ εἰς ἕν (opp. τὸ ἓν εἰς πολλὰ διαιρεῖν) ibid. 38 τὰ εἴδη εἰς τὰ γένη (opp. τὰ γένη εἰς τὰ εἴδη τέμνειν) 8,5
συναγωγὴ τῶν λημμάτων 5,33
συνᾴδειν τινί 51,35
συναιρεῖν. συνελόντι 76,14
συναισθάνεσθαι 73,36
συναληθεύειν μετά τινος 18,14 45,23 sq. τινί 52,9
συναμφότερος. τὸ σ. 67,1
συναναιρεῖν log. 8,29
συναπολλύναι med. log. 8,31. 32
συνάπτειν τὸν κατηγορούμενον τῷ ὑποκειμένῳ 8,2. 4 (coni. συντιθέναι) 23,1. 13. 17 24,5 προτάσεις 69,35. 40 πρὸς τὸν μείζονα ὅρον, τῷ μείζονι 66,25. 27 τὸ συνημμένον 57,27 66,1 69,15 opp. τὸ διεζευγμένον 68,6. 17 (cf. τροπικός) opp. ἡ πρόσληψις 65,38. 39 67,21 71,22
συνδεῖν log. 68,20 τὸν κατηγορούμενον τῷ ὑποκειμένῳ 24,8. (coni. συντιθέναι) 10
σύνδεσμος (opp. μέρος τῆς προτάσεως) 24,7 (γάρ) 46,18 (εἰ) 68,19 ἐνδοιαστικός ibid. 20
συνδιαιρεῖν τινί τι 2,28
συνέδριον 26,4
συνεῖναί τινι syn. ὑπάρχειν 38,18
συνέχεια τοῦ λόγου 48,22 τῶν προτάσεων 72,23 73,15 οἱ κατὰ συνέχειαν (ὑποθετικοὶ συλλογισμοί) opp. οἱ κατὰ διάστασιν 69,2. 3
συνεχής. τὸ σ. ποσόν 26,9. 14 sq. 27,29 sq.
συνηγορεῖν Ἀριστοτέλει 39,10 τῷ ἀντικειμένῳ 71,25
συνηγορία 71,33 72,4. 28. 39. 41
συνήθεια. ἐν τῇ σ. 66,38
σύνθεσις opp. διαίρεσις 23,22 sq. τοῦ ἔστι 24,10. 11. (πρός τι) 15 ἐν τοῖς συλλογισμοῖς, παρὰ τοῖς γραμματικοῖς, παρὰ τοῖς φυσιολόγοις, παρὰ τοῖς φιλοσόφοις, παρὰ τοῖς ἀστρονόμοις (opp. ἀνάλυσις) 5,10 sq. ἀπὸ τῶν ἁπλῶν ἐπὶ τὰ σύνθετα ἔρχεται 6,23 cf. 5,15.16 συλλογισμοῦ i. q. γένεσις ibid. 14 sq.
συνθετικός. Συνθετικά 6,31
σύνθετος. ἀπὸ τῶν ἁπλῶν ἐπὶ τὰ σύνθετα, ἀπὸ τῶν σ. ἐπὶ τὰ ἁπλᾶ ἔρχεσθαι 5,16 sq. ἀπὸ τῶν συνθετωτέρων (ἄρχεσθαι) 14,9 σύνθετος συλλογισμός opp. ἁπλοῦς 65,19. 20. 29 66,30
συνιστάναι. ἐπὶ τούτου αἱ μὲν ἐνδεχόμεναι ἀντιστροφαὶ οὐ συνίστανται 60,26. 27
συντάττειν τῷ κατηγορουμένῳ τοὺς προσδιορισμούς 58,2
συντελεῖν (τινι) πρός, εἴς τι 1,5. 6 5,1 8,27. 29 9,28 10,10
συντιθέναι τὸν κατηγορούμενον τῷ ὑποκειμένῳ (coni. συνάπτειν) 23,1 τὸ ἔστιν τῷ ʻἄνθρωποςʼ (coni. συνδεῖν) 24,10 opp. ἀναλύειν 5,12 sq. συλλογιστικῶς συλλογισμόν 8,3
σύντομος. συντόμως 7,5 32,8 εἰπεῖν 8,4 35,6
συνώνυμος 13,10
σχέσις 35,29 68,20 τῇ σχ. opp. τῷ ὑποκειμένῳ 71,26 sq. 72,25
σχῆμα. εἴδει (ἀναλογεῖ) τὰ σχ. opp. τὰ πράγματα αὐτὰ δι' ὧν ὁ συλλογισμὸς πλέκεται 4,11 τὰ τρία σχ., ὑφ' ἃ πάντες οἱ συλλογισμοὶ ἀνάγονται 7,10 sq. cf. 6,3 66,5.6 πρῶτον, δεύτερον, τρίτον 4,11 sq. 30,34 sq. ἐν γὰρ τῷ τρίτῳ σχ. μερικὰ πάντα συνάγεται 40,14 δύο ἴδια τοῦ πρώτου 48,20 τὰ ἴδια τοῦ δευτέρου 60,40 opp. τρόπος 57,3 sq. 76,5
σχολικός. σχ. ὑπόμνημα 43,31

Τάξις 4,37 14,5 32,36 36,10 sq. 53,38 54,9
τάττειν. ποῦ χοροῦ τάξομεν; 4,1 11,26 τοὺς ὅρους 36,10 μετά τι 4,37 ὑπό τι 9,29

τε — τε 18,3. 5
τελεῖν ὑπό τι 56,21 65,32 67,29
τέλειος ἐν τοῖς ἀνθρωπίνοις 14,30 συλλογισμός expl. 14,28 cf. 27,15 sq. 30,34 sq. τελείως ἔχειν 32,8 ἀποφαίνεσθαι coni. ἀδιστάκτως 17,20 opp. ἐν ὑποθέσει ibid. 21. 22
τέλος opp. ὕλη 9,23. 25 sq. προσεχές, ἀπωτέρω 12,15 sq. πρὸς τῷ τέλει τοῦ βιβλίου 34,34 35,18 τέλος adv. 45,2
τέμνειν τὰ γένη εἰς τὰ εἴδη 8,5
τετράγωνον 25,30 (cf. τρίγωνον) ἡ διάμετρος τοῦ τ. τῇ πλευρᾷ ἀσύμμετρος 69, 17 sq.
τετραπλοῦς 56,9
τετράπους 34,15. 16 35,4 sq.
τέχνη 9,6 sq. τέχνη τεχνῶν 10,18 οἱ συλλογισμοὶ ὑπὸ τεχνῶν (ἢ ἐπιστημῶν) προβάλλονται 45,45 47,31 opp. ἀτεχνίαι ibid. 28 τὴν αὐτὴν (sc. τὴν φύσιν) μιμουμένην τέχνην ibid. 17 πᾶσα τ. χρήσιμος τῷ βίῳ 73,2 sq. 34
τεχνολογία 67,35
τέως 7,35 26,2. 12 65,20
τηνικαῦτα 43,21
τιθέναι i. q. ὁμολογεῖν 26,13 med. 20,8. 10 (coni. ὁμολογεῖν) 27,8 sq. seq. acc. c. inf. 19,33 τινί (coni. διδόναι τι) ibid. 28. 29 20,12 21,18 27,21
τίκτειν 3,7 sq.
τμῆμα. τοῦ περὶ ἀναλύσεως τμήματος 6,18 sim. 75,7 76,17 — 67,39 69,10 70,11
τοιόσδε 12,5 20,14 61,2. 28
τοῖχος 3,13
τραγέλαφος 3,20 24,13 sq.
τρίγωνον. αὐτὸ καθ᾽ αὐτὸ τὸ καθόλου εἶδος τοῦ τριγώνου ἢ τετραγώνου 25,29. 30
τριδύναμος 2,33
τρίτος. τὸ ἔστιν τρίτον προσκατηγορούμενον 23,14. 17 *24,4* τρίτος ὅρος 23,27
τριττός 74,31. 41
τροπικός. τὸ συνημμένον ἢ διεζευγμένον τροπικόν (sc. οἱ Στωικοὶ καλοῦσι) κτλ. 68,6. 7
τρόπος log. οὐκ ἔστιν μέρος τῆς προτάσεως ἀλλὰ σύνδεσμος 24,7 μετὰ τρόπου προτάσεις 23,14. 17 24,6 sq. αἱ μετὰ τρόπου ἐκ μεταθέσεως 24,12 ὁ τρόπος ὁ μεταξύ 24, 9 sq. ἀντιτιθέντων ἡμῶν τρόπον τρόπῳ, ποσὸν ποσῷ, ποιὸν ποιῷ 37,11 38,2 41,5 52,24 ἐπὶ τῶν μετὰ τρόπου κατὰ τοὺς τρ. αἱ ἀποφάσεις γίνονται 38,4. 5. 15. 16 ποῦ αἱ ἄνευ τρόπου προτάσεις; 38, 9 sq. cf. 46, 38 ὁ τρ. τοῦ συμπεράσματος πάντως ἐν ταῖς προτάσεσι προείληπται 44, 33. 34 τρόπος ἀκέραιος 46,29 ὁμοιοσχήμονες αἱ τοῦ αὐτοῦ τρ. 48,7 παρὰ τὴν τάξιν τῶν τρ. 54, 9 τοὺς τρ. εἰς τὰ σχήματα, τὰ σχήματα εἰς τοὺς τρ. διαιρεῖν 57, 3. 5 cf. 65,5 76,5 ὁ τέταρτος, ὁ δεύτερος τρόπος τοῦ δευτέρου σχήματος, ὁ πέμπτος τρ. τοῦ τρίτου σχήματος sim. 37, 16 sq. 43,19. 20 54,24 sq. 64,5 al. οἱ πέντε τρόποι (τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν) ἐπ᾽ εὐθείας ὄντες 69,25. 26 cf. 70, 2
τροφή 10,33 cf. παχύς
τυγχάνειν. μόριον τὸ τυχόν 8,21 τὰ πράγματα τυγχάνοντα καλοῦσι (οἱ Στωικοί) 68,5 τυχόν adv. 72,28
τύπος. ὡς τύπῳ εἰπεῖν 2,29 14,24 26,24 27,28 30,36 νοεῖν 26,6

Ὑγίεια (πῶς γίνεται) 73,43
ὑγιής (ὅρος) 53,29 ὑγιῶς λαμβάνειν 54,42 58,4
ὑγρός opp. ξηρός 11,18
ὕλη coni. ὅσον τῇ αἰσθήσει ὑποπίπτει 25, 28 plur. 6,35 log. 68,33 sq. 69,5. 8 ὕλη (opp. εἴδει) ἀναλογεῖ τὰ πράγματα αὐτὰ δι᾽ ὧν ὁ συλλογισμὸς πλέκεται 4,9 sq. δοκεῖ τὸ ὑποκεῖσθαι ὕλης 71,15 opp. τέλος 9,22. 25 sq. opp. χρῆσις 19,15 20,3. 5. 29. 31 21,7 sq. (v. πρότασις) opp. πλοκή 70,12 τὸ ἀληθὲς κατὰ τὴν ὕ. 21,3 ὕλη ἐνδεχομένη 18,15 προσεχεστάτη 47,6
ὑπάγειν pass. εἰς τὸ θέσθαι 27,20 log. τινί 29,17
ὑπακούειν 64,28
ὕπαρξις 24,16. 17 τὸ μὲν (ἀναγκαῖον) κατὰ τὴν ὕπαρξιν τῶν πραγμάτων opp. κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς λέξεως 29,21 30,28 sq. ὕπαρξις ἀναγκαία, ὑπάρχουσα, μέλλουσα 46,3 sq. ὡς πρὸς ὕπαρξιν, ἐν ὑπάρξει ἀόριστος ibid. 8 47,8 κέντρον ὑπάρξεως καὶ ἀνυπαρξίας 47,24. 25
ὑπάρχειν. πολλὴ συγγένεια τῷ ὑπάρχοντι πρὸς τὸ ἀναγκαῖον 37,3 sq. τὸ ὑπάρχον ἐκβὰν ἐνδεχόμενόν ἐστιν ibid. 28 38,3 πρὸ μὲν τῶν μίξεων τὸ ὑπάρχον ἰσοδυναμεῖ τῷ ἔστιν· ἐν δὲ ταῖς μίξεσιν τρόπος ἐστὶν τὴν

ἔκβασιν τοῦ ἐνδεχομένου δηλῶν 38,6. 7. 16 sq. οὐ τρόπος ibid. 11 sq. πλάτος ἐστὶν τοῦ ὑπάρχοντος 40,22
ὑπεναντίως ἀντικεῖσθαι 18,13
ὑπερβάλλειν intr. 10,31
ὑπερέχειν log. pass. ὑπό τινος 48,33. 34
ὑπέρτερος coni. κρείττων 10,17
ὑπερτιθέναι pass. 46,16
ὑπογράφειν 56,9 68,24 71,28. 29
ὑπογραφή 26,26. 27
ὑποδέχεσθαι 10,33
ὑπόθεσις (coni. ἀρχή) 20,35. 37 ἐν ὑ. ἀποφαίνεσθαι (opp. τελείως) 17,21 ὑ. λαμβάνειν ibid. 23 αἱ ἐξ ἀρχῆς 21,3. 9 μακρᾶς ὑ. δεῖσθαι 66,38 plur. τινός 73,23 sq.
ὑποθετικὸς συλλογισμός opp. κατηγορικός 27,9 sq. 28,14 sq. 65,19 66,13 δι' ὅλου 67,25 sq. 69,36 70,1 τὸ ὑ. opp. τὸ κατηγορικόν 76,23
ὑποκατιέναι 20,4
ὑποκεῖσθαι. ὁ ὑποκείμενος ὅρος, τὸ ὑποκείμενον 6,11 15,3 sq. 16,18 (def.) 22,20 23,13 33,34 sq. 35,36 sq. δοκεῖ τὸ ὑποκεῖσθαι ὕλης 71,15 τῷ ὑποκειμένῳ opp. τῇ σχέσει ibid. 27 sq. 72,26
ὑπόλοιπος 5,5
ὑπόμνημα σχολικόν 43,31
ὑποπίπτειν τῇ αἰσθήσει 25,29
ὑποτιθέναι med. 35,1 52,45 al. opp. ἀποφαίνεσθαι 27,10
ὕστερον. εἰς (ἐς) ὕστερον 41,34 42,5
ὑφαντική 73,6. 35
ὑφηγεῖσθαι 48,14

Φαίνειν. φαινόμενον καὶ δοκοῦν τοῖς πολλοῖς 21,25 coni. ἔνδοξα ibid. 27 περὶ τὰ φαινόμενα ἔχειν 2,37 19,17 35,28 τὸ φ. ἔχειν 3,12
φαντάζειν 72,23
φαντασία περὶ τὰ φαινόμενα ἔχει καὶ πταίει 2,37
φαντασιώδης 3,12
φανταστικός. τὸ φ. opp. τὸ διανοητικόν, τὸ δοξαστικόν 2,33
φάσις 15,20 def. dist. ὄνομα ἢ ῥῆμα 16, 10 sq. dist. ὅρος ibid. 17 sq.
φέρειν κατά τινος syn. κατηγορεῖν 47,10 pass. 38,32 46,3 52,22 56,24 61,38. 39 71,10 ὅσον ἐπὶ τῇ φερομένῃ γραφῇ 74,15 φέρε . . ποιήσωμεν 67,40
φευκτός coni. βλαβερός 20,20
φθονεῖν. οὐ φθονήσομεν αὐτῷ τοῦ ὀνόματος 73,16
φθορά 3,22 v. γένεσις
*φιλοκαθόλου 53,32
φιλοσοφία. ἀρχὴ πάσης φ. 1,14 ὄργανον, μέρος, μόριον φιλοσοφίας 8,16 sq. τρίτον μέρος 9,33 (v. λογική) τῶν τῆς φ. μερῶν, τοῦ θεωρητικοῦ καὶ τοῦ πρακτικοῦ 10,27 cf. 9,29 τέχνη τεχνῶν ἐστιν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν 10,18. 19
φιλόσοφος ἐπιστήμων ἐστὶν ὡς ἔνι μάλιστα τῆς τοιαύτης (λογικῆς) μεθόδου 9,19 ὁ φ. i. e. Ἀριστοτέλης 1,3 7,5 — 14,19 22,26 (cf. Praef.) ὁ μέγας φ. βαθύτερον καὶ ἀκριβέστερον ἐξηγούμενος 23,10
φοινικόπτερος 29,1
φρονεῖν μεγάλα 7,11. 12
φυσιογνώμων 7,16
φυσιολόγος 7,16 ἔστιν δὲ καὶ παρὰ τοῖς φ. σύνθεσις καὶ ἀνάλυσις 5,1
φύσις. ὑπὸ τῆς φ. ὁρῶμεν μέρη ἕνεκα μερῶν εὑρημένα 10,29. 30 ἡ φ. τῶν ἄκρων 50,38
φωνή opp. πρᾶγμα 1,10 ἄσημος, σημαντική (τῶν πραγμάτων) 1,3 sq. ἁπλῆ opp. σημαντικὴ τῶν πραγμάτων 1,12 sq. ἁπλαῖ φ. σημαντικαὶ τῶν πραγμάτων διὰ μέσων τῶν νοημάτων 1,17. 18 πρῶτον ἔθεντο τοῖς πράγμασιν κατὰ πρώτην θέσιν τὰς ἁπλᾶς φ., εἶτα τούτων τῶν ἁπλῶν φ. κατὰ δευτέραν θέσιν ἔθεντο τὰς μὲν ὀνοματικὰς τὰς δὲ ῥηματικάς 1,22 sq. φωνῇ μόνον ἀπόφασις 46,29

Χαλινοποιική 10,13
χαλινός 10,14
χαλκεύς 9,37
χαλκευτική 9,1
χαλκοῦς 25,28
χειρουργική 9,8. 9 τῆς ἰατρικῆς οὐκ ἔστιν ὄργανον ibid. 10
χείρων πρότασις 38,38. 39 39,13 40,4 42, 3. 11 al.
χορός. ποῦ χοροῦ τάξομεν; 4,1 11,26
χρεία τινός 50,41 61,20 66,2 χρείαν ἔχειν τινός 32,36 34,32

χρῆσθαι. perf. κεχρῆσθαι i. q. praes. χρῆσθαι 2,13. 15. 20 23,3. 34 5,24 6,15 saepe

χρῆσις opp. ὕλη 19,15. 17 20,4. 5. 30 21, 9 sq. v. πρότασις

χυμός. ἀπὸ τῶν στοιχείων οἱ $\bar{δ}$ χ. ἀφ' ὧν ἄνθρωποι 5,17. 19 τοῖς στοιχείοις καὶ τοῖς χ. δικάζειν 73,43

χώρα. χώραν ἔχειν 23,34 ἐπέχειν τινός 24,8

χωρίζειν log. ἀπό τινος, τινός 26,31 28,18. 23 al. pass. 4,12 39,8. 9 44,3 58,21 60,22 χωριστός 39,9

ψῆφος. διδόναι τὴν ψ. τινί 31,21

ψιλός. ψ. κανόνες (ἄνευ τῶν πραγμάτων) 11,5. 13. 20 τῷ ψιλῷ 'ἔστιν' 38,29

ψιμίθιον 56,17 57,27. 36

ψυχή (ἀθάνατος, αὐτοκίνητος) 3,4 sq. 5,34 sq. 11,10. 11 13,33. 35 14,26. 27 15,32. 34 20,7 25,7 29,8 sq. 24 sq. 30,12 sq. αἱ τῆς ψ. δυνάμεις 3,16 τῶν γνωστικῶν δυνάμεων τῆς ψ. ibid. 1 τριδύναμος 2,33 τριῶν οὐσῶν τῆς ψυχῆς γνωστικῶν δυνάμεων 24,32 ἡ νοερὰ δύναμις τῆς ψ. 3,17 τὸ ἐν τῇ ψ. καλόν 5,22

Ψευδάριον 2,26 11,32 v. Εὐκλείδης

ψεῦδος καὶ ἀληθές, ἅπερ καὶ αὐτὰ ποιά εἰσιν καὶ τρόποι 70,27. 28 cf. ἀληθής

Ὡς ἄν c. partic. 6,27 14,16 εἰ 17,27

ὠχρός 3,7 sq.

II INDEX NOMINUM

Αἰθίοψ 56,16 71,28 73,29

Ἀλέξανδρος 22,35 23,9 39,1. 10. 24 60, 16. 18. 34

[Ἀμμώνιος.] ὁ ἡμέτερος πατήρ 31,24. 25 cf. Ἰάμβλιχος — alios interpretes spectat 22, 27 28,14 30,32 33,17 [51,26 71,2]

Ἀριστοτέλης. ἔστιν δὲ καὶ ἄλλο εἶδος συλλογισμῶν τὸ καλούμενον πειραστικόν, ᾧ αὐτὸς μὲν οὐ κέχρηται 2,19. 20 συλλογισμοῖς μὲν καὶ ἄλλοι πρὸ τοῦ Ἀ. ἐχρήσαντο . . οὐδεὶς μέντοι πρὸ τοῦ Ἀ. παραδέδωκεν τὴν συλλογιστικὴν μέθοδον οὐδὲ εὗρεν τὰ τρία σχήματα κτλ. 7,7 sq. βούλεται αὐτὰ (sc. τὰς Ῥητορικὰς τέχνας καὶ τὰ Περὶ τῆς ποιητικῆς) τῆς λογικῆς εἶναι πραγματείας 11, 26 εἴωθεν πολλάκις τοῦτο ποιεῖν (sc. τὸν σκοπὸν προαναφωνεῖν) 12,3 εἴωθεν προλαμβάνειν λήμματα ὧν δέεται εἰς κατασκευὴν τοῦ προκειμένου 13,7. 8 τὸ τῆς προτάσεως ὄνομα οὐκ αὐτὸς ἔθετο . . τὸ δὲ τοῦ ὅρου ὄνομα αὐτὸς ἔθετο 14,13 sq. 22, 16.17.29.30 προτάσεις αὐτὰς καλεῖ· τῶν δὲ προτάσεων τὰς σαφεῖς καὶ ἐναργεῖς . . ἀξιώματα καλεῖ μόνως 27,2 sq. ὡς αὐτὸς ὢν φησιν τούτων (sc. τελείου καὶ ἀτελοῦς συλλογισμοῦ) ὀνοματοθέτης 32,28 οἶδε διαφορὰν ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου 51,25 τὸν μὲν κατηγορικὸν καὶ συλλογισμὸν ἁπλῶς καλεῖ, τὸν δ' ὑποθετικὸν συλλογισμὸν τὸ συναμφότερον μόνον 66,39 sq. τὸ παρὰ τοῖς Στωικοῖς λεγόμενον πρόσληψιν ὁ Ἀ. μετάληψιν καλεῖ . . κατὰ πρόσληψιν δὲ καλεῖ ὁ Ἀ. τὴν πρότασιν τὴν ἰσοδυναμοῦσαν συλλογισμῷ κτλ. 67, 16. 18 68, 9 δόγματα Ἀριστοτέλους τὸ ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς τὸ συνημμένον ὡμολογῆσθαι καὶ τὸ τὴν πρόσληψιν πάντως κατασκευάζεσθαι 67,21 τοὺς μὲν κατηγορικοὺς συλλογισμοὺς ἀνελλειπῶς ὁ Ἀ. ἐλεπτούργησε . . τῆς δὲ τῶν ὑποθετικῶν τεχνολογίας οὐ πάνυ φαίνεται φροντίσας ibid. 33 sq. cf. Ind. IV. Loci Arist.

Ἀττικός. Ἀττικὸν δὲ τὸ ἔθος 12,6

Βοηθὸς ἑνδέκατος ἀπὸ Ἀριστοτέλους γενόμενος ἐναντίως τῷ Ἀρ. περὶ τούτου ἐδόξασεν κτλ. 31,12 sq. 22 τοῖς ἀπὸ Β. ibid. 23

Γαλάτης 56,17

Γεμῖνος (ἀνάλυσιν ὁριζόμενος) 5,27

Διονύσιος 28,27

Δίων 50,15 sq.

Ἑρμῖνος 39,31

Εὔδημος coni. Θεόφραστος 38,39 39,1 45, 43 49,10 cf. Θεόφρ.

Εὐκλείδης διδάσκει ἡμᾶς διὰ τῶν ψευδαρίων μὴ ἀπατᾶσθαι ἐν τοῖς Θεωρήμασιν 2,26 11,32 ἔστιν δὲ καὶ γεωμετρικὴ ἀνάλυσις † ἡ πῶς τὸ δεύτερον τῶν Εὐκλείδου ἀναλύεται ὅλον 5,26

Θεμίστιος ὁ παραφραστής 31,17 sq. 39,2 v. Μάξιμος

Θεόδωρος (καλῶς λέγει δύνασθαι διττὸν εἶναι τὸν σκοπὸν τῶν Κατηγοριῶν) 1,9

Θεόφραστος. (φαίνεται δὲ καὶ Θ. ὁ Ἀριστοτέλους αὐτοῦ ἀκροατὴς τὴν ἐναντίαν αὐτῷ περὶ τούτου δόξαν ἔχων) 31,22. 23 40,38 οἱ δ' ἑταῖροι αὐτοῦ, Θ. καὶ Εὔδημος . . τῇ χείρονι ἕπεσθαι τὸ συμπέρασμά φασιν 38,39 39,1 οὐ βούλονται ἐνδεχομένην ἀπόφασιν ἀντιστρέφειν πρὸς ἐνδε-

χομένην κατάφασιν 45,42 49,9 οἱ περὶ Θεόφραστον 40,2
Θρασύμαχος Plat. 73,6
Ἰάμβλιχος 31,16. 21 39,1 41,1. 2 ὡς ἔλεγεν [illegible] ταῦτά μοι ἐξηγησάμενος τῷ Ἰαμβλίχου ὑπομνήματι κατακολουθῶν 40,17
Ἱέριος ὁ Ἰαμβλίχου ἀκροατής 31,16
Ἰουλιανός (ὁ βασιλεύς) 31,20 v. Μάξιμος
Μάξιμος. ⟨ὃς⟩ ἀκροατὴς ἦν Ἱερίου τοῦ Ἰαμβλίχου ἀκροατοῦ 31,16 sq. τῷ τε Μαξίμῳ καὶ τῷ Θεμιστίῳ ἐναντία περὶ τούτου δοξάζουσιν . . . διῄτησεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς Ἰουλιανός, καὶ δέδωκεν τὴν ψῆφον Μαξίμῳ κτλ. ibid. 19 sq.
νεώτεροι 38,40
παλαιοί. παρά τινι τῶν π. 6,3
Πεισίστρατος 28,28. 29
Περιπατητικοί. τῶν πέντε (sc. λόγων) κατὰ τοὺς Π. 2,4. 6 cf. 26,32 ἡ προκειμένη πραγματεία, ἥτις κατὰ τοὺς Π. ὀργανόν ἐστιν [illegible] 16. 24. 37 10,9 opp. οἱ Πλατωνικοί 58,1
Περίπατος. οἱ ἐκ τοῦ Π. 10,20. 37. 38 11,4
Πλάτων κέχρηται καὶ αὐτῷ (sc. τῷ πειραστικῷ εἴδει συλλογισμῶν) 2,20 ὁ θεῖος Πλ. 3,24 ταύταις πάσαις κέχρηται ταῖς [illegible] κατὰ Πλάτωνα οὐκ ὄργανον ἡ λογικὴ ἀλλὰ μέρος καὶ τιμιώτατον μέρος ἐστὶν φιλοσοφίας 8,23 10,21 κατὰ Πλ. καὶ τὸν ἀληθῆ λόγον . . καὶ μέρος ἐστὶν καὶ ὄργανον 10,36 sq. 11,7 sq. [illegible] τοῦ Ἀριστοτέλους ἐχρήσαντο, ὥσπερ οὖν καὶ ὁ Πλ. 7, 7. 8 πρὸ αὐτοῦ (sc. Ἀριστοτέλους) καὶ ὁ Πλ. καὶ ἄλλοι αὐτῷ (sc. τῷ τῆς προτάσεως ὀνόματι) ἐχρήσαντο 14,14 αὐτὰς τὰς προτάσεις ὁ Πλ. ὁμολογήματα καλεῖ 26,34 sq. οἱ ἀπὸ Πλάτωνος 38,39 39, 1. 2 49,10 cf. Ind. III Loc. Plat.
Πλατωνικοί. οὔτε μέρος ἐστίν [illegible] τῆς [illegible], ὡς οἱ Στωικοί φασιν καὶ τινὲς τῶν Πλ. 10,36. 37 cf. ibid. 20 8,22 οὔτε γὰρ ἀεὶ ὑπάρχον συνάγεται (sc. ἐν τῇ μίξει ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου), ὡς οἱ Πλ. καὶ Θεόφραστος 40,38 οὐ βούλονται ἐνδεχομένην ἀπόφασιν ἀντιστρέφειν πρὸς ἐνδεχομένην κατάφασιν 45,43 47,29 βουλόμενοι καὶ ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων ἐν δευτέρῳ σχήματι γίνεσθαι συλλογισμούς 60,18 sq. ἀεὶ τῇ χείρονι ἕπεσθαι τὸ συμπέρασμα βούλονται ἐπὶ τῶν ἐννέα μίξεων 65,15 cf. 55,28 — 55,22 57,31. 37 58,4 sq.
Πολέμαρχος Plat. 42,12. 13
Πορφύριος. τούτῳ (Βοηθῷ) ἠκολούθησεν Π. 31,15. 21
Πρόκλος. τούτοις δὲ τοῖς ἀπὸ Βοηθοῦ ἠκολούθησεν καὶ ὁ μέγας Πρ. καὶ ὁ τούτου διδάσκαλος 31,24 39,2 ὁ φιλόσοφος Πρ. ἐν τῷ σχολικῷ ὑπομνήματι τοῦ πρώτου τῶν Προτέρων ἀναλυτικῶν 43,30. 31
Στωικοί. ἡ τῶν δέκα (sc. λόγων) κατὰ τοὺς Στ. 2,5 cf. 26,33 διὰ τοὺς παρὰ τοῖς Στ. διφορουμένους συλλογισμοὺς ἢ ἀδιαφόρως περαίνοντας 27,36 32,13 70,13 οἱ μὲν Στ. τὴν λογικὴν οὐ μόνον ὄργανον οὐκ ἀξιοῦσι καλεῖσθαι φιλοσοφίας, ἀλλ᾽ οὐδὲ μόριον τὸ τυχὸν ἀλλὰ μέρος 8,20 sqq. 10,36 ἀξιώματα αὐτὰς (sc. τὰς προτάσεις) ἐκάλουν καὶ λήμματα 26,36 sq. ἀντειπεῖν οἱ Στ. μὴ δυνάμενοι διὰ παραδειγμάτων ἀποροῦσιν 50,14 ἢ ὡς τῶν Στ. ἀκριβωσάντων αὐτούς (sc. τοὺς ὑποθετικοὺς λόγους) 68,1 τίνα τὰ ὀνόματα οἷς οἱ Στ. κέχρηνται; οὗτοι τοίνυν τὰ πράγματα τυγχάνοντα καλοῦσι . . τὰ νοήματα ἐκφορικά . . τὰς φωνὰς λεκτά. τὸ συνημμένον ἢ διεζευγμένον τροπικόν . . τὸ ἡγούμενεν ὁμοίως ἡμῖν ἡγούμενον· τὸ ἑπόμενον λῆγον· τὴν πρόσληψιν ὁμοίως ἡμῖν πρόσληψιν . . ὃ δ᾽ ἡμεῖς λέγομεν συμπέρασμα, ἐκεῖνοι ἐπιφορὰν καλοῦσι. τοὺς δ᾽ ὑποθετικοὺς συλλογισμοὺς ἀναποδείκτους καλοῦσι καὶ θέματα 68,4—14 cf. 67,16
Συρακούσιος 28,27
Συριανός 39,2
Σωκράτης exempl. 17,2. 4. 5 23,31 sq. 27, 23 sq. 29,27 sq. 50,21 68,13
Σωσιγένης ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου διδάσκαλος 39,24

III LOCI PLATONICI

Phaedo
c. 54 p. 105 C. D 71,36
Sophista
c. 39 p. 254 A sqq. 3,24
Philebus
c. 6 p. 15 D sqq. 8,12 10,23
Convivium
c. 24 p. 204 D sqq. 5,24
Phaedrus
c. 24 p. 245 C sq. 6,5. 6 72,5
c. 42 p. 259 E sqq. 8,11 10,2
Res publica
I 6 p. 332 A sq. 42,12
20 p. 349 B sq. 73,6
X 9. 10 p. 608 D — 611 A . 71,37

IV LOCI ARISTOTELICI

Categoriae
generaliter . . . 1,8. 17. 25 13,8
c. 7 p. 6b27 sq. . . . . . 35,12 sq.
De interpretatione
generaliter . 1,18.26 4,37 13,17.19. 25.26.37 14,11.12 16,5 22,29
c. 1 p. 16a1 13,13
p. 16a12 . . . . . . 23,3 sq.
c. 3 p. 16b22 23,26
c. 4 p. 17a2 2,2
p. 17a3 15,25
p. 17a6 . . . . . 2,1 13,11. 27
c. 5 p. 17a17 16,12
c. 6 p. 17a33 19,23
c. 7 p. 17a38 sq. 14,36 16,29
c. 10 p. 20a3—5 23,36
c. 11 p. 20b22—24 13,22
c. 12 p. 21b26 sq. 24,6. 7
Analytica
generaliter 6,29. 31 7,4. 19
Analytica Priora
generaliter . . 3,39 sq. 5,8 7,23 12,26
I generaliter . . . . 4,26 sq.
1 p. 24a11. 12 . . . 22,14 24,28
p. 24a16 22,15
p. 24b16 . . . . 14,15. 21
p. 24b22—25 . . . . 34,23 sq.
2 p. 25a1 38,27
3 p. 25a37 sq. 57,17
p. 25a40 sq. 58,15
Analyt. Priora
p. 25b18 57,21
4 p. 26b29 30,34
5 p. 28a4 30,34
6 p. 29a14 30,34
29 p. 45a23 sq. 34,34
p. 45b20 67,40
32 p. 47a2—5 6,25
41 p. 49b33—50a4 . . . 34,33
II generaliter . . . . . . 4,26 sq.
22 p. 67b27 sq. 35,18
Analytica Post.
generaliter . 2,17 3,38 4,34 5,9 7,25 11,23. 24. 12,12. 13. 27 19,6 22,7
II 19 p. 99b15—17 12,27
Topica
generaliter . . 2,18 3,38 4,34 11,24 19,7 22,8
I 1 p. 100a18 12,4
p. 100b21—23 . . . 21,27 sq.
Sophist. Elench.
generaliter . . 2,18 3,39 11,25 20,21
Phys. ausc.
II 5. 6 47,32
Rhetor.
generaliter 11,25. 33.38
I 1 p. 1354a1 35,25
De poet.
generaliter 11,25. 33. 38

yrii Isagogen. In Categorias.
corum Priorum. # 15628